

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół

ZBIÓR RĘKOPISÓW I ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH

ZESPÓŁ (FOND) 76.

CZEŚĆ III. ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH.

207. Materiały różne Pawlikowskich (m.in. bilety wizytowe i nekrologi różnych osób). I poł. XX w.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська біб-ка АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Ш. № Павл. 207/п. 35

Павликовські

Глянці запрошень, візюви, оголошення,
програми, візитні картки, Некрологи
(тощо), що вікналися в архіві Павликов-
ських.

[I пол. XX ст. I.

203 арк.
ш. пол.

KONSTANCJA HOJNACKA
dziękuje za przysłane jej wyrazy współczucia.

2

ZA OKAZANE WSPÓŁCZUCIE PO ŚMIERCI
Ś. P. MATKI NASZEJ MARII WOŹNIAKOWSKIEJ
PRZESYŁAMY WYRAZY SERDECZNEGO PODZIĘ-
KOWANIA.

CÓRKI I SYNOWIE.

SIERPIEŃ, 1936.

Stanisław Rozwadowski

syn Jana i Maryi z Rozwadowskich

uczeń II. klasy Gimnazjum Franciszka Józefa
we Lwowie

ur. 10. lipca 1898., zmarł w Hładkach po długich
i ciężkich cierpieniach, zaopatrzony św. Sakra-
mentami dnia 2. lipca 1910.

Pogrzeb odbędzie się w Hładkach dnia 4.
lipca b. r. o godzinie 4. popołudniu, na który
w żalu pogrążeni rodzice krewnych, przyjaciół
i znajomych zapraszają.

Hładki, dnia 3. lipca 1910.

Zakład pogrzebowy „STELLA“ W. Słotołowicza
w Tarnopolu.

Józef Drzewica Wasilewski

po długich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzony
św. Sakramentami, zmarł dnia 26-go grudnia br.,
w 60. roku życia.

W głębokim smutku pozostała żona z synem
i córką zaprasza krewnych, znajomych i przyja-
ciół na obrzęd pogrzebowy, który odbędzie się
dnia 28-go grudnia o godz. 3-ciej popoł. z domu
żałoby przy ul. Kordeckiego l. 4 na cmentarz
~~Byczkowski~~ *Janowski*

Lwów, dnia 27. grudnia 1910.

Miejski Zakład pogrzebowy „CONCORDIA“.

DRUKARNIA W. A. SZYJKOWSKIEGO

Dr. Jan Stella-Sawicki

„Pułkownik Struś“

b. pułkownik rosyjskiego generalnego sztabu i szef sztabu kawaleryi, b. naczelny organizator wojskowy Galicyi w r. 1863/4, b. naczelny lekarz ambulansu francuskiego w czasie bombardowania Strasburga r. 1870,

honorowy obywatel m. Żółkwi i Jasła

b. inspektor szpitali i Radca Wydziału krajowego,

urodzony w Szawlach na Żmudzi, zmarł w 81 roku życia, opatrzony św. Sakramentami.

Na pogrzeb, który odbędzie się we czwartek dnia 31-go sierpnia b. r. o godz. 4 popoł. z domu żałoby przy ul. Długosza l. 15 na cmentarz Łyczakowski, zapraszają dzieci i wnuki — rodzinę i znajomych.

Msza żałobna odbędzie się w kościele św. Mikołaja w piątek 1. września b. r. o godz. 8 rano.

Lwów, dnia 29. sierpnia 1911.

Miejski Zakład pogrzebowy „CONCORDIA“,

Ś. P.

EDMUND ŚLUBICZ ZAŁĘSKI

**PROFESOR I B. REKTOR UNIW. JAGIELL.
CZŁONEK RADY MIASTA KRAKOWA
CZŁONEK TOWARZYSTW NAUKOWYCH
KRAJOWYCH I ZAGRANICZ. KOMANDOR
ORDERU POLONIA RESTITUTA
I ORDERU BIAŁEGO LWA,**

urodzony we Lwowie 18 sierpnia 1863 r.
zasnął w Panu, opatrzony Św. Sakramen-
tami, dnia 20 grudnia 1932 r. w Krakowie.

Zwłoki złożono dn. 23 grudnia 1932, w gro-
bach rodzinnych w Jankowicach Kościelnych
w ziemi sandomierskiej.

Der **Karpathenverein** meldet in tiefer Trauer, daß sein gewesener geschäftsführender Obmannstellvertreter, jetzt Ehrenobmann und Mitobmann

Direktor **NIKOLAUS FISCHER**

Mittwoch, am 17. September 1930, im 75. Lebensjahre verschieden ist.

Ein halbes Jahrhundert stand er in den Reihen unserer Mitglieder, 40 Jahre hindurch leitete er die Geschicke unseres Vereines als geschäftsführender Obmannstellvertreter, dann als Mitobmann. Die Schöpfungen unseres Vereines in dieser Zeit: Wege und Schutzhütten in den Karpathen, Karten- und Führerwerke, die lange Reihe unserer wertvollen Jahrbücher und die unschätzbaren Sammlungen des Karpathenmuseums verkünden seine Schaffenskraft und seine Zielsicherheit. Alle gesellschaftlichen Kräfte wusste er zusammenzufassen und in den Dienst der Vereinsziele zu stellen und wenn der Verein heute eine weltbekannte, geachtete Stellung einnimmt, so ist das zum grossen Teil sein Verdienst. **Seine sterbliche Hülle deckt die kühle Zipser Erde, aber sein Andenken wird durch seine Werke bewahrt und lebt in unseren Herzen fort!**

Kesmark (Zips, ČSR.), den 18. September 1930.

Der Hauptvorstand.

titl.

Tovarystwo Tatra. Polskiego
oddz.

Polskie

A Lwów

ul. 3. maja l. 5.

POTWIERDZENIE DLA WPLACAJĄCEGO

słownie
złotych

na wpłatę Zł. gr.

.....

gr.

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

Właściciel konta:

**Komitet Odnowienia
Świątyni Ostrobramskiej**

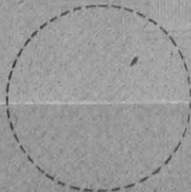
WILNO

Konto czekowe **Nr. 81.186**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika pocztowego.

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę Zł. gr.

uskutecznił (-)

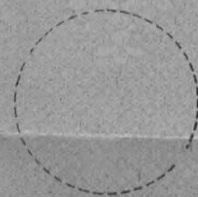
dobry adres

na ^{konto}
czekowe

81.186

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę Zł. gr.
słownie
złotych

..... gr.

uskutecznił (a)

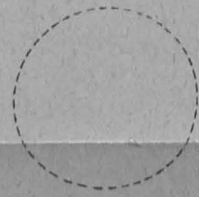
dobry adres

na ^{konto}
czekowe

81.186

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złoty

na wpłatę Zł. gr.

..... gr.

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

Właściciel konta:

**Komitet Odnowienia Świątyni
Ostrobramskiej**

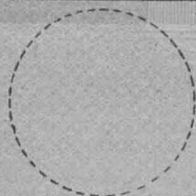
WILNO

Konto czekowe Nr. 81.186

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

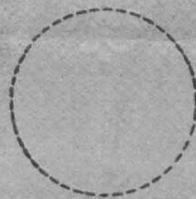
Wpłatę Zł. gr.
uskutecznił (a)

dokładny adres

na **Konto
czekowe 81.186**

dnia 19

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę Zł. gr.
słownie
złoty

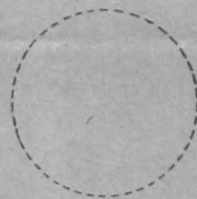
uskutecznił (a)

dokładny adres

na **Konto
czekowe 81.186**

dnia 19

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złotych

na wpłatę Zł..... gr.....

gr. _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

Właściciel konta:

**Komitet Budowy Kościoła
na Górnym Lyczakowie**

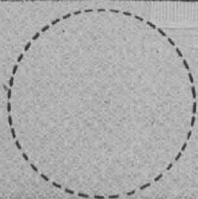
LWÓW

Konto czekowe **Nr. 154.325**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

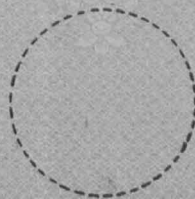
Wpłatę Zł..... gr.....
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto
czekowe **154.325**

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę Zł..... gr.....
słownie
złotych

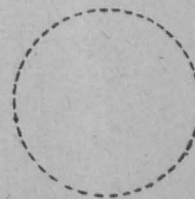
_____ gr. _____
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto
czekowe **154.325**

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złoty** na wpłatę Zł. gr.
[redacted]

[redacted] gr. [redacted]

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

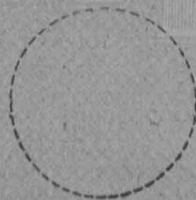
Właściciel konta:

**Komisja Loterji
Ligi Morskiej i Rzecznej w Warszawie
WARSZAWA**

Konto czekowe **Nr. 23.730**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny
pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

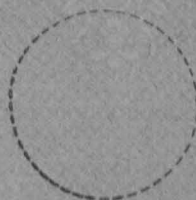
Wpłatę Zł. gr.
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto
czekowe **23.730**

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę Zł. gr.
słownie **złoty** [redacted]

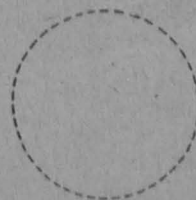
[redacted] gr. [redacted]
uskutecznił(a)

dokładny adres

na Konto
czekowe **23.730**

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

99

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złoty

na wpłatę Zł. gr.

gr.

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnosci.

Właściciel konta:

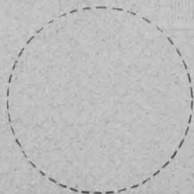
**Polskie Towarzystwo Opieki
nad Grobami Bohaterów
Zarząd Oddziału miasta Lwowa**

LW6W

Konto czekowe **Nr. 153.277**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny
pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

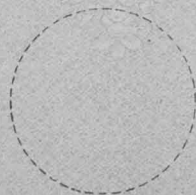
Wpłatę Zł. gr.
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto **153.277**
czekowe

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. C.)

Wpłatę Zł. gr.
słownie
złoty

gr.

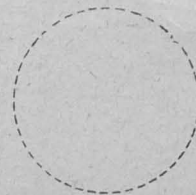
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto **153.277**
czekowe

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

Potwierdzenie dla wpłacającego.

Dnia

przyjęto wpłatę

złotych

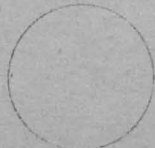
na konto czekowe w Poczłowej Kasie Oszczędności w Warszawie **Nr. 1.748**

właściciel konta:

Mieczysław Trzebiński
Biuro Wydawnicze „Kultpol“
WARSZAWA

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny pocztowy.

Drukarnia P. K. O.

B L A N K I E T N A D A W C Z Y .

Dowód wpłaty.

Wpłatę Zł..... gr.....

uskutecznił(a)

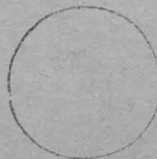
w

ulica, numer domu

na konto Nr. **1.748**

dnia..... 19....

Stempel dzienny pocztowy.

1
W

Dowód wpisu.

193

Wpłatę Zł..... gr.....

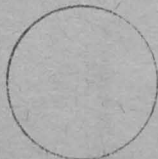
uskutecznił(a).....

w

ulica, numer domu

na konto Nr. **1.748**

Stempel dzienny pocztowy.

1
W

Urzędnik pocztowy winien dowód wpłaty wraz z dowodem wpisu odłączyć i przesłać z wykazem dziennym do P. K. O. w WARSZAWIE.

Druk Nr. 105

Wypełnić ma wpłacający.

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....
 słownie
złotych _____
 _____ gr _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnosci

Właściciel konta:

Parafia rzymsko-katolickiego kościoła

Bialośliwie

Konto czekowe Nr. 206.535

POCZTOWA KASA OSZCZEDNOSCI

POBRANO OPLATĘ

ZŁ..... GR.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

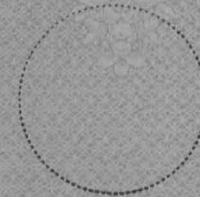
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
 uskutečnił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **206.535**

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

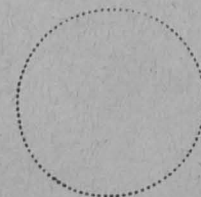
Wpłatę zł..... gr.....
 słownie
złotych _____
 _____ gr _____

uskutečnił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **206.535**

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....
słownie **złoty**ch

gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

Prof. Józef Piąñezek

WYDAWNICTWO:

„ZIEMIA PODTATRZAŃSKA

W OBRAZACH“

LWÓW

LWÓW, UL. PIASKOWA 27.

Konto czekowe **Nr. 506.409**

POBRANO OPLATĘ

zł..... gr.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

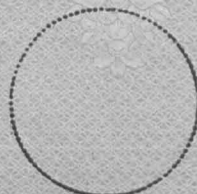
Wpłatę zł..... gr.....

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **506.409**

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....

słownie **złoty**ch

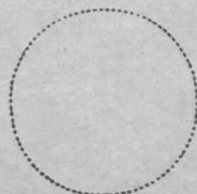
gr

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **506.409**

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złoty na wpłatę zł..... gr.....

 gr

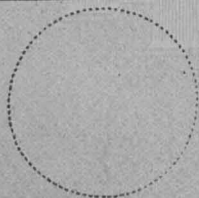
na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

**Komitet budowy kościoła rz.-kat.
 w Jasienowie polnym
 HORODENKA**

Konto czekowe Nr. 154.333

Stempel dzienny
 pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

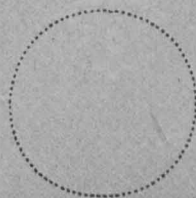
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
 uskutečnił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **154.333**

Stempel dzienny
 pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

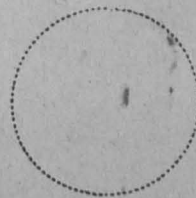
Wpłatę zł..... gr.....
 słownie
złoty

..... gr

dokładny adres

na konto czekowe **154.333**

Stempel dzienny
 pocztowy

9
 16

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złoty** na wpłatę zł gr
..... gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

**Komitet Budowy Rz. Kat. Kościoła
w Rudziszkach**

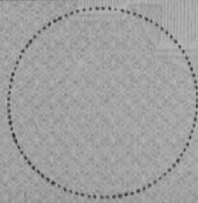
Rudziszki

Konto czekowe Nr. 82.110

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika

Stempel dzienny

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł gr
uskutecznił (a)

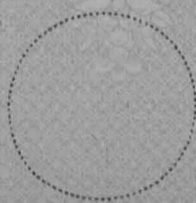
dokładny adres

na

konto
czekowe

82.110

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł gr
słownie **złoty**

uskutecznił (a)

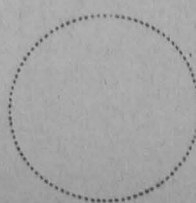
dokładny adres

na

konto
czekowe

82.110

Stempel dzienny

70
17

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złoty**ch na wpłatę zł..... gr.....

..... gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

DOM DZIECIĄTKA JEZUS

WILNO

Konto czekowe Nr. **700.618**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

POBRANO OPŁATĘ

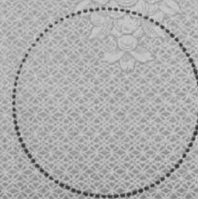
ZŁ..... GR.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

Stempel dzienny

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **700.618**

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
słownie **złoty**ch

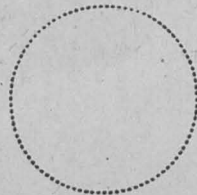
..... gr

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **700.618**

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie na wpłatę zł gr
złoty

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

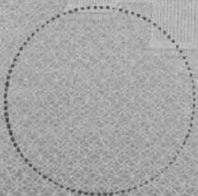
Seminarjum Zagraniczne

POZNAN

Konto czekowe Nr. 202.454

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny
pocztowy

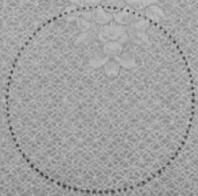
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł gr
 uskutečnił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **202.454**

Stempel dzienny
pocztowy

19

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

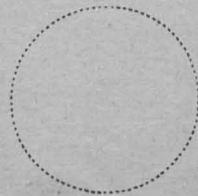
Wpłatę zł gr
 słownie **złoty**

..... gr
 uskutečnił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **202.454**

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złotych

na wpłatę zł gr

..... gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczedności

Właściciel konta:

Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej
Seksja Wschodnia

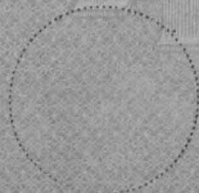
LWOW

Konto czekowe Nr. 501.201

POCZTOWA KASA OSZCZEDNOSCI

Podpis urzędnika

Stempel dzienny

5658

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł gr

uskutecznił (a)

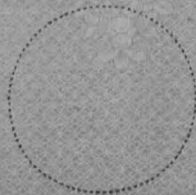
dokładny adres

na

konto
czekowe

501.201

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł gr

słownie
złotych

..... gr

uskutecznił (a)

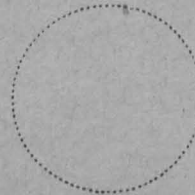
dokładny adres

na

konto
czekowe

501.201

Stempel dzienny

UWAGA. Wpłacający winien przy wypełnianiu blankietu nadawczego sprawdzić numer i brzmienie konta (nazwisko i imię właściciela, wzgl. firmę). Za wpłaty uskutecznione zaponocą blankietów nadawczych błędnie wypełnionych, w odniesieniu do numeru lub brzmienia konta, całkowitą odpowiedzialność ponosi wpłacający.

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....

słownie
złotych _____
_____ gr _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności
**Polskie Towarzystwo Higjeniczne
we Lwowie**

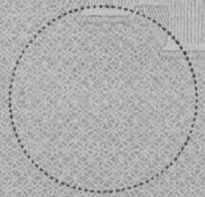
Nr. 150.877

Właściciel konta: _____

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika:

Stempel dzienny

P.K.O. Nr 106

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....

uskutecznił (a) _____

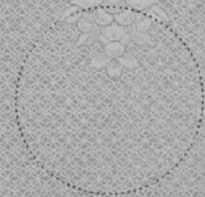
dokładny adres

na konto
czekowe w P.K.O. **Nr. 150.877**

Właściciel konta: _____

Numer i brzmienie konta pisać uważnie.

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....

słownie
złotych _____

_____ gr _____

uskutecznił (a) _____

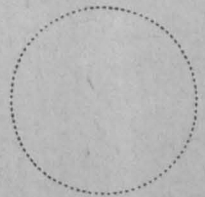
dokładny adres

na konto
czekowe w P.K.O. **Nr. 150.877**

Właściciel konta: _____

Numer i brzmienie konta pisać uważnie.

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złotych** na wpłatę zł..... gr.....

..... gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnosci

Właściciel konta:

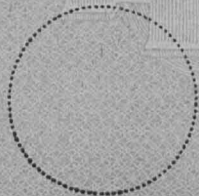
Katolicki Komitet Budowlany

Kopanica

Konto czekowe Nr. 100.514

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny pocztowy

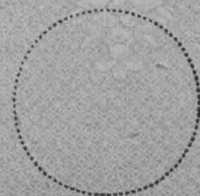
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
uskutecznił (a)

dokładany adres

na konto czekowe **100.514**

Stempel dzienny pocztowy

18
22

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
słownie **złotych**

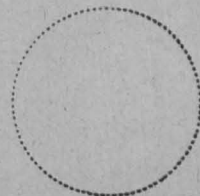
..... gr

uskutecznił (a)

dokładany adres

na konto czekowe **100.514**

Stempel dzienny pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....
słownie złotych

..... gr

na konto ciekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

Związek Okręgowy Towarzystwa
Szkoły Ludowej

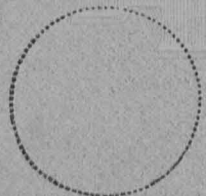
LWÓW

Konto czekowe Nr. 143.169

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny
pocztowy

351/33

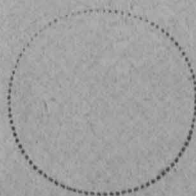
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe 143.169

Stempel dzienny
pocztowy

5623

DOWÓD WPISU (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
słownie złotych

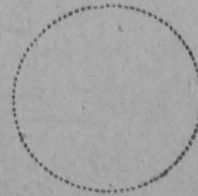
..... gr

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe 143.169

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie na wpłatę zł gr
złotych _____

_____ **gr** _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

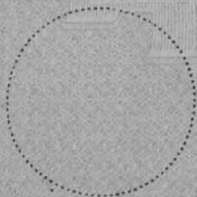
Właściciel konta:

KOMITET RATOWANIA BAZYLIKI WILENSKIEJ
WILNO

Konto czekowe **Nr. 142.090**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

60701

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

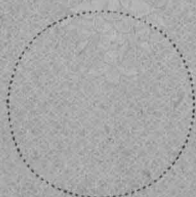
Wpłatę zł gr

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **142.090**

Stempel dzienny pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł gr
słownie **złotych** _____

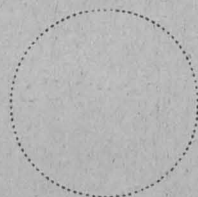
_____ **gr** _____

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **142.090**

Stempel dzienny pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złotych _____
 _____ gr _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

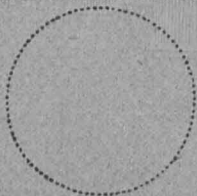
Właściciel konta:

**Polskie Towarzystwo Opieki nad grobami
 Bohaterów, Oddział Wojewódzki Lwowski
 LWÓW**

Konto czekowe Nr. 151.152

Podpis urzędnika pocztowego:

Stempel dzienny
 pocztowy

Wkładki

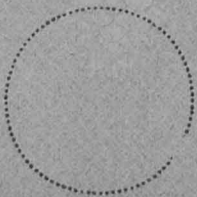
DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł _____ gr _____
 uskutecznił (a) _____

dokładny adres

na **konto czekowe 151.152**

Stempel dzienny
 pocztowy

15.05

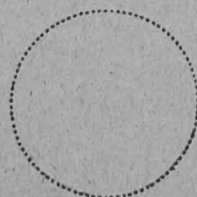
DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł _____ gr _____
 słownie
złotych _____
 _____ gr _____
 uskutecznił (a) _____

dokładny adres

na **konto czekowe 151.152**

Stempel dzienny
 pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę Zł..... gr.....
 słownie złotych [redacted]
 [redacted] gr. [redacted]

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

Właściciel konta:

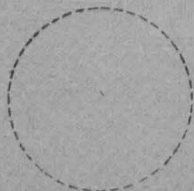
**Koło Ogólne T. S. L.
 im. Ernesta Adama**

LWÓW

Konto czekowe **Nr. 153.600**

POCZTOVA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

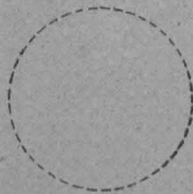
Wpłatę Zł..... gr.....
 uskutecznił (a)

dziś i w tym dniu adres

na Konto czekowe **153.600**

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę Zł..... gr.....
 słownie złotych [redacted]

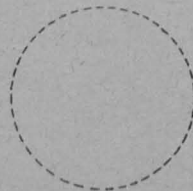
[redacted] gr. [redacted]
 uskutecznił (a)

dziś i w tym dniu adres

na Konto czekowe **153.600**

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy

19
26

POTWIERDZENIE DLA WPLACAJĄCEGO

słownie
złoty

na wpłatę Zł..... gr.....

.....

gr.

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

Właściciel konta:

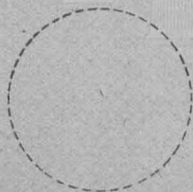
Koło Ogólne T. S. L.
im. Ernesta Adama

LWÓW

Konto czekowe Nr. 153.600

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny
pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego.

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

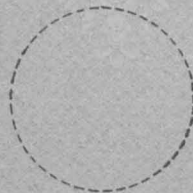
Wpłatę Zł..... gr.....
uskutecznił (a)

d-łladny adres

na Konto
czekowe 153.600

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

20
24
Wpłatę Zł..... gr.....
słownie
złoty

..... gr.

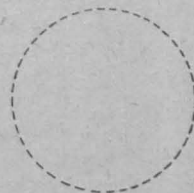
uskutecznił (a)

d-łladny adres

na Konto
czekowe 153.600

dnia 19.....

Stempel dzienny
pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPLACAJĄCEGO.

Dnia 192..... r.

przyjęto wpłatę Zł. gr.

słownie

złotych

na konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności **Nr. 153.457**

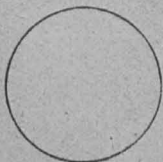
Właściciel konta:

Towarzystwo Przyjaciół „OSSOLINEUM”

LWÓW

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

DOWÓD WPŁATY.

Wpłatę Zł. gr.

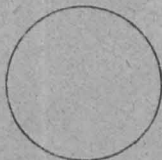
uskutecznił(a)

W

na konto Nr. 153.457

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy.

DOWÓD WPISU.

Wpłatę Zł. gr.

słownie

złotych

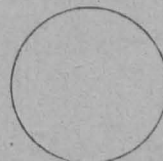
uskutecznił(a)

W

na konto Nr. 153.457

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy.

Urządник pocztowy ma dowód wpłaty wraz z dowodem wpisu odłączyć i przesłać z wykazem dziennym do **Pocztowej Kasy Oszczędności.**

Wypełnić ma wpłacający wyraźnie i czytelnie.

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złotych [redacted]

na wpłatę Zł. gr.

[redacted] gr. [redacted]

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności.

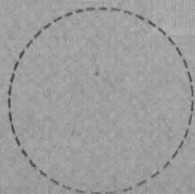
Właściciel konta

Komitet Ratowania Bazyliki Wileńskiej
WILNO

Konto czekowe Nr. **142.090**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

Stempel dzienny pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

4442

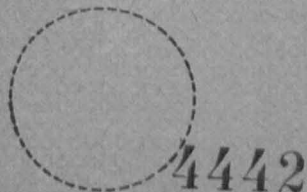
Wpłatę Zł. gr.
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto czekowe **142.090**

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

słownie
złotych [redacted]

Wpłatę Zł. gr.

[redacted] gr. [redacted]

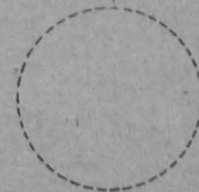
uskutecznił (a)

dokładny adres

na Konto czekowe **142.090**

dnia 19.....

Stempel dzienny pocztowy

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złoty

gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:
Komitet Budowy Kościoła Pomnika
Chrystusa Króla ku czci Poległych
w obronie Ojczyzny w 1920 roku
WARSZAWA

Konto czekowe Nr. 14.060

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

POBRANO OPŁATĘ

ZŁ..... GR.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

.....

P.K.O. Nr. 105/1935

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....

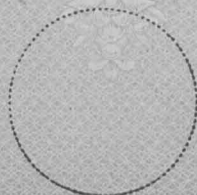
uskutecznił (a)

dokładny adres

na **konto
czekowe**

14.060

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
słownie
złoty

gr

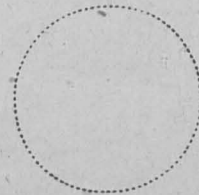
uskutecznił (a)

dokładny adres

na **konto
czekowe**

14.060

Stempel dzienny

230

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....
 słownie
złoty

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

Polskie Towarzystwo Historyczne
Oddział Lwowski

LWÓW

Konto czekowe Nr. 505 530

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

POBRANO OPŁATĘ

ZŁ.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

P.K.O. Nr. 105/1934

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
 uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **505.530**

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
 słownie
złoty

dokładny adres

na konto czekowe **505.530**

Stempel dzienny

24
31

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złoty**ch na wpłatę zł..... gr.....
[lines for amount]

[lines for amount] **gr** [lines for amount]

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

**Zarząd Główny T. S. L.
Seksja Wschodnia**

LWOW

Konto czekowe **Nr. 501.201**

POCZTOWA KASA OSZCZEDNOSCIL

POBRANO OPLATĘ

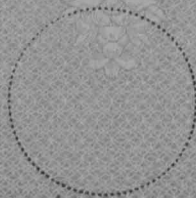
ZŁ..... GR.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

Stempel dzienny

P.K.O. Nr. 105/1934

RAUT

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....
uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **501.201**

25
32
DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
słownie **złoty**ch [lines for amount]

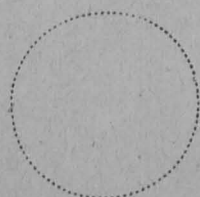
[lines for amount] **gr** [lines for amount]

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **501.201**

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie **złotych** na wpłatę zł..... gr.....

..... gr

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

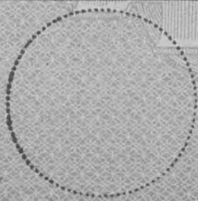
Miejska Komunalna Kasa Oszczędności

LWÓW

Konto czekowe **Nr. 500.380**

Podpis urzędnika

Stempel dzienny

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł..... gr.....

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **500.380**

Stempel dzienny

26
33

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

słownie **złotych** Wpłatę zł..... gr.....

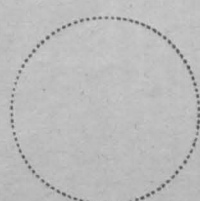
..... gr

uskutecznił (a)

dokładny adres

na konto czekowe **500.380**

Stempel dzienny

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

na wpłatę zł..... gr.....
 słownie złotych _____
 _____ gr _____

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

Właściciel konta:

RZYMSKO-KAT. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

Koniuchy pocz. Świniuchy

Konto czekowe Nr. **68.498**

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

POBRANO OPŁATĘ

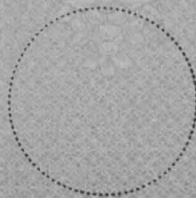
ZŁ..... GR.....

Stempel dzienny

Podpis urzędnika:

Stempel dzienny

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

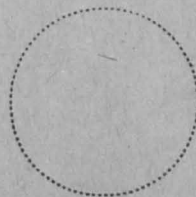
Wpłatę zł..... gr.....
 uskutecznił (a) _____

dokładny adres

na konto czekowe

68.498

Stempel dzienny

DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł..... gr.....
 słownie złotych _____
 _____ gr _____
 uskutecznił (a) _____

dokładny adres

na konto czekowe

68.498

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO

słownie
złotych

na wpłatę zł gr

.....

..... **gr**

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności

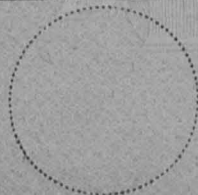
Właściciel konta:

**Towarzystwo Domu Sodalicyjnego
„Marianum”**

LWÓW

Konto czekowe Nr. 142.120

Stempel dzienny
pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego:

.....

DOWÓD WPŁATY (DLA ODBIORCY)

Wpłatę zł gr

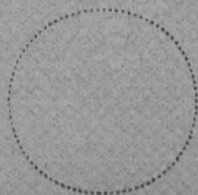
uskutecznił (a)

dokładny adres

.....
.....
.....

na **konto czekowe 142.120**

Stempel dzienny
pocztowy

28
35
DOWÓD WPISU (DLA P. K. O.)

Wpłatę zł gr

słownie
złotych

..... **gr**

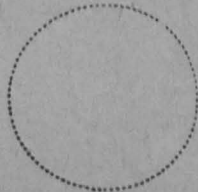
uskutecznił (a)

dokładny adres

.....
.....
.....

na **konto czekowe 142.120**

Stempel dzienny
pocztowy

36⁺

Mr. Henry W. Wolff.

Repton Club London

2
37

KAROL DZIEWOŃSKI
PROFESOR UNIWERSYTETU JAGIELL.

KRAKÓW

HALCZYNA 29.

15
38

Janowie Pawlikowscy

MINISTERIALRAT ERNST PLIWA

39

MINISTERIUM FÜR ÖFFENTLICHE ARBEITEN

40

SEKTIONSRAT DR. HEINRICH REDL.

6
41

STANISŁAW AUGUST OLANIEWICZ
DELEGAT PEŁNOMOCNY ZARZĄDU GŁÓWNEGO
ZWIĄZKU MALERCZYKÓW

LWÓW

1/6 26

25
42

Marya Szlagowska

z wyrazami szczerą wdzięcznością

9
43

A decorative horizontal border with a scalloped bottom edge, featuring stylized flowers and leaves in a dark, textured pattern.

**KALENDARZYK
TOW. SZKOŁY LUDOWEJ**

1933

Wydawnictwa książkowe.

<i>Dynowska M.</i> : Nasze Rocznice (Wybór wierszy okoliczn.)	4.—
<i>Gruszecki A.</i> : Hutnik	2.50
<i>Gruszecki A.</i> : Tatarzy w Sandomierskiem	2.60
<i>Jeż T. T.</i> : Uskoki — tom. I, II, III	6.—
<i>Konopnicka M.</i> : Z 1835 Roku —80
<i>Kraszewski J. I.</i> : Grzechy Hetmańskie tom I. II.	5.80
<i>Kraszewski J. I.</i> : Rzym za Nerona	3.—
<i>Kwiatkowski E.</i> : Dysproporcje — wydanie II.	6.—
<i>Poliszewski M.</i> : Społeczna akcja oświat.-wychowawcza	3.—
<i>Przyborowski W.</i> : Arjanie	4.50
<i>Słomka J.</i> : Pamiętnik Włościanina	6.—
<i>Sobieski W.</i> : Historja Polski	3.50
<i>Świdorska M.</i> : Ze Wspomnień Małej Krzemieniczanki	1.—
<i>Świdorska M.</i> : Ostatni Piast80
<i>Świdorska M.</i> : Posel Polski w Carogrodzie	1.20
<i>Świdorska M.</i> : Braniec Tatarski	1.60
<i>Świdorska M.</i> : Z krwawych dni	1.20
<i>Świdorska M.</i> : Dorcia	1.20
<i>Świdorska M.</i> : Garbuska	1.60

Do nabycia:

W ZARZĄDZIE GŁÓWNYM T. S. L.
KRAKÓW, UL. ŚW. ANNY L. 5.

44

ROCZNIK X.

**KALENDARZYK
TOWARZYSTWA
SZKOŁY LUDOWEJ**

NA ROK
1933

Nakładem Zarządu Głównego T. S. L.
w Krakowie.

Czcionkami Drukarni Przemysłowej w Krakowie.

STYCZEŃ dni 31

Dni		Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1	N	Nowy Rok	19 Hrudeń 1932.
2	P	<i>Imienia Jezus</i>	20 Ihnatja
3	W	Genowefy	21 Juljanji
4	Ś	Tytusa	22 Atanazja
5	C	Telesfora	23 10 Muczen.
6	P	Trzech Króli	24 Jewheni
7	S	Lucjana	25 Rożd. J. Chr.
8	N	1 po 3 Kr.	26 Sob. Pr. Boh.
9	P	Marcjanny	27 Stefana m.
10	W	Agatona	28 2 tys. mucz.
11	Ś	Honoraty	29 SS. Mł. ub.
12	C	Arkadiusza	30 Anysji
13	P	Weroniki	31 Melanji
14	S	Hilarego	1 Siozeń 1933
15	N	2 po 3 Kr.	2 Sylwestra
16	P	Marcelego	3 Małachja
17	W	Antoniego	4 Sob. 70 ap.
18	Ś	Kat. św. Piotra	5 Fteopemta
19	C	Henryka	6 Boh. Hosp.
20	P	Fabjana	7 Joana Kr.
21	S	Agnieszki	8 Jurja, Em.
22	N	3 po 3 Kr.	9 Połjekta
23	P	Zaślubiny NMP.	10 Hryhorja
24	W	Tymoteusza	11 Teodosja
25	Ś	Nawr. św. Pawła	12 Tatjany m.
26	C	Polikarpa	13 Jermyja
27	P	Jana Ziotoust.	14 Zacheja
28	S	Obj. św. Agn.	15 Pawła
29	N	4 po 3 Kr.	16 Petra Ap.
30	P	Martyny p. m.	17 Antonja W.
31	W	Piotra N.	18 Atanasja

LUTY dni 28

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 S	Ignacego	19 Makarja
2 C	M. B. Gromniczej ③	20 Jewtymja
3 P	Błażeja	21 Maksyma
4 S	Andrzeja	22 Tymoteja
5 N	5 po 3 Kr.	23 Kłymenta
6 P	Doroty	24 Pr. Ksenji
7 W	Romualda	25 Hryhorja
8 S	Jana z M.	26 Ksenofonta
9 C	Apolonji	27 Joana Zł.
10 P	Scholast. ④	28 Jefrema
11 S	Objaw. NMP. z L.	29 Ihnatja
12 N	Starozapustna	30 B. S. Tr. Św.
13 P	Katarzyny	31 Kyra i J.
14 W	Walentego	1 Lutyj. Tr.
15 S	Faustyna	2 Str. Hesp.
16 C	Juljanny	3 Symeona
17 P	Franciszka ⑤	4 Isydora
18 S	Symeona	5 Abafji
19 N	Mięsopustna	6 Mjas., Wuk.
20 P	Leona	7 Partenja
21 W	Feliksa	8 Teodora
22 S	Kat. św. Piotra	9 Nikifora
23 C	Piotra, Dam.	10 Harlampja
24 P	Macieja Ap. ⑥	11 Własja
25 S	Małgorzaty	12 Mełetyja
26 N	Zapustna	13 Syrop., Mart.
27 P	Leandra	14 Awksentja
28 W	Romana	15 Onysyma

MARZEC dni 31

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 S	<i>Popielec</i>	16 Pamfyły
2 C	Heleny	17 Teodora
3 P	Kunegundy	18 Lwa pap.
4 S	Kazimierza	19 Archippa
5 N	1. Wstępna	20 1 Lwa ep. K.
6 P	Wiktora	21 Tymoteja
7 W	Tomasza	22 Euchenji
8 S	Wincentego K.	23 Półkarpa
9 C	Franciszki	24 Obr. Hl. ś. J.
10 P	40 Męczenników	25 Tarasa
11 S	Konstantyna	26 Porfija
12 N	2. Sucha	27 2 Prokopja
13 P	Krystyny	28 Wasyłyja
14 W	Matyldy	1 Berezęń. J.
15 S	Klemensa	2 Teodota
16 C	Abrahama	3 Jewtropja
17 P	Gertrudy	4 Herasyrna
18 S	Gabrjela	5 Konona
19 N	3. Głucha	6 3 ŚŚ. 42 m.
20 P	Eufemji	7 Wasyłyja
21 W	Benedykta	8 Teofylakta
22 S	<i>M. B. Bolesnej</i>	9 40 mucz.
23 C	Pelagji	10 Kondrata
24 P	Tymoteusza	11 Sofronja
25 S	<i>Zwiast. NMP.</i>	12 Teofana
26 N	4. Środopust.	13 4 Nykyfera
27 P	Jana Damasc.	14 Wenedykta
28 W	Jana Kapistr.	15 Ahapja m.
29 S	Eustaz.	16 Sawyna m.
30 C	Anieli wd.	17 Aleksija
31 P	Balbiny	18 Kyryła

KWIECIEŃ dni 30

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 S	Teodora	19 Chryzanta
2 N	5. Czarna	20 5 Serchja
3 P	Ryszarda	21 Jakowa
4 W	Izydora	22 Wasylja
5 S	Wincentego	23 Nikona
6 C	Celestyna	24 Zacharja
7 P	Epifanjusza	25 Błahow. P. B.
8 S	Djonizego	26 Hawryły
9 N	6. Palmowa	27 6 Cwitna
10 P	Ezechjela	28 Harjona
11 W	Leona	29 Marka
12 S	Wiktora	30 Iwana
13 C	<i>Wielki Czwartek</i>	31 Ipatja
14 P	<i>Wielki Piątek</i>	1 Kwit. W. P.
15 S	<i>Wielka Sobota</i>	2 Tyta
16 N	Wielkanoc	3 Wosk. Chr.
17 P	Pon. Wielkanocny	4 Pon. Woskr.
18 W	Bogumiła	5 Wtor. Woskr.
19 S	Jerzego	6 Ewtychja
20 C	Sulpicjusza	7 Hryhorja
21 P	Feliksa	8 Irydjona
22 S	Sotera	9 Jewps.
23 N	1. Wojciecha	10 Tomyna
24 P	Fidelisa	11 Antypy
25 W	Marka Ewang.	12 Wasilja
26 S	<i>M. B. D. Rady</i>	13 Artemona
27 C	Teofila	14 Martyny
28 P	Pawła od Krz.	15 Arystarcha
29 S	Piotra z Wer.	16 Ahapji
30 N	2. Katarzyny	17 Myrones.

Święta żydowskie: 11-go 1 dz. Pesach, 12-go
2 dz. Pesach, 17-go 7 dz. Pesach, 18-go
8 dz. Pesach.

MAJ dni 31

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 P	Filipa i Jakóba	18 Joana
2 W	Zygmunta	19 Pafnucja
3 S	Król. Korony Polskiej	20 Teodora
4 C	Florjana	21 Januarja
5 P	Piusa V.	22 Teodora
6 S	Jana w Oleju	23 Jurja
7 N	3. Domicelli p. m.	24 Rozstaw.
8 P	Stanisława B. K.	25 Marka ap.
9 W	Grzegorza	26 Wasyłyja
10 S	Izydora	27 Symeona
11 C	Mamerta	28 9 mucz.
12 P	Pankracego	29 Jasona
13 S	Serwacego	30 Jakowa
14 N	4. Banifacego	1 Traw. Jarem.
15 P	Zofji m.	2 Atanazja
16 W	Jana N.	3 Tymoteja
17 S	Paschalisa	4 Pelagji
18 C	Feliksa K.	5 Iryny
19 P	Celestyna	6 Jowa mn.
20 S	Bernardyna S.	7 Sawy
21 N	5. Wenata	8 Slipor. Joana
22 P	Heleny	9 Isaji pr.
23 W	Dezyderjusza	10 Symeona
24 S	Joanny wd.	11 Mokja
25 C	Wniebowst. Pańskie	12 Wozn. Chr.
26 P	Filipa	13 Hłykerji
27 S	Bedy, Jana	14 Izydora
28 N	6. Augustyna	15 Św. Otać.
29 P	Marji Magdaleny	16 Teodora
30 W	Feliksa	17 Andronika
31 S	Anieli, Petroneli	18 Teodota

Święta żydowskie: 31-go 1 dz. Ziel. Św.

CZERWIEC dni 30

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 C	Jakóba Str.	19 Patrykja
2 P	Marcelina	20 Tałaleja
3 S	Erazma	21 Konstant.
4 N	Zielone Świętki	22 Soszcz. ś D.
5 P	Pon. Ziel. Świętek	23 Pr. Trojcy
6 W	Norberta	24 Symeona
7 S	Roberta	25 Obr. b. J.
8 C	Medarda	26 Karpa
9 P	Felicjana	27 Teraponta
10 S	Małgorzaty	28 Nykity
11 N	1. Trójcy św.	29 Wsich. świat.
12 P	Jana Onufrego	30 Isakja
13 W	Antoniego Pad.	31 Jermeja
14 S	Bazylego	1 Czerweń
15 C	Boże Ciało	2 N. Eucharyst.
16 P	Benona	3 Łukiljana
17 S	Innocentego	4 Mitrofona
18 N	2. Marka i Marcel.	5 Doroteja
19 P	Gerwazego	6 Wisarjona
20 W	Sylwerjusza	7 Teodota
21 S	Alojzego	8 Teodora
22 C	Paulina	9 Kyryła
23 P	Serca Jezus.	10 Tymoteja
24 S	N. Jana Chrz.	11 Wartołom.
25 N	3. Adalberta	12 Onufrja
26 P	Jana i Pawła	13 Akiliny
27 W	Władysława	14 Jetyseja
28 S	Ireneusza	15 Amosa
29 C	Piotra i Pawła	16 Tychona
30 P	Lucyny	17 Manuila

Święta żydowskie: 1-go 2 dz. Ziel. Św.

LIPIEC dni 31

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 S	Teodoryka	18 Łeontja
2 N	4. Nawiedz. NMP.	19 Judy ap.
3 P	Anatola	20 Metodja
4 W	Józefa Kal.	21 Juljana
5 S	Antoniego	22 Jewsebja
6 C	Dominiki	23 Ahrypiny
7 P	Cyryla i Metod. ☉	24 Rożd. ś. J. K.
8 S	Elżbiety	25 Fewronji
9 N	5. Weroniki	26 Dawida
10 P	Amalji	27 Samsona
11 W	Piusa p.	28 Kira i Joan.
12 S	Jana Gw.	29 Petra i Fawła
13 C	Anakleta ☾	30 Sob. 12 Ap.
14 P	Bonawentury	1 Lipież.
15 S	Rozesł. Ap.	2 Pol. Rizy
16 N	6. M. B. Szkapł.	3 Jakyffa
17 P	Aleksego	4 Andreja
18 W	Szymona	5 Atanazja
19 S	Wincentego à P.	6 Łukja
20 C	Czesława	7 Tomy i Ak.
21 P	Praksedy	8 Prokopja
22 S	Bolesława ●	9 Pankratja
23 N	7. Apolinarego	10 Antonja
24 P	Kunegundy	11 Jewfymji
25 W	Jakóba	12 Prokła
26 S	Anny Matki	13 Hawryła
27 C	Natalji	14 Akyły
28 P	Innocentego	15 Wołodym.
29 S	Marty	16 Atynogena
30 N	8. Julity ☽	17 Maryny
31 P	Ignacego L.	18 Jemiljana

SIERPIEŃ dni 31

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 W	Piotra w ok.	19 Makrymy
2 S	NMP. <i>Anielsk.</i>	20 Iłji pr.
3 C	Znal. ś. Szczep.	21 Symeona
4 P	Dominika	22 Marji M.
5 S	MB. <i>Śnieżnej</i> ☉	23 Trofyma
6 N	9. Przemien. Pańskie	24 Chrystyny
7 P	Kajetana	25 Uśp. ś. Anny
8 W	Cyrjaka	26 Jermołaja
9 S	Romana	27 Pantalejm.
10 C	Wawrzyńca	28 Prohora
11 P	Zuzanny	29 Kałynyka
12 S	Klary p.	30 Syły ap.
13 N	10. Hipolita ☾	31 Ewdokima
14 P	Euzebjusza	1 Serpeń.
15 W	Wniebowzięcie NMP.	2 Stefana
16 S	Joachima	3 Isakja
17 C	Jacka W.	4 7 Otr. w Ef.
18 P	Agapita	5 Jewsych.
19 S	Juljusza	6 Preobr. Hosp.
20 N	11. Bernarda	7 Dometja
21 P	Joanny wd. ☉	8 Emyljana
22 W	Symforjana	9 Mateja ap.
23 S	Filipa, Ben.	10 Ławrentja
24 C	Bartłomieja	11 Jewpła
25 P	Ludwika	12 Fotja
26 S	MB. <i>Częstochow.</i>	13 Maksyma
27 N	12. P. rel. św. Kaz.	14 Micheja
28 P	Augustyna ☽	15 Uśp. Pr. Boh.
29 W	Ścięcie św. Jana	16 Per. O. H.
30 S	Szczęsnego	17 Mirona
31 C	Rajmunda	18 Flora i Ł.

WRZESIEŃ dni 30

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 P	Bronisławy	19 Andreja
2 S	Stefana	20 Samuila
3 N	13. Szymona	21 Tadeja ap.
4 P	Rozalji	22 Ahaftona
5 W	Wawrzyńca	23 Łupa m.
6 S	Eugenj.	24 Ewtychja
7 C	Reginy	25 Wartołom.
8 P	Narodz. NMP.	26 Adrjana
9 S	Gorgonjusza	27 Pimena
10 N	14. Mikołaja z T.	28 Mojseja
11 P	Prota m.	29 Us. H. ś. J. K.
12 W	Im. Marji	30 Aleksandra
13 S	Eugenji	31 P. p. Pr. B.
14 C	Podw. ś. Krz.	1 Wereseń
15 P	Nikodema	2 Mamanta
16 S	Eufemji	3 Antyma
17 N	15. Lamberta	4 Wawyły
18 P	Józefa	5 Zacharjasza
19 W	Januarego	6 Wosp. M.
20 S	Eustach.	7 Sozanta
21 C	Mateusza	8 Rozd. P. B.
22 P	Tomasza	9 Joakima
23 S	Tekli p.	10 Minodory
24 N	16. NMP. Wyk. N.	11 Teodory
25 P	Aurelji	12 Awtonoma
26 W	Cyprjana	13 Kornyla
27 S	Kosmy i Damjana	14 Woz. ś. Kr.
28 C	Wacława	15 Nykity
29 P	Michała Arch.	16 Jewfymji
30 S	Hieronima	17 Sofji

Święta żydowskie: 21-go 1 Tiszri N. R. 5694,
22-go 2 dz. N. R., 30-go Sądny Dzień.

PAŹDZIERNIK dni 31

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 N	17. Jana z Dukli	18 Jewmena
2 P	Aniołów Stróżów	19 Trofyma
3 W	Kandyda	20 Eustachja
4 S	Franciszka z A.	21 Kondrata
5 C	Placyda m.	22 Foki
6 P	Brunona	23 Zacz. J. K.
7 S	M. B. Różańc.	24 Tekły
8 N	18. Brygidy wd.	25 Jewfrozyne
9 P	Djonizego	26 Joana Boh.
10 W	Franciszka	27 Kałystrata
11 S	Placydy p.	28 Charytona
12 C	Maksymiljana	29 Kirjaka
13 P	Edwarda	30 Hryhorja
14 S	Kaliksta	1 Zowt. P. P. B.
15 N	19. Teresy panny	2 Kypriana
16 P	Gawła	3 Djonysja
17 W	Jadwigi	4 Jerofteja
18 S	Łukasza Ew.	5 Charytyny
19 C	Piotra z Alk.	6 Tomy ap.
20 P	Jana Kantego	7 Serchja
21 S	Urszuli	8 Pelagji
22 N	20. Korduli p. m.	9 Jakowa
23 P	Seweryna	10 Jewłapja
24 W	Rafała arch.	11 Fylypa
25 S	Kryspina	12 Tarasa
26 C	Ewarysta	13 Karpa
27 P	J. Ch. Kr.	14 Paraskawji
28 S	Szymona, Tad.	15 Jewtymja
29 N	21 Narcyza	16 Lonhyna
30 P	Marcela	17 Osiji
31 W	Lucyli p. m.	18 Łuki jew.

Święta żyd.: 5-go 1 dz. Kucz., 6-go 2 dz. Kucz., 12-go Kon. Kucz., 13-go Rad. z Pr.

LISTOPAD dni 30

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 S	Wszystkich Świętych	19 Jolla
2 C	<i>Dzień Zaduszny</i> ☉	20 Artemja
3 P	Huberta	21 Barjona
4 S	Karola Bor.	22 Awerkja
5 N	22. Zacharjasza	23 Jakowa
6 P	Leonarda	24 Arety
7 W	Nikandra	25 Markjana
8 S	Gotfryda	26 Dymitrja
9 C	Teodora	27 Nestora
10 P	Andrzeja ☾	28 Paraskawji
11 S	Marcina	29 Anastazji
12 N	23. 5 braci męcz.	30 Zynowja
13 P	Stanisława	31 Stachja
14 W	Józafata	1 Padolyst
15 S	Leopolda	2 Akindyna
16 C	Edmunda	3 Akep. Jos.
17 P	Grzegorza c. ●	4 Joannyka
18 S	Odonu op.	5 Hałaktjona
19 N	24. Elżbiety	6 Pawła
20 P	Feliksa	7 Jeronima
21 W	<i>Ofiar. N. M. P.</i>	8 Mychajła
22 S	Cecylji	9 Onysyfora
23 C	Klemensa p.	10 Erasta
24 P	Jana od K. ●	11 Miny
25 S	Katarzyny p.	12 Jozafata
26 N	25. Piotra i Konr.	13 Joana Zł.
27 P	Wirgiljusza	14 Fylypa
28 W	Zdzisławy	15 Hurja
29 S	Saturnina	16 Matea
30 C	Andrzeja	17 Hryhorja

GRUDZIEŃ dni 31

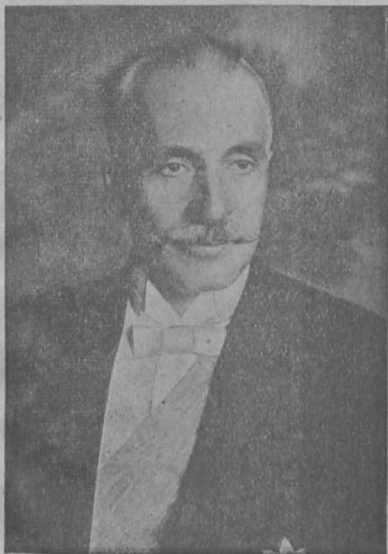
Dni	Święta rzym.-kat.	Święta gr.-kat.
1 P	Eligjusza	18 Platona
2 S	Bibjanny	19 Awdija
3 N	1 Adwentu. Franc.	20 Hryhorja
4 P	Barbary	21 Wchod. w Ch.
5 W	Sabby op.	22 Fylymona
6 S	Mikołaja B.	23 Amfyłochj.
7 C	Ambrożego	24 Kateryny
8 P	Niepok. Pocz. NMP.	25 Klymenta
9 S	Wiesława	26 Aлыпja
10 N	2 Adw. NMP. Lor.	27 Jakowa
11 P	Damazego	28 Stefana
12 W	Aleksandra	29 Paramona
13 S	Łucji p. m.	30 Andreja
14 C	Spirydona	1 Hrudefń
15 P	Walerjana	2 Awakuma
16 S	Euzebjusza	3 Sofonja
17 N	3 Adw. Łazarza	4 Warwary
18 P	Ocz. N. M. P.	5 Sawy ap.
19 W	Tymot.	6 Nykołaja C.
20 S	Teofila	7 Amwrozja
21 C	Tomasza	8 Patapja
22 P	Zenona	9 Nep. Z. P. B.
23 S	Wiktorji	10 Miny
24 N	4 Adw. Wiglja	11 Danyłta
25 P	Boże Narodzenie	12 Spirydona
26 W	Sw. Szczepana m.	13 Ewstratja
27 S	Jana Ap.	14 Tyrsja
28 C	Młodzian.	15 Elewterja
29 P	Tomasza	16 Aheja
30 S	Eugenjusza	17 Danyła
31 N	Sylwestra	18 Sewastjana

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WĘGRY

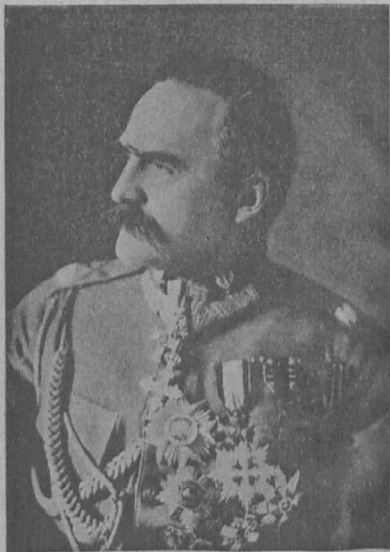
RUMUNJA

PROF. DR. IGNACY MOŚCICKI

Przezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Ur. dn. 1 grudnia 1867 r. w Mierzanowie.
Wybitny uczestnik ruchu niepodległościowego, znakomity uczoney i wynalazca, obrany prezydentem Rzplitej dn. 1 VI. 1926. r.

JÓZEF PIŁSUDSKI.

Pierwszy Marszałek Polski,
Twórca Legjonów — Wskrzesiciel Niepodległości Państwa Polskiego. — Urodzony d. 5 grudnia 1867 r. w Żuławie pod Wilnem.

Najważniejsze rocznice.

W roku 1933 upływa:

- 600 lat od śmierci króla Władysława Łokietka, dnia 12 marca 1333 r.
- 600 lat od koronacji Kazimierza Wielkiego, 25 kwietnia 1333 r.
- 400 lat od chwili urodzenia Stefana Batorego, 27 września 1533 r.
- 250 lat od zwycięstwa króla Jana III. Sobieskiego pod Wiedniem, 12 września 1683 r.
- 250 lat od bitwy pod Parkanami, stoczonej przez Jana III. Sobieskiego, 9 października 1683 r.
- 200 lat od śmierci króla Augusta II. Mocnego, 1 lutego 1733 r.
- 200 lat od elekcji Augusta III. na króla polskiego, 5 października 1733 r.
- 15 lat od ogłoszenia orędzia Wilsona, domagającego się utworzenia Państwa Polskiego, 8 stycznia 1918 r.
- 15 lat od zawieszenia broni między Niemcami a mocarstwami sprzymierzonymi, 6 listopada 1918 r.
- 15 lat od uwolnienia Lwowa od inwazji ukraińskiej, 21 listopada 1918 r.
- 10 lat od uznania wschodniej granicy polskiej przez konferencję ambasadorów, dnia 14 marca 1923 r.

Obszar Polski *).

Obszar Polski wynosi 388.390 km².

W porównaniu z obszarem innych państw europejskich zajmuje Polska 6 miejsce. A mianowicie: Rosja europ. 4,866, Francja 551, Hiszpanja 505, Niemcy 471, Szwecja 448, Finlandja 388, Norwegja 324, Włochy 310, Anglja europ. 245, Rumunja 295, Jugosławja 249, Czechosłowacja 140, Grecja 130, Bułgarja 103, Węgry 93, Portugalja 92, Austrja 84, Łotwa 66, Litwa 56, Estonja 48, Danja 43, Szwajcarja 41, Holandja 34, Belgja 30 tysięcy km².

Długość granic Polski wynosi 5.534 km. w czem 5.394 km. wynoszą granice lądowe, 140 km. granica morska. Granica Polski z Niemcami wynosi 1.912 km., z Z. S. S. R. 1.412 km., z Czechosłowacją 984 km., z Litwą 507 km., z Rumunją 349 km., z Gdańskiem 121 km., z Łotwą 109 km.

Dane, odnoszące się do stanu Państwa Polskiego, czerpano przy układaniu niniejszego „Kalendarzyka“ z „Małego rocznika statystycznego za rok 1932“ i z J. Wąsowicza i A. Zierhoffera „Świat w cyfrach“ rocznik 1932, oraz z „Wiadomości Statystycznych“ Głównego Urzędu Statystycznego.

26
63

Zaludnienie.

Według spisu ludności z dnia 9 grudnia 1931 r. ludność Polski wynosiła 32,120.020 mieszkańców. W r. 1921 liczyła Polska 27,176.717 mieszkańców. Pod względem zaludnienia zajmuje Polska 6 miejsce wśród państw europejskich: Rosja 161 milionów, Niemcy 65.1 milj., Anglja 46 milj., Francja 41.8 milj., Włochy 41.2 milj.

Na województwa centralne przypada 13.5 milj. mieszkańców, na województwa wschodnie 5.6 milj., województwa zachodnie 4.5 milj., na województwa południowe 8.5 milj. mieszkańców.

Z tego ludność miast wynosi 27⁰/₀, a ludność wsi 73⁰/₀. W r. 1921 ludność miast liczyła 25⁰/₀, ludność wsi 75⁰/₀.

Na 1. km² mieszka w Polsce przeciętnie 83 mieszkańców, w r. 1921 gęstość zaludnienia wynosiła 70 osób na 1 km². W Belgji na 1 km² przypada 265, w Holandji 231, w Anglji 188, w Niemczech 138, we Włoszech 133, w Czechosłowacji 105, na Węgrzech 94 mieszkańców.

W Polsce w woj. centralnych przypada 98 mieszk., w woj. wschodnich 45, w woj. zachodnich 96, w woj. południowych 108 mieszkańców na 1 km².

Ludność Polski według języka ojczystego.

Na 32,120.020 mieszkańców podało przy ostatnim spisie ludności z dnia 9 grudnia 1931 r. — 22,208.000 język ojczysty polski, inne języki jako ojczyste 9,925.000 — czyli na język ojczysty polski przypada 69.1^o/_o mieszkańców, na inne 30.9^o/_o mieszkańców.

Język ojczysty polski podało w M. St. Warszawie 70.7^o/_o, w woj. Warszawskim 88.4^o/_o, w woj. Łódzkim 80.1^o/_o, w Kieleckim 89.3^o/_o, w woj. Lubelskim 85.7^o/_o, w woj. Białostockim 72°/_o, w woj. Wileńskim 59.9^o/_o, w woj. Nowogrodzkim 52.6^o/_o, w woj. Poleskim 14.5^o/_o, w woj. Wołyńskim 16.5^o/_o, w woj. Poznańskim 90.5^o/_o, w woj. Pomorskim 89.9^o/_o, w woj. Śląskiem 92.3^o/_o, w woj. Krakowskim 91.4^o/_o, w woj. Lwowskim 57.9^o/_o, w woj. Stanisławowskim 22.5^o/_o, w woj. Tarnopolskim 49.5^o/_o mieszkańców.

T. S. L. grupuje koło siebie ludzi wszelkich stanów i przekonań politycznych, którym drogi jest rozwój i pomyślność Państwa Polskiego.

~~27~~
64

Podział administracyjny.

Województwa centralne: 1) M. St. Warszawa — 0.1 tys. km² — 4 powiaty, 2) woj. Warszawskie — 29.338 km² — 23 pow., 59 miast, 3) woj. Łódzkie — 19.034 km² — 13 pow., 46 miast, 4) woj. Kieleckie — 25.741 km² — 19 pow. 40 miast, 5) woj. Lubelskie — 31.123 km² — 19 pow., 33 miast, 6) woj. Białostockie — 32.134 km² — 13 pow., 49 miast.

Woj. Wschodnie: 1) woj. Wileńskie — 28.948 km² — 9 pow., 15 miast, 2) woj. Nowogrodzkie — 23.169 km² — 8 pow., 10 miast, 3) woj. Poleskie — 36.825 km² — 9 pow., 14 miast, 4) woj. Wołyńskie — 35.729 km² — 11 pow., 22 miast.

Woj. Zachodnie: 1) woj. Poznańskie — 26.528 km² — 31 pow., 118 miast, 2) woj. Pomorskie — 16.386 km² — 19 pow., 34 miast, 3) woj. Śląskie — 4.230 km² — 11 pow., 17 miast.

Woj. Południowe: 1) woj. Krakowskie — 17.448 km² — 18 pow., 54 miast, 2) woj. Lwowskie — 28.391 km² — 27 pow., 61 miast, 3) woj. Stanisławowskie — 16.909 km² — 12 pow., 28 miast, 4) woj. Tarnopolskie — 16.332 km² — 17 pow., 35 miast.

Polacy.

W Polsce na 32,120.020 mieszkańców jest Polaków 22,208.076. Poza granicami Polski żyje w Niemczech 1,100.000 Polaków, w Z. S. S. R. 1,027.000, we Francji 600.000, na Litwie 240.000 w Czechosłowacji 138.000, w Łotwie 83.000, w Rumunji 57.000, na terytorjum W. M. Gdańska 37.000, na Węgrzech 17.000, w Jugosławji 12.000, w Belgji 13.000, w Austrii 8.000, w Wielkiej Brytanji 5.000, w Holandji 4.000, w Luksemburgu 3.000, w Estonji 1.000, we Włoszech 1.000 Polaków. Razem w Europie poza granicami Polski żyje 3,336.000 Polaków. W innych częściach świata: w Stanach Zjednoczonych A. P. 4,530.000, w Brazylii 140.000, w Kanadzie 93.000, w Argentynie 27.000, na Kubie 2.000, w Meksyku 2.000, w Chinach 3.000, w Turcji 1.000, w Afryce 1.300, w Australji 300 Polaków, czyli poza Europą żyje razem 4,746.600 Polaków. Ogólna przeto liczba Polaków w świecie wynosi 30,090.600 osób.

T. S. L. zajmuje się Polakami na obczyźnie, posyła im książki i pisma polskie, zakłada dla nich szkółki i ochronki.

Ludność większych miast

48
65

Miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców było w Polsce z końcem 1931 r. — 22. A mianowicie: Warszawa 1,178.211 mieszk., Łódź 605.467, Lwów 316.177, Poznań 246.698, Kraków 221.260, Wilno 196.345, Katowice 127.044 Częstochowa 117.594, Bydgoszcz 117.528 Lublin 112.539, Sosnowiec 109.454, Białystok 91.335, Królewska Huta 80.734, Radom 78.063, Stanisławów 60.256, Kielce 58.397, Włocławek 56.277, Kalisz 55.125, Toruń 54.280, Przemyśl 51.379, Piotrków 51.281, Grudziądz 50.405 mieszkańców.

Ogółem w Polsce było w r. 1931 — 636 miast, o ludności 8,679.979 mieszk. W tem ponad 1 milion mieszk. liczyło 1 miasto, od 100 tys. do miliona mieszk. — 10, od 50 do 100 tys. — 11, od 20 do 50 tys. — 46, od 10 do 20 tys. — 83, od 5 do 10 tys. — 177, a poniżej 5 tys. mieszk. — 308 miast.

W ciągu 10 lat przybyło: w Warszawie 241 tys. mieszk., w Łodzi 153 tys., we Lwowie 71 tys., w Poznaniu 62 tys., w Krakowie 38 tys., w Wilnie 67 tys., w Katowicach 22 tys., w Częstochowie 29 tys., w Bydgoszczy 30 tys., w Lublinie 18 tys., w Sosnowcu 23 tys. mieszk.

Podział ludności według zawodów.

W Polsce na 100 ludzi trudni się rolnictwem, leśnictwem i rybactwem 72.3 osób, górnictwem i przemysłem 10.3, handlem i ubezpieczeniem 3.7, komunikacją i transportem 1.8, innymi zawodami 11.9.

Ogółem na 100 osób, trudniących się rolnictwem i leśnictwem jest rzym.-kat. 61.8, grecko-kat. 17.6, prawosławnych 16, ewangelików 3.4, wyzn. mojżeszowego 0.9, innych 0.3.

W górnictwie i przemyśle zatrudnionych jest rzym.-kat. 65.1, gr.-kat. 3.3, prawosławnych 2.1, ewangelików 5.7, mojżesz. 23.5, innych 0.3⁰/_o.

W handlu i ubezpieczeniach na 100 osób zatrudnionych jest rzym.-kat. 32.6, gr.-kat. 0.9, prawosławnych 0.8, ewangelików 2.9, mojżesz. 62.6, innych 0.2.

W komunikacji i transporcie jest rzym.-kat. 80.4, gr.-kat. 3.5, prawosł. 3.4, ewangel. 2.3, mojżesz. 10.2, innych 0.2⁰/_o.

T. S. L. niesie pochodnię oświaty wśród rzesz najmniej oświeconych, budzi ducha obywatelskiego i miłość Ojczyzny.

79
68

Rolnictwo.

Na ogólną powierzchnię Polski przypada: ziemi ornej 18,551.000 ha (48.9⁰/₀), łąk 3,799.000 ha (10⁰/₀), pastwisk 2,673.000 ha (7.1⁰/₀), sadów i ogrodów 551.000 ha (1.5⁰/₀), lasów 8,322.000 ha (22⁰/₀), innych gruntów i nieużytków 3,964.000 ha (10.5⁰/₀).

W Polsce na ziemię orną przypada 48.9⁰/₀ ogólnej powierzchni kraju, — we Francji 41.4⁰/₀, w Niemczech 43.8⁰/₀, w Rumunji 42.2⁰/₀, w Czechosłowacji 42.2⁰/₀, we Włoszech 42⁰/₀.

Na 3,261.909 gospodarstw 1,810.609 przypada na gospodarstwa, obejmujące poniżej 5 ha obszaru, czyli stanowią one 64.7⁰/₀ wszystkich gospodarstw w Polsce. Ogółem przypada na nie 4,508.170 ha ziemi, czyli 14.9⁰/₀ całego obszaru. Gospodarstw, obejmujących powyżej 100 ha ziemi, jest w Polsce zaledwie 18,916, czyli 0.6⁰/₀ ogólnej liczby gospodarstw, a obejmują one 13,589.177 ha ziemi, czyli 44.8⁰/₀ całego obszaru.

Na 100 mieszkańców w Polsce przypada 67.3 ha roli i 33.3 ha lasów.

Oświata jest podstawą potęgi Państwa.

Produkcja rolna.

Według danych z r. 1930 przeciętny zbiór *pszenicy* w Polsce przyniósł z 1 ha 13.6 q, w Niemczech 21.3 q, w Anglii 20.1 q, w Czechosłowacji 16.9 q, w Francji 11.8 q, w Rosji 6.6 q.

Przeciętny zbiór *żyta* w Polsce wynosił 11.8 q, w Belgji 22 q, w Niemczech 16.3 q, w Czechosłowacji 16 q, we Francji 9.8 q. z 1 ha.

Przeciętny zbiór *jęczmienia* z 1 ha wynosił w Polsce 11.9 q, w Danji 28.6 q, w Niemczech 18.8 q, w Czechosłowacji 16.6 q, we Francji 13.6 q.

Przeciętny zbiór *owsa* wynosił w Polsce 10.7 q, w Danji 26.4 q, w Niemczech 16.4 q, w Czechosłowacji 14.3 q, we Francji 12.6 q, w Anglii 19.3 q z 1 ha.

Przeciętny zbiór *ziemniaków* z 1 ha wynosił w Polsce 117.2 q, w Belgji 169.8 q, w Niemczech 167.9 q, w Anglii 164.1 q, w Czechosłowacji 115.5 q.

Zbiór *buraków cukrowych* z 1 ha wynosił w Polsce 208.1 q, we Francji 320.5 q, w Niemczech 308.9 q.

W roku 1930 zebrano w Polsce 22.4 milj. q pszenicy, 69.6 milj. q żyta, 14.6 milj. q jęczmienia, 23.5 milj. q owsa, 309 milj. q ziemniaków, 49.7 milj. q buraków cukrowych.

Hodowla bydła.

W Polsce według statystyki w r. 1931 było koni 4,124.000 sztuk, bydła rogatego 9,786.000, trzody chlew. 7,321.000, owiec 2,599.000.

Na 100 ha powierzchni przypada w Polsce 10.6 koni, w Rosji 1.5, w Niemczech 7.3, we Francji 5.4, na Węgrzech 9.2, w Danji 11.6, w Anglii 5, w Czechosłowacji 5.3 sztuk.

Bydła rogatego na 100 ha powierzchni przypada w Polsce 25.2 sztuk, w Danji 74.5, w Niemczech 40.6, we Francji 28.4, w Anglii 32.1, w Czechosłowacji 31.8 sztuk.

Trzody chlewnej przypada na 100 ha powierzchni w Polsce 18.8 sztuk, w Danji 127.5, w Niemczech 50.5, we Francji 11.1, w Anglii 11, w Czechosłowacji 19.8, na Węgrzech 25.4 sztuk.

Owiec na 100 ha powierzchni jest w Polsce 6.7 sztuk, w Anglii 102, we Włoszech 31.9, w Hiszpanji 38.3, we Francji 19, na Węgrzech 15.7, w Niemczech 7.4, w Czechosłowacji 4.3 sztuk.

W porównaniu z r. 1930 przybyło w r. 1931 w Polsce ogółem koni 21.000 sztuk, bydła rogatego 387.000 sztuk, trzody chlewnej 1.274.000 sztuk, owiec 108.000 sztuk.

Rzemiosła i handel.

W 1931 r. wydano ogółem 279.875 kart rzemieślniczych. Z tego na woj. centralne przypada 143.702, na woj. wschodnie 40.012, na woj. zachodnie 52.941, na woj. południowe 43.220 kart rzemieślniczych. W porównaniu z rokiem 1930 przybyło w 1931 r. ogółem 40.150 kart rzemieślniczych.

Według rzemiosł było: 11.167 muraży, 5.678 malarzy, 1.855 szklarzy, 1.608 zdunów, 464 rzeźbiarzy, 31.158 stolarzy, 1.897 bednarzy, 5.513 cieśli, 621 koszykarzy, 43.488 krawców, 4.889 czapników, 2.624 kuśnierzy, 3.189 tapicerów, 8.454 ślusarzy, 4.992 blacharzy, 24.149 kowali, 5.464 zegarmistrzów, 21.357 rzeźników, 2.288 cukierników, 15.825 piekarzy, 6.445 wędliniarzy, 58.400 szewców, 215 rękawiczników, 4.775 rymarzy, 1.271 introligatorów, 1.681 fotografów, 9.228 fryzjerów, 173 golarzy, samodzielnych rzemieślników.

Ogółem było w Polsce w r. 1930 — 428.200 przedsiębiorstw handlowych. 1 przedsiębiorstwo przypadało na 72 mieszkańców i 0.91 km. kw.

W r. 1931 przywieziono do Polski towarów za 1.468 milj. zł. — wywieziono za 1.878 milionów zł.

Handel zagraniczny.

W 1931 r. *przywieziono* do Polski: bawełny za 124 milj. zł., wełny za 96 milj. zł., tkanin za 85 milj. zł., przędzy za 84 milj. zł., przyrządów i materiałów elektrotechn. za 51 milj. zł., tłuszczu techn. za 40 milj. zł., rudy za 39 milj. zł., papieru i wyrobów papier. za 39 milj. zł., żelastwa (szmelcu) za 35 milj. zł., tytoniu za 33 milj. zł., skór za 60 milj., owoców i jagód za 31 milj., śledzi za 28 milj., futer za 44 milj., ryżu za 25 milj., kawy za 22 milj., samochodów za 18 milj., farb, barwników i lakierów za 15 milj., maszyn elektr. za 14 milj., herbaty za 13 milj. złotych.

Wywieziono w 1931 r.: węgla za 339 milj., drewna za 191 milj., bekonów za 103 milj., jaj za 98 milj., cukru za 80 milj., szyn, żelaza i stali za 72 milj., tkanin za 69 milj., przędzy za 63 milj., cynku za 61 milj., masła za 56 milj., świń za 52 milj., blachy za 37 milj., wyrobów z drzewa za 32 milj., rur za 30 milj., jęczmienia za 29 milj., żyta za 26 milj., nawozów sztucznych za 24 milj., wędlin i szynek za 23 milj., odzieży i konfekcji za 23 milj., nasion za 23 milj., maszyn i aparatów za 21 milj., skór za 20 milj. złotych.

Górnictwo i hutnictwo.

W r. 1931 wyprodukowano w Polsce węgla kamiennego 38.265 tys. tonn, ropy naftowej 631 tys. tonn, soli kamiennej i warzonki 561 tys. tonn, soli potasowych 261 tys. tonn, rudy żelaznej 285 tys. tonn, rudy cynkowej 240 tys. tonn, rudy ołowianej 10 tys. tonn, surowca żelaza 347 tys. tonn, stali 1.037 tys. tonn, cynku metalu 131 tys. tonn, ołowiu metalu 32 tys. tonn.

W r. 1930 produkcja węgla kamiennego wynosiła 37.506 tys. tonn, ropy naftowej 663 tys. tonn, soli kamiennej i warzonki 534 tys. tonn, soli potasowych 306 tys. tonn, rudy żelaznej 477 tys. tonn, rudy cynkowej 462 tys. tonn, rudy ołowianej 17 tys. tonn, surowca żelaza 478 tys. tonn, stali 1.238 tys. tonn, cynku metalu 174 tys. tonn, ołowiu metalu 41 tys. tonn.

Udział Polski w produkcji światowej węgla kamiennego wynosił w r. 1930 — 3.1⁰/₀, ropy naftowej 0.3⁰/₀, stali i żelaza surowego 1⁰/₀, ołowiu hutniczego 2.5⁰/₀, cynku hutniczego 12.4⁰/₀, soli potasowych 2.1⁰/₀, soli kuchennej 1.5⁰/₀.

Szkolnictwo powszechne.

Szkół powszechnych było w Polsce w r. 1930/31 — 26.401, z tego 2.828 w miastach, a 23.573 po wsiach. Szkoły powszechne znajdowały się w 23.184 miejscowościach. Na 100.000 mieszkańców przypadało 86.3 szkół powszechnych, a promień obwodu, przypadającego na 1 szkołę, wynosił przeciętnie 2.3 km. Ogółem na 100 dzieci w wieku szkolnym 90.8 korzystało z nauki. Uczniów było razem 3,943.729.

W r. 1929/30 było w Polsce 26.539 szkół powszechnych, w tem z polskim językiem nauczania 21.806, z polskim i ukraińskim 2.336, z polskim i innym 311, z ukraińskim 790, białoruskim 26, niemieckim 768, żydowskim 177, hebrajskim 183, litewskim 105, czeskim 28, francuskim 1, rosyjskim 8.

Prócz tego było w Polsce 139 szkół ćwiczeń, 1 preparanda i 72 szkół specjalnych, a mianowicie dla ociemniałych 6, głuchoniemych 15, niedorozwiniętych 38, moralnie zaniedbanych 13.

Nauczycieli w szkołach powszechnych było w r. 1930 — 74.329, w tem 31.679 mężczyzn i 42.650 kobiet.

Szkoły średnie.

Szkół średnich ogólnokształcących było w 1930/31 r. — 743, w tem męskich 264, żeńskich 229, koedukacyjnych 250, państwowych 277, samorządowych 62, prywatnych 404. Uczniów w tych szkołach było 204.992, w czem chłopców 125.097, dziewcząt 79.895. Nauczycieli 14.459, w tem kobiet 4.931.

W r. 1929/30 było szkół średnich ogólnokształcących 759, w tem z polskim językiem nauczania 673, polskim i ukraińskim 1, polskim i innym 9, ukraińskim 20, białoruskim 3, niemieckim 29, żydowskim 3, hebrajskim 11, litewskim 2, francuskim 1, rosyjskim 7.

Seminarjów nauczycielskich było w r. 1930/31 — 198, w czem prywatnych 81, kursów nauczycielskich 14, w czem prywatnych 4, pedagogjów 3, seminarjów ochroniarskich 15, w czem prywatnych 7. Uczniów w seminarjach nauczycielskich było 33.740, w tem 19.660 kobiet, na kursach nauczycielskich 669, w tem 512 kobiet, w pedagogjach 380, w tem 268 kobiet i w seminarjach ochroniarskich 927 kobiet.

Szkoły kadeckie posiadały w 1930/31 r. — 40 oddziałów, — uczniów 1.374.

Szkolnictwo zawodowe.

Ludowych szkół rolniczych było w 1929/30 r. — 128, w tem rolniczych 120, ogrodniczych 5, mleczarskich 3, państw. 24, samorząd. 76, pryw. 28.

Szkół i kursów zawodowych było 1.249, w czem państw. 289, samorząd. 74, pryw. 886.

Szkół zawodowych rolniczych było 21, leśniczych 1, ogrod. 15. Szkół, obejmujących przemysł i górnictwo było 822, w czem górnictwo i hutnictwo 25, przemysł mineralny 4, metalowy 99, mechaniczny i elektrotechniczny 61, obróbkę metali szlachetnych 1, przemysł chemiczny 6, włókienniczy 88, skórzanymy 5, drzewny 84, spożywczy 6, odzieżowy i galanteryjny 355, poligraficzny 19, budowlany 28, artystyczny 14, inne przemysły 27. Szkół obejmujących handel było 301, komunikację i transport 58, w czem koleje żelazne, kolejki i tramwaje 17, żeglugę 1, inne rodzaje komunikacji 40. Szkół obejmujących inne zawody było 19, seminarjów dla nauczycielek rzemiosł 12.

Ze szkół tych korzystało w 1929/30 r. ogółem 84.375 młodzieży, z czego w szkołach męskich 37.270, żeńskich 21.139, koedukacyjnych 25.966.

Szkoły wyższe.

Uniwersytet w Warszawie w 1930/31 r. słuch., Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (słuch. 7.144), Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie (słuch. 6.276), Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie (słuch. 3.618), Uniwersytet w Poznaniu (słuch. 4.414), Politechnika w Warszawie (słuch. 4.316), Politechnika we Lwowie (słuch. 2.947), Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (słuch. 1.049), Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie (słuch. 541), Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie (słuch. 137), Szkoła Sztuk Pięknych w Warszawie (słuch. 369), Państwowy Instytut Dentystyczny w Warszawie (słuch. 442).

Wyższe szkoły prywatne: Uniwersytet w Lublinie, Wolna Wszechnica w Warszawie, Wolna Wszechnica oddział w Łodzi, Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie, Wyższa Szkoła dla Handlu Zagranicznego we Lwowie, Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu, Wyższe Studium Handlowe w Krakowie, Szkoła Nauk Politycznych w Warszawie, Wyższa Szkoła Dziennikarska w Warszawie.

Ogółem na wyższych szkołach było 48.155 słuch., w tem 13.545 kobiet.

Czasopisma i druki.

24
71

W 1930 r. wychodziło w Polsce 2.349 czasopism, z czego w języku polskim 1.972, ukraińskim 80, białoruskim 12, niemieckim 106, żydowskim 122, hebrajskim 16, rosyjskim 13, litewskim 6, innych 22.

Na ogólną liczbę 2.349 czasopism przypadało: naukowych 284, publicystycznych, literackich i artystycznych 1.006, gospodarczych 218, rolniczych 72, zawodowych 179, urzędowych i samorządowych 186, rozrywkowych 73, innych 331.

Druków nieperjodycznych wyszło w 1930 r. — 12.846 w 78,670.500 egzemplarzach, z czego w języku polskim 10.274, ukraińskim 423, białoruskim 72, niemieckim 296, żydowskim 829, hebrajskim 219, rosyjskim 11, litewskim 12, innych 634.

Z ogólnej liczby wydawnictw nieperjodycznych przypadało na prace naukowe 2.530, literaturę piękną 1.617, wydawnictwa popularne 1.458, podręczniki 722, dokumenty życia społecznego (kalendarze, statuty, sprawozdania, przewodniki, katalogi, cenniki, taryfy, programy, odezwy i ulotki) 5.947, nuty 360, mapy 57, reprodukcje 155.

Rząd.

Kancelarja Cywilna p. Prezydenta Rzeczypospolitej, Zamek.

Prezydjum Rady Ministrów, Krakowskie Przedmieście 46—48.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych, ul. Wierzbowa 1.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69.

Ministerstwo Spraw Wojskowych, ul. Nowowiejska 1—5.

Ministerstwo Skarbu, ul. Rymarska 3—5.

Ministerstwo Sprawiedliwości, ulica Długa 7.

Ministerstwo Wyznań Relig. i Oświecenia Publiczn., Aleja Szucha 23.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, ul. Senatorska 15.

Ministerstwo Komunikacji, ul. Nowy Świat 14.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, ul. Elektoralna 2.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów, plac Napoleona 8.

Ministerstwo Opieki Społecznej, ul. Długa 38/40.

Sejm.

25
72

Sejm liczy posłów 444, w tem z list państwowych 72. Okręgów wyborczych jest w Państwie 64. Cenzus wieku wyborcy wynosi lat 21, cenzus zamieszkania: 1 dzień. Prawo korzystania z list państwowych uzależnione jest od uzyskania przez stronnictwo mandatów w 6 okręgach wyborczych.

Cenzus wieku posła wynosi lat 25.

Przy ostatnich wyborach z dnia 16 listopada 1930 r. wybranych zostało: z Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem 247 posłów, z Klubu Narodowego 62, z Chrześcijańskiej Demokracji 15, z Klubu Parlament. Posłów Chłopskich 48, z Narod. Partji Robot. 10, ze Związku Parlam. Polskich Socjalistów 24, z Komunistycznej Frakcji Poselskiej 4, ze Zjedn. Lewicy Chł. „Samopomoc“ 1, z Klubu Ukraińskiego 18, z Niemieckiego Klubu Parlamentarnego 5, z Koła Żydowskiego 6, inni i bez przynależności partyjnej 4 posłów.

Uprawnionych do głosowania było 15.791 tysięcy osób, głosowało 11.816 tysięcy, głosów ważnych oddano 11.334 tysiące.

Marszałkiem Sejmu jest dr. Kazimierz Świtalski.

Senat.

Senat liczy 111 senatorów, w tem 93 z list okręgowych, 18 z list państwowych. Okręgów wyborczych jest 17. Cenzus wieku wyborcy wynosi lat 30, cenzus zamieszkania 1 rok. Prawo korzystania z list państwowych uzależnione jest od uzyskania przez stronnictwo mandatu w trzech okręgach wyborczych. Cenzus wieku senatora wynosi lat 40.

Przy ostatnich wyborach z dnia 23 listopada 1930 r. wybranych zostało z Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem 74 senatorów, z Klubu Narodowego 12, z Narodowej Partji Robotniczej i Chrześcijańskiej Demokracji 6, z Klubu Parlamentarnego Senatorów Chłopskich 6, ze Związku Parlamentarnego Polskich Socjalistów 5, z Klubu Ukraińskiego 4, z Niemieckiego Klubu Parlamentarnego 3, bez przynależności klubowej 1.

Ogółem uprawnionych do głosowania przy ostatnich wyborach było 10.905 tysięcy osób, głosowało 6.917 tysięcy, głosów ważnych oddano 6.803 tysiące.

Marszałkiem Senatu jest p. Władysław Raczkiewicz.

Najwyższe Urzędy w Warszawie.

Kancelarja Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Zamek; Sąd Najwyższy, plac Krasińskich 5; Najwyższy Trybunał Administracyjny, Miodowa 22; Najwyższa Izba Kontroli Państwa, Żórawia 44; Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, ul. Kopernika 36—40; Główna Komenda Policji Państwowej, Nowy Świat 67; Główny Urząd Ubezpieczeń, ul. Królewska 41; Główna Komisja Ziemska, pl. Dąbrowskiego 5; Bank Polski, Bielańska 10/12; Bank Gospodarstwa Krajowego, Krakowskie Przedmieście 32; Państwowy Bank Rolny, Nowogrodzka 50; Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, ul. Kopernika 36-40; Generalna Dyrekcja Loteryj Państwowych, ul. Nalewki 2; Poczta Kasa Oszczędności Jasna 9; Generalna Dyrekcja Monopoli Tytoniowego, Nowy Świat 4; Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego, Leszno 1; Główny Urząd Miar, Elektoralna 2; Urząd Patentowy Rzpltej Pol., Elektoralna 2; Fundusz Bezrobocia, ul. Długa 50; Państwowy Zakład Higjeny, ul. Chocimska 24; Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, ul. Grzybowska 45.

Instytucje naukowe i oświatowe.

Instytucje naukowe: 1) Polska Akademia Umiejętności w Krakowie, 2) Tow. Naukowe w Warszawie, 3) Kasa Pomocy dla Osób Pracujących na Polu Nauk. im. Mianowskiego w Warszawie, 4) Towarzystwo Popierania Nauki Polskiej we Lwowie, 5) Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, 6) Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie.

Najważniejsze Towarzystwa Oświatowe: Tow. Szkoły Ludowej (Zarząd Główny: Kraków, ul. św. Anny 5, Sekcja Wschodnia: Lwów, ul. Czarnieckiego 1), Instytut Oświaty Dorosłych: Warszawa, ul. Nowogrodzka 21, Pol. Macierz Szkolna: Warszawa, Krakowskie Przedm. 7, Tow. Czytelń Ludowych: Poznań, ul. Ratajczaka 16, Pol. Macierz Szkolna Ziem Wschod.: Wilno, ul. Wileńska 23/9, Macierz Szkolna Ks. Cieszyńskiego: Cieszyn, ul. Stalmacha 14, Macierz Szkolna Ks. Cieszyńskiego w obr. Czechosłowacji: Czeski Cieszyn, ul. Illicha 230, Macierz Szkolna w Gdańsku, Am. Oliwaertor 2/4, Instytut Teatrów Ludowych: Warszawa, ul. Nowogrodzka 21, Zw. Teatrów i Chórów Włosc. Lwów, ul. Bielowskiego 4, Poradnia Biblioteczna: Warszawa, Marszałkowska 69.

Towarzystwo Szkoły Ludowej.

Zarząd Główny: Kraków, ulica św. Anny 5. Sekcja Wschodnia: Lwów, ul. Czarnieckiego 1.

Myśl założenia Towarzystwa Szkoły Ludowej powstała w Komitecie urządzającym stuletnią rocznicę Konstytucji 3 maja w r. 1891.

Władze austriackie zatwierdziły statut T. S. L. dopiero w r. 1892.

Pierwszym prezesem Towarzystwa był ś. p. A d a m A s n y k, poeta, filozof, polityk, nieustrudzony bojownik idei zmartwychwstania Polski. Po jego śmierci (2 sierpnia 1897 r.), prezesem T. S. L. został wybrany Dr. Ernest Bandrowski (od 7 czerwca 1898 r.) i przez 23 lat nieustrudzenie sprawował tę godność. Zmarł 8 listopada 1920 r., doczekawszy się wolnej Ojczyzny.

Od dnia 8 października 1921 prezesem T. S. L. był senator Dr. Ernest Adam, zasłużony działacz społeczny ze Lwowa, który zmarł 22 listopada 1926. Obecnie prezesem Towarzystwa jest p. Witold Ostrowski, wiceprezydent m. Krakowa.

Dziś głównym hasłem T. S. L. jest: „Przez oświatę do potęgi i do dobrobytu Rzeczypospolitej Polskiej“.

Z działalności T. S. L.

Towarzystwo Szkoły Ludowej liczyło według ostatniego sprawozdania 332 Kół, 10 Związków Okręgowych i przeszło 32.000 członków. Utrzymywało w całości 22, a częściowo 105 szkół. Prowadziło 19 burs i 40 przedszkoli. Posiadało 232 domów ludowych, 994 czyteln-światlic, 503 wypożyczalni książek i 1.351 bibliotek ruchom. Urządziło 6.262 wykładów i pogadanek, 132 kursów dla dorosłych, 66 kursów zawodowych uzupełniających i 25 kursów dla pracowników oświatowych. Z kursów tych korzystało ogółem 7.908 uczniów. Zorganizowało 60 wieców i zjazdów oświatowych, 3.251 przedstawień amatorskich i zabaw ludowych i 1.691 obchodów narodowych. Wydatki na cele oświatowe wyniosły 3,327.883.18 zł.

T. S. L. grupuje koło siebie ludzi wszelkich stanów i przekonań politycznych, którym drogi jest rozwój i pomyślność Państwa Polskiego.

Celem T. S. L. jest podnoszenie kultury i oświaty oraz wychowanie obywatelskie szerokich mas. Wkładka roczna członka TSL. wynosi tylko 2 złote. Każdy Polak powinien być członkiem T. S. L.

Oplaty skarbowe.

75

Rachunki do kwoty 20 zł. są wolne od opłaty. Ponad 20—50 zł. — 10 gr., za każde dalsze 50 zł. — 10 gr.

Kwity zasadniczo 25 gr. Do 50 zł. wolne od opłaty.

Świadectwa od pierwszego arkusza 5 zł. Świadectwa szkolne są wolne od opłaty.

Pełnomocnictwa: zasadniczo 5 zł.

W sprawach należących do pierwszej instancji sądu pow. przemysł., albo kupieckiego do 100 zł. są wolne od opłaty, ponad 100 zł. — 1 zł.

Podania do państw. władz i instytucyj od pierwszego arkusza 3 zł. Od dalszego arkusza jakoteż od dalszego załącznika 50 gr. Podania o obniżenie wymiaru podatków, danin i cła przy sumie spornej do 50 zł. — wolne od opłaty, przy sumie od 50—100 zł. — 50 gr., przy sumie ponad 100 zł. — 2 zł. Opłata za akt nadania obywatelstwa — 50 zł., opłata za akt o zezwolenie na zmianę nazwiska 200 zł.

Podania Kół Amatorskich o zezwolenie na urządzenie przedstawienia na cele oświatowe i kulturalne są wolne od opłaty.

Taryfa pocztowa.

Listy prywatne *) do 20 g — 30 gr. (15 gr.), od 20—250 g — 60 gr. (30 gr.), od 250—500 g. — 80 gr. (40 gr.).

Listy polecone: dopłata 60 gr. *Listy expres* — 1 zł.

Kartki pocztowe pojed. 20 gr. (10 gr.)

Druki do 25 gram. 5 gr., od 25—50 g 10 gr., od 50—100 gram. 15 gr., od 100—250 gram. 25 gr., od 250—500 g 50 gr., od 500—1.000 gramów 60 groszy.

Oplata paczek oblicza się według wagi i odległości w km. (strefy).

Waga	Odległość w km			
	do 100 km	100-300	300-600	ponad 600
do 1 kg	70 gr.	90 gr.	1'10 zł.	1 30 zł.
1— 3 kg	90 gr.	1'30 zł.	1'70 zł.	2'10 zł.
3— 5 kg	1'30 zł.	1'90 zł.	2'50 zł.	3'10 zł.
5—10 kg	1'90 zł.	2'70 zł.	4'10 zł.	6'10 zł.
10—15 kg	2'60 zł.	4'10 zł.	6'10 zł.	8'10 zł.
15—20 kg	3'60 zł.	6'10 zł.	8'10 zł.	10'10 zł.

Przekazy do 10 zł. — 20 gr., od 10—25 zł. 35 gr., od 25—50 zł. 50 gr., od 50—100 zł. 70 gr., od 100—250 zł. 95 gr., od 250—500 zł. 1.35 zł., od 500—750 zł. 1.80 zł., od 750—1.000 zł. 2.20 zł.

Telegramy od wyrazu 15 groszy, nadto opłata zasadnicza 50 groszy.

*) W nawiasach podana opłata za listy prywatne w obrębie tej samej miejscowości.

99
76

KSIĘGARNIE TOW. SZKOŁY LUDOWEJ

KRAKÓW, UL. ŚW. ANNY L. 5.
LWÓW, UL. BATOREGO L. 32.

polecają:

PODRĘCZNIKI SZKOLNE DLA
SZKÓŁ WSZYSTKICH STOPNI
i RODZAJÓW

Bogato zaopatrzoney dział beletr.
Sztuki dla teatrów amatorskich.

*Specjalnością księgarni T. S. L.
jest dostarczanie gotowych bi-
bliotek miejskich, wiejskich
i szkolnych układu fachowych
pedagogów i pracowników
oświatowych.*

KATALOGI odwrotnie DARMO.

POPIERAJCIE KSIĘGARNIE
T. S. L., GDYŻ CAŁY DOCHÓD
Z NICH PRZEZNACZONY
JEST NA CELE OŚWIATOWE.

17

"Fotochemia"
zakład fototechn.
reprodukcji
Kraków, ul. Krupnicza 6. tel. 156 66.

5.

Maty Kozie Wierch od północy
 (w głębi Zawrat) a Turcja

← 11 km. →

60 raster

Dr. Isidore

79

80

~~_____~~
Johannes Rafn
Samenhandlung
Kopenhagen = F

(Merkmal der Buch,
- dass es)

ZAPISKI

Marzec

1	W	Albina b., Ant.	16	Fteodora
2	Ś	Symplicyusza	17	Lwa pap.
3	C	Kunegundy	18	Archyppa
4	P	Kazimierza	19	Lwa ep.
5	S	Euzebiusza	20	Tymofteja
6	N	4 Srodop. Fryder.	21	SS. M. w Ewh.
7	P	Tomasza	22	Połykarpa
8	W	Jana H. Winc.	23	Obr. Hł. Joana
9	Ś	Franciszka	24	Tarasja ar.
10	C	40 Męczenników	25	Porfyria
11	P	Konstantyna	26	Prokopia ar.
12	S	Grzegorz W.	27	Wasyłyja
13	N	5 P. Czarna Katarz.	28	Kasyana
14	P	Leona	1	Mareć. Jewd.
15	W	Klemensa, Kong.	2	Fteodota m.
16	Ś	Hilarego	3	Jewtropia
17	C	Gertrudy	4	Harasyma
18	P	Edwarda	5	Konona M.
19	S	Józefa Oblab.	6	SS. 42 mucz.
20	N	6 P. Palm. Ent.	7	Wasyłyja m.
21	P	Benedykta	8	Fteofylakta
22	W	Katarsyny Szw	9	SS. 40 mucz.
23	Ś	Wiktora	10	Kondrata
24	C	W. Czwart. Gabr.	11	Sofronija
25	P	W. Piątek Eman.	12	Fteofana pr.
26	S	W. Sob. Rnperta	13	Nyklifora
27	N	Wielkanoc	14	Wenedykta
28	P	Poniedziałek W.	15	Ahapia m.
29	W	Cyryla Eust.	16	Sawyna, Jul.
30	Ś	Kwiryna, Anioli	17	Aleksia prep.
31	C	Balbiny p.	18	Kiryta arch.

Wimłki i Myśle,
szukani

43
81

Inż. Zdzisław SEIDL
Biuro techniczno-leśne

Lwów, ul. Kochanowskiego 8

Telefon 15-53.

ZAKRES DZIAŁANIA:

- 1) Wykonuję plany urządzenia gospodarstwa lasowego po myśli rozp. Prez. Rzpl. z dnia 24. czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57).
- 2) Ocenienie (szacowanie) wartości drzewostanów.
- 3) Zamianę rodzaju uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania (karczunki).
- 4) Przeprowadzam podział majątku leśnego (rolnego), parcelacje.
- 5) Osuszenia rowami, drenami (meljoracje) założenie stawów rybnych i t. p.

Mam zaszczyt przesłać prospekt swego biura techniczno-leśnego
o wymienionym z drugiej strony zakresie działania z uprzejmą prośbą
o łaskawe zlecenie w razie potrzeby. —

Prace wykonuję ściśle po myśli obowiązujących przepisów
ustawowych zgodnie z wymaganiami praktyki i wiedzy leśnej, na wa-
runkach przystępnych. —

Polecając się łaskawej pamięci pozostaję z wyrazami poważania

Inż. Zdzisław Seidl

44
82

ZGŁOSZENIE.

Ja niżej podpisany, zgłaszam kandydaturę swoją na członka zwyczajnego — wspierającego — zbiorowego — ZWIĄZKU OBRONY KRESÓW ZACHODNICH i w tym celu zobowiązuję się płacić roczną wkładkę członka zwyczajnego zł. 6 lub członka wspierającego, zbiorowego zł. 24 i jednorazowo wpisowe 1 zł.

Data:

Imię i nazwisko:

Zatrudnienie:

Miejsce zam.

Powiat:

Dokładny adres:

Nazwisko osoby, która zjednała na członka.

.....

Zarząd Koła Lwowskiego Z. O. K. Z. znajduje się przy ul. Stryjskiej L. 24, parter. — Telefon: 56-41
Konto P. K. O. 153190.

NADAWCA:

DRUK

Zarząd Koła Lwowskiego
Związku Obrony Kresów
Zachodnich

Lwów

ul. Stryjska 24, parter

45
83

WSZYSTKIM
PRZEZACNYM GOŚCIOM I PRZYJACIOŁOM
NASZYM

ZASYŁAMY Z OKAZJI

ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I
NOWEGO ROKU

1933

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
POMYŚLNOŚCI WSZELAKIEJ

WE LWOWIE, DNIA 24 GRUDNIA 1932

KSIĘGARNIA
ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH
WE LWOWIE

MIECZYŚLAW OPAŁEK

STARE KANTYCZKI

*Na chórze dawnej, niedzisiejszej fary,
Czasem w klasztornej cichej bibliotece,
Znajdziesz je, szpargał wyświechtany, szary,
Zdany pająka-kustosza opiece.*

*Rozsnuł on nad nim wymyślne plecionki,
Z misternych nitek wiązane koszyczki —
Wśród wątej przędzy pajęczych osłonki
Leżą na półkach milczące kantyczki.*

*Szary ich papier pyłem lat pokryty —
(Hej, dziwa kryje biblioteczna szafa!)
Na tytułowej karcie drzeworyty
I nomen Imci pana typografa.*

*Zaś wewnątrz liter starych korowodem,
Kulawym rymem ludowej piosenki,
Bieży pod Wiary żarliwej przewodem
Szczęście z Miłością, spółem do stajenki...*

*Nocka... Pod stopą skrzypi śnieg białutki,
Gwiazda czar sieje... Cud żywy, nie baje! —
„Wilk owcę-ć porwał? Porzuć bracie smutki,
Hej, niech brzmią fletnie, grają szatamaje!*

*„Cud dziś się iści. Patrz, wykradła gwiazda
Snadź wszystko złoto, co jeno na świecie,
I pała mocno! Niech maluśki gazda
Z promionków gwiazdy wianuszki se plecie,*

*„Niech sobie igra z błyskotką, a może
Kwilić poniecha zziębły, nagusienki;
Taki mróz setny dokucza na dworze,
A biedna matuś nie dała sukienki“...*

*Tak w książce liter starych korowodem,
Rymem kulawym prostaczej piosenki,
Bieży pod Wiary żarliwej przewodem
Szczęście z Miłością, spółem do stajenki...*

*Składał te piosnki czasem organista,
Ciągnąc raz po raz spory niuch tabaki,
Składał bakalarz, srogi rygorzysta,
Co do Alwara wiódł niesforne żaki.*

*Pod strzechą dworu, plebanji i chaty
Niosło się szumnie kolędowe pienie,
Gdy na zagony padły śniegu kwiaty
I anioł przyniósł cudne objawienie.*

*Kantyczki szare, czcigodne księżczyń,
Źródła słodczy w smutku i rozterce!
Czcie nieraz przy was wykwintne weliny,
Tłoczył was drukarz pierwszorzędny... Serce...*

*Tłoczył radosnej nowiny wróżbita
I nie poszczędził wam uczuć pozłoty,
Zaczem z kart waszych serce płynnie czyta,
Boście posiadły święty skarb prostoty.*

*Na chórze dawnej niedzisiejszej fary,
Czasem w klasztornej cichej bibliotece,
Znajdziesz je, szpargał wyświechtany, szary,
Zdany pająka-kustosza opiece.*

*Rozsnuł on nad nim wymyślne plecionki,
Z misternych nitek wiązane koszyczki —
Wśród wątłej przędzy pajęczych ostonki,
Leżą na półkach milczące kantyczki...*

47
85

Salon i pracownia
ubiorów męskich

Franciszek Hladik

Lwów, pl. Marjacki 10

wykonuje wszelką robotę krawiecką oraz przyjmuje
czyszczenia i reperacje. Robota wykonana solidnie.

Ceny niskie.

Termin ściśle dotrzymywany.

SLAVISCHES RUNDSCHAU

Berichtende und kritische Zeitschrift für
das geistige Leben der slavischen Völker.

Herausgegeben von den Professoren der
Deutschen Universität in Prag
Dr. Franz Spina u. Dr. Gerhard Gesemann

Vorbereitender Redaktionsausschuß.

48
86

An die Redaktion der

Slavischen Rundschau

PRAG (ČSR)

I-606

Palác Kinského II. p.

An die Redaktion der SLAVISCHEN RUNDSCHAU!

Ich erkläre mich zur Mitarbeit an der Slavischen Rundschau bereit.

Name:

Stand:

Adresse:

Fach- und Interessensgebiet:

.....

29
87

X LIBRIS

**TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓW
OSOLINIAM**

Z DARV:

588

Oświadczenie.

Niniejszem zgłaszam przystąpienie do „Towarzystwa Przyjaciół
Ossolineum“ jako członek zwyczajny z wkładką roczną 6 złotych,
„ „ wspierający „ „ 25 „

Lwów, dnia 192... r.

ŻYCZENIA

*WESOŁYCH ŚWIĄT
I DOSIEGO ROKU*

1933

ZASYŁA

ZARZĄD ZWIĄZKU OKRĘG.

T. S. L. WE LWOWIE

ZJAZD NAUKOWY IMIENIA IGNACEGO KRASICKIEGO
WE LWOWIE

ZAPROSZENIE

NA OTWARCIE ZJAZDU NAUKOWEGO
IMIENIA IGNACEGO KRASICKIEGO,

które odbędzie się w sobotę, dnia 8-go czerwca 1935, o godz. 10-tej
w Auli Uniwersytetu Jana Kazimierza

ZA KOMITET ORGANIZACYJNY

Andrzej Lubomirski

Prezes

Ludwik Bernacki

Wiceprezes

Franciszek Pajęczkowski

Zastępca Sekretarza

Juljusz Kleiner

Wiceprezes

Mieczysław Piszczkowski

Sekretarz

90

83
91

KARTA HONOROWA

NA

R A U T

TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ

KTÓRY ODBĘDZIE SIĘ W CZWARTEK, DNIA 2-GO MAJA 1935 ROKU O GODZINIE
21-EJ W SALACH KASYNA I KOŁA LITERACKO-ARTYSTYCZNEGO PRZY ULICY
AKADEMICKIEJ 13.

Z OKAZJI

ŚWIĘTA PAŃSTWOWEGO ROCZNICY KONSTYTUCJI 3-GO MAJA

ZA

ZARZĄD GŁÓWNY — SEKCJĘ WSCHODNIĄ:

MARJA JAWORSKA

Dr. STEFAN UHMA

MARJA BEDNARSKA

Dr. JAN PORATYŃSKI

FRANCISZEK SEDLACZEK

DOCHÓD NA CELE OŚWIATOWE T. S. L.

59
92

KARTA POCZTOWA. — CARTE POSTALE.

DRUK

Państwowa Rada Ochrony Przyrody

Polska (Pologne)

KRAKÓW
UL. LUBICZ 46

Potwierdzamy odbiór następujących wydawnictw:

Nous accusons réception:

We acknowledge the receipt of:

Wir bestätigen den Empfang von:

1. Ochrona Przyrody, Vol. 14
2. Kwartalny Biuletyn Informacyjny, Vol. I No. 1
3. Osobne wydawnictwa, No.
4. Monografie naukowe, No.
5. Wydawnictwo Okręgowego Komitetu Ochrony Przyrody na Wielkopolskę i Pomorze w Poznaniu, Vol.
6.
7.

Brakuje nam

Nous manquons

We are in want of

Es fehlt uns

Instytucja

Institution

Adres

Adresse

Adress

Adresse

Podpis

Signature

Unterschrift

55
93

ZJAZD NAUKOWY IMIENIA IGNACEGO KRASICKIEGO
WE LWOWIE

ZAPROSZENIE

NA OTWARCIE WYSTAWY
„PAMIĄTKI PO IGNACYM KRASICKIM NA TLE EPOKI“,

które odbędzie się dnia 8-go czerwca 1935, o godzinie 12-tej w salach
Muzeum im. XX. Lubomirskich (w Zakładzie Narodowym imienia
Ossolińskich)

Kurator Zakładu Narodowego im. Ossolińskich

Andrzej Lubomirski

56
91

ZAPROSZENIE

W NIEDZIELĘ DNIA 23 CZERWCA 1935 R. ODBĘDZIE SIĘ W STANISŁAWOWIE

DOROCZNY

WALNY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO.

MAMY ZASZCZYT ZAPROSIĆ JWP. DO WZIĘCIA UDZIAŁU W OBRADACH
ZJAZDU, KTÓRE ODBĘDĄ SIĘ W LOKALU ZWIĄZKU KOLEJOWCÓW POLSKICH
PRZY UL. TRZECIEGO MAJA 19 (WEJŚCIE OD UL. ORMIAŃSKIEJ)

POCZĄTEK OBRAD O GODZINIE 9¹⁵ RANO

ZA ZARZĄD GŁÓWNY

POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

WŁADYSŁAW KRYGOWSKI

Sekretarz Generalny

STANISŁAW OSIECKI

Prezes

Kwatery dla uczestników zarezerwowane w hotelu „Union“ przy ul. Sapieżyńskiej. Zgłoszenia przyjazdu kierować należy na adres Oddziału P. T. T. w Stanisławowie, ul. Szydłowskiego 7

52
95

Redakcja pisma

„NOWA KSIĄŻKA”

WARSZAWA

Krakowskie Przedmieście 13

Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego

D. REDAKCJI „NOWEJ KSIĄŻKI”

WARSZAWA

Krakowskie Przedmieście 13

Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego

Zamierzam w najbliższym zeszycie „Nowej Książki” omówić
wydawnictwa:

- 1)
- 2)
- 3)

i wobec tego proszę o nadesłanie mi egzemplarzy recenzyjnych wspomnianych dzieł.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

58
46

Redakcja pisma

„NOWA KSIĄŻKA”

WARSZAWA

Krakowskie Przedmieście 13

Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego

D. REDAKCJI „NOWEJ KSIĄŻKI”

WARSZAWA

Krakowskie Przedmieście 13

Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego

Zamierzam w najbliższym zeszycie „Nowej Książki” omówić
wydawnictwa :

1)

2)

3)

i wobec tego proszę o nadesłanie mi egzemplarzy recenzyjnych wspomnianych dzieł.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

DRUK

Doc. Dr. Wacław Osuchowski

Lwów

ul. Marszałkowska 1
(Uniwersytet Jana Kazimierza)

59
97

Do

Wydziału Wykonawczego

Komitetu dla uczczenia zasług

Prof. Dra Leona hr. Pinińskiego.

*Zawiadamiam WPanów w odpowiedzi na ich pismo, że zgadzam się
na wzięcie udziału w Księdze Pamiątkowej ku czci prof. Pinińskiego.*

Podpis:

.....

98

KAZIMIERZOWIE SZEPTYCCY

SERDECZNIE DZIĘKUJĄ ZA ŻYCZENIA PRZESŁANE
IM W DNIU ŚLUBU.

ŁABUNIE, WRZESIEŃ 1936 R.

KARTKA POCZTOWA

Nadawca:

Komitet Budowy
Rz.-Kat. Kościoła

P. RUDZISZKI

k/Wilna.

87
93

KOMITET BUDOWY
KOŚCIOŁA RZ.-KATOLICKIEGO
W RUDZISZKACH

Poczta **Rudziszki**
ziemi Wileńskiej

Konto P. K. O. № 82.110.

Kościół pod wezwaniem Przenajśw. Serca Jezusowego

Bądź ofiarnym na tak wzniosły cel, jakim jest dokończenie budowy kościoła i postawienie Wielkiego Ołtarza.

P. Jezus zapewnia: Błogosławieni miłośnierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią (Mat. 5. 7). Dawajcie a będzie wam dane (Łuk. 6. 38).

Ktokolwiek złoży ochotnie ofiarę, choćby najskromniejszą, na kościół Przenajśw. Serca Jezusowego w Rudziszkach, jako dobrodziej kościoła, uczestniczy w modłach parafjan i we Mszach św. fundacyjnych, które corocznie odprawiać się będą tak za żyjących, jako też i umarłych ofiarodawców.

Komitet.

PAMIĄTKA OFIARY

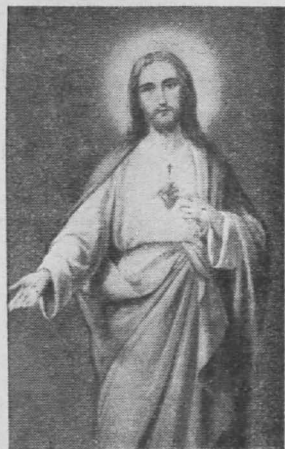
złożonej na wykończenie
budującego się kościoła
w Rudziszkach k/Wilna.

Ks. J. Jurkiewicz,
Proboszcz
Rudziski.

Widok budującego się kościoła w Rudziszkach.

Oto Serce,
które tak bardzo
umiłowało ludzi.

62

Sygmuntowa Lastowiecka
ma zaszczyt donieść o ślubie syna swego

Adama

z panną Anną Myczkowską
córką Stefana i Fabiny z Pawlikowskich

w kaplicy S. J. Niepokalanek
o godzinie 5^{tej} popołudniu.

Lipnik p. Kanicza.

J. WIELMOŻNY-(A) PANIE-(H)!

W ZWIĄZKU Z ODEZWĄ CENTRALNEGO KOMITETU
BUDOWY POMNIKA ŚP.

GENERALA T. ROZWADOWSKIEGO

POWSTAŁ PROJEKT STWORZENIA KOMITETU WE LWOWIE.
W TYM CELU UPRASZAMY J. W. PANA NA

ZEBRANIE INAUGURACYJNE,

KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ W LOKALU KOŁA LITERAC. ART.
W ŚRODĘ, DNIA 4-GO CZERWCA O GODZ. 19. ZE WZGLĘDU
NA DONIOSŁOŚĆ ZAMIERZEŃ LICZYMY NA OBECNOŚĆ JWP.

WE LWOWIE, DNIA 30 MAJA 1930 R.

PROF. CHLANTACZ
DR. T. BERTONI

RED. CEPNIK
RED. DR. ŚWIRSKI

RED. DR. REINLÄNDER
PEŁK. BACZYŃSKI

Adamowie Stadniccy

zawiadamiają o ślubie córki swej

Marji

ze Stefanem Twieżawskim

synem śp. Władysława i Marji ze Scibor-
Rylskich 1 v. Twieżawskiej 2 v. Horodyskiej

Marja Horodyska

zawiadamia o ślubie syna swego

Stefana

z Marją Stadnicką

córką Adama i Stefanji
z Korybut-Woronieckich

Obzęd ślubny odbędzie się w Nawojowej w kościele
parafjalnym 1 lipca 1933 r. o godzinie 10,30 rano.

Nawojowa

Nieledu
p. Hrubieszów

68
103

1847

1913

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
TOWARZYSTWO LITERACKIE IMIENIA ADAMA MICKIEWICZA
TOWARZYSTWO DZIENNIKARZY POLSKICH
SYNDYKAT DZIENNIKARZY LWOWSKICH
ZAWODOWY ZWIĄZEK LITERATÓW POLSKICH
KASYNO I KOŁO LITERACKO-ARTYSTYCZNE
MACIERZ POLSKA

ZAPRASZAJĄ

NA ODSŁONIĘCIE TABLICY PAMIĄTKOWEJ
UMIĘSZCZONEJ NA DOMU PRZY UL. ZIMOROWICZA L. 16,
W KTÓRYM MIESZKAŁ I ZMARŁ

WŁADYSŁAW BEŁZA

ODSŁONIĘCIE ODBĘDZIE SIĘ DNIA 15 LISTOPADA 1933 R.
O GODZINIE 11-tej

1

1933

1959

1/2

100 apt.
~~98 apt.~~

101

OD WYDAWCÓW

Myśl wydania drukiem najpoważniejszych fragmentów z obszernego pamiętnika śp. dr. Teodora Tyca, docenta Uniwersytetu Poznańskiego, powstała w gronie przyjaciół i kolegów już krótko po jego śmierci jesienią 1927 r.

Nie znajdowała ona jednak przez dłuższy czas realizacji, choć w gronie tem nurtowała bezustannie. Myśl podjął wreszcie w lutym 1930 r. Związek Seniorów Organizacji Młodzieży Narodowej i Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej. Z jego inicjatywy powstał podpisany Komitet Wydawniczy, który postawił sobie za zadanie wydanie drukiem tego niezwyklego zbioru głębokich myśli i poważnych uwag przedwcześnie zgasłego młodego Uczzonego o niepospolitych zaletach umysłu i charakteru.

Jako najwłaściwszą formę doprowadzema do skutku zamierzonego wydawnictwa uznaliśmy zbieranie bezzwrotnych udziałów od wszystkich tych, których łączyły z śp. Teodorem Tycem węzły przyjaźni i koleżeństwa lub niezatarte wspomnienia wspólnej pracy.

I szybciej niż sądziliśmy udało nam się doprowadzić akcję naszą do pomyślnego końca. Z prawdziwym zadowoleniem możemy dziś stwierdzić, że mało kto z tych wszystkich, do których zwróciliśmy się o pomoc, odmówił swego udziału w wydawnictwie. Pokażna lista subskrybentów, zamieszczona na końcu niniejszej książki, jest dla nas jeszcze jednym dowodem, jak trafną była inicjatywa i jak głęboko odczuta potrzebą było wydanie tych kartek dla wszystkich tych, którzy mieli szczęście zetknąć się bliżej z śp. Teodorem Tycem.

Wyboru fragmentów pamiętnika śp. Teodora Tycy dokonała Rodzina. Tytuł książki ustalił Komitet Wydawniczy.

Poznań, w lutym 1931 r.

BERNARD CHRZANOWSKI

MIECZYSLAW KORZENIEWSKI

JAN RUTKOWSKI

JULJAN RZÓSKA

KAZIMIERZ TYMIENIECKI

ANTONI WIERUSZ

MARJAN ZAWIDZKI

105

MYŚL O KSIĄŻCE, którą oddajemy w ręce Czytelnika, powstała w chwili, gdy po krótkim ale przedziwnie pełnym życiu składaliśmy do wiecznego spoczynku Teodora Tyca. Umarł 5 sierpnia 1927 r., w wieku lat 31, jako docent historii prawa na zachodzie Europy przy Uniwersytecie Poznańskim.

Niestety nie było Mu jeszcze danem wypłynąć na wielkie forum życia polskiego — ale kto Go znał bliżej, wierzył, że dotrze kiedyś do najwyższych stanowisk. Miał bowiem powołanie wewnętrzne na kierownika społeczeństwa.

*
*
*

Ś. p. dr. Teodor Tyc urodził się w dniu 6 maja 1896 r. jako syn znanego lekarza ś. p. Maksymiljana Tyca w Monachjum. Wychowany wśród obcego społeczeństwa znajdował jednak w domu, ośrodku emigracji polskiej, atmosferę prawdziwie polską. Chłopiec młody, troskliwie prowadzony przez rodziców, brał to co najlepszego z kultury obcego społeczeństwa, przetwarzając wszystko niezwykle głębokim sentymentem polskim. — Szczęśliwe chwile lat młodych przecięte zostały udręką lat wojennych. Pobrany do

wojska niemieckiego w pierwszym roku studjów uniwersyteckich, przebył w niem trzy ciężkie lata. Natychmiast po zwolnieniu z wojska w styczniu r. 1919 spieszy z rodziną do kraju, do którego rwie się całą duszą. Trafem jedzie drogą przez Śląsk Górny i ten traf zaznacza się w jego życiu jako punkt zwrotny. Zostaje wciągnięty w potężnie wzmagający się wir walki o Śląsk i staje się tej walki wybitnym współkierowcą. Lata 1920 i 21 znajdują Go w ośrodku gorączkowej, nigdy nie ustającej pracy politycznej i dziennikarskiej, jako kierownika akcji prasowej polskiej na Śląsku. — Krzyż kawalerski Polonia Restituta jest wwieńczeniem wielkich Jego zasług.

Dopiero w roku 1921 po wielu latach niepokoju i walki wraca do pracy osobistej i pokojowej. W roku 1923 kończy uniwersytet, w r. 1924 zdobywa doktorat. Głęboko wpatrzony w historję zmagania się narodu polskiego na Zachodzie, pisze szereg znakomych prac historycznych z tej dziedziny. Mimo niesłychanie ciężkiego położenia materialnego decyduje się na karierę naukową, uzupełniając ją czynną pracą na wielu polach. Stosunki materialne zmuszają Go również do zmiany kierunku studjów; staje się historykiem prawa, a jest gorącym wielbicielem i głębokim znawcą historii kultury. Liczne prace naukowe pozwoliły Mu ubiegać się wnet o habilitację i w roku 1926 rozpoczyna swoje wykłady. Wielkie plany naukowe są jednak hamowane przez ciężkie osobiste nieszczęścia, wzmagającą się chorobę i walkę o byt. Borykając się i walcząc jak bohater — uległ, nie osiągając

wszystkiego, czego w życiu pragnął, osiągając jednak więcej, niż ktokolwiek w jego wieku.

Życie Jego było niezwykle, tak jak zupełnie niezwykłym był sam człowiek. Na tle szarzyzny ludzi i charakterów naszej doby, jaśniej Je go postać jako typ Polaka zbliżony do ideału. W tym też sensie chcemy oddać część wybraną notatników Jego życia, spisanych własną, pracowitą dlonią, w ręce Polaków jako podręcznik życia twórczego, jako przewodnik dla młodych, a poradnik dla starszych.

Notatniki ś. p. Tyca stanowią pamiętnik od lat dzieciennych do chwil ostatnich. W jego kartach odbija się całe życie i cała postać Zmarłego, bezustannie czynnego, nigdy nie opuszczającego rąk, pracującego bez wytchnienia dla kraju, dla nauki i kultury. Z kart pamiętnika wyjrzy ku nam wspaniały umysł, charakter przeczysty, silny i twórczy. Jest historykiem kultury z zamiłowania i pracy swej naukowej hołduje z intuicją głęboką, erudycją niezwykłą i żarliwą pilnością. Ale obok tego jest niepoślednim znawcą sztuki; szczególnie przyciąga Go architektura i malarstwo, o czem świadczą liczne zeszyty i szkicowniki, pełne notatek i rysunków. Zna literaturę piękną, ceni ją i sonduje, a nawet sam pisze utwory ujmujące zaletami niezwykle. A z drugiej strony subtelny myśliciel jest dalekowidzącym i energicznym politykiem i prowadzi akcję prasową Polski przed i podczas plebiscytu górnośląskiego. Pamiętamy Go z tych czasów

śląskich, kiedy nawet oręcza się imal w obronie praw naszych.

Znakomitym był znawcą ludzi i narodów, o czem świadczą sądy i obserwacje w pamiętniku notowane. Surowem i przenikliwem okiem oceniał szczególnie wszystkie bolączki społeczeństwa polskiego, badał przyczyny i skutki niedociągnięć i niedomagań charakteru polskiego, bo chciał całą siłą swego ducha pracować nad dźwignięciem narodu swego z wszystkiego pyłu niewoli i nieszczęścia. Chciał widzieć naród polski szczęśliwym, zdrowym, pełnym radosnej siły twórczości.

Wychowując się w młodości daleko od ziemi ojczyściej przyszedł ś. p. Tyc do nas zasobny w wszystko, co może dać społeczeństwu stare, wytrawne. Trzy rasy zlały się, aby dać mu łacińską jasność i zwięzłość umysłu i charakteru, aktywność i sumiennność rasy germańskiej, w przetworzeniu się wzajemnem z rdzenną religijną i polską duszą, rozmiłowaną we wszystkim, co wielkie w naszej przeszłości.

Notatniki ś. p. Tyca obejmują liczne zeszyty zapelnione równem, wyraźnem, opanowanem piśmem, pełne uwag i rozmyślań, a obok tego liczne teki z rysunkami, dyspozycjami utworów literackich, prac naukowych i artykułów, wydanych, nie wydanych jeszcze lub tylko naszkicowanych. To niewidzialny dla obcych warsztat Jego ducha. Nazewnątrz widoczne były tylko liczne prace naukowe, zwracające coraz bardziej uwagę świata naukowego, znano Jego działalność literacką oraz publicystyczną, niezwykle obfitą.

W pamiętniku Zmarłego widzimy świadectwo tworzenia się nowej umysłowości polskiej w najgorętszych chwilach naszej historii. Jest przekrojem duszy polskiej na przelomie dziejowym, widzianym przez najbystrzejszego obserwatora. W pamiętniku tym krystalizuje się typ nowy Polaka przyszłości.

Przedewszystkiem zaś uczymy się z kart życia ś. p. Tyca sztuki „życia czynnego“. Wielki mistrz życia, Goethe, ukuł to słowo, dając sam wzór wspaniały. Czytelnik znajdzie takie pełne, czynne życie w tej książce. Niema dziedziny, któraby nie była poruszoną w rozmyślaniach Tyca, wszystko znajduje w Jego duszy i umyśle żywe odbicie i rozważne rozpatrzenie. Szczególnie chcielibyśmy podkreślić jej wartość dla życia codziennego, życia pracy i trudów codziennych. Tyc był apostołem ciągłości we wszystkim. Nie znosił braku poszanowania dla tradycji, nowatorstwa prymitywnego i burzącego. Uwielbiał „stałą uprawę“ tj. wysiłek nie znający okresu ugoru i bezpłodnego świętowania. Miał cześć głęboką dla tej nieuchwytniej, przemijającej bezustanku mgły wypadków, którą nazywamy „czasem“. Umiał ten czas wyzyskać i żyć więcej i intensywniej niż inni. Kochał głęboko radość i wesele w życiu, rozumiał jednak całą swą istotą, że chwile radości i wesela mogą być prawdziwe tylko wśród trudu. Trudy życia pokonywał pracą, której był mistrzowskim organizatorem. Wyzyskanie czasu, dokładność w pracy, ład i porządek, sumiennosc i punktualność znajdowały w nim gorącego wyznawcę, który ostrem słowem i ciętym piórem walczył ciągle

o przeniknięcie tych podstawowych zasad do umysłu polskiego.

W rozmowach z nim urastały te skromne pojęcia tak często lekceważone, do programatycznego znaczenia, a kto obserwuje życie dzisiejsze dojrzy głęboką rację i prawdę tego. To bowiem są podstawy kultury społeczeństwa.

* * *

Cóż mamy jeszcze powiedzieć o tej niezwyklej książce, w której pamiętnik życia indywidualnego staje się kryształowym pryzmatem i probierzem życia ogółu?

Chcemy, żeby tę książkę przedewszystkiem czytali ludzie młodzi, wstępujący w życie. Oto wzór jak trzeba żyć i pracować. Nastrój djonizyjski przy głębokim realizmie umysłu, pełnia zainteresowań obok zwięzłej koncentracji, swoboda i temperament przy głębokim, pełnym kultury okielzaniu i opanowaniu.

Staje przed nami Człowiek, zdolny do głębokich wzruszeń, o subtelny umyśle, żelaznej woli i silnej dłoni. Ideał Polaka nowoczesnego, jakiego chcielibyśmy widzieć, za którym wśród dzisiejszych ludzi tęsknimy.

Dlatego też oddajemy książkę tę w ręce oby jak największej rzeszy Czytelników.

Poznań, w lutym 1931 r.

JULJAN RZÓSKA

PROGRAM

I. OGÓLNEJ KONFERENCJI W SPRAWIE OCHRONY PRZYRODY POLSKIEJ

W POZNANIU

W DN. 29 I 30 CZERWCA 1923 R., ZORGANIZOWANEJ PRZEZ

PAŃSTWOWĄ KOMISJĘ OCHRONY PRZYRODY

SEKRETARJAT KONFERENCJI

czynny wcześniej w Instytucie Botanicznym Uniwersytetu, ulica
Słowackiego nr. 4-6, II p., telefon 18-08, a w dniach Konferencji
w Uniwersytecie, Collegium Minus (Wały Wazów 26) przed salą
obrad nr. 17 (Lubrańskiego), — wydaje karty uczestnictwa po
500 mk., pośredniczy w wyszukiwaniu kwater dla zamiejscowych,
udziela informacji o szczegółach Konferencji.

=====

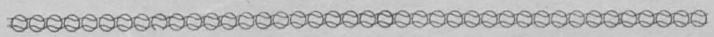
Dzień I: piątek, 29 czerwca 1923 r.

Rano o godz. 10-ej w sali Lubrańskiego (Collegium Minus):

1. Otwarcie Konferencji przez przewodniczącego Państwowej Komisji Ochrony Przyrody Prof. Dr. W. Szafera.
2. Przemówienia powitalne i reprezentacyjne.
3. Prof. Dr. W. Szafer: „Dotychczasowe wyniki pracy nad organizacją ochrony przyrody w Polsce“.
4. Prof. Dr. J. G. Pawlikowski: „Społeczna organizacja ochrony przyrody w Polsce“.

Po południu o godz. 4^{1/2}:

5. Prof. Dr. J. Smoleński: „Ochrona krajobrazu polskiego“.
 6. Prof. S. Sokołowski: „Polskie parki narodowe“.
 7. Prof. Dr. W. Szafer: „Roślinne zabytki przyrody w Polsce“.
 8. Prof. Dr. E. Niezabitowski: „Zwierzęce zabytki przyrody w Polsce“.
- =====

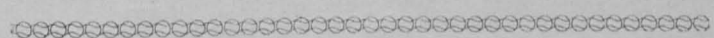
Dzień II: sobota, 30 czerwca 1923 r.

Rano o godz. 9-ej:

9. Inż. K. Stieber: „Rezerwaty z punktu widzenia gospodarstwa leśnego“.
10. P. W. Kulmatycki: „Ochrona przyrody a rybactwo“.
11. Prof. Dr. J. G. Pawlikowski: „Ustawodawstwo ochronne“.
12. Prof. Dr. A. Wodziczko: „Wielkopolski Park Przyrody pod Poznaniem“. (Teren wycieczki do Ludwikowa i jego zabytki przyrody).
13. Zamknięcie obrad Konferencji.

Po południu:

14. Wycieczka uczestników Konferencji do Ludwikowa. Odjazd pociągiem o godz. 3¹⁰.

PROGRAM UROCZYSTEGO WIECZORU ku czci J. SŁOWACKIEGO

urządzonego w dniu 24-go czerwca 1927 r.

staraniem

POLSKIEGO TOWARZYSTWA MUZYCZNEGO

oraz

KASYNA i KOŁA LITERACKO-ARTYSTYCZNEGO

1. SŁOWO WSTĘPNE — prof. Dr. J. G. Pawlikowski.
2. W. ŻELEŃSKI: Opera „Goplana“, wstęp — wykona złożona orkiestra: Teatru Wielkiego i Polskiego Towarz. Muzycznego.
3. SŁOWACKI: Ustęp z 11 pieśni Beniowskiego — wypowie Dyr. Frączkowski.
4. W. ŻELEŃSKI: Arja „Goplany“ — odśpiewa z towarz. orkiestry p. M. Kisielewska.
5. SŁOWACKI: „Smutno mi Boże“, wypowie p. Wanda Siemaszkowa.
6. W. FRIEMANN: „Odkąd zniknęła“ } odśpiewa p. Dr.
M. KARŁOWICZ: „Skąd pierwsze gwiazdy“ } Drexler-Pasławska
7. SŁOWACKI: z 1° rapsodu „Króla Ducha“: lament Popiela nad stosem Wandy — wypowie p. J. Strachocki.
8. K. WEIGEL: Pieśń do słów Słowackiego — odśpiewa p. Ernest Hofski Müller.
9. L. RÓŻYCKI: Poemat symfoniczny „Anhellit“ — wykona złożona orkiestra Teatru Wielkiego i Polskiego Tow. Muzycznego.

Dyrygent orkiestry: Dr. Adam Softys. — Akompaniament: Prof. W. Friemann i Dr. K. Weigel.

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
WE LWOWIE

MA ZASZCZYT ZAPROSIC

NA

POSIEDZENIE UROCZYSTE

Z POWODU SPROWADZENIA ZWŁOK SŁOWACKIEGO
DO OJCZYZNY,

które odbędzie się w sobotę dnia 18 czerwca 1927 r.,
o godzinie 6-tej po południu w Sali Unii Lubelskiej
Nowego Gmachu Uniwersytetu (I piętro)

Z NASTĘPUJĄCYM PORZĄDKIEM DZIENNYM:

1. Przemówienie Kierownika Wydziału prof. *Wilhelma Bruchnalskiego*;
2. Odczyt prof. *Jana Gwalberta Pawlikowskiego* p. t. Prometeizm w „Królu-Duchu“.

112

SZANOWNY KOLEGO!

Imieniem Straży Piśmiennictwa Polskiego przesyłam Koledze złożone przez nią Rządowi projekty Ustawy o utworzeniu Akademji Polskiej i regulaminu jej prac.

Jeżeli Kolega podziela nasze myśli wyrażone w załączonej jednocześnie odezwie, prosimy Go uprzejmie o najszybsze nadeślanie Swego podpisu.

Adres: Straż Piśmiennictwa Polskiego — w lokalu Tow. Literatów i Dziennikarzy. Bracka Nr. 5.

Z szacunkiem i koleżeńskim pozdrowieniem

Prezes

L. Staff

odp. 15 / 6 1888

Andrew

Laborday,

UWAGA!

W biurze Komitetu Odnowienia Kościoła Najśw. Panny Marji w Krakowie, przy ul. Siennej L. 5. I. piętro, oraz w zakrystji tegoż kościoła jest do nabycia i rozsyłki na prowincję:

a) CHRYSTUS CUDAMI SŁYNAĆY

heliograwura w odcieniu czarnym lub niebieskim (hecht-grau), formatu wraz z kartonem 60 × 80. Jest to reprodukcja z rzeźby Wita Stwosza, Chrystusa z bocznego ołtarza kościoła Marjackiego.

Śliczny ten obraz tłoczony na chińskim papierze, posiadający pierwszorzędne walory artystyczne, powinien się znaleźć w każdym katolickim domu, w którym obok względów religijnych istnieje też poczucie piękna i zamiłowanie do sztuki. Obraz ten nadaje się szczególnie do katolickich instytucyj społecznych, szpitali, zakładów wychowawczych i t. p. a zwłaszcza do sal szkolnych.

Cena obrazu 15 zł.

b) ALBUM KOŚCIOŁA MARJACKIEGO

formatu 24 × 30 z 14 widokami i przedmową

Dr. Juljana Pagaczewskiego prof. Uniwersytetu

Jagiellońskiego

w cenie 5 zł.

c) Broszura Dr. Stanisława Tomkowicza p. t.:

„ARTYSTYCZNE

PIĘKNOŚCI KOŚCIOŁA MARJACKIEGO“

w cenie 2 zł.

d) Broszura Dr. Marjana Friedberga p. t.:

„ZAŁOŻENIE I POCZĄTKOWE DZIEJE KOŚCIOŁA
NAJŚW. PANNY MARJI W KRAKOWIE (XIII.—XV. w.“)

w cenie 2 zł.

Do powyższej ceny dolicza się przy wysyłce porto
i ewentualne opakowanie.

HOMMAGE A M. HENRI OMONT

Paris, 25 Décembre 1931.

Monsieur,

Un groupe de confrères, collègues et amis de M. Henri Omont, membre de l'Institut, conservateur du Département des Manuscrits de la Bibliothèque nationale, inspecteur général des bibliothèques, officier de la Légion d'honneur, s'est réuni pour lui offrir une médaille, souvenir artistique et vivant d'une œuvre qui est pour tous un modèle et un exemple.

L'activité de ce grand travailleur, d'une haute conscience, d'une critique pénétrante et lumineuse, a été absorbée par l'intérêt passionné qu'il a montré pour la Bibliothèque et par ses travaux d'érudition, connus dans le monde entier. Son œuvre, à cet égard, tient une place de premier rang parmi celles qui ont contribué au progrès de l'histoire et de ses sciences auxiliaires, à l'étude méthodique du passé.

A l'Institut, où il est entré il y a trente-deux ans, il a collaboré activement aux publications diverses de l'Académie des Inscriptions, avec toutes les ressources d'une clairvoyance avisée et de rares dons d'organisateur. A l'École des Chartes, dont il fut l'un des plus brillants disciples, M. Omont,

membre, puis président du Conseil de perfectionnement, a fait profiter de son expérience les jeunes élèves, transmettant ainsi aux nouvelles générations le clair flambeau des prédécesseurs. Au Comité des travaux historiques, dont il préside la Section de philologie et d'histoire, aux Sociétés des Antiquaires et de l'Histoire de France, il a également donné une impulsion personnelle aux travaux entrepris sous la direction du ministère de l'Instruction publique ou de ces grands corps savants.

Au Département des Manuscrits, poursuivant l'œuvre admirable de Léopold Delisle, M. Omont a continué l'inventaire de cette prodigieuse collection, la plus magnifique du monde, la plus rare, la plus nombreuse. De plus, il a su diriger vers des résultats précis et féconds le travail de ses divers collaborateurs. Il a su accroître encore ce dépôt de précieuses acquisitions dans les grands fonds occidentaux et orientaux, grâce à l'insatiable activité d'une curiosité en éveil. Tous les travailleurs ont profité de ce labeur constant, de cette énergie sans défaillance et rendent hommage à un effort scientifique et professionnel, dont l'importance sera plus sensible avec le progrès incessant des études.

Tout en accomplissant le dessein qu'il s'était proposé, tout en menant à bien la publication de ces catalogues multiples dont le plan pouvait sembler autrefois presque chimérique, et en dirigeant l'admirable Inventaire des manuscrits des bibliothèques publiques de France (grands corps et institutions, bibliothèques municipales et universitaires, bibliothèques des sociétés savantes), M. Omont n'a pas négligé les divers champs d'activité qui s'ouvraient devant lui. Que d'études et d'articles, que de notes savantes, que

22

de publications sur l'hellénisme, l'humanisme, l'histoire de l'érudition et des bibliothèques, l'histoire de l'imprimerie, la littérature médiévale et moderne, la bibliographie, la paléographie, la philologie latine et romane, l'art de l'enluminure et l'archéologie ! Un des premiers, il a entrepris ces reproductions complètes de manuscrits en fac-simile, qui permettent de conserver de précieux documents d'art et d'histoire, sujets à se dégrader mortellement par des communications trop fréquentes.

M. Omont a saisi avec empressement les occasions de signaler et d'éditer les textes relatifs à sa province natale, la Normandie, à laquelle il est toujours resté fidèlement attaché : il a souvent collaboré aux recueils des vieilles sociétés du terroir normand, continuant ainsi la glorieuse tradition des Gerville, Le Prevost, Caumont, Delisle et Beaufort.

En s'associant à l'hommage rendu à l'auteur d'un travail à la fois si uni et si varié, d'une maîtrise et d'une vigueur incomparables, les historiens et les érudits, qui ont tant d'obligations à M. Omont, reconnaîtront la valeur d'une œuvre consacrée avec zèle et amour à l'étude du passé et à l'enrichissement d'une de nos plus belles collections ; ils uniront, en leur reconnaissance, l'homme d'élite et l'érudition française.

CLOVIS BRUNEL, directeur de l'École des Chartes.

RENÉ CAGNAT, secrétaire perpétuel de l'Académie des Inscriptions et des Belles-Lettres.

JULIEN CAIN, administrateur général de la Bibliothèque nationale.

HENRI COURTEAULT, directeur des Archives, secrétaire de la Société de l'Histoire de France.

ALFRED COVILLE, de l'Institut, vice-président de la section de

philologie et d'histoire du Comité des travaux historiques et scientifiques et du Conseil de perfectionnement de l'École des Chart.s.

Comte ALEXANDRE DE LABORDE, de l'Institut, secrétaire-trésorier de la *Société française de reproduction des manuscrits à peintures*.

POI NEVEUX, inspecteur général des bibliothèques.

R.-N. SAUVAGE, archiviste du Calvados, secrétaire de la *Société des Antiquaires de Normandie*.

LOUIS SERBAT, président de la *Société nationale des Antiquaires de France*.

Chaque souscripteur d'au moins 50 francs recevra un exemplaire en bronze de la médaille, œuvre du maître Dropsy.

Chaque souscripteur d'au moins 100 francs recevra un exemplaire de la médaille en bronze doré ou argenté, à son choix.

Chaque souscripteur d'au moins 300 francs recevra un exemplaire de la médaille en argent.

Les souscriptions sont reçues par le trésorier du Comité M. Julien Chappée, au Cognier, 2, rue Ambroise-Paré, Le Mans (Sarthe); elles pourront être versées à son compte de chèques postaux, Paris, n° 1645-04, en utilisant la formule ci-jointe.

Prière d'adresser la correspondance à M. P.-M. Bondois, secrétaire du Comité, à la Bibliothèque nationale, 58, rue de Richelieu, Paris (IIe)

PROGRAM

DNIA 4-go SIERPNIA:

Przyjazd delegatów i gości, wieczorem zebranie zapoznawcze w kawiarni Tatrzańskiej.

DNIA 5-go SIERPNIA:

Godz. 9-ta rano — nabożeństwo w kościele parafjalnym.

Godz. 10-ta rano — jubileuszowe zebranie w sali hotelu Morskie Oko.

Godz. 6-ta popołudniu — odczyt: „Działalność P. T. T. w obrazach świetlnych“.

Godz. 8:30 wieczór — bankiet w restauracji Trzaski (za osobnemi zaproszeniami).

Godz. 10:30 wieczór — raut z tańcami.

DNIA 6-go SIERPNIA:

Godz. 9:30 rano — poświęcenie krzyża na grobie Sałaty i udekorowanie grobów zasłużonych członków P. T. T. na starym cmentarzu.

Godz. 11-ta rano — zebranie w sali Sokola na temat sprawy Jaworzyny Spiskiej.

Godz. 4-ta popołud. — wymarsz do jednej z pobliskich dolin reglowych, tamże wieczornica góralska i tańce zbójnickie przy ogniu (w razie niepogody w jeden z nast. dni).

DNIA 7-go SIERPNIA:

Godz. 10-ta rano — zwiedzanie muzeum im. Chałubińskiego i wystawy przemysłu artyst. podhalańskiego.

Godz. 3-cia popołud. wycieczka na Halę Gąsienicową do budującego się schroniska P. T. T.

DNIA 8—11-go SIERPNIA:

Wycieczki zbiorowe w Tatry urządzone przez Sekcję Turystyczną P. T. T.

OBCHÓD JUBILEUSZOWY URZĄDZA ZARZĄD GŁÓWNY P. T. T.
PRZY WSPÓŁDZIAŁE ODDZIAŁU ZAKOPIAŃSKIEGO P. T. T.
INFORMACJE: BIURO P. T. T. W ZAKOPANEM, DWORZEC
TATRZAŃSKI, ULICA KRUPÓWKI.

Z G Ł O S Z E N I E

Niniejszym proszę o zapisanie mię na członka $\frac{\text{dożywotniego}^*)}{\text{zwyczajnego}}$ Federacji Spełnienia Votum Narodowego. Jednocześnie zawiadamiam, iż składkę członkowską w kwocie $\frac{100 \text{ zł. (dożywotnia)}^*)}{10 \text{ zł. za 1928 r.}}$ posyłam przez P. K. O. Nr. 16-160, lub pocztą do Sekretarjatu Federacji.

Uważam za pożądane wysłanie odezwo do następujących osób:

Podpis
(imię i nazwisko)

Adres dokładny:
.....
.....

1.
2.
3.
4.

*) Niepotrzebne przekreślić.

VOTUM NARODOWE.

Po wiekowej niewoli odrodzona niepodległa Polska nie zapomniała o ślubowaniu złożonem przez naród cały w momencie uchwalenia wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja.

Ślubowaniem tem naród cały w dziękczynnym hołdzie zobowiązał się, iż w stolicy Polski stanie

ŚWIĄTYNIA OPATRZNOŚCI BOŻEJ.

Sejm Konstytucyjny wskrzeszonej Polski, wnosząc fundamenty i gmach pełnego życia państwowego, odnośną ustawą, ślubowanie to przejął i tem samem wykonanie votum narodowego wprowadza w czyn.

Budowa Kościoła Opatrzności Bożej, to spełnienie votum, w którym udział winien wziąć cały naród, dlatego utworzoną została organizacja p. n. Federacja Spełnienia Votum Narodowego, na której czele stanął Komitet Honorowy z Episkopatem, Przedstawicielami Rządu i Władz m. st. Warszawy, dla udostępnienia wszystkim polakom wzięcia udziału w wypełnieniu tego świętego zobowiązania.

Członkiem dożywotnim Federacji może zostać każdy polak-katolik, który jednorazowo wpłaci składkę 100 złotych.

Członkiem zwyczajnym — wpłacający rocznie po 10 zł., zaś członkiem popierającym — wpłacający co najmniej 4 zł. rocznie.

Prócz tego Federacja przyjmuje wszelkie ofiary w gotowiznie i naturze na budowę Kościoła Opatrzności Bożej w Warszawie.

Wszelkie wpłaty uskutecznić można przez P. K. O. Nr. 16-160, lub w Sekretarjacie Generalnym Federacji, Warszawa, ul. Miodowa 17 m. 12, tel. 264-46.

Pozatem ofiary wpłacać można do wszystkich Redakcji gazet polskich stolicy.

Nie wątpimy, iż odezwa niniejsza znajdzie szeroki oddźwięk we wszystkich warstwach społeczeństwa naszego i Wolna Polska wkrótce spłaci swój dług wdzięczności za Konstytucję 3-go Maja, za niepodległość i Cud nad Wisłą.

W tem przekonaniu wzywamy wszystkich do zapisywania się na członków Federacji Spełnienia Votum Narodowego.

Prezydjum:

- Prezes: *Stanisław Lubomirski.*
 Vice-Prezesi: *Franciszek Karpiński, Rajmund Jaworowski, Zygmunt Słomiński, Ks. Win. Trojanowski.*
 Sekretarj: *Stefan Piechocki, zastępca Jan Czempiński.*
 Skarbn: *....., zastępca Aleksander Małkowski.*

DRUK.

Znaczek
pocztowy
5 gr.

Do Sekretarjatu Generalnego
Federacji Spełnienia Votum Narodowego
(Budowy Kościoła Opatrzności Bożej)

w W a r s z a w i e

ul. Miodowa 17 m. 12. Pałac Arcybiskupi.

Federacja Spełnienia Votum Narodowego
Warszawa, ul. Miodowa 17 m. 12.

DRUK.

Oplatek pocztowy uiszczony
Zarządzeniem P.i.T.N. 19/III-28
C

JWielmożn. do Państwa

W. Paulikowska

w *Lekopanem*
Prozimir

„PAMIĘTNIK KRESOWY”

PROSPEKT.

By zadość uczynić naglącej potrzebie utrwalenia dla historii pracy politycznej, kulturalnej, oświatowej i społecznej, prowadzonej przez społeczeństwo polskie na ziemiach południowo-wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Wołyń, Podole, Ukraina), ukaże się „Pamiętnik Kresowy”. Będzie to tom, zawierający zbiór wspomnień, przeżyć i pracy osób, które bądź poszczególne działy pracy narodowej na kresach prowadziły, bądź też w związku z tą pracą posiadają osobiste wspomnienia swych przeżyć, czy też charakterystycznych wydarzeń. Chodzi tu specjalnie o okres dwudziestolecia poprzedzającego rewolucję bolszewicką oraz o czasy bolszewizmu, t. j. mn. więcej lata 1900—1919, w tym bowiem czasie rozbudził się z odrętwienia ruch narodowy polski na ziemiach południowo-wschodnich, by przybrać żywiołowego rozpędu w latach 1917—18. Charakterystyczną cechą „Pamiętnika Kresowego”, będzie specjalny nacisk na to, by wspomnienia autorów nie były wyłącznie osobiste, lecz by wiązały się z ogólną pracą narodową na Rusi. Ponieważ „Pamiętnik Kresowy” ma stać się dokumentem historycznym i o ścisłość zawartych w nim wspomnień bardzo wydawcom chodzi, pożądanem byłoby popieranie swych wspomnień dokumentami, o ile takowe się gdzieś jeszcze znajdują. Prosilibyśmy, jeśli to możliwe, o nadsyłanie nam wraz z rękopisami, kopji tych dokumentów, a jeśli by były, i fotografii, związanych ze wspomnieniami.

Warszawa, data stempla pocztowego.

AKADEMICKI WSCHODNIO - KRESOWY
KOMITET WYKONAWCZY

WARSZAWA, SZPITALNA 10 m. 15

Szanowny Panie!

Mamy zaszczyt zwrócić się do Sz. P. z prośbą w następującej sprawie:

Powstał projekt wydania „Pamiętnika Kresowego“, któryby zawarł w sobie historję pracy polskiej politycznej, społecznej, kulturalnej i oświatowej na ziemiach południowo-wschodnich, prowadzonej w okresie ostatniego dwudziestolecia (1900—1919). Że praca to była intensywna i owocna, dowodzi szereg takich faktów, jak powstanie w tym czasie długiego szeregu organizacji i instytucji polskich (Macierz Szkolna, T-wo „Oświata“, T-wo Dobroczynności, Pol. T-wo Gimnastyczne „Sokół“ etc.), jak zorganizowanie się młodzieży polskiej („Korporacja“, „Polonia“, „Korporacja uczniowska“, „Scouting“), jak powstanie pierwszego codziennego pisma na Rusi „Dziennika Kijowskiego“, jak wreszcie olbrzymi wzrost uświadomienia narodowego, które tak żywiołowo wykazało swą potęgę w latach wojny i w roku 1917 po powstaniu Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi. Zresztą Szanowny Pan doskonale pracę tam prowadzoną zna — pisać więc dłużej o tem nie trzeba. Chodzi o to, by to, co tam zostało zrobione, a co w znacznej mierze zmiotła zawierucha rewolucyjna, nie zginęło dla historii. Przyda się też i współczesnym, by coś niecoś o polskiej pracy na kresach posłyszeli. Kraj bowiem dotychczas jeszcze nic o tem nie wie, że na kresach oddawna dla Polski pracowano. Czytając „Pożogę“, „Burzę od Wschodu“ lub „Ostatnią Placówkę“, czytelnik warszawski czy poznański zapoznaje się z tragicznymi przeżyciami osobistymi i bardzo kresowcom współczuje, natomiast nie może zrozumieć, po co tam tak długo dosiadywali, gdyż nie zna życia, które na kresach w ciągłej walce o polskość płynęło.

Trzeba więc o tej pracy i walce coś krajowi powiedzieć. Należy się to nietylko historii, nietylko naszym rodakom z pod Warszawy czy Poznania, należy się to także i kresowcom. Niestety, w zawierusze bolszewickiej poginęła większa część dokumentów, mogąca te sprawy wyświecić (np. zginęło bezcenne archiwum Pol. Komitetu Wykonawczego na Rusi). Część ich jednak ocalała i ta przeważnie w prywatnych znajduje się rękach. Wreszcie żyją jeszcze ci, co pracę tą własnymi dokonywali rękami, i ci, co na nią patrzyli.

Wszyscy ci ludzie mają obowiązek utrwalenia na papierze tego, co o swej pracy lub swych przeżyciach pamiętają, gdyż są dziś jedynymi świadkami nieznannej a pięknej karty historii polskiej na kresach.

Akademicki Wschodnio-Kresowy Komitet Wykonawczy podjął się zebrania odnośnych materiałów. Zadanie nasze jest czysto techniczne. Wzięliśmy go dlatego na swoje barki, że rozporządzając stosunkowo większą ilością czasu i odpowiednim aparatem organizacyjnym, będziemy mogli intensywniej od innych sprawy pilnować. Z chwilą, gdy wszyscy, do których się zwrócimy, nadeszłą nam swe wspomnienia, materiał zostanie oddany do rąk specjalnej komisji redakcyjnej, której zadaniem będzie też wydanie w najkrótszym czasie „Pamiętnika Kresowego”. Przy niniejszem załączamy prospekt tego wydawnictwa.

Do Szanownego Pana zwracamy się z gorącą prośbą, by zechciał dopomóc nam w naszej akcji, przez możliwie szybkie nadesłanie swego rękopisu. Prosimy również o odwrotne powiadomienie nas, jakie wspomnienia Szanowny Pan nam nadeśle, oraz kiedy oczekiwać możemy pierwszych rozdziałów rękopisu.

Rękopisy prosimy nadsyłać pod adresem Komitetu Wykonawczego: Warszawa, Szpitalna 10 m. 15.

Łączymy wyrazy prawdziwego poważania.

Za Akademicki Wschodnio-Kresowy Komitet Wykonawczy

Włodzisław Kłopotewicz
Prezes:

W. G. Czerwinski
Sekretarz:

Trzy rzeczy na świecie są wysoce pożałowania godne:

- 1) Zepsucie najlepszej młodzieży przez fałszywe wychowanie.
- 2) Profanowanie najlepszych obrazów przez pospolite gapienie się.
- 3) Marnotrawienie najlepszej herbaty przez nieumiejętne zaparzanie.

Przysłowia chińskie.

O HERBACIE

Ażeby jak najszerzy ogół zaznajomić z korzyścią, jaką ten dobry napój daje, musimy zwrócić uwagę w pierwszym rzędzie na to, że herbatę kupować należy w handlach pierwszorzędnych i u firm, do których się ma bezwzględne zaufanie. Solidne, długo istniejące firmy dają gwarancję, że mogą dostarczyć dobrego towaru, gdyż przez długie lata prowadzenia handlu, poznały dany artykuł bardzo dokładnie i mają dużo doświadczenia w rozróżnianiu towarów za fałszowanych lub lichych, dlatego też sprowadzają towar w jak najlepszych gatunkach i z pierwszorzędnych źródeł.

Szczególnie herbatę należy kupować tylko w dobrych gatunkach, gdyż jakkolwiek na pozór jest droższą, faktycznie jednak jest ekonomiczniejszą od herbat tanich i lichych, które nie mają należytego aromatu i nie są tak wydatne w zaparzeniu jak gatunki dobre. Wystrzegać się też należy opakowań anonimowych, gdyż może się zdarzyć, że herbata w nich zawarta będzie i drogą i niedobłą.

Czy zdrowo jest pić herbatę ?

Niema narodu na ziemi, któryby oprócz właściwych środków spożywczych, jak: chleb, mleko, owoce i t. d. nie używał jednego lub więcej środków pobudzających. Ten zwyczaj jest stary jak ludzkość. Już wielu lekarzy wypowiedziało swoje zdanie, że dla utrzymania w dobrym zdrowiu ludzkiego organizmu są bardzo ważne środki pobudzające. Do nich między innymi należą: herbata, kawa, kakao.

Herbata używaną jest przypuszczalnie około 1500 lat i spożywa ją obecnie około 500 milionów ludzi.

Dobra prawdziwa herbata działa na żołądek bardzo dobrze i pobudza przez swój smak i aromat czynności trawienia. Pobudzające działanie herbaty polega na zawartości alkaloidów.

Występuje w przyjemnej formie pobudzające działanie mózgu wielkiego, muskulatury serca i naczyń krwionośnych.

Z tego wynika, że herbata przy pracy umysłowej jest środkiem bardzo wartościowym.

Z powodu zatem tych dodatnich cech, jako też z powodu swej taniości, gdyż filiżanka najlepszego gatunku herbaty kosztuje wraz z cukrem najwyżej 4 grosze, nadaje się ona dla najszerzego ogółu ludności.

Aby więc mieć filiżankę dobrej i taniej herbaty, trzeba:

1. Kupować ją u solidnych i uczciwych firm.
2. Kupować tylko dobre gatunki herbat, gdyż one są najwydatniejsze w zaparzeniu, smaku i zapachu i przez to faktycznie tanie.
3. Przechowywać herbatę należyście w szczelnie zamkniętych naczyniach nie w sąsiedztwie korzeni i artykułów, których zapachami mogłaby nasiąknąć.
4. Herbatę należyście zaparzać!

Na pozór zdawałoby się, że jest to rzecz błaha i nadzwyczaj łatwa, a jednak ile błędów przy tem popełniamy! Filiżanka źle przyrządzonej herbaty jest wszystkim innym, tylko nie rozkoszą podniebienia. Jakżeż często się zdarza, że jeden i ten sam gatunek herbaty źle przechowany i źle przyrządzony nie smakuje nam zupełnie, a dobrze przechowany i dobrze przyrządzony smakuje nam nadzwyczajnie.

Aby się od tych błędów uchronić, podajemy następującą wskazówkę, których bezwarunkowo trzymać się należy, chcąc mieć dobrą, aromatyczną i smaczną herbatę.

Właściwe zaparzanie herbaty.

Na jedną filiżankę bierze się 1—1½ grama czyli 1 łyżeczkę równą (nie kopiata,) herbaty.

Wsypuje się tę herbatę do poprzednio bardzo dobrze ogrzanego czajnika. Nalewa się na to wrzącą i kipiącą wodę. Napar ten ma naciągać 4 - 5 minut i następnie jako gotowy zlać go z liści do filiżanek. Gdy stoi dłużej na liściach, robi się zanadto cierpki i gorzkawy.

Oszczędne przyrządzanie herbaty jako ekstraktu.

Na jedną filiżankę bierze się 1—1½ grama czyli 1 łyżeczkę równą, (nie kopiata) herbaty: wsypuje się tę herbatę do poprzednio bardzo dobrze ogrzanego czajnika. Zalewa się tę herbatę taką ilością wrzącą wodę, by ją pokryła i tak, aby listki swobodnie mogły się poruszać.

Napar ten ma naciągać 5 minut i potem zlewa się go do osobnego naczynia.

Po zlaniu powtórzyć jeszcze raz to samo, ale zostawić tylko 3 minuty do naciągania i dodać tę drugą esencję do pierwszej.

Rozcieńczyć potem ten ekstrakt w filiżankach dobrze przygotowaną gorącą wodą według swego gustu i upodobania.

SKŁAD HERBATY I KAWY ADAM SERAFIN

Lwów, Sienkiewicza 5.

Telefon 260-55.

ADAM SERAFIN

SKŁAD
HERBATY I KAWY
LWÓW UL. SIENKIEWICZA 5.

TELEFON 260-55.

○○○Ⓢ○○○

W. P.

Niniejszem ośmielam się zwrócić uwagę W. P. na mój specjalny handel **herbaty i kawy** istniejący od roku **1898** posiadający prawdziwie najlepszą **herbatę i kawę** o przewybornym smaku i zapachu, uznaną wogóle przez prawdziwych znawców i amatorów.

W. P. raczy tylko najmniejszą ilość na próbkę zamówić, (dla wygody telefonem 260-55) a jako prawdziwy znawca i amator przekonawszy się o wybornym smaku i aromacie, innej już więcej używać nie zechce a mianowicie :

KAWA PALONA
gospodarcza i ekonomiczna
dla codziennego użytku
6 — 7 — 8 zł. za kg.

Wyborowa magnacka
9 — 10 — 12 zł. za kg.

HERBATA EKONOMICZNA
na wagę 16 — 18 — 20 zł. za kg.

Angielska luksusowa
22 — 25 — 28 — 30 zł. za kg.
w opakowaniach firmy Liptona,
Wysockiego, Kopernika, Kiachta i t. p.

KAKAO

Van Houten, Suchard, Blooker, Anglas i krajowy od 5 — 8 zł. za kg.

Dla P. T. Odbiorców z prowincji opakowanie i porto nie liczę.

Z szacunkiem i poważaniem
ADAM SERAFIN

W sprawie walki z gruźlicą wśród młodzieży akademickiej i rozbudowy sanatorium „Bratnich Pomocy” w Zakopanem.

W szeregu zagadnień dotyczących zdrowia ludności i potrzeb akademika niedocenia się tak *ważnej z punktu widzenia społecznego sprawy*, jaką jest *walka z gruźlicą*, szerzącą się wśród *młodzieży akademickiej*. Zwalczając gruźlicę *wogóle, od akademików* jako elementu, w którym jest ulokowany poważny kapitał społeczny *zacząć powinniśmy*. Jak wykazuje statystyka, *dypłom kosztuje państwo 15.000 złotych*. W rzeczywistości koszt ta są większe, jeżeli uwzględnić pozycje dla obrachunku nieuchwytnie, jak rozmaite ulgi, zniżki i t. p., z których korzysta młodzież. Na gruźlicę *zapadają* przeważnie *akademicy wyższych lat studjów*, dzięki długiej pracy w ciężkich warunkach. Są to więc ludzie, którzy wkrótce po uzupełnieniu swego wykształcenia, będą wypłacać się społeczeństwu. Szerząca się wśród nich gruźlica sprawia, że wydane dotychczas przez społeczeństwo pieniądze na ich wychowanie i wykształcenie fachowe w tak wielu wypadkach *giną bezpowrotnie*. Należy podjąć planową i szeroką *walkę z gruźlicą* na terenie akademickim, prowadząc pracę nad *uświadamianiem* młodzieży o zapobieganiu *gruźlicy*, rozpoznawaniu jej, sposobach leczenia i co najważniejsze dać jej możliwość przeprowadzenia kuracji przez *rozbudowanie* do rozmiarów dzisiejszej potrzeby istniejących *sanatoriów akademickich*, najskuteczniejszej broni w walce z gruźlicą. Myśl to nie nowa. Dziś już niestniejące „Towarzystwo Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej Pomoc Bratnia” w Zakopanem, stawiając sobie cel: „niesienie pomocy chorej na gruźlicę niezamierzającej uczącej się młodzieży... przez zakładanie i utrzymywanie własnych domów zdrowia... ułatwienie leczenia... uświadamianie o skutkach gruźlicy i sposobach walki z nią...”, jeszcze w roku 1900 *założyło Dom Zdrowia Pomoc Bratnia w Zakopanem*, dziś jedyne sanatorium dla chorej na gruźlicę polskiej młodzieży akademickiej wszystkich wyższych uczelni. Mimo trudnych warunków organizacyjnych w czasie trójzaboru, borykając się z trudnościami finansowymi, zagrożającami niejednokrotnie bytowi zakładu, dzięki ofiarnej i mozolnej pracy wielu jednostek i ofiarności społeczeństwa, jeszcze przed wojną wzniesiono dwa pawilony mieszkalne i budynek gospodarczy. Obecnie Dom Zdrowia jest *własnością Ogólno-polskiego Związku Bratnich Pomocy* i pozostaje pod zarządem *Rady Naczelnej Pomocy Młodzieży Akad.* Od 26-ściu lat spełnia zakład swoje zadanie. Społeczeństwo *zawdzięcza mu tysiące uratowanych jednostek*. Wiele z nich spłaca mu dziś swój dług zajmując *czołowe stanowiska* w Państwie. — *Praktyka wykazuje niezbicie, że gruźlica*, szczególnie w początkowych stadiach jej rozwoju *jest uleczalna* i pieniądze wyłożone na Dom Zdrowia korzystnie się amortyzują. Niestety *brak środków* materialnych paraliżuje działalność tak ważnej na tem polu placówki. Zarząd Domu Zdrowia nie ma środków na przeprowadzenie koniecznych inwestycji i niezbędnego remontu zaniedba-

nych budynków, a tu *palącą potrzebą* jest *rozbudowa Zakładu*.

Stopień *zapotrzebowania* Sanatorium w porównaniu z okresem przedwojennym *znacznie się zwiększył*. Ilość *studentów* wzrosła kilkakrotnie. Wojna i związane z nią, a poważny wpływ na zdrowie młodzieży wywierające czynniki, jak: *wyczerpanie fizyczne w służbie wojennej, niedostateczne odżywianie, brak, względnie urągający higienie stan mieszkań, ciężka praca zarobkowa* w połączeniu ze studjami i t. p. stworzyły podatny na siew gruźlicy grunt. Na *ogólną liczbę 36.000 studentów, 1.500** choruje na *gruźlicę, wymagającą sanatoryjnego leczenia*, zaś *Dom Zdrowia, rozporządza zaledwie 50-ma miejscami*. Oczywiście nie wszyscy chorzy o tem wiedzą, z *wiedzących* nie wszyscy z tych czy innych powodów do choroby się przyznają i tem się tłumaczy, że *niebezpieczeństwo gruźlicy wśród akademików* nie jest dostatecznie doceniane.

Gruźlica jest chorobą zakaźną i dlatego koniecznością jest *izolowanie chorych*, oddzielanie ich od zdrowych. Nie wystarczy budowanie domów akademickich i tanich kuchen, jeżeli te lokale właśnie *ułatwiają kontakt chorych ze zdrowymi*. Poważny procent kuracjuszy Domu Zdrowia, to mieszkańcy domów akademickich. Przebywali oni w nich, jak sami *zeznają*, w stanie ostrego procesu choroby przez długie miesiące, nie mogąc wyjechać do Sanatorium, bo w nim oczywiście miejsca nie było. Nie mogąc opłacać w sanatoriach prywatnych po kilkanaście złotych dziennie, byli zmuszeni do pozostawiania wśród *zdrowych i zarażania* ich. Izolacja chorych jest rzeczą *niezmiernie ważną* i może być zrealizowana *przez rozszerzenie Domu Zdrowia* do rozmiarów *zapotrzebowania*.

W *dzisiejszym stanie* rzeczy tkwi groza *rozszerzenia się gruźlicy* w coraz to *szybszem tempie*. **Stykając się z Domem Zdrowia w Zakopanem, znając zdrowotność młodzieży i pojmując grozę gruźlicy, ze stanowiska lekarskiego i społecznego, uważamy za swój obowiązek uderzyć na alarm i wskazać niebezpieczeństwo jakie nam stąd grozi.** Dziś, gdy w *odrodzonej Polsce, społeczeństwo stawia skutecznie* tamę gruźlicy, budując *dużym nakładem kosztów sanatorja*, domy profilaktyczne, poradnie i t. p. *przeważnie dla rozmaitych warstw ludności*, nie możemy zapomnieć o tak *wartościowym dla Państwa i społeczeństwa elemencie, jakim niewątpliwie są akademicy*.

Należy niezwłocznie przystąpić do wybudowania pawilonu na 100 — 150 łóżek, odpowiadającego nowoczesnym wymogom sanatoryjnym.

Z okazji *25-lecia Domu Zdrowia „Pomoc Bratnia” w Zakopanem* zwołujemy na *dzień 4-go stycznia 1927 zjazd jubileuszowy*. Na zjazd ten *zapraszamy* w pierwszym rzędzie *byłych członków d. Tow. Domu*

*) Ponieważ statystyka gruźlicy wśród młodz. akad. nie jest prowadzoną, opieramy się na następujących danych:

Według G. Deycke i Altstadt'a w Niemczech 2% ludności choruje na gruźlicę wymagającą sanatoryjnego leczenia. Dla porównania stosunków niemieckich z polskimi cytujemy za Dr Czesławem Wroczyńskim, Gen. Dyr. Służby Zdrowia („Zdrowie” Nr. 11 z listopada 1926 str. 581). Statystyka wielkich miast wskazuje, że pod tym względem (umieralność na gruźlicę) nasze dane przedstawiają się niekorzystnie, n. p. wtedy kiedy w r. 1909 na 10.000 ludności przypadło zgonów z gruźlicy w Berlinie 17,8, w Londynie 13,1, a nas jeszcze w r. 1914 umierało w Warszawie 31 osób, we Lwowie 52, w Krakowie 47 na 10.000 ludności żyjącej.

Zdrowia „Pomoc Bratnia“, byłych pracowników, oraz byłych kuracjuszków Zakładu. Żywimy nadzieję, że ci ostatni usiłowania nasze poprą, szczególnie wydatnie spłacając w ten sposób dzisiejszemu pokoleniu młodzieży akademickiej dług, zaciągnięty wobec instytucji, która w ciężkich chwilach życia przyszła im z pomocą.

By zjazd nie był jedynie żywym dowodem 25-letniej działalności tej zasłużonej placówki, lecz aby pozwolił nam w zakresie możliwie najszerszym, zrealizować nasze zamierzenia, pozwalamy sobie zaprosić na wszystkich, którym nie obcy jest los studjującej młodzieży, a w szczególności reprezentantów instytucji opiekujących się młodzieżą akademicką i zdrowotnością kraju, a więc: **Rady Naczelnej i Komitetów Wojewódzkich Pomocy Młodzieży Akademickiej, Profesorów Wydziałów Lekarskich, Senatów Szkół Akademickich, Władz Państwowych**, a w szczególności: **Ministerstwa W. R. i O. P., Pracy i Opieki Społecznej, Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia, Lekarzy, szczególnie tych, którym powierzono zdrowie młodzieży akademickiej, Towarzystw Lekarskich, szczególnie Towarzystw Przeciwgruźliczych, Hygienicznego, Eugenicznego, Warszawskiego Towarzystwa Przeciwgruźl., Rad Miejskich, Władz Samorządowych i Komunalnych oraz Samopomocowych Organizacji Akademickich: Ogólnopolskiego Zw. Bratnich Pomocy i Kół prowincjonalnych.**

Celem naszego Zjazdu będzie omówienie i zorganizowanie całokształtu walki z gruźlicą między młodzieżą akademicką. Dwie drogi prowadzą do tego celu. Jedna, to *uświadamianie chorych o skutkach gruźlicy, rozpoznaniu jej, leczeniu, zapobieganiu, potrzebie leczenia w pierwszych stadiach jej rozwoju, wydawanie zarządzeń profilaktycznych i t. p.* To jest sprawa nie wymagająca dużych środków finansowych i przy współpracy Senatów i lekarzy akademickich, Gen. Dyrekcji Zdrowia i Tow. lekarskich oraz Kół Medyków i innych organizacji akademickich da się łatwo przeprowadzić. Druga droga to *rozbudowa Sanatorium do rozmiarów dzisiejszej potrzeby.* Musimy zapobiec powtarzającym się codziennie faktom odmowy przyjęcia do Domu Zdrowia, która pociąga za sobą w skutkach nierzadko śmierć chorych, albo w najlepszym razie pogorszenie, z którego wyleczenie się wymaga bardzo długiego czasu i kosztownej kuracji. Dla zrealizowania tego celu utworzyliśmy przy *tul. Kole Przyjaciół Akademika Pol.* „Fundusz Rozbudowy Domu Zdrowia „Bratnia Pomoc“ w Zakopanem.

Nie wątpimy, że w pracy naszej przyjdą nam z pomocą:

1. **Rada Naczelna Pomocy Młodzieży Akadem., Komitety Wojewódzkie i Kola Przyjaciół Akademika Polskiego** bezpośrednio inicjując i urządzając imprezy oraz opodatkowując swe dochody i pośrednio wystę-

pując u odnośnych władz i instytucji z wskazanymi projektami.

2. **Senaty Wyższych Uczelni** przez przekazanie na fundusz rozbudowy stałego procentu z opłat akademickich (z funduszu na pomoc w naturze, lub funduszu zdrowotnego), względnie opodatkowanie studentów na ten cel.

Minimalny podatek nie będzie odczuty przez płacących, a w rezultacie będzie dawał rokrocznie pokaźne sumy. Profesor Gluziński projektował kiedyś, by podatek ten wynosił 6 zł. rocznie (50 gr. miesięcznie); gdyby to jednak miało się spotkać ze sprzeciwem i 1 zł. da pokaźną sumę 20.000 zł. rocznie.

3. **Młodzież akademicka:**

a) Wpływając za pośrednictwem swych organizacji na **Og. Pol. Zw. Br. Pomocy**, by ten zajął się rozbudową Domu Zdrowia.

b) Przeprowadzając uchwały **organizacji akademickich**, opodatkowujące swych członków po kilkadziesiąt groszy miesięcznie na rzecz rozbudowy.

c) **Koła prowincjonalne** wywierając nacisk na Rady miast prowincjonalnych, by poparły finansowo rozbudowę Domu Zdrowia i zapewniły w ten sposób członkom Kół możliwość przeprowadzania kuracji.

4. **Władze Państwowe, Samorządowe, Komunalne, Rady Miejskie** z poważnych funduszy, przeznaczonych na cele społeczne, a w szczególności z funduszy na walkę z gruźlicą. Państwo corocznie wydaje miliony złotych na kosztowne wyższe wykształcenie młodzieży, społeczeństwo nie może pozwolić, by gruźlica dziesiątkowała tych ludzi.

5. **Ogół społeczeństwa:**

a) składając na ten cel hojne datki, tworząc fundacje, zapisy i t. p.

b) **Prasa:** przez poruszanie sprawy rozbudowy Domu Zdrowia na łamach pism i otwarcie list składek.

c) wszyscy, którzy ukończyli wyższe studia i znają ciężkie warunki życia akademików.

d) **firmy handlowe i przemysłowe**, przeznaczając na wskazany fundusz kwoty, ofiarowywane na cele społeczne (bilansowe i t. p.).

Młodzież nazywamy przyszłością narodu, żądamy od niej ofiary krwi, którą ora tak szczerze i obficie lała na ołtarzu Wspólnej Sprawy. — Dziś podajmy choremu akademikowi swą przyjacielską dłoń. Nie zapominajmy o tych, którzy wskutek ciężkiej nierzadko pracy i borykania się z trudnymi warunkami materialnymi, padli ofiarą okrutnej choroby. Przyjdźmy im z pomocą, leczmy ich, wróćmy ich życiu, w którym pracą swą stokrotnie nam się wyplacą za okazaną im w chwili krytycznej pomoc.

Zakopane, w grudniu 1926 r.

**KOŁO PRZYJACIÓŁ AKADEMIKA POLSKIEGO
W ZAKOPANEM.**

SZLACHETNI RODACY!

Charitatywny Zakład wychowawczy w Pawlikowicach pod Wieliczką założony, wypracowany krwawo i prowadzony przez polskich Michaelitów, (Tow. Powściągliwość i Praca pod wezwaniem św. Michała Archanioła, założone przez wielkiego miłośnika opuszczonej młodzieży, Ks. Bronisława Markiewicza), od lat trzydziestu garnie sieroty i opuszczoną przez wszystkich młodzież, aby ją wychować na dobrych Polaków i pożytecznych obywateli.

Przeżyliśmy różne chwile — przetrwaliśmy wojnę światową i obecnie staje przed nami straszne widmo — zagłada! 165 wychowankom grozi wyrzucenie na bruk, a samemu Zakładowi, jeśli nie przyjdzie natychmiastowa pomoc, grozi licytacja!

Apelujemy zatem do Waszych serc i wołamy głośno imieniem zagrożonych sierot o ratunek! Nie dajcie zginąć instytucji, nie dajcie zginąć maluczkiemu! Złóżcie ofiarę, na jaką Was stać — dajcie bodaj grosze, a Bóg dobry zapłaci Wam stokrotnie i zachowa od sieroctwa dziatki Wasze.

Najdokładniej zdajemy sobie sprawę z tego, jak trudno dziś o grosz, dziecko jednak czekać nie może ani chwili — bo czyż można wyrzucić je na bruk, bez kawałka chleba i boso?

To też ufamy mocno, że ofiarność Naszych Rodaków nie dopuści do tego.

My zaś, wdzięczni za miłosierdzie, przez rok cały będziemy zanosić wraz z dziatwą modły do Ojca Niebieskiego, będziemy Go błagać w wykupionem przez Was gniazdku sierocem: o błogosławieństwo dla Was, o zmiłowanie dla tych rzesz sierocych, co błąkają się głodne i bose po zaułkach naszych miast i wiosek — będziemy prosić o opiekę dla ukochanej Ojczyzny i lepszą dolę dla całej ludzkości.

Łaskawe datki prosimy nadsyłać tylko na konto P. K. O. № 404.854 z dodaniem: na fundusz ratowniczy dla Pawlikowic.

KS. STANISŁAW RYMUZA
DYREKTOR ZAKŁADU

Handwritten signatures and initials in cursive script.

SPRAWOZDANIE

Komitetu Odnowienia Kościoła Najśw. Marji Panny w Krakowie
za rok 1930.

PRZYCHÓD:	ROZCHÓD:
1) Pozostałość z roku 1929 —20 zł.	1) Zapłacono dług z 1929 roku 39.696.— zł.
2) Dary osobiste 36.373·46 „	2) Robocizna i materiały w r. 1930 143.148·88 „
3) Składki kościelne 16.578·72 „	3) Kierownictwo budowy 8·500.— „
4) Subwencja rządowa 100.000.— „	4) Druki i portorja 320.— „
5) „ Kasy Oszczędności .	5) Pomoc kancelaryjna 210.— „
miasta Krakowa 15.000.— „	6) Stróżowanie nocne 800.— „
6) „ gminy m. Krakowa 10.000.— „	
7) Inne mniejsze subwencje 11·500.— „	
8) Za sprzedane stare materiały 1.850·68 „	
9) Odsetki od lokaty 1.390·72 „	
10) Dochód z wydawnictw 943·80 „	
Razem 193.637·58 zł.	Razem 192.674·88 zł.

Pozostałość gotówki na rok 1931 Złotych 962 groszy 70.

Kraków, dnia 7 stycznia 1931.

ZA KOMISJĘ REWIZYJNĄ:

Józef Dorawski

dyr. Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Edmund Makowski

em. dyr. Banku Polskiego w Krakowie.

Dla objaśnienia powyższego sprawozdania dodajemy, że ze zapowiedzianych przy zamknięciu rachunkowym za rok 1929 prac znaczna część robót została w roku ubiegłym wykonana, a mianowicie:

Przeprowadzono głęboki, 2-metrowy kanał osuszający wokół murów presbiterjum kosztem w połowie gminy m. Krakowa, a w połowie Komitetu Odbudowy.

Z pośród 11 okien w presbiterjum zrestaurowano siedem.

Prace te polegały na tem, że poddano rewizji obramienia, laski i maswerki kamienne okien, zastępując części zniszczone nowymi. W ten sposób wykonano profilowanych lasek kamiennych nowych lub naprawiono przez taszlowanie o długości 238 m.

bież. Zrewidowano oszklenia tych 7 okien, dodano nowe części i przeolowano wiele zniszczonych pól, szczególnie w partjach witrażowych.

Z liczby 10 szkarp około presbiterjum, zakończonych bogatemi artystycznie z kamienia wykonanymi zwieńczeniami, tak zw. pinaklami, zrestaurowano sześć sztuk przez dodanie nowych granitowych lasek i innych części kamiennych. Na jednej szkarpie dano całkiem nowy pinakel kamienny, ponieważ go tam wcale nie było. Skorzystano z wysokich rusztowań i naprawiono mury presbiterjum i szkarp zastępując znaczną ilość zwietrzałych cegieł nowymi, formatu średniowiecznego.

Odnowiono gruntownie boczne wejście do presbiterjum przez odpolerowanie portalu marmurowego,

podniesiono znajdujący się nad nim daszek, który pokryto nową blachą miedzianą, a pod nim dano nowy strop kasetonowy z drzewa modrzewiowego. Ściany dolne około portalu i profilowany cokół kamienny zrestaurowano taszlując go większymi sztukami kamienia.

Znajdujący się obok wejścia okazały pomnik marmurowy archipresbytera Łopackiego z XVIII wieku gruntownie odnowiono.

W skarbcu nad zakrystją, przeznaczonym na pomieszczenie artystycznych i zabytkowych aparatów kościelnych, dano w miejsce zwyczajnej zmurszałej powały, pokrytej papierową tapetą, nowy żelbetonowy strop, a zbutwiałą podłogę zastąpiono nową modrzewiową. Przy wejściu na strych dano nowe drzwi żelazne, a 4 okna skarbcza zaopatrzone w okienice żelazne.

Od strony północnej istniejące mury szczytowe nawy bocznej naprawiono nowymi ceglami, a wierzch murów pokryto nową blachą miedzianą.

Wewnątrz kościoła odnowiono kompletnie, kosztem osób prywatnych, kaplicę św. Wawrzyńca, a w kaplicy Bonerowskiej dano nową polichromję.

Program prac na rok 1931 przedstawia się następująco:

1) Trzeba będzie wykonać roboty konserwacyjne około dalszych 4 okien w presbyterjum podobnie jak je wykonywano w roku poprzednim z tem nadmienieniem, że czekają nas większe trudności i większe koszty, a to dlatego, że trzy z tych okien, w samej absydzie kościoła, mieszczą w sobie bardzo cenne średniowieczne witraże z XIV w. „zeszpecone przy nieumiejętnej restauracji w 1885 r.“, a obecnie mocno nadniszczone tak, że deszcz i śnieg pędzony wiatrem wschodnim dostaje się przez nie do wnętrza kościoła.

2) Zrewidować trzeba również pozostałe 4 szkarpy wraz z pinaklami i zniszczone części zastąpić nowymi.

3) Mury presbyterjum w sąsiedztwie tych okien muszą ulec gruntownej rewizji i w zwiędniętych swych częściach muszą być naprawione.

4) Wykonany kanał osuszający około całego kościoła należy nakryć płytami kamiennymi.

5) Więcej niż połowę kamiennych słupów granicznych tak zw. „pachółków“ dla potrzymania łańcuchów, należy wykonać z nowego kamienia w miejsce dawnych rozmrożonych wskutek zakopania ich głęboko w ziemię przy podnoszeniu przez gminę terenu ulicy.

Na tych mniej więcej pracach zakończyłyby się roboty konserwacyjne około zewnętrznej strony kościoła Marjańskiego.

Jeszcze jedna uwaga!

Stan polichromji Matejkowskiej, odpadającej wraz z tynkiem mniejszymi i większymi częściami budzi tak u Zarządu kościoła, Członków Komitetu, jak Władz konserwatorskich i wszystkich miłośników prawdziwej sztuki, wielką obawę o przyszłość tego wspaniałego dzieła wielkiego naszego Mistrza.

To też po ukończeniu robót konserwacyjnych na zewnątrz kościoła należy przystąpić do prac, mających na celu utrwalenie i zachowanie tej pięknej polichromji. Wprzód jednak potrzeba, by się utworzyła Komisja ekspertów, ta musi całą tę sprawę dokładnie zbadać i wydać fachową opinię co do sposobu prowadzenia robót.

Gruntownej rewizji i naprawie należy poddać inne bardzo cenne dzieło sztuki w kościele Marjańskim — Wielki ołtarz (rzeźba Wita-Stwosza), który od ostatniej restauracji, przeprowadzonej w roku 1860 uległ znacznemu zniszczeniu, co można stwierdzić przy bliższym zbadaniu.

Na roboty te potrzeba będzie znacznych funduszy. Dziękując tedy najserdeczniej wszystkim dotychczasowym P. T. Ofiarodawcom, zwracamy się z uprzejmą prośbą do Rządu, Gminy, Instytucyj finansowych i całego polskiego Społeczeństwa o dalszą pomoc na ten zbożny cel.

*Komitet
Odnowienia Kościoła Najśw. Marji Panny
w Krakowie.*

20

KOŁO LWOWSKIE

Związku Obrony Kresów Zachodnich

Lwów, ul. Stryjska 24. tel. 56—41. P. K. O. (W.) 153190.

Rodacy!

Tysiąc lat istnienia Polski — to tysiąc lat twardego a bezustannego naporu szczepów germańskich na nasze ziemie. —

To tysiąc lat krwawych i zaciekłych walk z żadnym łupem najeźdźcą niemieckim. —

To tysiąc tysięcy ofiar poległych w świętym boju o wolność naszej Ojczyzny. —

To tysiąc lat ciągłej obrony przed zagładą germańską.

Dziś ta walka trwa dalej ze zdwojoną siłą!

Szczęśliwie odzyskana Niepodległość Państwa Polskiego napawa Niemców wściekłością; nie mogą oni przeboleć sprawiedliwego odebrania im, za ledwie części, zrabowanych nam Ziemi Zachodnich; **coraz jawniej i głośniej mówią i dążą do odebrania nam tych Prapolskich Prowincyj!**

Propaganda niemiecka zohydza Państwo Polskie i Polaków w oczach całego świata.

Ręka niemiecka tkwi w każdej antypolskiej robocie i, niby siecią pajęczą, otacza nas ze wsząd wrogami, podjudzając ich przeciwko nam.

Zewnątrz i wewnątrz polityka Niemiec oraz ich gwałtowne i systematyczne zbrojenia mówią aż nadto dosadnie — co nas z ich strony czeka — czeka nas straszna i nieubłagana walka na śmierć i życie; walka, która musi się zakończyć — albo ich, albo naszym zwycięstwem!!!

W obliczu tego niebezpieczeństwa obowiązkiem każdego obywatela Państwa Polskiego jest jednoczenie się i współdziałanie z Państwem w jego wysiłkach do skutecznego odparcia i definitywnego udaremnienia tych ataków niemieckich na całość naszych granic, — a wrazie wczesnej walki — do należytego przeprowadzenia jej aż do godnego Narodu Polskiego zwycięstwa!

Organizacją bezpartyjną, skupiającą wszystkich ludzi dobrej woli i chętnych do pracy dla osiągnięcia tego celu jest **Związek Obrony Kresów Zachodnich.**

Stawia on sobie za cel obronę polskości Kresów Zachodnich i pomoc kulturalną Polakom w Niemczech, — zarówno zamieszkałym na ziemiach etnograficznie polskich, które nie weszły w skład Rzeczypospolitej Polski (Śląsk Opolski, Warmia, Mazury, część wschodnia t. zw. Prus Zachodnich), jak i przebywającym lub osiadłym stale na obczyźnie — w Westfalji i Nadrenji.

Związek Obrony Kresów Zachodnich przyjmuje na kolonje letnie rocznie około 15000 dzieci i młodzieży polskiej z Niemiec, Gdańska i Śląska; kształci 150 stypendystów z pośród polskiej młodzieży kresowej; wydaje publikacje poświęcone stosunkom polsko-niemieckim; organizuje masowe wycieczki do Polski, których ilość doszła już do 200; organizuje odczyty na temat stosunków polsko-niemieckich; urządza teatry objazdowe, koncerty i wystawy; prowadzi 5 uniwersytetów ludowych celem szerzenia znajomości historii i kultury polskiej wśród polskiej ludności kresowej; broni przed forum międzynarodowym spraw Polaków poszkodowanych przez Niemców; broni polskości Kresów; budzi czujność opinii polskiej wobec nieustającej i wrogiej propagandy niemieckiej, dążącej do zmiany dotychczasowych granic zachodnich; demaskuje antypolską i wrogą działalność Niemców zamieszkałych w Polsce; paraliżuje wszelkie antypaństwowe prace t. zw. mniejszości narodowych w Polsce, których ścisła łączność z Niemcami została raz na zawsze stwierdzona i ujawniona.

123

Rodacy! Wróg nie śpi, —" czyha on, jak z Zachodu, tak i ze Wschodu!

Pamiętajcie o ścisłej łączności jaka istnieje między wschodem a zachodem; nie zapominajcie, że każde nasze wzmocnienie się na Zachodzie wzmacnia nas zarazem podwójnie na Wschodzie! Nie popadajcie w błędną bez troskę i bezczynność naszych Ojców; nie łudźcie się pozorami spokoju; nie wierzcie i nie dajcie się omamić hasłom pacyfistycznym. Pamiętajcie o zwycięskich bojach Chrobrego i Jego testamentie!

Stańcie w zwartym szeregu do pracy! Wstępujcie do **Związku Obrony Kresów Zachodnich!**

(Składka członkowska wynosi 50 gr. miesięcznie — 6 zł. rocznie i 1 zł. wpisowe).

ZA

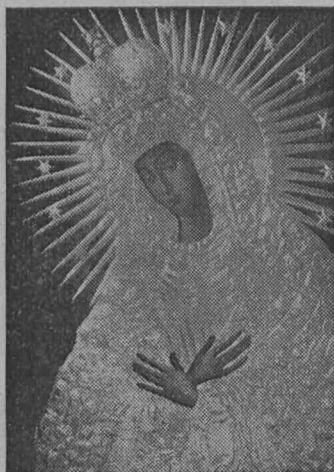
ZWIĄZEK OBRONY KRESÓW ZACHODNICH WE LWOWIE.

Prez. Helena Popielowa, Prof. Dr. Aleksander Zakrzewski, Prof. Jadwiga Romerowa, Dr. Marja Chelińska, Prof. Helena Ernstowa, Prof. Edward Kostrzewki, Radca Stefan Komornicki, Prof. Leokadja Kostrzewska, Inż. Edward Łabno, Ks. Adolf Łabno, Inż. Halina Łabnowa, Marja Mühlnowa, Władysław Moszyński, Prof. Dr. Jan Rogowski, Prof. Helena Skoczylasowa, Ks. prał. Stanisław Sokołowski, Prof. Zofja Smolkowa, Dr. Władysław Smolka, Prof. Anna Stożkowa, Inż. Władysław Wianecki, Jerzy Żuralski.

Nakładem: Związku Obrony Kresów Zachodnich.

Drukarnia „Pospieszna” Lwów, Chorążczyzna 23 — Tel. 77-84.

ODEZWA.

MATKA MIŁOSIERDZIA.

czenia i utrwalony na dalsze stulecia — zawisł na kamiennej piersi Gedyminowego Grodu, a kaplica jak była, tak pozostała nieodnowiona i nieozdobiona, a kościół Ostrobramski zniszczony, wewnątrz nieodrestaurowany.

Królowa i Pani wróciła nie do wspaniałego, złotem lśniącego pałacu, ale do skromnej domowej siedziby. A przecież ten Obraz, przed którym tyle klęczało pokoleń, znajdując pomoc, pociechę i osłode, godzien innego wspanialszego otoczenia.

A przecież ta Kaplica powinna przybrać bogatszą szatę, jak przystało na Tron Królewski, który się w niej znajduje.

A przecież i kościół Ostrobramski, ten pomnik pobożności i wiary Ojców naszych, musi być do pierwotnego przywrócony stanowi i zabezpieczony. Trze-

Matki Boskiej, nie mogę obojętnym okiem patrzeć na to opuszczenie Miejsca Świętego i z obowiązku sumienia kapłańskiego wyciągam błagalną dłoń do wszystkich Katolików i Chrześcijan Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, pokornie, usilnie i gorąco prosząc, by zechcieli przyczynić się do skutecznego tego wielkiego dzieła odnowy i ozdoby Starożytnej Świątyni i Kaplicy i złożyć choć najskromniejszą na ten cel ofiarę.

Wszak Ostrobrama, to nietylko miejscowe ognisko Wiary i Cudów, ale skarbnica łask, wpływających na całą Polskę i Litwę, na Ziemię wschodnie i cały świat Chrześcijański, któremu znaną jest pobożność Wileńskiego Ludu, co przywykł przed Cudownym Obrazem modlić się na ulicy pod gołym niebem, na chłodnym, mokrym, a nieraz śniegiem pokrytym bruku.

Jak Wawel i Jasna Góra — tak Ostrobrama jest własnością całego Narodu, a drogą sercu Katolika i Polaka. Wszak przed tym samym Cudownym Obrazem klęczeli i pochylali głowy Wielcy w Narodzie i Kościele. Wszak tu natchnienie czerpali Mickiewicz i Słowacki. W żadnym Kościele nie po-

Rok minął od owej błogosławionej chwili, gdy na skronie Najświętszej Maryi Panny Cudownej w Ostrobramskim Obrazie, włożyli Najwyżsi Dostojnicy Kościoła w Polsce Symbol Królewskiej Władzy, szczerozłotemi zdobiąc ją koronami.

W triumfalnym pochodzie przez ulice Wilna odświętnie przybranego i przyozdobionego wracała z Bazyliki Katedralnej Ukoronowana Pani, Matka Litości i Wielkiego Miłosierdzia do swej skromnej, basztowej Kaplicy, by królować nadal nad swym wiernym ludem i jako Pośredniczka, Orędowniczka ubogich i strapionych, ludzkie modły prznosić do Syna.

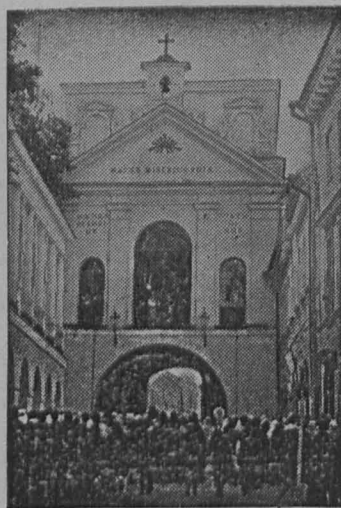
Minęły wspaniałe uroczystości koronacyjne, Cudowny Obraz z niezwykłą pieczołowitością oczyszczony, zabezpieczony od grożącego mu zniszczenia,

J. E. KS. ROMUALD
JAZBRZYKOWSKI
Arcybiskup-Metropolita
Wileński.

ba nadto pomyśleć o gruntownej restauracji schodów kaplicznych, by pielgrzymom zabezpieczyć łatwy dostęp do Kaplicy i spokojne wyjście z ciasnych murów. A na to potrzebne są olbrzymie fundusze, których ani parafia Ostrobramska, ani mieszkańcy Katolickiego Wilna złożyć nie potrafią.

Dlatego, jako proboszcz parafji Ostrobramskiej i stróż Cudownego Obrazu

KAPLICA.

trafią się ludzie modlić tak, jak się modlą na bruku w tej ulicy Uciezki grzeszników i Pocieszycielki strapionych. Żaden Kościół, jak pisał Kraszewski, nie nawrócił tylu i nie natchnął tyle zbawiennych myśli ludziom, ile ta maleńka Kapliczka nad starożytną wzniesiona bramą.

To cudowne miejsce upiększyć, ozdobić i wspaniałem uczynić jest najgorętszym pragnieniem Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa Wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, pragnieniem całego

KOŚCIÓŁ OSTROBRAMSKI.

Wilna, któremu Rodacy zdaleka i zbliżona pomocy swej nie odmówią.

Niech każdy Katolik i Chrześcijanin, w którym jeszcze nie zamarła wiara, nietylko w czasie Mszy św. powtarza słowa Psalmisty Pańskiego: „Panie, umiłowalem ozdobę Domu Twojego i miejsce Mieszkania Chwały Twojej“ (Ps. 25 w. 8), ale również datkiem i ofiarą ozdobi Dom Maryi, Królowej Nieba i Ziemi i miejsce mieszkania Chwały Maryi, słynące cudami, łaskami i dobrodziejstwami, rozsiewanymi hojnie po biednej i znękaney ziemi.

A o tych, którzy pamiętać będą o ozdobie domu Maryi i Mieszkania Jej Głorji, Ta Łaskawa i Potężna Pani nigdy nie zapomni i w potrzebach duszy i ciała pomocą im będzie.

KS. KANONIK
STANISŁAW ZAWADZKI
proboszcz kościoła i kaplicy
Ostrobramskiej.

I Wilno nie zapomni o swych Dobrodziejach. Wszyscy Ofiarodawcy zapisani będą w Księdze Fundatorów i Dobrodziejów Kaplicy i Kościoła Ostrobramskiego na wieczną pamiątkę.

Za wszystkich łaskawych Ofiarodawców będzie się stale odprawiała Msza święta przed Cudownym Obrazem w każdą pierwszą sobotę miesiąca o 8-ej godzinie.

A to wszystko Bogu na Chwałę — na cześć Maryi!

Wilno, w uroczystość Matki Boskiej Śnieżnej dnia 5-VIII 1928 r.

**(—) Ks. Kan. Stanisław Zawadzki
Prezes Komitetu**

Proboszcz Parafji M. B. Ostrobramskiej w Wilnie.

DOPISEK. Z radością zaznaczyć należy, że zawdzięczając ofiarności społeczeństwa naszego górny kościół prawie całkowicie został odnowiony, a także przystąpiono do odnowienia Kaplicy Ostrobramskiej.
(—) Ks. Kan. Stanisław Zawadzki.

UWAGI: 1. Zebrane ofiary z pośród znajomych i własne uprasza się jaknajrychlej wpłacać do P.K.O. w/g załączonego blankietu na konto Nr. 81186 Wilno — Komitet Odnowienia Świątyni i Kaplicy Ostrobramskiej, Bazylijska 3.

2. Przy zbieraniu ofiar na otrzymanej wraz z odezwą liście wypisać imię, nazwisko i dokładny adres ofiarodawców, także ilość ofiary złożonej.

3. Po wpłaceniu zebranych ofiar prosimy jednocześnie odesłać listę, na której winien być adres zbierającego, by Komitet mógł przesłać pokwitowanie i pamiątkę, samą zaś listę, wciągnąć do Pamiątkowej Księgi Dobrodziejów Kościoła i Kaplicy.

P. S. Najmocniej przepraszamy Szanownego Pana (i) że pozwoliliśmy sobie powtórnie przesłać powyższą odezwę.

(—) Ks. Kan. Stanisław Zawadzki.

ODEZWA!

MATKA MIŁOSIERDZIA.

Dwa lata minęło od owej błogosławionej chwili, gdy na skronie N. Maryi Panny Cudownej w Ostrobramskim Obrazie, włożyli Najwyżsi Dostojnicy Kościoła w Polsce Symbol Królewskiej Władzy, szczerozłotemi zdobiąc Ją koronami.

W triumfalnym pochodzie przez ulice Wilna odświeżenie przybranego i przyozdobionego wracała z Bazyliki Katedralnej Ukoronowana Pani, Matka Litości i Wielkiego Miłosierdzia do swej skromnej, basztowej Kaplicy, by królować nadal nad swym wiernym ludem i jako, Pośredniczka, Orędowniczka ubogich i strapionych, ludzkie modły przerosić do Syna.

Minęły wspaniałe uroczystości koronacyjne, Cudowny Obraz z niezwykłą pieczołowitością odczyszczony, zabezpieczony od grożącego mu zniszczenia i utrwalony na dalsze stulecia — zawisł na kamiennej piersi Gedyminowego Grodu, a Kaplica jak była, tak pozostała nieodnowiona i nieozdobiona, a Kościół Ostrobramski zniszczony, wewnątrz nieodrestaurowany.

Królowa i Pani wróciła nie do wspaniałego, złotem lśniącego pałacu, ale do skromnej domowej siedziby. A przecież ten Obraz, przed którym tyle klęczało pokoleń, znajdując pomoc, pociechę i osłode, godzien innego wspaniałego otoczenia.

A przecież ta Kaplica powinna przybrać bogatszą szatę, jak przystało na Tron Królewski, który się w niej znajduje. Mozaiką lub marmurem winny się pokryć ściany tej małej Kaplicy, by przyczynić blasku i splendoru należnego Królewskiemu Majestatowi.

A przecież i kościół Ostrobramski, ten pomnik pobożności i wiary Ojców naszych, musi być do pierwotnego przywrócony stanu i zabezpieczony. Trzeba nadto pomyśleć o gruntownej restauracji schodów kaplicznych, by pielgrzymom zabezpieczyć łatwy dostęp do

J. E. Ks. ROMUALD
JAŁBRZYKOWSKI
Arcybiskup Metropolita
Wileński.

obowiązku sumienia kapłańskiego wyciągam błagalną dłoń do wszystkich Katolików i Chrześcijań Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, pokornie, usilnie i gorąco prosząc, by zechcieli przyczynić się do uskutecznienia tego wielkiego dzieła odnowy i ozdoby Starożytnej Świątyni i Kaplicy i złożyć choć najskromniejszą na ten cel ofiarę.

Wszak Ostrobrama, to nietylko miejscowe ognisko Wiary i Cudów, ale skarbnica łask, spływających na całą Polskę i Litwę, na Ziemię Wschodnie i cały świat Chrześcijański, któremu znaną jest pobożność Wileńskiego Ludu, co przywykł przed Cudownym Obrazem modlić się na ulicy, pod gołym niebem, na chłodnym, mokrym, a nieraz śniegiem pokrytym bruku.

Jak Wawel i Jasna Góra — tak Ostrobrama jest własnością całego Narodu, a drogą sercu Katolika i Polaka. Wszak przed tym samym Cudownym Obrazem

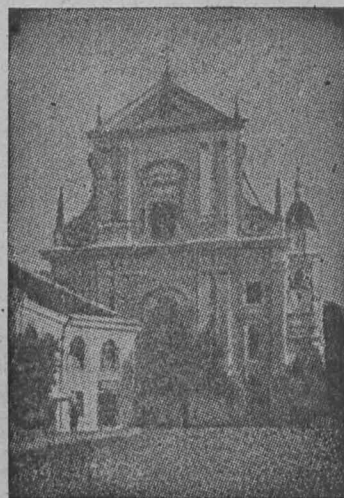
Kaplicy i spokojne wyjście z ciasnych murów. A na to potrzebne są olbrzymie fundusze, których ani parafia Ostrobramska, ani mieszkańcy Katolickiego Wilna złożyć nie potrafią.

Dlatego, jako proboszcz parafii Ostrobramskiej i stróż Cudownego Obrazu Matki Boskiej, nie mogę obojętnym okiem patrzeć na to opuszczenie Miejsca Świętego i z

KAPLICJA.

klęczeli i pochylali głowy Wielcy w Narodzie i Kościele. Wszak tu natchnienie czerpali Mickiewicz i Słowacki. W żadnym Kościele nie potrafią się ludzie modlić tak, jak się modlą na bruku w tej ulicy Uciezki grzeszników i Pocieszycielki strapionych. Żaden Kościół, jak pisał Kraszewski, nie nawrócił tylu i nie natchnął tyle zbawiennych myśli ludziom, ile ta maleńka Kapliczka nad starożytną wzniesiona bramą.

KOŚCIÓŁ OSTROBRAMSKI.

To cudowne miejsce upiększyć, ozdobić i wspaniałem uczynić jest najgorętszym pragnieniem Jego Eksceleńcji księdza Arcybiskupa Wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, pragnieniem całego Wilna, któremu Rodacy zdaleka i zbliska pomocy swej nie odmówią.

Niech każdy Katolik i Chrześcijanin, w którym jeszcze nie zamarła Wiara, nietylko w czasie Mszy św. powtarza słowa Psalmisty Pańskiego: „Panie, umiłowałem ozdobę Domu Twojego i miejsce **Mieszkania** Chwały Twojej“ (Ps. 25 w. 8) ale również datkiem i ofiarą ozdobi **Dom Maryi**, Królowej Niebą i Ziemi i miejsce mieszkania Chwały Maryi, słynące cudami, łaskami i dobrodziejstwami, rozsiewanemi hojnie po biednej i znękaney ziemi.

A o tych, którzy pamiętać będą o ozdobie domu Maryi i Mieszkania Jej Głorji, Ta Łaskawa i Potężna Pani nigdy nie zapomni i w potrzebach duszy i ciała pomocą im będzie.

Roboty restauracyjne są prowadzone pod naczelnym kierunkiem p. Prof. Rutkowskiego z Warszawy, Restauratora Cudownego Obrazu Matki B. Ostrobramskiej.

A to wszystko Bogu na Chwałę — na cześć Maryi!

Wilno, w uroczystość Matki Boskiej Śnieżnej dn. 5.VIII 1929 r.

(—) **Ks. Kan. Stanisław Zawadzki**
Prezes Komitetu

Proboszcz Parafji M. B. Ostrobramskiej w Wilnie

UWAGA: Zebrane ofiary z pośród znajomych i własne proszę jaknajrychlej odsyłać pod adresem: Wilno—Komitet Odnowienia Świątyni i Kaplicy Ostrobramskiej, Bazylińska 3, telefon 438; przy zbieraniu ofiar na otrzymanej wraz z odezwą liście wypisać imię, nazwisko i dokładny adres ofiarodawców, także ilość ofiary złożonej. Przy odsyłaniu pieniędzy przekazem czy załączonym czekiem 81186 należy **jednocześnie odsyłać listę, na której winien być adres zbierającego**, by Komitet mógł przesłać pokwitowanie i pamiątkę, samą zaś listę, wciągnąć do Pamiątkowej Księgi Dobrodziejów Kościoła i Kaplicy.

P. S. Za ewentualne powtórne omyłkowe wysłanie listy z góry przepraszamy.

(—) **Ks. Kan. Stanisław Zawadzki.**

KS. KANONIK
STANISŁAW ZAWADZKI
proboszcz kościoła i kaplicy
Ostrobramskiej.

128 26
POLSKIE TOWARZYSTWO GIMNASTYCZNE „SOKÓŁ - MACIERZ“ WE LWOWIE

UL. ZIMOROWICZA Nr. 8. — TELEFON Nr. 40-45.

RODACY!

Rok jedenasty upływa od dnia morderczej bitwy pod Zadwórzem w 1920 roku, w której zginął bataljon majora Zajączkowskiego.

Jedenasty raz przystępujemy do uczczenia tej rocznicy, którą chcemy podtrzymać i którą podtrzymać powinno całe społeczeństwo polskie Wschodniej Małopolski z wdzięczności za ofiarę tylu ochotników, którzy ciałami swymi zatarasowali dalszą drogę bolszewikom.

Polska to ofiara i polska krew przelana, **broni tej ziemi**, jej miast, kościołów, jej kultury w ciągu długich wieków, toteż niewolno zapominać o rocznicy, która stała się świętem kresów, i **świętem pozostać musi**.

Nasze Towarzystwo czci corocznie tę uroczystość, urządzając **pielgrzymkę do Zadwórza** na kurhan poległych, zawsze w pierwszy dzień Zielonych Świątek, która wypada w tym roku **w niedzielę dnia 24. maja**.

Przypominając o tem społeczeństwu, prosimy o przygotowanie się do wzięcia udziału w pielgrzymce, aby wypadła jaknajświetniej i najokazalej.

Zwracamy się również corocznie do ofiarności społeczeństwa z prośbą o zasilenie **Funduszu Zadwórzańskiego**, z którego pomaga się sierotom po poległych. Jednego z nich przeprowadziliśmy przez gimnazjum, drugi kończy, trzeci zaczyna gimnazjum, wielu czerpie doraźną pomoc.

Ci wychowankowie to żywy pomnik Zadwórza.

Przesyłając listków, w cenie po 10 groszy oraz czek, prosimy o podpisanie tychże i rychły zwrot, celem uwicia wieńców, składanych w dniu tym na Kurhanie Zadwórzańskim.

Jesteśmy przekonani, że Polacy kresowi, pomni, iż tylko stała, nieprzerwana i nieznużona czujność zapewni nam potrzebny spokój i bezpieczeństwo, jakoteż, że w uroczystościach ku czci wielkich wydarzeń, można czerpać siłę i moc wytrwania, nie tylko nie dadzą upaść uroczystości, ale podniosą ją do poziomu stałego święta narodowego naszych kresów.

Prosimy zatem bardzo o współudział w XI-tej Pielgrzymce!

CZOŁEM!

ZA TOWARZYSTWO i KOMITET ZADWÓRZAŃSKI:

Dr. Leopold Teszner,
sekretarz.

Dr. Józef Borowiec,
prezes.

57
12

Komitet Budowy Kościoła na Górnym Łyczakowie, pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej.

Do Polaków - katolików!

Jeśli gdzie potrzeba moralnej opieki, jeśli gdzie trzeba nieść Chrystusa, to przede wszystkim na krańce wielkich miast, na przedmieścia. Tam bowiem ludność biedna, mało oświecona, zapomniana, najłatwiej ulega hasłom zgubnym dla Wiary św. i Ojczyzny.

Trzeba temu ludowi dać karmę duchową, moralną ostoję, uświadomienie religijne i chrześcijańskie wychowanie. A cóż będzie potężniejszym ośrodkiem owego zbawienego promieniowania, jeśli nie Dom Boży, z którego rozchodzić się będzie ciepło Chrystusowej miłości i lecznicze światło ewangelicznej nauki?

To przekonanie powołało do życia w ostatnich latach placówki duszpasterskie w podmiejskich osiedlach lwowskich: na Lewandówce, Sygniówce, Zniesieniu, Zamarstynowie i Kulparkowie.

To przekonanie domaga się obecnie świątyni Bożej na Górnym Łyczakowie.

Myśl już rzucona, pierwsze kroki podjęte. Zorganizowano już „Komitet budowy kościoła na Górnym Łyczakowie“, gmina m. Lwowa darowała grunt, sekcja techniczna Komitetu, pod przewodnictwem Dr. Ottona Nadolskiego, przygotowuje rozpisanie konkursu na plany nowej świątyni, a sekcja finansowa tegoż Komitetu zwraca się obecnie do patriotycznego i katolickiego społeczeństwa o pomoc. Niechaj wspólną ofiarą pracy i pieniądza wystrzelą jak najrychlej ku niebu wieżyce nowego kościoła pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej. Niech jak najrychlej na Górnym Łyczakowie rozwinię się ośrodek myśli Bożej i pracy społecznej dla dobra najbiedniejszych. Przy kościele bowiem ma powstać zakład OO. Salezjanów dla wychowywania biednej młodzieży ku chwale Boga, a dobru Ojczyzny.

Wszystkich zatem Polaków-katolików zapraszamy do wspólnej akcji. Przyjmujemy ofiary choćby najmniejsze. Nazwiska tych, którzy zakupią jedną cegielkę w cenie 100 zł (można składać i w ratach) umieszczone zostaną na tablicy pamiątkowej ku pamięci dla przyszłych pokoleń.

Datki nadsyłać należy pod adresem skarbnika komitetu (**dyr. Zawistowski Józef, Lwów, Kurkowa 55**), lub na konto komitetu w Pocztovej Kasie Oszczędności Nr. 154.325.

Lwów w czerwcu 1929.

Za Komitet budowy kościoła na górnym Łyczakowie

Ks. Arcybiskup Dr. Bolesław Twardowski

Protector Komitetu

Dr. Otto Nadolski, Prezes

Emil Kwiatkowski, Wiceprezes

Wojciech Meyer, Wiceprezes

Dr. Bruno Pokorny, Sekretarz

Józef Zawistowski, Skarbnik

KWESTJONARIUSZ B. (OGÓLNY)

Udzielający odpowiedzi

<p>1. Omawiany kompleks terenów :</p>	
<p>2. Jaki należałoby proponować podział omawianego terenu na części, z uwagi na specyficzne warunki turystyczno - sportowe (grupy górskie) i jakie są, względnie jakie powinny być główne centra (miejscowości) tych części, oraz możliwości komunikacyjne do nich jakoteż między nimi?</p>	
<p>3. Jaką należałoby uznać kolejność (pod względem czasu) zagospodarowania poszczególnych części terenu, ze względu na ich wartość turystyczną, ważność dla pobliskich większych osiedli (miast). Co za tem przemawia?</p>	
<p>4. Na jakie zaniedbane części terenów należałoby specjalnie zwrócić uwagę, jakie są, względnie jakie mogą być dla tych części centra (miejscowości), co za tem przemawia.</p>	
<p>5. Czy w omawianym terenie jest żywy ruch turystyczny, gdzie on specjalnie skupia się, skąd pochodzi główny kontyngent turystów, jaką jest przybliżona jego liczebność w sezonie zimowym, czy zawiera element obco-krajowy?</p>	

6. Jakie są najpoważniejsze potrzeby komunikacyjne, w związku z zagospodarowaniem turystycznym omawianego terenu:

- 1) Połączenia kolejowe,
 - 2) Stacje odjazdowe i docelowe
- P. Z. N.,
- 3) Braki w rozkładach jazdy,
 - 4) Szybkość pociągów,
 - 5) Urządzenia stacyjne,
 - 6) Zniżki narciarskie,
 - 7) Kolejki leśne i przemysłowe,
 - 8) Sieć autobusowa,
 - 9) Odpłuczanie dróg i t. d.

7. Jakie są najważniejsze braki w przewodnikach i mapach narciarskich. Jak należałoby ująć program opracowania map i przewodników, w jakiej kolejności program ten powinien być realizowany i kto specjalnie ma być wzięty pod uwagę przy współpracownictwie?

8. Jakie są w ogólnym zarysie najważniejsze braki w zagospodarowaniu turystycznym pod względem schronisk i możliwości noclegowych w terenie? Jak należy ująć plan rozbudowy schronisk, gdzie i w jakich rozmiarach powinny powstać nowe schroniska, które z nich mają znaczenie równe dla turystyki letniej i zimowej, w jakiej kolejności czasu i miejsca program budowy schronisk powinien być realizowany? Które z proponowanych schronisk powinny być specjalnie intratne? Jakie w przybliżeniu koszty związane są z planem schroniskowym?

<p>9. Jak należałoby ująć sprawę stacji ratunkowych w omawianym terenie? Jakże są z tem związane koszty?</p>	
<p>10. Jak należałoby ująć obserwację meteorologiczną w omawianym terenie, w jaki sposób komunikowana być ona powinna reszcie kraju, jakie powinny być najistotniejsze składniki komunikatów? Jakże z tem mogą być związane koszty?</p>	
<p>11. Jakże inne inwestycje turystyczne należałoby przewidzieć w terenie? Czy i jak należy znaczyć szlaki narciarskie, stawiać drogowskazy? Jaka powinna być kolejność tych prac pod względem czasu i miejsca?</p>	
<p>12. Jaki jest stan obecny głównych miejscowości w terenie, ich rola, braki, jakie są w nich najkonieczniejsze inwestycje ze względu na ruch turystyczny? Jaki jest stosunek miejscowych czynników i władz do potrzeb ruchu turystycznego i sportowego?</p>	
<p>13. Jak powinien być ujęty plan zagospodarowania zimowo-sportowego (skocznie, tory, ślizgawki i t. d.) Jaka winna być kolejność inwestycji sportowych pod względem czasu i miejsca? Jakże są z nim związane koszty?</p>	
<p>14. Czy dla terenu prowadzona jest propaganda? Jakże i gdzie są jej najistotniejsze braki? Jak należy ująć program propagandy terenów? Czy zawody sportowe przyczyniają się do propagandy? Jakże jest zainteresowanie? Jak powinno się prowadzić politykę widowisk sportowych?</p>	

15. Czy uzasadniony jest podział rejonowy na poszczególne organizacje, które miałyby wyłączność w pracy zagospodarowania turystycznego i jak w takim razie podział ten miałby wyglądać? Jeżeli podział nieuzasadniony, to dlaczego?

16. Jakie specjalne względy wynikające z konwencji turystycznej polsko-czechosłowackiej trzeba wziąć pod uwagę przy realizacji planu zagospodarowania turystyczno-sportowego?

17. Jakie specjalne względy wynikające z postulatów ochrony przyrody i ochrony krajobrazu oraz parków narodowych, trzeba wziąć pod uwagę przy realizacji planu zagospodarowania turystyczno-sportowego?

18. W rubryce tej zamieścić należy uwagi nie poruszone w poprzednich pytaniach, które jednak mogą mieć specjalne znaczenie dla planu zagospodarowania turystyczno-sportowego.

Podpis odpowiadającego:

30
132

**POLSKIE TOWARZYSTWO OPIEKI
NAD GROBAMI BOHATERÓW**

Zarząd Oddziału Miejscowego

Lwów, ulica św. Teresy 16.

Skrytka pocztowa 145.

—:—

RODACY!

Dziesięć lat dobiega od chwili, gdy na skołotanych wichurą wojenną ziemiach Polski zamilkło echo surmy bojowej, od siedmiu lat przeszło mozoli się nawiedzone ekonomicznem niedomaganiem, Państwo nasze, aby spełnić, należony uchwałą konwencji wersalskiej na wszystkie rządy, szczytny obowiązek, odszukiwania, wygrzebywania, rozsianych pó polach, lasach, górach i dołkach szczątek bohaterów, nie tylko naszych rodaków, lecz także i bohaterów innych narodów i ludów, obowiązek gromadzenia tych szczątek i zakładania cmentarzy wojennych, ku wiecznej pamięci i czci ofiar krwawych zapasów.

Nie rychło atoli będzie mogła praca być ukończoną, wobec olbrzymiego posiewu Anioła Śmierci na pobojuwiskach Polski, wobec olbrzymich kosztów, połączonych z ekshumacją zwłok, zakładaniem i urządzaniem cmentarzy, ozdabianiem ich pomnikami, lub przynajmniej krzyżami, bądź to generalnemi dla wszystkich mogił, bądź odrębnemi dla stojących samotnie grobów.

Prace w tym kierunku, jakie pokończyły już inne, zasobniejsze państwa, są u nas w pełnym toku, postępują jednak zwolna tylko, wobec braku odpowiednich środków materialnych.

Dostarczanie tych środków to obowiązek społeczeństwa!

Nie wymagamy od obywateli wielkich wydatnych w tym celu ofiar. Niech będą one skromnemi, niech złożą atoli je corocznie, niech złoży wedle możności każdy obywatel Państwa, niech złożą je masy ludu, którego ojcowie rodzin, mężowie, synowie i przyjaciele drzemią snem wiecznym po cmentarzyskach kraju naszego i zagranicy.

Wy sędziwe matrony, Wy o siwych włosach ojcowie, z pooranemi troską o byt obliczami. Wy nieszczęśliwe wdowy, Wy bracia i siostry i Wy, którzyście pozostali przed lafy sierotami, pomnijcie i rozważcie, iż tam, poza granicami Państwa naszego widnieją na oporzadzonych, zielonych kurhanach znaki i napisy grobowe ku pamięci poległych, a drogich sercu Waszemu osób.

Czyżby u nas miało być inaczej? Czyżby miała nie szanująca świętości dłoń przestępca, zaorywać brutalnie ślady wiecznego spoczynku bohaterskich zastępów? Czyżby miały w Polsce kości obcych synów i własnych dzieci, być żerem dzikiego zwierza? Czyżby miały burze roznosić popioły po dalekich widnokręgach?

Nie! przynigdy nie!

Nam przypada w udziale święty obowiązek, spełniać godnie zadanie jak godnie spełnia je, wobec szczątek dzieci naszej ziemi, społeczeństwo państw obcych, nam przypada w udziale powinność, stwierdzenia wobec zagranicy, wobec kontrolujących stan cmentarzy i grobów, międzynarodowych komisji, iż zdołamy być wdzięcznymi, iż zdołamy odpłacić należytem pielęgnowaniem mogił cmentarnych, dług, jaki zaciągnęliśmy w tym kierunku, wobec obcych państw i narodów.

Zbliżają się dni zaduszne, zbliża się urządzanie zbiórek na rzecz konserwacji cmentarzy i grobów wojennych, a to nastęrcza łatwą sposobność do masowego spełnienia powyższego zadania.

Dążcie więc ochotnie, zacni obywatele, do list dawców zbiórek publicznych, do krążących po miastach puszek dobrowolnych ofiar na cele grobownictwa, złóście grosz choćby skromny, a odczujecie bezwątpienia wewnętrzne zadowolenia spełnionego dobrze czynu!

Lwów, data stempla pocztowego.

Zastępca Prezesa:
JÓZEF BIALYŃIA CHOŁODECKI

Sekretarz:
MARJA WOLFOWNA

Prezes honorowy:
WŁAD. JĘDZIEJEWSKI
Gen. Dyw. w st. sp.

P. S. Na wysłanie uzbieranej gotówki zechce P. T. posłużyć się załączonym czekiem P. K. O.

Przejąć i wydać składającym datki.

Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.
Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.	Na konserwację Grobow wojennych 10 groszy.

52
133

32
134

Kraków, w listopadzie 1929.

W DNIU 28 maja 1930 r. przypada osiemdziesiąta rocznica urodzin zasłużonego na niwie naukowej tudzież obywatelskiej dr. Stanisława Tomkowicza. Współtowarzysze pracy oraz przyjaciele uznali, że jest rzeczą obowiązku społeczeństwa oddać hołd półwiekowej pracy przez wybicie medalu z wizerunkiem jubilata.

Podpisany Komitet zaprasza zatem wszystkich, którzy uznają owocną działalność znakomitego uczonego autora monografii zamku na Wawelu do wzięcia udziału w subskrypcji i przesłania na ten cel za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności na konto czekowe nr. 147 659 Towarzystwa Miłośników Historji i Zabytków miasta Krakowa kwoty:

za medal brązowy 20 zł.
za medal srebrny 100 zł.
za medal złoty 860 zł.

Termin subskrypcji upływa z dniem 15-go grudnia 1929 r.

W czasie uroczystości ofiarowania medalu pamiątkowego Komitet wręczy jubilatowi również adres wraz ze spisem tych, którzy przyczynili się do uczczenia jubilata przez nabycie medalu.

Korespondencję w tej sprawie należy adresować do przewodniczącego Komitetu, Leonarda Lepszego w Krakowie, ul. Bracka 13.

Sekretarz:

DR. TADEUSZ PRZYPKOWSKI

Przewodniczący:

LEONARD LEPSZY

Wiceprezes Komisji Historji Sztuki
Polskiej Akademji Umiejętności

KOMITET:

Dr. Adam Bochmak, dr. Stanisław Gąsiorowski, dr. Marja Fąrosławiecka sekr. Kom. Hist. Szt. Pol. Ak. Um., dr. Stefan Komornicki konserwator Muz. XX. Czartoryskich, prof. Feliks Kopera dyr. Muz. Nar., prof. Wojław Molé, dr. Józef Muczkowski prezes Tow. Mił. Hist. i Zab. m. Krakowa, prof. Juljan Pagaczewski, prof. Tadeusz Szydłowski.

SZANOWNY PAN

Załączona ankieta ma na celu próbę sformułowania warunków materialnych i moralnych, w jakich znajduje się, żyje i tworzy pisarz polski. Ogólnikowe badania nad dołą pisarza współczesnego w Polsce, stały się już komunałem, na który nikt nie zwraca uwagi. Musimy stanąć wobec społeczeństwa i państwa z realnym materiałem faktów, dokumentów a nawet cyfr. Powinniśmy również sami zdać sobie sprawę, jak wygląda nasz zawód literacki pod względem ilościowym, materialnym i moralnym. Byłoby np. rzeczą ponad wszelką wątpliwość niezmiernie interesującą stwierdzenie i ściśle określenie, ilu z nas utrzymuje się z twórczości literackiej. Będzie rzeczą pouczającą dowiedzieć się i przekonać na podstawie rzeczowych danych, na jakie wyrzeczenia, może wprost nieznanne w innych zawodach „wolnych”, musi narażać się pisarz, aby nie sprzeniewierzyć się swemu powołaniu. Przysłowiową legendę o niedoli pisarza chcemy ująć w ścisła, ile możliwości, formułę. Pragniemy również zbadać zakres, motywy i znaczenie zjawiska dezercji pisarzy z pośród szczupłej w Polsce garści literatów, oddalanie się i wsiąkanie ich w inne zawody. Chcemy stwierdzić współzależność pracy twórczej od warunków życiowych, ujrzeć to zagadnienie w świetle realnych kształtów.

Wyniki ankiety zależne są wyłącznie od dobrej woli, szczerości a nawet, wręcz powiedzmy, od cywilnej odwagi każdego z nas. Ankieta osiągnie cel tylko wówczas, gdy możliwie jak największa ilość pisarzy odpowie na nią ściśle, dokładnie i bez fałszywego wstydu. Tak czy owak wiemy, jak to się wśród braci literackiej dzieje, ale póki nie rozporządzamy materiałem faktycznym, gruntownie i wszechstronnie oświetlającym sprawę, opinie nasze są tylko impresjami, z których można stworzyć interesujący feljeton, wstrząsający może obrazek, lecz akcji jakiegokolwiek na dalszą metę podjąć niepodobna.

Ankieta rzetelnie wypełniona da nam w rękę niewzruszone argumenty, a może nawet oświetli szereg zagadnień w sposób zupełnie nieprzewidziany,

odsłoni nowe zagadnienia i nieoczekiwane punkty wyjścia, wyłoni drogowskazy.

Kwestjonariusz nasz, aczkolwiek opracowywany starannie i wielokrotnie przedyskutowany, może posiadać braki. Prosimy o wypełnianie ich oraz o poruszenie tych stron zagadnienia, które zostały pominięte lub niedostrzeżone (punkt ostatni: „Uwagi”).

Musimy wreszcie zaznaczyć, że tajność ankiety zabezpieczamy autorytetem naszych organizacji. Zobowiązujemy się odpowiedzi na ankietę udzielić wyłącznie komisji w tym celu powołanej. Komisja ta korzystać będzie z odpowiedzi w czasie formułowania wyników ankiety jako z materiału, nie ujawniając ani w druku ani prywatnie nazwisk, czy wogóle jakichś szczegółów charakterystycznych. Nadesłane odpowiedzi po opracowaniu wyników ankiety zostaną opieczetowane i złożone w archiwum Związku Zawodowego Literatów Polskich w Warszawie.

Zwracamy się do Szanownego Pana z gorącym wezwaniem o wzięcie udziału w ankiecie, która może mieć znaczenie doniosłe, jeśli każdy z nas zada sobie trud odpowiedzi na wszystkie pytania w sposób otwarty i ścisły; tylko bowiem ze wszystkich tych szczegółów i konkretnych danych będzie można stworzyć uogólnienia żywe i przekonywujące prawdą.

Prosimy o nadsyłanie odpowiedzi pod adresem — Zarząd Związku Zawodowego Literatów Polskich w Warszawie, Bracka 5, najpóźniej do dnia 15 stycznia 1930 roku.

Zarząd

P O L S K I E G O K L U B U
L I T E R A C K I E G O
(P. E. N. CLUBU)

Prezes (—) *Ferdynand Goetel*
Wiceprezesowie: (—) *Zofja Nalkowska*
(—) *Juljusz Kaden - Bandrowski*
Sekretarz (—) *Juljan Wołoszynowski*

Zarząd

Z R Z E S Z E N I A
Z W I Ą Z K Ó W Z A W O D O W Y C H
L I T E R A T Ó W P O L S K I C H

Prezes (—) *Wacław Sieroszewski*
Wiceprezes (—) *Zygmunt Kisielewski*
Sekretarz (—) *Edward Kozikowski*

Warszawa, data stempla pocztowego.

1924

34
136

A N K I E T A

I.

1) Imię i nazwisko, pseudonim

2) Miejsce zamieszkania

3) Wiek

4) Z jakiego środowiska pochodzi, z jakiej dzielnicy, gdzie i w jakich warunkach się wychował (a)

5) Stan rodzinny

6) Wykształcenie

- a) domowe
- b) niższe
- c) średnie
- d) wyższe (ukończone lub nie)

7) Jakimi włada językami

8) Z jakiej pracy zarobkowej czerpie stałe dochody (Czy głównym źródłem dochodów jest praca literacka)

9) Czy sam (a) pracuje na utrzymanie rodziny

10) Jaki rodzaj literatury uprawia

11) Jakie miał (a) dochody w roku 1928 oraz w roku 1929

- a) z pracy literackiej
- b) z innych źródeł

12) Czy posiada majątek nieruchomy (odziedziczony czy nabyty)

13) Czy poczynił (a) oszczędności w roku 1928

14) Czy zaciągnął (ęła) długi w roku 1928

15) Czy poczynił oszczędności w roku 1928

16) Czy zaciągnął (ęła) długi w roku 1929

17) Ilość książek dotąd wydanych oraz ilość sztuk wystawionych

w teatrze

18) Suma wydrukowanych egzemplarzy wszystkich książek

19) Warunki umów z wydawcami, redakcjami pism i dyrekcjami

teatrów za prace oryginalne

a) na piśmie czy ustne

b) wysokość honorarjum od wiersza za prace ogłaszane w pismach w latach 1928 i 1929

c) honorarja za rękopisy przy umowach ryczałtowych (pożądane wyszczególnienie honorarjów w ciągu całego okresu działalności)

d) wysokość procentu autorskiego (pożądane wyszczególnienie w ciągu całego okresu działalności)

e) ilość bitych egzemplarzy przedostatniej i ostatniej książki

f) cena sprzedażna egzemplarza przedostatniej i ostatniej książki

g) czy wydawcy dotrzymywali warunków umowy

h) czy — oraz ile książek autor (ka) wydał (a) własnym nakładem

i) ilość wydań książek, wysokość nakładu każdej poszczególnej książki oraz ilość przedstawień sztuk teatralnych (z wyszczególnieniem tytułów)

j) czy wydaje u jednego wydawcy

k) czy ma do rozporządzenia pismo

l) stopień wzajemnego zadłużenia autora i wydawcy

20) Warunki umów z wydawcami, redakcjami pism i dyrekcjami

teatrów za prace tłumaczone

a) na piśmie czy ustnie

b) wysokość honorarium od wiersza za przekłady ogłaszane w pismach w latach 1928 i 1929

c) honoraria za rękopisy przy umowach ryczałtowych (za książkę lub od arkusza)

d) wysokość procentu

e) ilość bitych egzemplarzy przedostatniego i ostatniego przekładu

f) cena sprzedażna egzemplarza przedostatniego i ostatniego przekładu

g) czy wydawcy dotrzymywali warunków umowy

h) czy — oraz ile przekładów wydał (a) własnym nakładem

i) ilość wydań przekładów oraz ilość przedstawień tłumaczonych sztuk teatralnych

j) czy wydaje u jednego wydawcy

k) czy autoryzacje uzyskiwał (a) bezpośrednio od autora i na jakich warunkach

21) Czy utwory jego (jej) były tłumaczone na obce języki i jakie z tego źródła czerpał (a) dochody

22) Wysokość pierwszego honorarium

a) za książkę lub za sztukę teatralną

b) od wiersza

23) Najwyższe honorarium

a) za książkę lub za sztukę teatralną

b) od wiersza

24) Czy ogłaszał (a) utwory w pismach przed wydaniem ich w książce i jaki był stosunek dochodów z obu źródeł, uwzględniając ostatnie dwie prace

25) Czy pisał (a) libretta dla oper lub operetek

26) Czy pisuje utwory dla teatrzyków i kabaretów

27) Jakie z tego źródła czerpie dochody

28) Czy wygłaszał (a) odczyty literackie

a) jak często

b) czy urządzał (a) objazdy z odczytami

c) czy organizował (a) je sam (a) czy przez agencje

d) warunki umów z agencjami

e) przeciętny dochód netto z odczytu (objazdu)

29) Czy nadawał (a) odczyty przez radio

a) czy były to utwory już drukowane, czy pisane specjalnie dla radja

b) na jakich warunkach je wygłaszał (a) lub nadawał (a)

50
B

30) Czy pisze scenariusze filmowe

- a) czy są to utwory pisane dla kina, czy przerobione
- b) warunki umów z wytwórniami kinematograficznymi

1. za scenariusze napisane specjalnie dla kina

2. za scenariusze opracowane przez innych

31) Czy korzystał (a) z subwencji rządowych, miejskich, społecznych lub prywatnych

32) Czy otrzymał (a) nagrodę literacką, konkursową

- a) w jakiej wysokości
- b) z jakiego funduszu

c) w którym roku

33) Czy jest ubezpieczony (a)

a) z tytułu swych prac zawodowych, biurowych, dziennikarskich (Kasa Chorych)

b) z tytułu ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych

c) czy jest ubezpieczony (a) dobrowolnie na życie, od wypadku lub na starość w zakładzie prywatnym lub społecznym

34) Czy korzysta z jakichś ulg związanych z wykonywaniem zawodu literackiego

- a) opłaty za szkole
- b) kolej, telefon
- c) paszporty zagraniczne
- d) uzdrowiska

35) Czy posiada odznaczenia i tytuły honorowe

27
139

II.

36) Czy posiada prace niewydane i dlaczego

37) W jakich warunkach i w którym roku życia wydrukował (a) pierwszy utwór lub wystawił (a) pierwszą sztukę teatralną

38) Czy wyjeżdżał (a) zagranicę, na jak długo i czy pobyt zagranicą wpłynął na jego (jej) twórczość

39) W jakich odstępach czasu wydaje książki, wystawia sztuki teatralne i pisze artykuły literackie

40) System pracy

- a) stale czy okresami
- b) o jakiej porze dnia
- c) ile godzin dziennie
- d) tempo pracy

41) Jakie warunki pracy uważałby dla siebie za najkorzystniejsze

42) Czy posiada w zajmowanym mieszkaniu oddzielny pokój do pracy

43) Czy posiada bibliotekę (ilość tomów w przybliżeniu)

44) Czy posiada w bibliotece słowniki polskie (Lindego, Karłowicza) i encyklopedje

45) Czy posiada maszynę do pisania

46) Czy posiada telefon

47) Czy prowadzi studja w jakimś określonym kierunku

48) Czy należy do stowarzyszeń literackich, a jeżeli nie to dlaczego

49) Uwagi

58
140

Zdeklarowana wkładka zł. Nazwisko i imię

Stały adres

DEKLARACJA

na członka wspierającego

Na podstawie § 5. statutu Zw. Ak. „Młodzież Wszechpolska“ deklaruje wstąpienie na członka wspierającego tegoż Związku, zaś na podstawie punktu „b“ tego paragrafu zobowiązuję się wpłacać wkładkę miesięczną w wysokości.....zł.

..... dnia 19..... r.

Podpis :

.....

29
1980 141

THADDAEUS ZIELIŃSKI

DOCTOR QUINQUAGENARIUS
COLLEGIS AMICIS HOSPITIBUS

S. P. D.

HOC SOLEMNI DECIMI VITAE SCIENTIFICAE LUSTRI CLAUDENDI DIE CUI POTIORI DEBITAS GRATIAS PERSOLVAM, QUAM HUIC UNIVERSITATI VARSOVIENSI, QUAE ME ANTE HOS DECEM ANNOS QUASI NAUFRAGUM PAENE DESPERATIS DIUTURNI LABORIS FRUCTIBUS AMANTER EXCEPIT, EXCEPTUM HUCUSQUE INDEFESSA BENIGNITATE FOVET ET, SI DEUS VOTA MEA SECUNDAVERIT, ETIAM PER HOC QUOD RESTAT RETENTURA EST? QUA DE RE QUOMINUS DUBITAREM, SUMMO QUO POTERAT DOCTORATUS HONORARI DONO IN ME CONFERENDO ETIAM ARCTIORIBUS ME SECUM VINCULIS ASTRINXIT. UT IGITUR EI SUM GRATIS-SIMUS, ITA CETERIS QUOQUE POLONIAE UNIVERSITATIBUS, CRACOVIENSEM DICO ET LEOPOLITANAM, VILNENSEM ET POSNANIENSEM, QUAE EUNDEM BENEVOLENTIAE CURSUM SECUTAE EADEM DIGNITATE ACADEMICA MIHI OBLATA SOCIUM ME SIBI COOPTAVERUNT. PROXIME EIS ADJUNGENDOS CENSEO INNUMEROS CIVES MEOS ET PRAESENTES ET FUTUROS, QUI HUNC DIEM PRAETERIRE NON SUNT PASSI, QUIN SALUTE HOC VEL ILLO MODO MITTENDA SUUM MEI AMOREM TESTIFICARENTUR; FUTUROS DICO, NEQUE ENIM INVITUS INTER UNIVERSAM GRATULATIONEM ETIAM „PARVULORUM“, UT SE IPSI APPELLABANT, VOCULAS DISTINXI. QUI SI QUANDOQUE, CUM ADOLEVERIT AETAS, ALIQUAM MEI MEMORIAM SERVAVERINT, VIXISSE NON FRUSTRA VIDEBOR.

SED ENIM IPSA FATA BENIGNE TULERUNT, UT MIHI ETIAM ILLIS HAUD SANE PAUCIS GRATIA ESSET REFERENDA, QUOS IN TERRIS SIVE VICINIS SIVE ADEO LONGINQUIS HUIUSCE DIEI FORTUNA MEI ADMONUIT. QUODSI FAS EST HOMINI BENE NATO VEL INTER CONJUNCTISSIMOS SUMMO TAMEN HONORE PROSEQUI FRATRES, LICEBIT HOMINI POLONO ETIAM HAC DATA OCCASIONE POTIORE LOCO EOS PONERE, QUOS COMMUNI SANGUINIS SLAVICI NATURA SIBI COGNATOS ARBITRATUR. QUO LAETIORE ANIMO INTER HOSPITES NOSTROS POPULI BOHEMOSLOVENICI LEGATOS VIDI; QUI ME ADEO UNIVERSITATIS BRUNENSIS NUTU DOCTORATU HONORARIO AUXERUNT ET IN ORATIONE QUAM HABUERUNT HONORIFICENTISSIMA ID COMPROBAVERUNT, QUOD EGO SEMPER PROFESSUS SUM, DEBERE NOS SLAVOS MUNDO TERTIUM „RENASCIMENTUM“. CUI NON DUBITO QUIN SE ADJUNCTURA SIT ETIAM ORIENTALIS NOSTRA VICINA, SIMULATQUE EI POST NUBILA PHOEBUS ILLUXERIT: LICET ENIM PAUCISSIMAE ME INDE VOCES ATTIGERINT, TAMEN NE PRORSUS MEMORIAM MEI EVANUISSE CREDAM INTER EOS, QUIBUS QUADRAGINTA ANNORUM OPERAM NAVAVI, NUMEROSISSIMAE FILIORUM EJUS TESTIFICATIONES EFFICIUNT, QUAE EX AERUMNOSA EORUM DISPERSIONE AD ME SUNT PERLATAE. NEQUE FAS MIHI EST POPULUM UCRAINENSEM PRAETERIRE, CUJUS SUAVISSIMAE OLIM CANTILENAE INCUNABULA MEA FOVERUNT. JAM QUID DE POPULO JUGOSLAVICO DEQUE BULGARO DICAM, QUORUM FRATERNO HOSPITIO NUPER FRUCTUS SUM, NUNC HOSPITII ILLIUS MEMORIA IPSORUM CONSALUTATIONE REDINTEGRATA PERFRUOR? AD QUOS POPULOS MERE SLAVOS PROXIME ACCEDIT LETTONICUS, CUJUS LEGATUM EO LIBENTIVS INTER HOSPITES NOSTROS VIDEO, QUOD EUM ETIAM DISCIPLINAE COMMUNIS FOEDERE MECUM CONJUNCTUM ESSE SCIO. QUAM VELLE HOC LOCO NOMINARE POSSEM EUM POPULUM, QUI ILLUM ET STIRPIS ET LINGVAE COGNATIONE ATTINGIT! VIDEO TAMEN PATIENTER ET, QUOAD EJUS FIERI POTERIT, AMANTER EXPECTANDUM ESSE, DONEC ERROR VERITATI ODIUMQUE AMORI CEDAT. EIDEM FAMILIAE ADNUMERARE LICET DUOS POPULOS LOCORUM COMMUNITATE ILLIS, LINGUARUM INTER SE CONJUNCTOS, ESTONICUM DICO ET

HUNGARICUM; QUORUM ILLE ET LEGATUM AD NOS MISIT MIHI CARISSIMUM ET SUMMO ME NUNC HONORE ACADEMICO ORNATURUS ERAT, NISI EUNDEM JAM PRIDEM RITE A ME IMPETRATUM ESSE SCIRET, HIC IPSE QUOQUE PRAETER TESTIFICATIONES DISERTAS PER LEGATUM HOSPITII ME PRAECLARI ADMONUIT, QUO VITAM, QUAM POPULUS ILLE EXTRA FINES SUOS OMNINO ESSE NEGAT, REVERA INTRA IPSOS VEL VIVIDISSIMAM ESSE COGNOVI.

UT TAMEN ETIAM LATIUS EVAGETUR ANIMUS, TOT TANTAEQUE ME CONSALUTATIONES COMPELLUNT UNDIQUE ORIUNDAE, AB EXTREMO NIPPONIS ORIENTE AD EXTREMUM CALIFORNIAE OCCIDENTEM AQUE GELIDIS FENNIAE NORVEGIAEQUE UNDIS AD ARDENTES PALAESTINENSES ARENAS MEMPHITICASQUE. QUAS INTER TERRAS PRIMO LOCO EAS NOMINARE FAS EST, QUAE HOMINI PHILOLOGO PRO SECUNDA PATRIA SUNT, GRAECIAM DICO ET ITALIAM; QUARUM ALTERAM NON IMMEMOREM EXTITISSE GAUDEO HONORIS ILLIUS, QUEM CIVITAS ACADEMICA ATHENIENSIS OLIM IN ME CONTULIT, ALTERIUS USQUE AD HOS ULTIMOS DIES TOT AMICITIAE HONORIFICA ACCEPI TESTIMONIA, UT EORUM QUASI INDEX EXTARET LITTERARUM TELEGRAMMATUMQUE QUAM AULA NOSTRA AUDIVIT SERIES. HIS IGITUR DUABUS SEPOSITIS CETERIS JAM NULLO ORDINE, PROUT CUJUSQUE NOMEN IN MENTEM VENERIT, DEBITAS AGAM GRATIAS. ET FRANCIAE QUIDEM PHILOGOS PROBE MEMINI JAM PRIDEM MEAS ESSE ALIQUID PUTASSE ELUCUBRATIONES, ETIAMSI ALIBI IN DUBIUM VOCARENTUR, QUA EOS SENTENTIA ETIAMNUNC STARE ET VIDEO ET GAUDEO. HUIC ARCANA RATIO ALPHABETICA NON MINUS QUAM GEOGRAPHICA VICINAM ADJUNXIT GERMANIAM, IN QUA ADULESCENS ET MAGISTROS INVENI, QUORUM MIHI PIA SEMPER COLENDAM EST MEMORIA, ET AMICOS, QUI AMICITIAE FOEDERA PER TOTAM SERVAVERT VITAM; CUJUS UNIVERSITATUM UNA, ALMAM MEAM MATREM DICO LIPSIENSEM, UT ANTE HOS L ANNOS DOCTORATUS GRADUM MIHI IMPERTIVIT, ITA NUNC HOC HONORE RENOVATO ETIAM GRATITUDINEM MEAM RENOVAVIT. HINC MIHI COMMODUS PARATUR TRANSITUS IN GENEROSAM ANGLIAM... ANGLIAM CUM DICO, PRAETER ACADEMIAM BRITANNICAM, QUAE ME NUPER SOCIUM ASCIVIT, PAENE UNICE DOCTOR HONORARIUS OXONII RECORDOR, OPPIDI MIHI LONGE DILECTISSIMI, EORUMQUE, QUIBUS IBI GRATAM ESSE MEAM MEMORIAM CERTO SCIO. ANGLIAM SEQUATUR „ANGLICE LOQUENS“ UT DICI SOLET AMERICA, NON ADEO CURIS MATERIALIBUS DEDITA, QUIN ETIAM HUMANITATIS STUDIIS ALIQUEM RELINQUAT LOCUM INQUE EIS, UT EX IPSIUS LITTERIS LAETUS COGNOVI, ETIAM MEORUM COMMITER MEMINERIT. IN EUROPAM REVERSUS BATAVIAE PHILOGIS MANUM PORRIGERE VELIM, QUORUM AMICISSIMUM MORTE MIHI SUISQUE NUPER EREPTUM ESSE DOLEO, IMPRIMISQUE GRONINGANIS, QUI MIHI OLIM CIVITATIS SVAE ACADEMICAЕ JUS IMPERTIERUNT; TUM VERO BELGIS UNIVERSITATISQUE LIBERAE BRUXELLENSIS PROFESSORIBUS, A QUIBUS NUPER TAM HONORIFICE SUM EXCEPTUS, NEC MINUS LOVANIENSIS LEODIENSISQUE. ET UT IN ORBE ROMANENSI REMANEAMUS, POST BELGAS MIHI LICEAT — RESALUTATIS TAMEN IN ITINERE FLORENTIBUS HELVETIAE AUSTRIAEQUE UNIVERSITATIBUS — REMOTISSIMA COMMEMORETUR ROMANIA, HOSPITIO GENIALI ET IPSA COGNITA, ET ULTIMO ORDINIS, SED NON AFFECTUS LOCO HISPANIA INQUE EA CIVITAS ET UNIVERSITAS BARCINONENSIS ET CIVIS IPSIUS JOHANNES ESTELRICH, INDEFESSUS STUDIORUM CLASSICORUM APUD POPULARES SUOS CATALANOS PROPUGNATOR; QUEM QUODUNUM EX TANTA VIRORUM AMICISSIMORUM SERIE NOMINATIM APPELLO, EO FIT, QUOD CETERIS VITAE MEAE ORNAMENTA CARISSIMA SANE ET PRETIOSISSIMA, HUIC IPSAM VITAM DEBEO SOLERTIA EJUS EX ORCI UNGUIBUS EREPTAM. QUOD IGITUR APUD GRAECOS IN PROVERBIO EST, VEL OCCIDENTEM SOLEM NIHILO MINUS ESSE SOLEM, ID HOC PRAECIPUE DIE QUAM VERUM ESSET LAETUS GRATUSQUE COGNOVI.

DABAM VARSOVIAE MENSIS MAII D. XXV A. D. MCMXXX.

P. S. Dziękując serdecznie szanownym ofiarodawcom za tak hojny „Dar Honorowy”, wynoszący obecnie koło zł. 5,500, uważam za swój miły obowiązek zawiadomienie ich o tem, na jaki cel zamierzam go obrócić. Otóż wiedząc z własnego doświadczenia, że jedną z głównych przeszkód, hamujących owocną pracę naukową naszej młodzieży akademickiej w dziedzinie filologii klasycznej, jest brak potrzebnych książek w bibliotece odpowiedniego seminarjum, pragnąłbym, żeby ta biblioteka w niedalekiej przyszłości mogła dorównać analogicznym instytucjom Zachodu.

Wobec tego zamierzam przekazać ofiarowany mi „Dar” Uniwersytetowi Warszawskiemu z tem, żeby dochody z tego funduszu były zużytkowane na kupno książek dla biblioteki Seminarjum Filologii Klasycznej według planu jego kierowników.

T. Zieliński.

Warszawa, 18 czerwca 1930.

42
144

J. WIELMOŻNY PANIE !

Polska odzyskała niepodległość dzięki myśli politycznej i wysiłkom obozu narodowego.

Dziś rządzi w Państwie polskiem inny obóz i przeżywa ono smutny okres swych dziejów. Poniewieranie autorytetem narodu polskiego, ukryta walka z kościołem katolickim i wszelkie zło ma wielką opiekę masonerji, oraz odpowiednią atmosferę przez obojętne tolerowanie nieprawości.

Nadzieja dobrej przyszłości Polski jest w nowem młodem pokoleniu polskim, w obozie Młodych.

Kolebką i źródłem owego odradzania się obozu narodowego, jest Związek Akademicki „Młodzież Wszechpolska“, który dziś nadaje kierunek całemu życiu akademickiemu. Praca Związku wymaga jednak pewnych wydatków pieniężnych, którym wkładki członków zwyczajnych nie mogą wystarczyć. Młodzież zaś nie dysponuje środkami materialnymi. Statut przewiduje istnienie członków wspierających, zaś § 5 punkt „b„ brzmi następująco: „Członkiem wspierającym może być każda osoba lub instytucja, która na zaproszenie Zarządu zobowiązuje się wpłacać na rzecz Związku wkładkę w zdeklarowanej przez siebie wysokości“.

Wobec tego Zarząd Związku zwraca się do J. Wielmożnego Pana z uprzejmą prośbą o przyjęcie z pomocą w formie wpisania się na członka wspierającego.

Załączoną deklarację po wypełnieniu uprzejmie prosimy przestać pod adresem: Jan Bogdanowicz, Lwów, ul. Potockiego 48.

ZA ZARZĄD

Zw. Akad. „Młodzież Wszechpolska“

Marjan Liszkowski
sekretarz

Alojzy Stamper
prezes

ZWIĄZEK BIBLIOTEKARZY POLSKICH, KOŁO LWOWSKIE

Z a p r o s z e n i e

na posiedzenie członków i sympatyków Koła, które odbędzie się
we czwartek ~~25~~²³-go maja 1935 o godz. 19.30 w Pracowni Naukowej
Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, na którym

Dr. István Kniezsa, docent Uniwersytetu w Budapeszcie

wygłosi referat p.t.

"Biblioteki i bibliotekarstwo węgierskie, a w szczególności
budapeszteńskie".

Lwów, dnia 11 maja 1935.

Dr. Franciszek Pajączkowski

sekretarz

Władysław Tadeusz Wisłocki

przewodniczący

Wielmożny Pan

Prof. D. Jan Gwałdek Tawlikowski

Wrocław

Katolicka 20a

44
146

Poznań - Zamek — pokój 9

Wielce Szanowny Panie!

Przystępując do wydawnictwa o charakterze poważnym i kulturalnym, nie możemy liczyć na jego zbyt w szerszych kołach, zwłaszcza przy obecnym kryzysie księgarskim. Pokrycie znacznych kosztów tego wydawnictwa jest możliwe tylko przy czynnym poparciu go ze strony reprezentantów kultury polskiej.

Dlatego pozwalamy sobie zaproponować WPanu zgłoszenie zamówienia na powyższą książkę. Osoby, które z góry zamówią książkę, otrzymają 25⁰/₁₀ zniżki ceny normalnej i nie będą ponosiły kosztów przesyłki. Cena książki będzie wynosiła około 15.25 złotych.

Wydawnictwo

„Współczesna Kultura Polska”

Władysław 1/2

Stanisław Krawczyński,

Sekretarjaty Powiatowe jako czynniki wzmocnienia organizacyjnego kółek roln.

Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych rozciąga swoją działalność na 34 powiaty woj. poznańskiego. W każdym powiecie dla usprawnienia działalności organizacyjnej istnieje Sekretarjat Powiatowy, który jest czynnikiem wykonawczym centrali Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych i Oddziału Powiatowego, przy którym istnieje. Sekretarjaty Pow. są placówkami, które nie zajmują się techniczno-zawodowymi sprawami rolnictwa, wobec tego, że na terenie Wielkopolski istnieje Izba Rolnicza, która ten dział opracowywuje. Zakres działalności Sekretarjatów Powiatowych na terenie Wielkopolski jest więc inny, aniżeli zakres działalności rolniczych instruktorów powiatowych, działających na terenie b. Królestwa Kongresowego, Kresów, Wschodnich i Małopolski. Działalność techniczno-rolniczą na terenie prowincjonalnym Wielkopolska Izba Rolnicza prowadzi przez dyrektorów i personel nauczycielski szkół rolniczych, kontrolerów obór i chlewni, inspektorów ogrodnictwa i t. d., wreszcie Izba Rolnicza posiada liczny personel objazdowy, który zajmuje się wszystkimi dziedzinami pracy, wykonywanej przez Izbę Rolniczą. Nasuwa się więc pytanie, w czym przejawia się działalność Sekretarjatów Pow., skoro w ich zakres nie wchodzi, zdawałoby się główny dział pracy, t. j. pomoc techniczno-zawodowa dla rolnictwa. Na to pytanie, które kierowano pod adresem Wlkp. Tow. Kółek Roln. szczególnie ze strony czynników z poza terenu Wielkopolski, dotychczas Wlkp. Tow. Kółek Roln. nie dawało publicznych wyczerpujących odpowiedzi. Z uwagi na to, że sekretarjaty w tem ujęciu jak w Wielkopolsce, są czemś nowem w organizacji Kółek Rolniczych, wziąłem sobie za zadanie wykazać nietylko użyteczność, ale wręcz konieczność istnienia tego rodzaju placówek. Ułatwi mi to zadanie kilkoletnia bezpośrednia obserwacja działalności sekretarjatów, do której miałem sposobność, jako kierownik tego działu w Wlkp. Tow. Kółek Roln.

Już od ustąpienia zaborców z terytorjum Wielkopolski, społeczeństwo rolnicze szukało właściwych form do ujęcia i kierowania pracy dla rolnictwa, żywem tętnem pulsującej we wszystkich dziedzinach. Chodziło o zorganizowanie tej pracy możliwie najlepiej nietylko centralnie, lecz także i na prowincji, bez czego działalność centralna nie byłaby użyteczną. Przekształcenie placówek prowincjonalnych Izby Rolniczej na instruktorjaty, których zadaniem byłoby prowadzić wszystkie

prace techniczno-rolnicze i społeczne nie było do pomyślenia, gdyż żaden instruktor nie mógłby podolać licznym i tak różnorodnym czynnościom, trudno byłoby o instruktora specjalistę, któryby mógł pokierować wszystkimi temi działami pracy. Logiczne było również, aby nie zastępować jednym człowiekiem pracy kilku wydajnie działających ludzi, byłaby to bowiem niepożądana redukcja pracy. Wyjścia z tej sytuacji poczęto szukać w tem, aby Wlkp. Izba Rolnicza przez swych funkcjonariuszów prowincjonalnych prowadziła wyłącznie prace techniczno-zawodowe, Towarzystwa natomiast społeczne, t. j. kółka rolnicze i Centralne Towarzystwo Gospodarcze miały wziąć na siebie zadanie organizowania pracy i czuwania, aby żadna dziedzina nie była zaniedbywana. Jednym słowem zadaniem Towarzystw zawodowych naonczas istniejących było organizować wszystkie czynniki do pracy dla rolnictwa, nie zaś ścieśniać swoją działalność ściśle tylko do pewnego kierunku. Przy takim ujęciu podziału pracy sprawność działalności czynnika społecznego zależała od technicznej pomocy, jaką poszczególne prezesi będą rozporządzali; stąd też wyłoniła się konieczność zakładania sekretarjatów powiatowych. Kółka Roln. zrobiły próbę pod tym względem, zakładając sekretarjaty okręgowe. Zjednoczenie Producentów Rolnych, natomiast, jako organizacja prowadząca specjalnie ekonomiczną działalność, ustanowiło swoje sekretarjaty po poszczególnych powiatach. Niedostateczne jednak uposażenie jednej i drugiej kategorii sekretarzy, wywołało nowe zabiegi o rozstrzygnięcie tej palącej sprawy. Założony dopiero przy Inowrocławskim Towarzystwie pierwszy sekretarjat, obsadzony przez kierownika dostatecznie opłaconego, wykazał, że sekretarz musi być człowiekiem, któryby mógł całkowicie swój wolny czas i zdolności społeczne oddać do dyspozycji Zarządu Powiatowego. Nie można również domagać się, aby Prezes Powiatowego Towarzystwa, czy też inny członek Zarządu mieli zajmować się np. wynajmowaniem sal na zebrania, rozsyłaniem zaproszeń do członków i t. p., gdyż przez to zabija się wszelki zapał do pracy społecznej, która w takich warunkach staje się nieznośnym ciężarem. Pomoc okazywana w tym względzie przez sekretarza spowodowała, że w Wielkopolskim Towarzystwie Kółek Rolniczych chętnie pracują ci, którzy pracą społeczną skądinąd są nawet przeciążeni, — w sekretarzu powiatowym znajdują oni bowiem wielką pomoc i ułatwienie. Z przytoczonego przykładu uwidatnia się rola sekretarza, jako pomocnika technicznego czynników społecznych, t. j. Zarządów Powiatowych i Prezesów Kółek Rolniczych, na których praca Towarzystwa nieomal w całości się opiera. Sekretarze ponadto są niezwykle pożyteczni centrali, wykonując wszystkie jej polecenia i będąc łącznikiem

Ruch Słowiański
14/2 928
50 zł.

48
148

Z dawien dawna interesowali się Polacy kulturami obcych narodów. Wchłanialiśmy kolejno kulturę włoską, francuską, niemiecką. W przeciwstawieniu do tego zjawiska, znajomość pobratymczych narodów słowiańskich była u nas nikła, co niejednokrotnie odbijało się ujemnie na naszych sprawach narodowych i politycznych.

Wojna światowa, wyzwoliwszy szereg ludów słowiańskich, dała im możliwość rozwijania własnej kultury narodowej. Ostatnimi laty życie ich płynie przyspieszonym, wartkim nurtem. Rozkwitają nauki, sztuka, literatura, utrwala się myśl polityczna, tężeje gospodarczość. O tem wszystkim u nas mówi się i wie bardzo mało. Jest to objaw z punktu widzenia sprawy polskiej nader niekorzystny.

Jakże inaczej wśród obcych. Francuzi, Anglicy, Włosi — nawet Niemcy coraz żywiej zajmują się słowiańszczyzną, społeczeństwa ich w dobrze zrozumianym interesie własnym dbają o poznanie całokształtu życia poszczególnych narodów słowiańskich. Na dowód wystarczy przytoczyć powstałe już po wojnie wydawnictwa, takie jak: *Le Monde Slave*, *Slavonic Review*, *Rivista di Letteratura Slave*, *Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven*.

U nas niema dostatecznej znajomości tych spraw, co gorzej ogół polski niedość rozumie nie odczuwa potrzeby śledzenia rozwoju naszych pobratymców. Stąd grono podpisanych postanowiło przełamać lody obojętności i obudzić w Polsce zajęcie się życiem pobratymców. Temu celowi służyć będzie pismo periodyczne o charakterze apolitycznym, ściśle rzeczowym, informacyjnym, zawierające artykuły oryginalne z wszystkich zakresów kultury i życia Słowian, oceny, sprawozdania (piśmiennictwo, zjazdy i t. p.), informacje, sprawy bieżące, kronikę. Będzie to miesięcznik na razie w objętości 3 arkuszy druku. Zapewniliśmy sobie współpracę najlepszych piór i znawców, zarówno w Polsce, jak i zagranicą, a przede wszystkim w licznych środowiskach słowiańskich. Kierownictwo redakcji obejmuje Profesor Uniwersytetu Lwowskiego Dr. Tadeusz Lehr-Spławiński.

Pragnąc oprzeć „*Ruch Słowiański*“ na całkowicie niezależnych podstawach materialnych, chcemy stworzyć fundusz zakładowy, zdolny zapewnić miesięcznikowi co najmniej dwuletnią egzystencję, choćby przy braku jakichkolwiek innych dochodów. Obliczyliśmy, że potrzeba nam 20.000 złotych, bez której to kwoty nie podobna rozpocząć publikacji. Przeto, o ile poczuwa się Wielce Szanowny Pan do wspólności ideowej z nami, zapraszamy niniejszem do podpisania załączonej deklaracji subskrypcyjnej na 100 (sto) złotych, płatnych jednorazowo, lub w dwu równych ratach. Rata pierwsza byłaby płatna w gotówce przy złożeniu deklaracji, druga zaś w ciągu półroczia od pojawienia się pierwszego zeszytu „*Ruchu*“. Subskrypcja ta uprawnia WSzanownego Pana do otrzymania w przedpłacie jednego, lub więcej egzemplarzy pisma, aż do wyczerpania się złożonej sumy, przy obliczaniu dla subskrybentów prenumeraty o 10% niżej od normalnej.

Prosimy również gorąco o poparcie naszych zamierzeń i jednanie nam sympatyków oraz prenumeratorów w gronie swoich znajomych.

We Lwowie, w styczniu 1928.

KOMITET ORGANIZACYJNY

Abraham Władysław, Balzer Oswald, Batowski Henryk, Bernacki Ludwik, Biesiadecki Franciszek, Bruchnalski Wilhelm, Bujak Franciszek, Chybiński Adolf, Chyliński Konstanty, Czapelski Tadeusz, Czekanowski Jan, Czuruk Bolesław, Dąbkowski Przemysław, Dembowski Ignacy, Fischer Adam, Fuliński Benedykt, Ks. Gerstman Adam, Gubrynowicz Bronisław, Hahn Wiktor, Karchezy Adam, Kleiner Juljusz, Koźłowski Leon, Kucharski Eugeniusz, Laskownicki Bronisław, Lehr-Spławiński Tadeusz, Leszczyński Roman, Łempicki Stanisław, Mańkowski Tadeusz, Mękowski Stefan, Moraczewski Wacław, Piszczkowski Mieczysław, Richter Jan Bronisław, Semkowicz Aleksander, Smoleń Stanisław, Tyszkowski Kazimierz, Wiśtocky Władysław Tadeusz, Zakrzewski Stanisław.

Adres Redakcji i Administracji *RUCHU SŁOWIAŃSKIEGO*: Lwów, ul. Ossolińskich 1. 2.
(Ossolineum). Telefon Nr. 85.

47
149

Każda Rodzina czci pamięć swych drogich Zmarłych.
Każda Rodzina powinna się interesować Księgą Zmarłych.

WYDAWNICTWO
POŚWIĘCONE KULTOWI ŚMIERCI

Pod Redakcją MIECZYŚŁAWA SWOBODY-TRZEBIŃSKIEGO.

**Z prochu powstałeś i w proch się obrócisz,
jedynie pamięć po Tobie zostać może...**

Zostać może, bo pamięć, która zdawać się winna nie-
wygasa, jakżeż w istocie rzeczy jest krótkotrwała i znikoma! Zabiegi i kłopoty codzienne ścierają ją z wolna, lecz stale z umysłów tych, którzy pozostali przy życiu, a zapomnienie to staje się jedną z przyczyn, że zmarły członek rodziny po upływie pewnego czasu bywa dla następujących pokoleń danego rodu prawie najzupełniej obojętnym i obcym, bo nieznanym, niewiadome są szczegóły, dotyczące jego działalności życiowej, charakteru, powierzchowności, bał często rodzinie niewiadomym bywa nawet miejsce wiecznego spoczynku zmarłego przed laty przodka...

Dawnymi czasy, gdy życie płynęło nie tak zawrotnie gwałtowną falą, gdy całe pokolenia przez szeregi dziesiątków lat nie zmieniały miejscowości, gdzie raz się osiedliły, — hi-

storja każdego ze zmarłych członków rodziny przechowywała się tradycyjnie dość łatwo i z dokładnością w ciągu dłuższego czasu; dzisiaj okoliczności życiowe sprawiają, że dzieje się inaczej, że ta czczona ongi niby świętość przez dziadów i pradziadów naszych pamięć o zmarłych, stała się obecnie nikłą i niegodną poczucia honoru tych, którzy zajęci jedynie troskami dzisiejszego dnia niepomni są zasług, położonych za życia przez bliskich ich sercu zmarłych.

„KSIĘGA ZMARŁYCH“, ma na celu przywrócić poszanowanie pamięci zmarłych, ułatwiając każdej rodzinie utrwalenie po wszystkie czasy rysów żywota i działalności drogich sercu nieboszczyków. Śmierć jest koniecznością, która prędzej lub później wkrada się do każdej rodziny; każde pokolenie żyjących poprzedza długi szereg tych, co już z tego świata odeszli. Nie wątpimy, że *Księga nasza stanie się z biegiem lat cenną pamiątką, kroniką rodową każdej rodziny, galerją przodków, która niejeden zacny czyn z życia zmarłego w spuściznie potomnym przekaze.*

Szanujmy pamięć zmarłych! dbajmy o utrwalenie tej pamięci! To święty obowiązek żyjących, spełnienie którego stanie się możliwem i łatwem jedynie za pośrednictwem „KSIĘGI ZMARŁYCH“, która ukazywać się będzie zeszytami, bogato ilustrowana i wypełniona treścią naukową oraz opisowo-beletrystyczną, traktującą o życiu pozagrobowem.

„KSIĘGA ZMARŁYCH“ jest doniosłą reformą w pojmowaniu obowiązków ze strony żyjących względem zmarłych i jako tego rodzaju Wydawnictwo ma z góry zapewnione poparcie i uznanie dobrze myślących obywateli naszego społeczeństwa.

W celu osiągnięcia wytkniętych celów i zadań ideowych i praktycznych, „KSIĘGA ZMARŁYCH“ rozsyłana będzie do wszystkich archiwów, kancelarji parafjalnych i tych urzędów różnych wyznań, które prowadzą akty cywilne ludności oraz do wszystkich bibliotek,

48
150

Do Administracji „Księgi Zmarłych”
Biuro Wydawnicze „Kultpol”
w Warszawie, Kopernika 37.

OD ADMINISTRACJI

„KSIĘGI ZMARŁYCH” (Biuro Wydawnicze „Kultpol”)

Warszawa, ul. Kopernika Nr. 37.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. Nr. 1.748.

Należy nadesłać do Administracji szczegółową biografię i fotografię zmarłej osoby, jak również przesłać należność podług cen poniższych:

ŻYCIORYS LUB NEKROLOG

zajmujący 1/1 str.	Zł. 120.—
„ 1/2 „	„ 60.—
„ 1/3 „	„ 40.—
„ 1/4 „	„ 30.—

Krótką wzmianka (3 do 6 wierszy jednoszpalt.) o zmarłej osobie „ 10.—

ZA WYKONANIE KLISZY p/g FOTOGRAFJI

większej (6×8 cm. do nekrologu na całą str.)	Zł. 12.—
małej (4×6 do nekrologu na pół str.)	„ 8.—
1 Zeszyt „Księgi Zmarłych”	„ 2.—
Prenumerata z przesyłką pocztową rocznie	„ 8.—

(Przy zamówieniu powyżej 50 zeszytów udziela się 20% rabatu).
Literackie opracow. życiorysu uskutecznią redakcja *bezpłatnie*.

UWAGA. Życiorysy ludzi zasłużonych i tych wszystkich, którzy życie stracili, stojąc na straży dobra społecznego, zamieszczane będą w „Księdze Zmarłych” zupełnie bezpłatnie.

UWAGA. Zeszyty „Księgi Zmarłych” ukazywać się będą co kwartał.

49
151

Do Administracji „Księgi Zmarłych“
Biuro wydawnicze „KULTPOL“
w Warszawie, Kopernika 37, tel. 83-68.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1.748

ZLECENIE

Załączając przy niniejszem życiorys-nekrolog

.....
proszę o zamieszczenie go w „Księdze Zmarłych“ w Nr.
wielkości strony.

Należność za miejsce Zł.

” ” wykonanie kliszy ”

” ” egzempl. ”

Razem Zł.

Wyraznie Zł. [redacted]

[redacted]

wplacam do P. K. O. na konto czekowe Nr. 1748

dnia 192..... r. (załączyć do niniejszego zlecenia

dowód wpłaty) $\frac{\text{wplacam}}{\text{wplacę}}$ inkasentowi pg. kwitu Nr. [redacted]

- UWAGI:
1. Zlecenie odwołane być nie może, ani też warunki zlecenia zmienione być nie mogą, gdyż administrację obowiązują tylko warunki i życzenia, zastrzeżone piśmiennie na zleceniu.
 2. Administracja przyjmuje odpowiedzialność tylko za tekst podpisany przez dającego zlecenie.
 3. Miejsce prawne obieram sobie Kopernika 37, w Warszawie.

..... dnia 192..... r.

Podpis:

Dokładny adres:

WZORY.

Nekrolog opisowy.

Ś. p. Józef Świątkowski

Inżynier technolog

**Właściciel dóbr Antokol, Lemuniany i Naszłany ziemi Wileńskiej
zmarł w Warszawie dn. 20 stycznia 1928 r. przeżywszy lat 67.**

Pochowany na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Ś. p. Józef Świątkowski, o charakterze zacnym i duszy szlachetnej, był głębokim patriotą w jaknajlepszym zrozumieniu tego słowa. W pracach społecznych, których wiele dokonał nie ubiegał się o zaszczyty, pozostawiając je często innym, gdyż w przekonaniu własnym spełniał obowiązek społeczny. Był cichym, lecz niezmiernie wytrwałym pracownikiem na polu społecznym. Każde podejmowane dzieło było przez niego umiłowane i wytrwale prowadzone do celu. Płodne i cenne ziarna wiedzy szczerze w sposób ofiarny rozsiewane przez ś. p. Józefa Świątkowskiego na całym terytorjum Rzeczypospolitej, wydadzą niewątpliwie plony obfite. Praca ś. p. Józefa Świątkowskiego choć nie była ani głośna, ani błyskotliwa, a niekiedy nie była nawet szerzej znana, to jednak reprezentowała budowę od podstaw, na których opiera się oświata, kultura, dobro, byt i siła państwa. Cześć pamięci zasłużonego obywatela!

Wielkość 1/4 strony.

Nekrolog zwykły.

Ś. + P.

TADEUSZ TYCZYŃSKI

**Doktor medycyny, Kpt. lek. rez. W. P., lekarz
szkół powszechnych**

zmarł dn. 14 lutego 1928 r., przeżywszy lat 44.

Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Wielkość 1/4 strony.

W z m i a n k i.

Ś. p. Zenon Domański, obywatel ziemi Słuckiej, właściciel majątków Bielewicze i Klarymonty, zmarł dn. 14 lutego 1928 r. Pochowany na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Ś. p. Józef Dąbrowski, mag. farmacji, b. właściciel apteki w Ożarowie z Radomskiej, zmarł dnia 8 lutego 1928 r. Pochowany na cmentarzu parafjalnym w Janowie Lubelskim.

Ś. p. Julja Władysławowa Kowalczykówna z Mioduszewskich, żona handlowca, zmarła dn. 13 lutego 1928 r. Pochowana na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Ś. p. Józef Majcherski, inżynier drogowy, emeryt, wychowaniec b. Szkoły Głównej i Uniwersytetu Warsz., zmarł 6 lutego 1928 r. w Piotrkowie Trybunalskim i na tamtejszym cment. pochowany.

Od pewnego czasu wszczęto na łamach prasy dyskusję, w której atakuje się gwałtownie ideę Akademji Polskiej zapoczątkowaną przez ś. p. Stefana Żeromskiego, a podjętą przez Straż Piśmiennictwa Polskiego w porozumieniu z Szefem Rządu Marszałkiem J. Piłsudskim. W dyskusji tej podano w wątpliwość pożytek podobnej instytucji, mającej skupiać w sobie elitę pisarzy polskich. Na miejsce Akademji oponenci proponują utworzenie Izby, czy też Rady Literackiej o podobnym zakresie działania, lecz powstającej nie drogą wewnętrznego doboru a przez wybory dokonywane w stowarzyszeniach literackich istniejących i nowopowstałych.

Niżej podpisani,—mimo, że wszelki głos w obronie Akademji podawany bywa w podejrzenie, jakoby rodziła go ambicja zaszczytów i chęć materialnego zabezpieczenia,—uważają za swój obowiązek, powodowani troską o rozwój literatury i ochronę twórczości literackiej polskiej teraźniejszej i przyszłej stwierdzić co następuje:

Jedynie Akademia Polska skupić może w swem gronie wszystkie najwybitniejsze siły twórcze literatury polskiej, niezależnie od ich popularności w społeczeństwie, oraz w kołach miłośników literatury, którzy wchodzi w skład stowarzyszeń literackich polskich i posiadają w stowarzyszeniach owych głos równorzędny z zawodowemi pisarzami.

Jedynie tylko dobór wewnętrzny przy powoływaniu nowych członków zapewnić może ciągłość rozwoju tej instytucji i utrzymać ją niezmiennie na wysokim poziomie.

Akademia Polska winna stać ponad przemijającemi sprawami grup literackich, walkami koterji o wpływy i znaczenie a jedynie oddanie spraw literatury w ręce tych, którzy ją tworzą i są jej najwybitniejszymi pracownikami dać może pewność należytej pieczy nad rozwojem kultury literackiej, utrzymaniem tradycji twórczości polskiej, oraz nad opracowaniem odpowiednich ustaw, mogących zabezpieczyć społecznie byt pisarza polskiego.

Uzależnianie interesów kultury literackiej od przypadkowych konfiguracji wyborczych, ciągła zmiana ludzi, uzależnianie wybrańców Izby, czy Rady od każdorazowych wymagań wyborców stworzyłyby musiało stały rozłam wewnętrzny w łonie samej instytucji, powstawanie sprzecznych i krzyżujących się interesów tam, gdzie jedynie interes kultury i twórczości polskiej panować bezpodzielnie winien.

(-) <i>Wacław Sieroszewski</i>	(-) <i>Juljan Kadeu-Nawłowski</i>
(-) <i>Karimien Pirowski-Tetmajer</i>	(-) <i>Zofja Nawłowska</i>
(-) <i>Leopold Staff</i>	(-) <i>Piotr Chocyński</i>
(-) <i>Wacław Bereut</i>	(-) <i>Ferdynand Jędrzejko</i>
(-) <i>Józef Weyssenhoff</i>	(-) <i>Karimien Świerzyński</i>
(-) <i>Andrzej Strug</i>	(-) <i>Juljan Botoszyński</i>
(-) <i>Artur Oppman</i>	(-) <i>Jan Lechoń</i>

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Amkempfe
Lutz

3 52
154

D O D A T E K

Dla urzeczywistnienia tych zadań pracują w Akademii oprócz ogólnego zebrania 4 komisje, złożone z członków Akademii 1) językowa, 2) literacka, 3) wydawnictw i biblioteki, 4) społeczna.

KOMISJA JĘZYKOWA ocenia i wyróżnia prace literackie, zarówno oryginalne jak i przekłady, celujące czystością języka. Szerzy kult języka za pomocą wydawnictw stałych lub okolicznościowych (Odezw, orzeczeń, monografii stylu i języka najwybitniejszych pisarzy polskich, słowników gwarowych i fachowych).

KOMISJA LITERACKA opracowuje plan wykładów recepcyjnych pierwszych akademików z których każdy obiera sobie za przedmiot wykładu twórczość jednego z nieżyjących pisarzy polskich. Ustala program publicznych posiedzeń Akademii. Ogłasza konkursy literackie na określone tematy w związku z naczelnymi zagadnieniami i ideami życia. Za pomocą konkursów pobudza rozwój i kultywowanie poszczególnych form literackich (poezja, proza, teatr, powieść popularna, literatura regionalna, literatura dla dzieci, krytyka). Ogłasza konkursy premjowe na najlepsze dzieła, wydane w okresie rocznym, dwu i trzechletnim. Nagradza wysoki poziom językowy retoryki i publicystyki. Otacza szczególną opieką wybitnych twórców, których dzieła nie mają szerokiej popularności, udzielając im stypendiów oraz premji jednorazowych. Poleca komisji wydawnictw dzieła pisarzy zapomnianych.

KOMISJA WYDAWNICTW I BIBLIJOTECZNA opracowuje i wydaje stały biuletyn kwartalny, zawierający sprawozdanie z działalności Akademii oraz prace jej członków lub pisarzy zaproszonych przez Akademię do współpracy. Wydaje prace pisarzy zapomnianych i tych, dla których rynek księgarski jest zamknięty, oraz monumentalne wydawnictwa pamiątkowe. Wydaje przekłady z literatur obcych. Gromadzi historyczną racjonalną bibliotekę literatury polskiej i archiwum rękopisów pisarzy współczesnych i dawnych.

KOMISJA SPOŁECZNA zarządza funduszami narodowego Skarbu literatury w granicach sum, przypadających literaturze pięknej. Prowadzi akcję zabezpieczenia społecznego pisarzy i ich rodzin na wypadek choroby, starości i śmierci. Współdziała w organizowaniu bibliotek gminnych, przez swych delegatów, bierze udział w naradach, polecających do lektury w szkołach dzieła pisarzy współczesnych.

Każda Komisja ma prawo powoływania do współpracy literatów z poza Akademii w charakterze pracowników kontraktowych lub członków-korespondentów.

Trzy pierwsze komisje niezależnie od bezpośrednich swoich zadań rozwijają inicjatywę i współpracują z organizacjami artystycznymi i społecznymi w kierunku zachowania dawnych lub wytworzenia nowych form artystycznych narodowego obyczaju.

Komisja 4-ta współpracuje z organizacjami zawodowymi pisarzy polskich.

53
8 155

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

dn. 1928 r.

Mając na oku wielką narodową potrzebę rozciągnięcia najtroskliwszej opieki nad skarbem mowy ojczystej i nad ciągłością kultury literackiej, oraz zdając sobie sprawę, że do tego zadania wezwać należy wybitnych twórców w dziedzinie języka i literatury i oddając przez ten wybór cześć należną ich zasługom, należy utworzyć z ich zespołu instytucję kierowniczą dla spraw piśmiennictwa polskiego postanawiam co następuje:

Art. 1. Ustanawia się instytucję narodową pod nazwą Akademia Polska. Akademia Polska mieć będzie stałą siedzibę w Warszawie.

Art. 2. Do zadań Akademii należą:

- 1) Piecza nad zachowaniem ducha języka polskiego i dbałość o jego rozwój.
- 2) Opieka nad twórczością i kulturą literacką, oraz czuwanie nad podniesieniem czytelnictwa w Polsce.
- 3) Dbłość o byt materialny i zabezpieczenie społeczne pisarzy polskich.
- 4) Staranie o uniezależnienie twórczości literackiej, jako sztuki wolnej, od wszelkich wpływów postronnych.
- 5) Czuwanie nad artystycznym wyrazem przejawów kultury narodowej.

Art. 3. Organami wykonawczymi Akademii dla osiągnięcia tych celów są: Walne zebrania i komisje.

Rodzaj i kolejność prac, prowadzących do urzeczywistnienia tych zadań, określać będzie sama Akademia w odpowiednich regulaminach i postanowieniach (Projekty regulaminów załącza się) C.

Art. 4. Akademia Polska jest osobą prawną, posiada własny majątek, może otrzymywać zapisy i darowizny i majątkiem tym swobodnie rozporządzać.

Art. 5. Majątek Akademii składa się:

- 1) Z gmachu w Warszawie, przeznaczonego na jej siedzibę i oddanego jej przez Państwo.
- 2) Z darowizn i zapisów, czynionych albo na rzecz jej kapitału żelaznego, albo na cele specjalne.
- 3) Z 5% od jej dochodów, która to suma włączana jest corocznie do kapitału żelaznego.

Dochody Akademii składają się:

- 1) Ze stałego uposażenia Państwowego i zasiłków, pochodzących z innych źródeł.
- 2) Z procentów i zysków z jej majątku.
- 3) Ze sprzedaży wydawnictw Akademii.
- 4) Z wpływów ze Skarbu literatury, jeżeli ten powstanie.

Akademja zwolniona jest od wszelkich podatków, taks i stempli od posiadanego majątku, od dochodów i umów, jakie zawiera.

Art. 6. Akademja składa się z 21 członków dożywotnich, którymi mogą być tylko pisarze polscy obojga płci, obywatele Państwa Polskiego.

Pierwszych 10-ciu mianuje z pomiędzy wybitnych poetów, powieściopisarzy i dramaturgów Prezydent Rzeczypospolitej. Następných 11-tu wybiorą mianowani.

W razie zwolnienia miejsca wskutek śmierci lub usunięcia się którego z akademików, Akademja, po upływie miesiąca od zaprotokółowanego otworzenia się wakansu, przystępuje do wyboru następcy, na specjalnie zwołanym posiedzeniu, przy obecności przynajmniej 13-tu członków.

Art. 7. Członkowie Akademji korzystają z praw i prerogatyw wysokich funkcjonarjuszów państwowych, oraz pobierają z budżetu Akademji stałe uposażenie, odpowiadające ich stanowisku.

Za obowiązki i misje nadzwyczajne Akademja ustala sama wysokość wynagrodzenia.

Pobory akademickie kumulują się z innymi pensjami, stypendjami i emeryturami, o ile takie który z członków pobiera.

Art. 8. Naczelnym organem i najwyższą instancją Akademji jest ogólne zebranie członków, które wybiera prezydium i potrzebne komisje.

Art. 9. Prezydium Akademji składa się: z przewodniczącego, jego zastępcy i sekretarza generalnego (który zarazem jest skarbnikiem).

Każdorazowy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest prezesem honorowym Akademji literatury.

Art. 10. Komisje Akademji mają głos opiniodawczy i przedstawiają swoje wnioski Ogólnemu Zebraniu. W pewnych sprawach może jednakże Ogólne Zebranie udzielić komisjom pełnomocnictw rozstrzygających.

Art. 11. Zakresy działania różnych organów Akademji oraz sposoby załatwiania właściwych czynności Akademji oraz jej spraw administracyjnych ustala Ogólne Zebranie członków.

Art. 12. Pod koniec roku Prezydium przedstawia ogółowi członków sprawozdanie z zarządu majątkiem i dochodami, sprawdzone uprzednio przez wybraną ad hoc komisję kontroli, złożoną z dwóch członków.

Art. 13. Akademja zostaje powołana do życia na drodze rozporządzenia ministerjalnego tego ministra, w którego rozporządzeniu jest fundusz na cele kultury.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ODEZWA!

O roku ów, kto ciebie widział w naszym kraju...
Pan Tadeusz, ks. 11, 1.

Słowa te Wieszcz naszego, w przenośnym, a smutnym znaczeniu, dają się zastosować do roku 1846.

Któreż serce polskie nie zadrza bólem na wspomnienie tej przykrew chwili z historyi naszej pozagrobowej?

Poląła się krew bratnia!

Popelniono zbrodnię straszną, zbrodnię bratobójstwa!...

I ta jedna tylko okoliczność nie pozwala nam dziś bryznąć uczuciem pogardy na ten czyn i jego sprawców, że wiemy kto i w jakim celu włożył nóż w rękę Braci przeciw Braciom.

Ale jeszcze jeden zaszedł wypadek, który każe powstrzymać nam swoje przekleństwo nad tym nieszczęsnym rokiem.

Wypadkiem tym to — „Powstanie Chochołowskie“.

Powstanie górali z księdzem i organistą na czele, idących na śmierć w obronie Ojczyzny i przeciw temu właśnie wrogowi, który tam na dolinach podjudzał ich Braci do rzezi i grabieży

Powstanie chochołowskie to rehabilitacja chłop polskiego — to dowód, że ten chłop, jak za Kościuszki, tak i teraz chętnie szedł krew przelać za Ojczyznę — nieszczęście tylko, że nie miał na dolinach Kościuszków i Kmietowiczów, a zato miał surowych dziedziców

Powstanie chochołowskie to jasna gwiazda, błyszcząca w historyi naszej porobowej — szkoda tylko, że tak mało znana ogółowi.

W dniu 21 lutego 1912 r., jako w 66 rocznicę powstania, zawiązał się w Chochołowie komitet, który przyjął na siebie zadanie, aby przy pomocy Rodaków, utrwalić pamięć tego bohaterskiego czynu w dalekiej potomności i aby oddać cześć należną Bohaterom i Twórcom tego powstania przez wystawienie pomnika na miejscu potyczki w podhalańskiej wsi Chochołowie.

Komitet postanowił wydać popularne broszury „O powstaniu chochołowskiem“ i w tej sprawie rozesłał już prośby o pomoc i poparcie do naszych P. T. Historyków, Poetów i Miłośników przeszłości naszej; tą zaś drogą zwraca się z gorącą prośbą do wszystkich Rodaków, aby raczyli wesprzeć go w tej sprawie narodowej — tak moralną, jak i materyalną pomocą.

W Chochołowie, dnia 27 lutego 1912 r.

ZA KOMITET:

Andrzej Wetula,
skarbnik.

Ks. Stanisław Kotarba,
przewodniczący.

Józef Kois,
zastępca przewodniczącego.

**KOMITET BUDOWY POMNIKA
BOHATEROM
POWSTANIA CHOCHOŁOWSKIEGO**

w r. 1846.

Korespondencje i łaskawe datki upraszamy przesyłać na ręce p. Andrzeja Wetuli, gospodarza w Chochołowie, skarbnika komitetu.

Komitet uważa się za tymczasowy i do utworzenia stałego, narodowego, zaprosił wielu Rodaków zamiejscowych.

Białośliwie, data stempla pocztowego.

Szanowny Panie!

Dwie mile od granicy pruskiej, na ziemi pomorskiej, leży do niedawna niemal zupełnie zniemczona miejscowość **Białośliwie**. Na trzy tysiące bowiem mieszkańców liczyła zaledwie kilkanaście rodzin polskich.

Rozumiejąc doniosłość pracy kościelnej i narodowej na tej placówce granicznej, utworzył śp. Ks. Prymas Dalbor przed dziesięcioma laty w Białośliwiu osobną parafję pod wezwaniem N. Serca Jezusa. Naprędce przebudowano proste czworaki na skromną kapliczkę i rozpoczęła się prawdziwie misyjna praca. Parafja bowiem nie posiadała nic: ani ornatu, ani kielicha — dosłownie żadnego przyboru kościelnego.

Niezatarte wrażenie wywarł na uczestnikach pierwszy pogrzeb. Odbył się **na ściernisku**. By ustrzec grób od profanacji zawalono go kamieniami.

Rozwój parafji jest nadzwyczaj szybki. Przed dziesięcioma laty liczyła parafja 2250 dusz, dziś już 3000. Oczywiście szczupła kapliczka mierząca 8 razy 15 m., dla takiej parafji stanowczo jest za mała. Wpłynęła stąd dla parafji konieczność przystąpienia do budowy Domu Bożego. Funduszków jednakże parafja nie posiada **żadnych**, składając się przeważnie z ubogich rzemieślników i robotników, przyczem cały ciężar budowy spada **wyłącznie** na parafjan.

Niżej podpisany rozpoczął przeto przed siedmioma laty akcję publiczną około zebrania funduszków na cele budowy. I mimo powszechnych narzekań na ciężkie czasy wpłynęły z wszystkich ziem Rzeczypospolitej ofiary tak hojne, że nietylko umożliwiły zakup całkowitego niemal materiału budowlanego, ale pozwoliły i na rozpoczęcie budowy. **Obecnie kościół jest już pod dachem**. Brak jednakże jeszcze zupełnie funduszu **na dokończenie budowy**. W imieniu parafjan zwraca się przeto niżej podpisany ponownie do Szanownego Pana z uprzejmą i serdeczną prośbą o cegielkę. Nie wymagam wielkich ofiar, ale uprzejmie proszę o skromny datek.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

Ks. Tadeusz Kopczyński.

GAZETA POLSKA

PISMO CODZIENNE

REDAKCJA: SZPITALNA 1

TELEFONY: Red. nacz. 295-67.
Sokr. red. 282-54.

OGÓLNE: 282-24, 267-56, 283-62 i 340-61.
Nočna redakcja: 282-41.

ADMINISTRACJA: SZPITALNA 1

TELEFONY: 292-15, 292-21, 689-25.

KONTO P. K. O. 21-255.

Warszawa, data stempla pocztowego.

Wielmożny Panu

Pozwolimy sobie przesyłać WPan u w ciągu b. m. egzemplarze okazowe „Gazety Polskiej“ w celu zapoznania się bliżej z naszym pismem i zaliczenia go do pism stale przez Siebie czytanych. Jak WPan się przekona, „Gazeta Polska“ oświetla bieżące wypadki zarówno z dziedziny polityki wewnętrznej, zagranicznej i gospodarczej, ponadto prowadzi obszerny dział kulturalny, literacki i ekonomiczny, a posiadając stałych współpracowników na całym terytorjum Rzeczypospolitej i zagranicą, jest w stanie najszybciej i źródłowo omawiać i ustalać rzeczowy stosunek do faktów i zjawisk z dziedziny politycznej.

Wyrażamy nadzieję, że WPan zechce zaabonować „Gazetę Polską“ na stałe i w tym celu pozwalamy sobie przesłać w załączeniu czek P. K. O. dla uiszczenia prenumeraty, zaznaczając jednak, że w ciągu b. m. wysyłamy egzemplarze okazowe, które do żadnych wpłat odbiorcy nie obowiązują.

Gdyby jednak WPan stwierdził jakiegokolwiek trudności w przyjęciu naszej propozycji, prosilibyśmy o łaskawe skomunikowanie się z nami w celu usunięcia tych trudności i umożliwienia zaprenumerowania pisma.

Oczekując łaskawego zlecenia, pozostajemy

z poważaniem

„GAZETA POLSKA“

Administracja

GAZETA POLSKA

PISMO CODZIENNE

57
159

REDAKCJA: SZPITALNA 1

TELEFONY: Red. nac. 295-67.
Skr. red. 282-54.
OGÓLNE: 282-24, 267-56 i 340-61.
Nocna redakcja: 282-41.

Warszawa, data stempla pocztowego.

ADMINISTRACJA: SZPITALNA 1

TELEFONY: 292-15, 292-21, 689-25, 270-40.

KONTO P. K. O. 21-255.

Wielmożny Panie

Powołujemy się na poprzednią naszą propozycję w sprawie zaabonowania „Gazety Polskiej“, której okazowe egzemplarze pozwoliliśmy sobie przesyłać Wielmożnemu Panu w ciągu bieżącego miesiąca, a to w celu zapoznania się bliżej z pismem.

Wyrażamy nadzieję, że Wielmożny Pan przekonał się o szybkich i źródłowych informacjach naszego dziennika zarówno z dziedziny polityki wewnętrznej, zagranicznej i gospodarczej, jak również i o tem, że dziennik nasz prowadzi obszerny dział kulturalny, literacki i ekonomiczny.

Gdyby jednak Wielmożny Pan stwierdził jakiegokolwiek trudności w przyjęciu naszej propozycji, prosilibyśmy uprzejmie o łaskawe skomunikowanie się z nami w celu usunięcia tych trudności i umożliwienia zaprenumerowania naszego pisma.

Oczekując łaskawego zlecenia, pozostajemy

z poważaniem

„GAZETA POLSKA“

Administracja

LIST OTWARTY.

Z BOLESŁAWEM EUSTACHIEWICZEM

wyczerpałem wszelkie środki, ażeby mu wytłumaczyć, że kontakt jego w jakiegokolwiek formie i z kimkolwiek z mojej rodziny i domowników ze względów moralnych jest nie dopuszczalny — a gdy w tym kierunku formy przyjęte w kulturalnym świecie zawiodły, pozostaje mi tylko ta ostateczność.

Znajomość moja z **Bolesławem Eustachiewiczem** datuje się od lat 9-ciu, odgrywał rolę społecznika, przyjmował tytuł **Doktora**.

Uważając go za człowieka uczciwego otworzyłem przed nim swe serce i dom, nie oglądając się na strony materialne.

Bolesław Eustachiewicz odgrywał rolę przyjaciela i w ten sposób stawał się bliskim mnie i moich najbliższych. Ustosunkowanie to swoje wykorzystał w sposób daleko odbiegający od pojęć wzajemności w znaczeniu choćby prymitywnych zasad przyzwoitości i dżentelmeństwa. Wyzyskując te wyjątkowe warunki, intrygował w życiu rodzinnym i też publicznym.

Ostatecznie postępowaniem swoim doprowadził do skandalicznych dla siebie dwu procesów w tut. Sądzie Karnym (XXXV. K. g. 170/34 i 400/34), które zakończyły się prawomocną kondemnatają jego.

W procesach tych odzwierciedloną została sylwetka jego tak jako człowieka prywatnego, jak i publicznego. — Wentylowano tam stosunek jego do mego domu, wentylowano jego wartości ambicjonującego literata i stopnia akademickiego.

Na podstawie tego materiału oświadczam:

nie jesteś pan Doktorem filozofji, nie jesteś pan Magistrem prawa i odmówiono panu kwalifikacji literata. — Jesteś pan skromnym pracownikiem umysłowym, ale wcale dobrym intrygantem, godzącym dla egoistycznych celów w to, co za świętość i podwaliny rozkwitu społeczeństwa uważane być powinno t. j. rodzinę i zaufanie publiczne. — Za dobre serce płacisz pan intrygą i nikczemnością — a wypowiadam to, aby przestrziedz tych, którzy by mogli wpaść w sidła podłej roboty takiego osobnika.

We Lwowie, w czerwcu 1934.

R. Stadtmüller.

Lwów, w marcu 1935 r.

Jaśnie Wielmożny Panie!

W roku obecnym 1935 ubiega pięćdziesięciolecie pracy naukowej profesora dra **Leona hr. Pinińskiego** na katedrze uniwersyteckiej. Wyłoniony za inicjatywę Związku Polskich Towarzystw Naukowych we Lwowie z pośród szerokiego społeczeństwa Komitet postanowił, biorąc asumpt z tej rocznicy, uczcić w bieżącym jeszcze roku niepospolite zasługi Jubilata. W tym celu obok innych sposobów uczczenia uchwalono również wręczyć Jubilatowi **Księgę Pamiątkową** na Jego cześć zredagowaną.

Zasługi prof. Pinińskiego znane są dobrze światu naukowemu i całemu społeczeństwu. Jest On bezsprzecznie jednym z najznakomitszych polskich uczonych, który przez Swą pracę przysporzył nauce polskiej wiele blasku i chwaty. Ogłosił długi szereg dzieł, rozpraw i wydawnictw nader cennych, z których przypominamy najdonioślejsze z trzech różnych dziedzin naukowych: z zakresu prawa rzymskiego dwutomowe dzieło o posiadaniu, z literatury pięknej dwutomową monografię o Szekspirze oraz z dziedziny sztuki obszerną rozprawę o muzeach madryckich. Znakomity jurysta nie ogranicza się jedynie do badań nad prawem rzymskim i karnem, ale równie głębokie studia poświęca filozofji i sztuce we wszystkich niemal jej przejawach, okazując żywe zainteresowanie historją sztuki plastycznej literaturą i muzyką. Swoją pracą zawsze chętną i ofiarną, Swoją radą zawsze wytrawną i doświadczoną przyczynił się w znacznym stopniu do rozwoju najpoważniejszych instytucji naukowych: Akademji Umiejętności w Krakowie i Towarzystwa Naukowego we Lwowie.

Obok wielostronnej działalności naukowej prof. Piniński zdobywa sobie trwały pomnik zasługi w społeczeństwie jako wielki jego obywatel i mecenas sztuki. Dość wspomnieć tu o Jego niestrudzonej pracy dla dobra i kultury polskiej w państwach zaborczych, o wspaniałomyślnej darowiźnie Jego cennych zbiorów artystycznych dla naszego państwa.

Podpisany Wydział Wykonawczy Komitetu dla uczczenia zasług prof. Pinińskiego ma zaszczyt zwrócić się do JWielmożnego Pana z uprzejmą prośbą o nadesłanie do Księgi Pamiątkowej pracy Swego pióra. Z uwagi na to, że uroczystości związane z uczczeniem zasług Jubilata odbędą się w bieżącym roku kalendarzowym, Księga Pamiątkowa nie zostanie narazie drukiem opublikowana, ale w formie jednolitego dzieła będzie wręczona Jubilatowi. Wydział Wykonawczy Komitetu dołoży starań by ogłoszenie Księgi Pamiątkowej doszło do skutku, zastrzega jednak, że nastąpić to może dopiero w ciągu przyszłego roku, tudzież zależnie od istnienia odpowiednich funduszy na ten cel przeznaczonych. Każdy Autor otrzyma wówczas bezpłatnie jeden egzemplarz Księgi Pamiątkowej, odbitki będą sporządzane tylko na wyraźne życzenie Autora i na jego koszt. Prace nie powinny w zasadzie przekraczać objętości jednego arkusza druku, przyczem mogą być napisane w każdym języku.

Ze względów redakcyjnych Wydział Wykonawczy Komitetu byłby JWielmożnemu Panu zobowiązany za łaskawe zawiadomienie go o Swej decyzji na kartce załączonej do niniejszego pisma.

Rękopisy pisane czytelnie ile możności pismem maszynowym, prosimy nadsyłać **najdalej do dnia 1 września 1935** pod adresem zastępcy sekretarza Komitetu: **Doc. Dr. Wacław Osuchowski Lwów, ul. Marszałkowska 1.** (Uniwersytet Jana Kazimierza).

Z wysokim poważaniem

Za Wydział Wykonawczy

Komitetu dla uczczenia zasług Prof. Dra Leona hr. Pinińskiego

Sekretarz:

Dr. Edmund Bulanda
Profesor Uniwersytetu.

Przewodniczący:

Dr. Franciszek Bujak
Profesor Uniwersytetu.

ZACZYN MLEKA BUŁGARSKIEGO.

CZYSTA HODOWLA PRĄTKA BUŁGARSKIEGO.

Preparat do uzyskania większych ilości tego mleka, przygotowany w wytwórni:
„S E R O V A C“ — Lwów, ulica Senatorska l. 5.

Przyczyną przedwczesnych zmian starczych są zdaniem Miecznikowa bakterje, zwłaszcza gnilne które z pośród wielu bakteryj w przewodzie pokarmowym człowieka żyjących, produkują ciała w wysokim stopniu trujące t. zw. ptomainy. W ustroju wytwarzają one stany [tzw. samozatrucia, polegające na przyspieszeniu zmian starczych w tkance łącznej, nerwowej i gruczołowej, obniżeniu energii przemiany materji, objawiające się mineralizacją tkanek, a więc ich wapnieniem jak n.p. ścian tętnicy przy miażdżycy, a wreszcie na uspośledzeniu odporności ustroju.

Usunąć bakteryj gnilnych z kiszek nie można, gdyż użyte w tym celu środki antyseptyczne, (przeciwnilne) niszczyłyby sam przewód pokarmowy.

Należy je więc unieszkodliwić.

Takim środkiem jest mleko bułgarskie, które powstaje przez działanie prątka bułgarskiego, (podobnie jak kefiru) na cukier w mleku się znajdujący, zmieniając go w kwas mlekowy.

Już zwykle mleko ma do pewnego stopnia własności przeciwnilne, dzięki działaniu bakteryj kwasu mlekowego.

Spotęgowane działanie przeciwnilne wraz z kwaskowatym smakiem stanowi wskazanie do używania u ludzi, którzy mleka kwaśnego nie znoszą.

Prof. Uniwersytetu Krakowskiego Napoleon Cybulski, wyraził opinię o mleku bułgarskiem:

„Na zasadzie przytoczonych wyżej faktów można stanowczo twierdzić, że drobnoustroje kwasu mlekowego są w ekonomji naszego ustroju czynnikiem w wysokim stopniu pożytecznym i że, troszcząc się o hodowanie ich w przewodzie pokarmowym, przyczyniamy się do wyrobienia pewnej odporności ustroju i zapobiegamy rozwojowi tych wszystkich szkodliwych wytworów, które według wszelkiego prawdopodobieństwa przyspieszają starość, a tem samem skracają życie“.

Prof. Stanisław Serkowski pisze:

„Mamy możność kierowania do pewnego stopnia rozwojem flory w naszym przewodzie pokarmowym co znacznie reguluje jego czynności; za pomocą tego środka nie tylko możemy zapobiegać przewlekłemu samozatruciu, lecz także do pewnego stopnia usuwać jego skutki“.

Mleko bułgarskie nadaje się znakomicie do używania u ludzi z brakiem łaknienia, uzdrowieńców małokrewnych w chronicznych schorzeniach kiszek, w długotrwałych chorobach gorączkowych, jako napój odżywczy i chłodzący, z działaniem na florę przewodu pokarmowego we wszystkich sprawach chorobowych połączonych ze złą przemianą materji, nawykowym zaparciem stolca i t. p.

Sposób przyrządzania mleka bułgarskiego jest następujący:

1. Przygotować otwarte naczynie objętości $\frac{1}{2}$ litra; wymyć je wrzącą wodą i pozostawić dnem do góry, aby woda z niego ociekła, lecz nie wycierać na sucho.
2. Przegotować dobrze mleko i wlać do naczynia, ochłodzić do ciepłoty pokojowej i zdjąć tworzącą się na powierzchni błonkę, wygotowaną łyżeczką.
3. Do naczynia wlać zaczyn mleka bułgarskiego. Naczynie przykryć.
4. Postawić naczynie w temperaturze około $-| - 30^{\circ}$ n. p. nad kuchnią, w lecie gdziekolwiek
5. Przy powyższej ciepłocie skiszenie mleka trwa 6 — 8 godzin. Gdy mleko skisnie, przenieść je z naczyniem do chłodnego miejsca.
6. Mleko ścięte jest gotowe do użycia
7. Z mleka tego należy jedną do dwóch łyżek użyć jako zaczynu do następnej $\frac{1}{2}$ litry i postąpić jak pod 1, 2, 3, 4 i 5. Tak należy postępować przez dni 7. t. j. codziennie z przygotowanego na ten dzień mleka 2 łyżkami zakazić mleko na dzień następny.
8. Po upływie dni 7. zakupić świeży zaczyn.

„SEROVAC“

LABORATORJUM CHEMICZNO - LEKARSKIE I HIGIENICZNO - BAKTERJOLOGICZNE
DZIAŁ CHEMICZNY: DR. JAN OPIEŃSKI, DZIAŁ BAKT.-SEROLOG.: DR. ANIELA WOYCIECHOWSKA,
DZIAŁ HISTOL.-PATOL.: PROF. DR. WITOLD NOWICKI, DR. HELENA SCHUSTERÓWNA, DZIAŁ SZCZEP.
LUDZ.: PROF. DR. ZDZISŁAW STEUSING, DZIAŁ LEKARSKO-WETER.: PROF. DR. ALFRED TRAWIŃSKI.
LWÓW, UL. SENATORSKA 5 TELEFON 201-07

L. prot. 2518

Dla Wielm. Pan i Pawlikowskiej

Z ord. W.P.Dr. /:/

ROZBIÓR MOCZU

Mocz z dnia z nocy mieszany Ilość przesłana 200 Ilość z 24 godz.
Barwa winowe żółta Woń swoista
Ciężar właściwy 1.020 Osad nieco zwiększony
Odczyn kwaśny

I. SKŁADNIKI PRAWIDŁOWE

%-wo w ilości

ORGANICZNE:

Mocznik 1.8 % prawidłowej (norm 1.5 — 2.5%)
Kwas moczowy 0.040 % prawidłowej (norm 0.02 — 0.05%)
Urochrom prawidłowej
Indykan ^{indoksył} _{skatoksył} prawidłowej
Urobilina prawidłowej
Urobilinogen prawidłowej
Nucleoalbumina zwiększonej

NIEORGANICZNE:

Chlorki (j. NaCl) 0.85 % prawidłowej (norm. 0.5 — 1%)
Fosforany wapniowców nieco zwiększonej
„ potasowców zmniejszonej
Siarkany prawidłowej
Etersiarkany prawidłowej

II. SKŁADNIKI NIEPRAWIDŁOWE

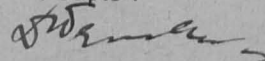
Białko mniej niż 0.003 % /:Stelnikow:/
Glukoza (cukier) nie wykazuje
Aceton nieobecny
Kwas dwuacetoowy nieobecny
Odczyn dwuazowy Ehrlicha ujemny
Inne składniki nieprawidłowe /:/

III. OSAD

Leukocyty bardzo częste / 15 - 20 w polu/ przybliżonek płaski dolnych
dróg moczowych bardzo pojedyncze, okrągły tu i owdzie ~~nieznaczny~~ ~~nieznaczny~~
~~nieznacznie~~ ilość śluzu zwykła.

Lwów, dnia 26/6 1935

Podpis:

„Serovac“ Wytwórnia Surowic i Szczepionek wytwarza:

Szczepionki lecznicze: Acnovac (vaccina polyvalens acnae vulg.). Bronchovac (vacc. polyv. sprawy ostre i chronicz. płuc) Gonovac (vacc. polyv. gonococcica). Intestinovac (szczep. wedle Danysza). Neurovac (vacc polyv. staphylococcica). Septovac (vacc. modo Delbet.). Typhovac (vacc. polyv. typhi abdom.). Scarlatinovac modo Gabryczewski. Antivirus: Catarrhalis, Coli, Strepto i Staphylococ. Surowice: Serum equinum normale. Inne wytwory: Lacsteril (mleko krowie wyjałowione w amp.), 15% Calcium chloratum w amp. po 10 cm³ 50% Glukoza w amp. po 10 cm³, 25% Natrium chlorat. w amp. po 10 cm³, Aqua bidestillata sterilisata w amp. po 5, 10, 25, 50 cm³. Do celów laboratoryjnych; Papierki lakmusowe i Congo w książeczkach. Buljon zwykły jałowy w 100 cm³ flaszczkach.

Medal złoty na Wystawie Przyrodniczo-Lekarskiej Warszawa 1925.

Nr. 45/35.

Zaproszenie.

Zarząd Koła Polskiego Związku Zachodniego (dawniej Związku Obrony Kresów Zachodnich) we Lwowie zawiadamia, że

Zwyczajne Walne Zebranie członków Koła

odbędzie się w poniedziałek 6 maja 1935 r. o godz. 18-ej (6-ej wiecz.) w lokalu własnym przy ul. Klementyny Tańskiej 3, piętro II. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) zagajenie oraz stwierdzenie prawomocności Zebrania,
- 2) wybór przewodniczącego i sekretarza Zebrania oraz 2 ławników,
- 3) odczytanie protokołu z poprzedniego Zebrania,
- 4) sprawozdanie ustępującego Zarządu,
- 5) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
- 6) dyskusja i absolutorjum,
- 7) wybory nowych władz:
 - a) Zarządu,
 - b) Komisji Rewizyjnej,
 - c) Delegatów na Zjazd Obwodowy,
 - d) Delegatów na Zjazd Okręgowy,
- 8) referat p. t. „Cele i zadania Polskiego Związku Zachodniego“,
- 9) wnioski i dyskusja w sprawie organizacji i działalności Koła,
- 10) wolne głosy i zamknięcie Zebrania.

W razie braku kompletu o godz. 18-ej Zebranie odbędzie się o godz. 18:30 bez względu na ilość obecnych.

Wnioski do punktu 9-go porządku dziennego należy przesłać do Zarządu Koła najpóźniej do dnia 3 maja b. r.

ZA ZARZĄD KOŁA:

(—) Anna Ciszewska
Sekretarz

(—) Helena Popielowa
Prezes

SPRAWA POLAKÓW NA WOŁYNIU!

Koniuchy, data pieczęci pocztowej.

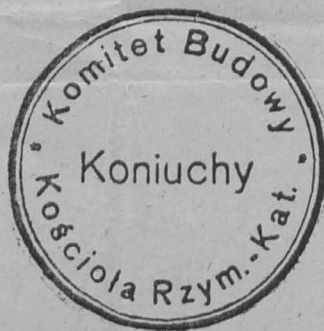
WIELCE SZANOWNY DOBRODZIEJU!

Proszę przeczytać nasz adres u dołu — piszemy tę serdeczną odezwę z zapadłego kąta na Wołyniu. Budujemy tu kościół i dom parafialny (sala zebrań, biblioteka i czytelnia). Mury od kilku lat nie pokryte jeszcze dachem postanowiliśmy za wszelką cenę pokryć, gdyż niszczą się. Mała garstka parafian, rozsiana wśród dziewięciokrotnie liczniejszych prawosławnych, nie może o własnych siłach podołać budowie. Zaciągnęliśmy poważny dług.

POLACY! Dopomóżcie swym braciom na wschodzie Ojczyzny! Kościół dla nas — to OSTOJA NASZEJ WIARY I POLSKOŚCI! To nasza i W A S Z A placówka! Najserdeczniej i bardzo gorąco prosimy o łaskawą ofiarę na KRAJOWE MISJE. Błagamy o pomoc w imię Maryi, pod której wezwaniem budujemy kościół. JEJ PROSZĘ NIE ODMÓWIĆ! Za Dobrodziejów naszego kościoła odprawiają się liczne Msze św. Już z góry serdecznie dziękujemy za łaskawą ofiarę.

Z serdecznym katolickim pozdrowieniem

ADRES:
Koniuchy
pocz. Świniuchy
Wołyń
P. K. O. nr. 68.498

wdzięczny sługa w Chrystusie

Ks. M. Dąbrowski
proboszcz parafii Koniuchy.

63
165

*a przyjaciele dodają garść życzeń
by się spełniło wszystko, o czym marzysz,
więc najpierw, aby wcześniej od obliczeń
to co największem ukochaniem darzysz,
Twój Album pełen kolorowej krasy
na światło wyszedł z pod drukarskiej prasy.*

Henryk Zbierzchowski

OD WYDAWNICTWA:

Józefa Pieniżka

„PODHALE W OBRAZACH“

ALBUM BARWNY

ZIEM PODTATRZAŃSKICH

PP. Subskrybentów i Przyjaciół podhalańskiej ziemi zawiadamia się, że widoczne zainteresowanie projektem wydania barwnego albumu „Ziem Podtatrzańskich“, wyrażające się w liczbie kilkuset dotąd zebranych zgłoszeń subskrypcyjnych pozwala na rozpoczęcie tego wydawnictwa.

W kwietniu b. r. w obecności honorowego prezesa „Związku Podhalan“ dyr. J. Zachemskiego została podpisana w Krakowie umowa z Zakładami graficznymi o wykonanie reprodukcji barwnych dla tego albumu.

Ze względów technicznych album „Ziem Podtatrzańskich“ zostanie wydany w kilku zeszytach, z których I-szy oprócz 8 barwnych tablic będzie obejmował tekst t. j.: Przedmowę od „Związku Podhalan“ rozprawy o zabytkach Podhala, Orawy i Spisza dra T. Szydłowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiell., b. konserwatora Woj. Krak.; o etnografii i stroju góralskim dra T. Seweryna, kustosa Muzeum Etnograficznego krakowskiego i o „Cyklu podtatrzańskim“ Jana Wiktora, znakomitego pisarza i znawcy Podhala. Dodane będzie również streszczenie w obcych językach.

Druk tego zeszytu zostanie ukończony w miesiącach wakacyjnych i rozesłany PP. Subskrybentom, poczem bezpośrednio nastąpi wydawanie dalszych zeszytów, które ze względu na bardzo staranne i precyzyjne wykonanie, jakiego wymaga tego rodzaju wydawnictwo, będą się ukazywać kolejno w odstępach parumiesięcznych.

Wydawnictwo tak poważne i tak znacznych wymagające wkładów, zapoczątkowane przy wydatnej pomocy grona Wydawców-subskrybentów, w całości zależne jest od wpływów przedpłaty subskrypcyjnej. Dlatego, aby wydanie albumu mogło być jaknajsprawniej i najrychlej doprowadzone do końca, raczą PP. Subskrybenci jako współwydawcy „Podhala w obrazach“ kwotę przeznaczoną na to wydawnictwo przekazać, jeśli możliwe w całości jednorazowo, względnie przy spłatach ratalnych przez wpłacenie zaliczki (20 zł.) bezpośrednio a dalszych 2. rat w najbliższych miesiącach.

Cena za album w tece ozdobnej (tekst + 40 plansz barwnych i 10 jednobarwnych — formatu 30 x 40 cm.) została ustalona w przedpłacie na 50 zł.

Wpłaty należy przekazywać za album „Ziem Podtatrzańskich“ wyłącznie na konto pocztowe autora w P. K. O. Lwów Nr. 506.409.

PP. Subskrybenci, którzy wpłacą za całość z góry otrzymają stosowną premję. Za pozyskanie dla wydawnictwa większej liczby prenumeratorów jest przewidziana również odpowiednia bonifikata.

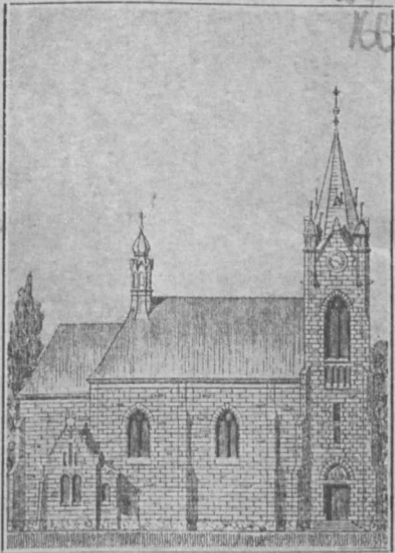
Wydawnictwo „PODHALE W OBRAZACH“ pod osobistym kierownictwem autora prowadzone, dołoży starań aby PP. Subskrybentom, na jak najdogodniejszych warunkach, dać dzieło artystyczne, graficznie wytworne i pod względem wartości naukowej poważne. Wydawnictwo zwraca się równocześnie do wszystkich przyjaciół i miłośników Podhala, by po otrzymaniu pierwszego numeru, który da ogólny pogląd na całość dzieła, zechcieli zainteresować niem koła znajomych i zjednać nowych subskrybentów. W ten sposób przyczynią się do tego, by album ten, pokazujący piękno naszej górskiej krainy mógł się jaknajrychlej ukazać w całości i aby liczbę koła tysięcy prenumeratorów, potrzebnych dla pokrycia kosztów wydawnictwa można było ustalić przed zamknięciem listy Subskrybentów-wydawców. Lista ta zostanie ogłoszona wraz ze szczegółowym objaśnieniem tablic w ostatnim zeszycie albumu „PODHALE W OBRAZACH“.

Do następnych zeszytów będą dołączane spisy zgłaszających się prenumeratorów.

Za wydawnictwo
prof. Józef Pieniążek.

Lwów, maj 1936.
ul. Piaskowa 27.

47
165

CEGIEŁKA

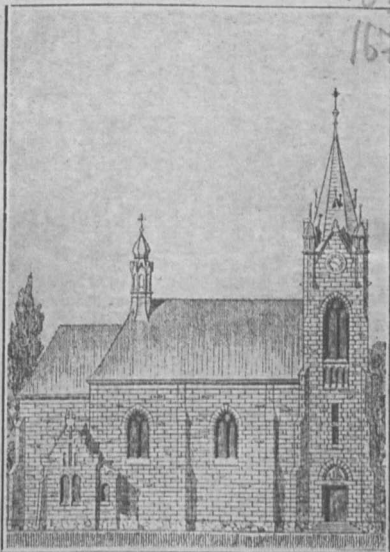
NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA
W JASIENOWIE POLNYM
POW. HORODENKA

Serdeczne »Bóg zapłać«
za złożoną ofiarę

składa

KOMITET BUDOWY

85
162

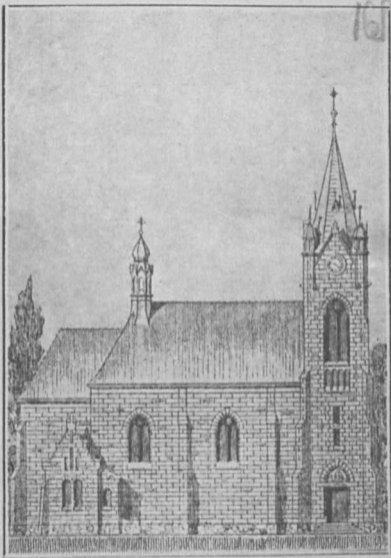
CEGIELKA

NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA
W JASIENOWIE POLNYM
POW. HORODENKA

Serdeczne »Bóg zapłać«
za złożoną ofiarę

składa

KOMITET BUDOWY

CEGIELKA

NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA
W JASIENOWIE POLNYM
POW. HORODENKA

Serdeczne »Bóg zapłać«
za złożoną ofiarę

składa

KOMITET BUDOWY

169

**KOMITET
BUDOWY KOŚCIOŁA RZYM. -KAT.
W JASIENOWIE POLNYM
p. HORODENKA.**

Horodenka, data pieczęci pocztowej.

Konto w P. K. O. Nr. 154.333,

P. T.

Na dalekiem Pokuciu, na najbardziej zagrożonych kresach wschodnich leży wieś Jasienów Polny, zamieszkała w połowie przez ludność polską, rzym. kat., liczącą około 1000 dusz. Ludność ta nie posiadała niestety do tej pory własnego kościoła, i to narażało ją na powolne wynarodowienie ze strony rusinów posiadających we wsi swoją cerkiew.

Aby temu zapobiedz, zabrano się wreszcie w roku 1929 do budowy kościoła, który będzie z czasem kościołem parafjalnym.

Mimo wysiłków i ofiarności wszystkich warstw ludności parafji horodeńskiej zdołano tylko wznieść zewnętrzny mury i przykryć dachem a i na to zaciągnięto do dziś niespłacony dług 25.000 zł., na zupełne zaś wykończenie budowy kościoła potrzeba jeszcze około 70.000 zł.

Mieszkańcy wsi i uboga parafja horodeńska nie są już w możności podołać tym ciężarom, dlatego Komitet ośmiela się odwołać do ofiarności P. T. Rodaków licząc na ich pomoc i hojność w tak doniosłej sprawie obrony naszego obrządku i polskości na kresach, co jest równoznacznem ze wzmocnieniem potęgi naszego Państwa na dalekich rubieżach.

Ufni w Opatrzność Bożą, podjęliśmy się dzieła zbożnego. Pewni jesteśmy że ta Opatrzność pobudzi szlachetne serca P. T. Rodaków do ofiarności i pomocy dla tak ważnej placówki i w tej myśli załączamy cegiełki na budowę, przedstawiające projekt budującego się kościoła, które prosimy przyjąć lub rozsprzedać a ofiary za nie w kwocie 1 zł. od cegiełki prosimy przesać załączonym czekiem P. K. O., przyczem z góry dziękujemy za ofiarę serdecznem staropolskiem „Bóg zapłać“.

P R O T E K T O R :

Dr. Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski
b. Wojewoda Stanisławowski.

K O M I T E T W Y K O N A W C Z Y :

Marjan Krzysztofowicz
właśc. dóbr w Jasienowie Polnym
Przew. Komitetu.

Ludwik Tomkiewicz
Burmistrz m. Horodenki.

ks. Michał Sobejko
Proboszcz w Horodence
Skarbnik Komitetu.

Ignacy Rosiński
Admin. Cukrowni w Horodence
i Przeworsku.

Stanisław Zielonka
Notariusz.

Mikołaj Soliński
Gospodarz w Jasienowie Polnym.

Inż. Władysław Ernest
Profesor Szkoły Roln. w Horodence.

Michał Turczaniewicz
Dyrektor Polskiej Kasy Sp.
w Horodence.

Jan Kielec
Naczelnik gminy w Jasienowie Polnym.

P. S. Gdyby mimo wszystko Ktoś nie zechciał czy niemógł przyjąć cegiełek, prosimy je oddać innej osobie, któraby ofiarę za nie przysłała, gdyż niewolno nam szafować bezowocnie groszem od ust odjętym, a złożonym przez innych.

Wielce Szanowny Panie!

Redakcja Pol. Słownika Biograficznego uprzejmie prosi Wielce Szanownego Pana o wzięcie udziału w załączonej tu ankiecie. Dla ilustracji, jak mogłyby wyglądać artykuły, prześlemy wkrótce kilkanaście życiorysów próbnych, wydrukowanych w formacie Słownika. Jedne z nich pochodzą od członków Komitetu Redakcyjnego (podp.: Red.), inne od współpracowników postronnych; ani jedno ani drugie nie stanowią jednak wzoru bezwzględnie obowiązującego, gdyż dopiero na podstawie analizy tych prób uczestnicy ankiety mają wysnuć wskazówki metodologiczne, a na podstawie ich opinii Komitet Redakcyjny w październiku ułoży ostateczną instrukcję wydawniczą.

Pożądany termin odpowiedzi — 1 września; najpóźniejszy — 1 października.

Kraków, 20 czerwca 1932.

Z szacunkiem

Redaktor Główny:

Wł. Konopczyński.

*adent
29/10 r
[signature]*

28
171

POLSKIE TOWARZYSTWO HIGJENICZNE WE LWOWIE

Lwów, data pieczęci pocztowej.

Wielmożny Panie!

*Zawiadamy uprzejmie, że wkładka za rok 1932. wynosi 2 zł. 50 gr.
i prosimy o wyrównanie tej należności.*

Czek pocztowy Nr. 150.877 dołącza się.

Skarbnik:

Prof. Dr. Trawiński

Prezes:

Prof. Dr. Nowicki

L. 42

70
173

Wkładka 5 zł.

za I kwartał r. 1932

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 42

Wkładka 5 zł.

za II kwartał r. 1932

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 42

Wkładka 5 zł.

za III kwartał r. 1932

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 42

Wkładka 5 zł.

za IV. kwartał r. 1932

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

72
174

X

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o łaskawe wpłacenie
wkładki członkowskiej za rok administracyjny 1933/34
w kwocie 5 zł, a nadto wkładki do Ligi Ochrony Przy-
rody w kwocie 30 gr.

Z poważaniem

Dyrekcja Muzeum Tatrzańskiego
im. Dra T. Chałubińskiego
w Zakopanem.

10/14 72
[Handwritten signature]

72
175

**POLSKIE TOWARZYSTWO
GIMNASTYCZNE „SOKÓŁ - MACIERZ“
WE LWOWIE**

Lwów, w marcu 1933 r.

*Zadwórze 17/8 1920 r. Polskie Termopile.
Na ołtarzu miłości Ojczyzny, bohaterską pierśią zastaniając Lwów,
złożyli w ofierze młode życie. Było ich 318.*

†Pincit Stanisław Batowski „Bitwa pod Zadwórczem”

Wielce Szanowni Rodacy!

Biegnie już trzynasta rocznica potyczki pod Zadwórczem z dnia 17 sierpnia 1920 roku, w której garstka młodzieży powstrzymała przez cały dzień armję Budiennego, ocalając w ten sposób Lwów od zagłady.

Potem zaraz przyszedł „Cud nad Wisłą“.

Cała ta garstka z małymi wyjątkami zginęła, a ciała ich kryje wielki, kresowy kurhan w Zadwórzcu.

Za tę wielką ofiarę — Lwów płaci sercem i pamięcią, toteż cały szereg towarzystw i organizacji wstawiło w program swój coroczne obchody ku czci Zadwórcza. Jedne robią to w formie urządzania marszów, inne zbierają na pomnik. Prawda historyczna każe jednak przyznać, iż pierwszy podkreślił czyn bohaterki i wprowadził zwyczaj urządzania obchodów Sokół-Macierz, który już w pierwszą rocznicę 1921 r. zorganizował uroczystą pielgrzymkę do Zadwórcza w pierwszy dzień Zielonych Świątek. Odtąd już stale rok za rokiem święto to obchodzi, wprowadzając niejako nowy dzień odpustowy w miejscowe zwyczaje. Spieszcy też lud z dalekich okolic do Zadwórcza, ucząc się w ten sposób o Polsce i o jej obrońcach. Namysłaliśmy się przytem, w jaki jeszcze sposób okazać cześć poległym. Czy budować pomnik, czy upiększać kurhan, czy wydać pamiętnik. Przeważyla myśl, aby w tych ciężkich i niepewnych czasach, zamiast wkładania wysiłków w nietrwale dzieło, obrócić usiłowania na pomoc tym, których walki o Polskę pozbawiły opieki i egzystencji, a więc dla sierót i biednych, aby w ten sposób wychować Polsce nowych obrońców i szermierzy. I oto powstaje w Sokole - Macierzy „Fundusz Zadwórczański“, dla którego z okazji pielgrzymki corocznej zadwórczańkiej zbiera się ofiary, rozsyłając t. zw. listki do wieńców, które zawsze wieńczą mogiłę w dzień uroczystości.

Pielgrzymka dlatego jedzie w pierwszy dzień Zielonych Świątek, iż sama rocznica bitwy wypada w czas wakacyjny, a więc uroczyste jej święcenie byłoby trudne.

W czasie zaś dwu świąt można jedno święto poświęcić pamięci tych, którzy powinni pozostać drogimi po wieczne czasy.

Nasz zapał dla Zadwórcza natchnął też artystę malarza Batorskiego do stworzenia dzieła „Bitwa pod Zadwórczem“, którego podobiznę rozesłaliśmy zeszłego roku, a które zakupione zostało dla galerji sztuki Lwowa, na chwałę ofiarnego czynu.

I znowu tego roku wypada nam wyciągnąć rękę z prośbą o dalszą pomoc dla naszego Funduszu.

Poczuwamy się jednak do obowiązku zdać sprawę z dotychczasowej naszej działalności i zużytkowania zebranych kwot. Otóż rachunek „Funduszu Zadwórczańskiego“, zawiadywanego przez „Sokół - Macierz“ i przez jego Komisję rewizyjną kontrolowanego, przedstawia się następująco:

Rok	Dochody	Wydutki
		Marki :
1921	87.741,19	33.827,—
1922	461.912,81	82.950,—
1923	11,859.193,—	12,292.070,—
1924	500,809.000,—	249,416.460,50
	<hr/>	<hr/>
	513,217.847,—	261,825.307,50
		Złote :
1924	1.032,51	658,52
1925	3.833,06	1.815,10
1926	4.726,67	801,25
1927	2.824,86	1.813,14
1928	1.490,45	1.931,22
1929	1.529,61	1.753,10
1930	2.982,49	1.523,34
1931	2.184,39	1.753,51
1932	2.441,20	2.544,48
	<hr/>	<hr/>
Razem	23.045,24	14.593,66

Stan Funduszu z narosłymi odsetkami z dniem 31 grudnia 1932 r. wynosi 8.736 zł. 63 gr.

Przechodząc do wyszczególnienia wydatków, zauważa się przede wszystkim, iż początkowo chcieliśmy obrócić fundusze na pomoc dla sierót po poległych pod samem Zadwórzem. Wynik jednak rozpisanego kilka razy konkursu okazał, że takich sierót nie ma, albowiem pod Zadwórzem zginęła sama młodzież. Nikt nie był w stanie wykazać się jako sierota po tam poległym. Nie było również inwalidów, gdyż batalion majora śp. Zajączkowskiego był wycięty w pień.

Wobec tego postanowiono wziąć w opiekę sieroty po obrońcach naszych wschodnich kresów wogóle i postępować o ile możliwości w ten sposób, by wzięwszy kogoś w opiekę, prowadzić go przez całą szkołę aż do dania mu możliwości samoistnej pracy.

Plan ten przeprowadziliśmy już w kilku wypadkach.

Pierwszym naszym pupilem jest p. Roman Cz., syn poległego w okolicach Zadwórz w kampanji 1920 r. Chowamy go lat 12. Przeszedł szkołę powszechną i całe gimnazjum w Kamionce Strumiłowej, a obecnie jest już na drugim roku medycyny na Uniwersytecie J. K. we Lwowie.

Drugim jest Kazimierz G., któremu jednak tylko częściowo się dopomagało, również już przez lat 10.

Wreszcie utrzymujemy w całości Karola G., którego przeprowadziliśmy przez szkołę wydziałową, utrzymując go w bursie

ormiańskiej, a który obecnie kształci się w szkole technicznej we Lwowie na drogomistrza — ciągle przy naszej pomocy.

Prócz tych stałych pupilów udzielamy czasem dorywczych zapomóg.

Możemy zaś stwierdzić z całą sumiennością, iż ani jeden grosz nie został zmarnowany, nie ma żadnych kosztów administracyjnych, gdyż Funduszem zarządza Zarząd Gniazda i Komitet, poświęcając swą pracę zupełnie bezinteresownie.

Po daniu naszym dotychczasowym pupilom zawodowego wykształcenia, weźmiemy znowu nowych wychowanków, wbijając w ich pamięć, że muszą oddać społeczeństwu i Polsce to, co wzięli, a więc gorącą miłość, ofiarność i gotowość do poświęceń.

Sądzimy, że ten sposób święcenia czynu Zadwórzeńskiego jest właściwy i z trwałą korzyścią dla kresów.

Do podtrzymania prowadzonej od lat 12 idei może się przyczynić każdy Polak niewielką ofiarą raz do roku. Te drobne datki tworzą bowiem, jak to sprawozdanie wykazuje, przecież trwałe dzieło.

Dlatego ośmielamy się zwrócić się znowu do naszych czcigodnych Ofiarodawców z prośbą o pomoc w rozsprzedaży listków do wieńca na kurhan Zadwórzeński w dniu XIII Pielgrzymki t. j. 4 czerwca 1933 i wpłacenie uzyskanej kwoty na czek P. K. O. Nr. 153.408

z równoczesną prośbą

o wzięcie osobistego udziału w tem święcie, aby także nie osłabła zewnętrzna forma corocznej uroczystości.

Ciężko jest dzisiaj większości polskiego społeczeństwa, nad wydatkiem każdego grosza trzeba się zastanowić. Lecz mimo to, grosz rzucany na nasz cel stypendyjny przynosi tak wielką pomoc kilku dobrym młodzieńcom i tyle radości sprawia, że naprawdę powinien być z chęcią dany.

Ośmielamy się więc być natrętnymi, gdyż mamy to głębokie przeświadczenie, że spełniamy owocną działalność.

Wierzmy więc w dobre polskie serce.

C z o ł e m !

Zarząd pol. Tow. gimn. „Sokół-Macierz“ we Lwowie:

<i>Dr. Józef Borowiec</i>	<i>Filibert Czaykowski</i>	<i>Romuald Kwiatkowski</i>
prezes	I wiceprezes	II wiceprezes
<i>Dr. Leopold Tesznar</i>	<i>J. Tadeusz Nowakowski</i>	<i>Tadeusz Zgórski</i>
sekretarz	zast. sekretarza	skarbnik

Komitet Zadwórzeński:

<i>Dr. Emil Lateiner</i>	<i>Bernard Brylski</i>	<i>Rudolf Hauser</i>
--------------------------	------------------------	----------------------

Komisja rewizyjna:

<i>Dr. Stefan Bobowski</i>	<i>Franciszek Żmudziński</i>	<i>Emil Krug.</i>
----------------------------	------------------------------	-------------------

79
177

Fol. ks. Czł.

Wpisowe

uiszczono 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za styczeń 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za luty 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za marzec 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za kwiecień 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za maj 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za czerwiec 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za lipiec 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za sierpień 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za wrzesień 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za październik 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za listopad 19

Fol. ks. Czł.

wkładka miesięczna

za grudzień 19

POTWIERDZENIE ODBIORU. POTWIERDZENIE ODBIORU.

Tom Edwin Zuchowatz

22 6th 1933,

625.

L. 39

Wkładka 5 zł.

za I kwartał r. 1933

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 39

Wkładka 5 zł.

za II kwartał r. 1933

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 39

Wkładka 5 zł.

za III kwartał r. 1933

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

L. 39

Wkładka 5 zł.

za IV. kwartał r. 1933

Towarzystwo literackie im. A. Mickiewicza

Wniosek — prośba.

100 m i tuż niemiecka straż graniczna.

1300 dusz, 350 rodzin przeważnie biednych małorolnych, chałupników, sezonowców-tułaczy, bezrobotnych, repatrjantów, powstańców, ofiar niemieckich więzień politycznych wśród hardej gromady zamożnych Niemców-kolonistów.

75% roli naszej to piaski, 50 — 100% w powodzi co 2 — 3 lata.

1408 roku czyli 524 lata temu z fundacji Władysława Jagiełły powstała historyczna Kopanica wraz z kościołem, ośrodkiem parafji, jako symbol polskiego czynu kulturalnego i kresowy fort warowny polskiej racji państwowej. Różne potem przychodziły czasy i zmienne przypadły parafji losy. Ominięto nas nieomal przy kreśleniu nowych zjednoczonej Polski granic. Tylko dzięki powstaniu zostaliśmy dawnym granitowym, acz kopciuszkowym kamieniem granicznym, stojącym twardo na straży ojców naszych wiary św. i Rzeczypospolitej całości.

Lat 1793 — 1812 — 1919 promienne historii ojczystej litery pisała bohaterów naszych złocista krew ofiarna i na naszej świątyni ołtarzach i na naszego cmentarza krzyżach. Tu spoczywa poległa 17-letnia Anna Sewohl. Pociski armatnie mściwego za ostatnie powstanie najeźdźcy zawzięcie i cynicznie waliły w kościół i zorały cmentarz.

13 lat już wołają o ekspiację sprofanowana świątynia i kości zbezczeszczone. Tymczasem ledwo wylomy wylatane, a cmentarz jeszcze resztkami zasięków kolczastych okolony. Ponure ślady wandalizmu wciąż szydzą z najświętszych uczuć i skarbów naszych. Fundusz na odbudowę kościoła i cmentarza tragicznie nikły. Spustoszoną, wyczerpaną, opuszczoną, przeciętą granicą parafję, chlubę i ofiarę bezinteresownej miłości Ojczyzny i heroicznego poświęcenia, wraz z jej palącymi potrzebami uzależniła siła wyższa od serca i szybkiej, zdecydowanej pomocy społeczeństwa. Sąsiednią parafję za kordonem, naszą dawniejszą zamożną filję, popiera rząd Rzeszy i społeczeństwo niemieckie krociami tysięcy.

525-lecie istnienia parafji, przypadające na przyszły rok, projektujemy uczcić godnie odnowieniem i poświęceniem historycznego kościoła - weterana i cmentarza połączonym z wielkim kresowym ku czci fundatora obchodem jagiellońskim.

Prosimy o zbiorowe i pojedyncze jednorazowe lub periodyczne, choćby drobne na ten cel ofiary, a Instytucje prywatne i publiczne o odpowiednie subwencje. Składamy za nie zgóry serdeczne Bóg zapłać. Powtórne otrzymanie prośby naszej prosimy uważać za omyłkę wzgl. dowód dalszego braku dostatecznych funduszy, a w razie wyczerpania zasobów na cele kulturalne zarezerwować wniosek do późniejszej decyzji. Konto czekowe PKO Nr. 100.514.

Proboszcz i Przewodniczący
Kat. Komitetu Bud.
Ks. Jordan

einer „Philosophie der Tat“¹⁾, versöhnt die Dreierheit der menschlichen Ideale, der Schönheit, Wahrheit und des Guten, und den Glauben an die Wichtigkeit der Kunst und des Schönen für die Erziehung des Menschengeschlechtes mit Hegels dialektischer Methode und mit dessen historiosophischen Gedanken. Das Schöne wird für Cieszkowski zur Thesis, das Wahre zu dessen Antithesis, das Gute zur Synthesis von beidem. „Die Weltgeschichte“ ist für ihn „der Entwicklungsprozeß des Geistes der Menschheit in der Empfindung, im Bewußtsein und in der Betätigung des Schönen, Wahren und Guten, ein Entwicklungsprozeß, den wir in seiner Notwendigkeit, Zufälligkeit und Freiheit zu erkennen haben“ (133). „Die antike Welt ist die Welt der unmittelbaren Empfindung“ (134), „das Bewusstsein des

¹⁾ Vgl. A. Żółtowski, „Graf August Cieszkowskis Philosophie der Tat“. Ob die „Philosophie der Tat“ schon „Pragmatismus“ ist? Cieszkowski gebraucht als Motto für das dritte Kapitel seiner „Prolegomena zur Historiosophie“ die Worte Goethes:

Mir hilft der Geist! Auf einmal seh' ich Rat.
Und schreibe getrost: am Ende wird die T a t.

Französisch-deutsche Einflüsse waren es wohl (MAINE DE BIRAN, SAINT-SIMONISTEN, FICHTE, GOETHE, SCHELLING), die überhaupt die polnischen Dichter und Philosophen gegen die dreißiger und vierziger Jahre die T a t, ja die praktische Seite des menschlichen Seelenlebens betonen ließen. So schreibt 1843 Heinrich Korwin Kamieński in seinem Werk „Philosophie der materiellen Ökonomie der menschlichen Gesellschaft“ (polnisch) S. 149: „Ich vollbringe, also bin ich, ist die Zukunft der Philosophie; ich denke, also bin ich, ist ihre Vergangenheit.“

Weltgeistes ist erst im Christentum erwacht“ (136) „zur wirklichen Betätigung aller früheren Elemente“ werden wir in der Zukunft gelangen“ (139). „Im totalen Charakter des Weltgeistes aber wird sie die Betätigung:

- a) des Schönen, im Gefühle — die Liebe,
- b) des Wahren, im Wissen — die Weisheit,
- c) des Guten, im Willen — die Kraft und Allmacht des Lebens erzeugen ¹⁾.“

Überhaupt hatten die polnischen Philosophen und Dichter der Blütezeit der polnischen Literatur im 19. Jahrhundert, die sich nicht nur von Hegel, sondern in hohem Maße auch von Schelling, Fichte und im allgemeinen von der „deutschen Romantik“ stark beeinflussen ließen, eine recht hohe Meinung von der Schönheit und von der Kunst. Die Kunst stand für sie, so wie auch für Hegel ²⁾, dem Range nach gleich neben der Religion, ja Kunst und Religion war für viele unter ihnen eins ³⁾.

¹⁾ Die hier in Klammern beigefügten Zahlen beziehen sich auf die betreffenden Seiten der „Prolegomena zur Historiosophie“ ²⁾.

²⁾ Enzyklopädie der philos. Wissensch. § 563.

³⁾ Józef KREMER, „Briefe aus Krakau“ (polnisch) I, 15. Kallenbach „Kraśiński“ II, 154. Brief Kraśińskis an Gaszyński.

Karol LIBELT, Ästhetik (polnisch) I, 131.

MICKIEWICZ: „Die Literatur, die ein ernstdenkendes Publikum ergötzen soll, sollte das sein, was sie in großen Schöpfungsepochen war, sollte zugleich Religion, Politik, Macht und Tat sein“;

Wenn man die Hochschätzung der Kunst vor allem seitens Schillers, der einer der wichtigsten Begründer der ästhetischen Spieltheorie ist, und auch Hegels, der dieser Theorie nicht abhold war, mit dem Widerwillen zu ihr von Gegnern, denen das Spiel unzweifelhaft zu minderwertig erscheint, als daß es zur Deutung der Kunst dienen könnte, vergleichend in Beziehung setzt, so stößt man auf eine Tatsache, die schwer zu erklären ist. Hat doch Schiller mit seiner Auffassung der Kunst, trotzdem er im Spiel ihr Vorbild sah, zu Befürchtungen, die an einen schon sehr frühen Ausspruch SULZERS erinnern, keinen Grund gegeben. Sulzer schreibt: „Man hat durch den falschen Grundsatz, daß die schönen Künste zum Zeitvertreib und zur Belustigung dienen, ihren Wert erstaunlich erniedrigt¹⁾“. Spiel ist nicht allein Zeitvertreib, die Spiele der Kinder nicht nur, sondern auch das spielende Sinnen des Erwachsenen, dem das Leben und die Kunst unaufhörlich wichtige Anregungen gibt, ist ein unersetzlicher Grund und ein wunderkräftiges Mittel der Erziehung, des Fortschrittes zur immer höheren Entwicklung unserer Gesinnung, Einsicht und unseres Strebens.

Derjenige, der freilich wirklich teilweise der Stellung

vgl. Piotr Chmielowski, Die Ästhetik des Mickiewicz (polnisch) 166 ff.

¹⁾ Vorrede zur „Allgem. Theorie der schönen Künste S. VII“. Sulzer hat wohl hier Plato im Auge gehabt.

der Kunst und auch des Spiels im Vergleich zu verwandten Erscheinungen ihren hohen Rang genommen hat und sich für seine ästhetische Spieltheorie in gewisser Hinsicht mit Recht Gegner heraufbeschwor, ist in der Neuzeit¹⁾ SPENCER. Wie bedauernswert klingen schon die einleitenden Worte Spencers zu dem neunten Kapitel des zweiten Bandes seiner Prinzipien der Psychologie, die in der deutschen Übersetzung von Vetter folgendermaßen lauten: „Vor vielen Jahren stieß ich auf ein Zitat aus einem deutschen Werke des Inhalts, daß die ästhetischen Gefühle aus dem Spieltrieb entspringen. Der Name des Autors ist mir entfallen und ebenso erinnere ich mich nicht mehr, ob irgendwelche Gründe für diese Behauptungen angeführt oder weitere Schlüsse daraus gezogen waren!“ Sollte der Spencer entfallene Name wirklich der Vermutung Milthalers nach²⁾ Schiller gewesen sein? Jedenfalls kümmerte sich Spencer um die Geschichte der Ästhetik recht wenig; er kannte Schiller als Ästhetiker anscheinend recht schlecht oder gar nicht, kannte auch nicht die ästhetischen Ansichten eines Plato, eines Dubos, eines Kant.

Die ästhetische Spieltheorie Spencers ist eigene

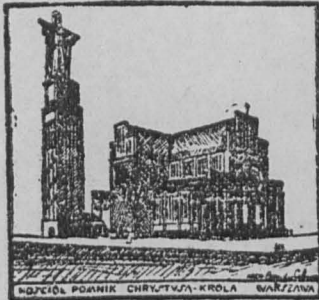
¹⁾ Platos Hintansetzung der Kunst, in Anbetracht der Gefahren, die die Kunst mitunter mit sich bringt, geschah mit ziemlich bewußter Absicht, was sich von Spencer nicht behaupten läßt.

²⁾ Julius Milthaler, „Das Rätsel der Schönen“ S. 52.

73
112

KOMITET BUDOWY
KOŚCIOŁA-POMNIKA CHRYSYDUSA KRÓLA
 KU CZCI
 POLEGŁYCH W OBRONIE OJCZYZNY W R. 1920
 WARSZAWA, TYKOCIŃSKA 23
 KONTO CZEKOWE P.K.O. № 14060

Data stempla pocztowego.

P. T.

Już dawno ucichł huk armat, kiedy to wróg nawałał niszczy-
 cielską dotarł prawie do Serca Ziem Polskich — Warszawy i kiedy
 krwawe chmury, a za nimi okrutna pożoga, zaczęły unosić się groź-
 nie nad zboląłą i umęczoną Ojczyzną naszą.

Starzy i młodzi, dzieci i kobiety — silni duchem, potęgowanym
 Bożą mocą — chwycili za broń i pod opieką woli Bożej dokonany został „Cud nad
 Wisłą“. Polska Zmartwychwstała z otchłani grobowej i wyniesiona została na szczyt
 samoistnej Niepodległości.

Tym to właśnie bohaterom, poległym wówczas na polu chwały i w obronie Oj-
 czyzny wznosi Naród Polski Pomnik, który będzie słałił po wszystkie czasy ich nad-
 ludzkie czyny, a jako kościół będzie żywym pomnikiem, głoszącym piękną historję
 bohaterstwa Żołnierza Polskiego.

Kościół-Pomnik godny sławnej tradycji poległych ojców, synów i braci na-
 szych będzie mógł zaspokoić potrzeby religijne i narodowe terażniejszych i przy-
 szłych pokoleń w nowoerygowanej parafji Chrystusa Króla. Budowa świątyni-po-
 mnika rozpoczęta. W święto Chrystusa Króla 28. X. 34. Jego Eminencja Ks. Kardynał
 Kakowski dopełnił poświęcenia kamienia węgielnego. Zanosimy więc gorącą prośbę
 o złożenie ofiary na ten cel w postaci cegiełki.

Nadmieniamy, iż listę ofiarodawców zaszczyliły następujące Osoby i Firmy:

Min.Gen.Sławoj Składkowski Zł. 100.	Płk. Rud. Niemira, Przemyśl Zł. 10.	Prez. Dr. K. Zieliński, Lwów Zł. 15.
Adw. Ludwik Domański „ 100.	„ Mich. Zdziechowski, Łódź „ 20.	Dyr. Jan Wasilewski „ 30.
„ Franciszek Paschalski „ 100.	„ Br. Remiszewski, Bydgoszcz 13.	Janusz Olchowicz „ 15.
Prof. Wojciech Górski „ 100.	Ppłk. Jan Dunin-Wąsowicz „ 10.	Tadeusz Olchowicz „ 15.
Elektrownia Łódzka „ 100.	„ Karol Steucz, Toruń „ 13.	Mjr. Inż. Dymitr Proszkowski „ 20.
Kolejki Dojazdowe Łódzkie „ 50.	52 pułk piech., Złoczów „ 10.	Dyr. Tadeusz Peretjatkowicz „ 20.
Karol Hoffrychter, Łódź „ 50.	Komend. Jagrym Maliszewski „ 25.	Dr. Irena Panenkowa „ 10.
Starosta J. Suski, Gniezno „ 50.	Dr. Tadeusz Parlikowski „ 10.	Helena Weber „ 5.
Gen. Dyw. Rud. Prich, Toruń „ 50.	Płk. Karol Masny „ 25.	Marja Werner „ 5.
38 pułk piech., Przemyśl „ 50.	Zdzisławowa Szebeko „ 30.	Marja Jazwińska „ 2.
VIII Kom. Pol. Państw. „ 35.	Marja Ks. Gedroyciowa „ 25.	Władysław Juźwik „ 2.
XII Kom. Pol. Państw. „ 29.	Marja Sobocińska Dymowska „ 20.	Władysław Kacperski „ 2.
IV Kom. Pol. Państw. „ 21.	Inż. Wiktor Wagner „ 10.	Dr. med. Wanda Paszkowska „ 6.
Państw. Zakł. Umundur. „ 17.	Wodociągi i kanalizacje „ 40.	Dyr. Stefan Bielik „ 7.
84 pułk piech., Pińsk „ 24.	Prez. Fr. Duzalski, Poznań „ 30.	Drukarnia „Mazowiecka“ „ 7.
Pułk. J. Kaliński, Stanisławów „ 15.	Kurator Marjan Godecki, Brześć 35.	Stefan Dudkowski „ 3.
Ppl. Wilh. Popelka, Grudziądz „ 15.	WicePrez. W. Szawłowski, Równe 35.	Zofja Brzozowska „ 3.
„ Bronisław Kęnc, Chełmno „ 10.	Prof. Inż. Ulman, Łódź „ 100.	Helena Chrzanowska „ 2.
Płk. Kaz. Żelisławski, Tar. Góry 10.	Inż. Paweł Romocki „ 25	Stefan Adamowski „ 3.

Mając nadzieję, iż spotkamy się z hojnym poparciem J.W.Pana, pozwalamy so-
 bie wyrazić serdeczne „Bóg zapłać“

Przewodniczący:

Ks. JAN GOŁĘDZINOWSKI
 Proboszcz Parafji Chrystusa Króla

Sprawozdanie rachunkowe Koła Polskiego Związku Zachodniego we Lwowie

za rok admin. 1934/35

Przychód

Pozostałość z 31 marca 1934 r.

Fundusz rozporządzalny	Zł.	1.462.77	
„ Stypendjalny	„	1.000.—	
„ Kolonijny	„	1.000.—	
„ Gwiazdkowy	„	<u>143.75</u>	3.606.52
Ruchomości			<u>430.—</u> 4.036.52

Składki:

Wpisowe członków	Zł.	22.—
Składki członków zwyczajnych	„	2.345.45
„ „ wspierających	„	315.—

Inne dochody:

Dochód z odczytów	„	344.—	
Czysty dochód z imprez	„	2.573.95	
Subwencje i ofiary	„	623.86	
Procent od kapitału	„	<u>95.40</u>	6.319.66

Dochód brutto z imprez zleconych przez Władze Związku:

a) listy składkowe	Zł.	66.32	
b) jednorazowa danina	„	<u>60.—</u>	126.32

Różne

a) zwrot za użycie maszyny	Zł.	60.—	
b) sprzedaż Frontu Zachodniego	„	1.—	
c) sprzedaż cegiełek na Macierz Śląską	„	<u>13.50</u>	74.50

Razem Zł. 10.557.00

Skarbnik: *Mühlówna*

Rozchód

Składki:

Koszty inkasa	Zł.	239.87	
Przekazano Obwodowi składki członków zwycz.	„	1.450.81	
„ „ „ „ wspier.	„	<u>270.—</u>	1.960.68

Koszta administracyjno-biurowe:

Lokal, opał, usługa, podat. lokat.	Zł.	958.02	
Pobory i świadczenia społeczne	„	686.29	
Poczta, telefon, teleg.	„	376.19	
Materiały piśmienne i biurowe	„	99.39	
Koszta podróży, tramwaje	„	134.40	
Amortyzacja ruchomości	„	43.—	
Naprawa maszyny	„	22.50	
Druk sprawozdań za r. 1934	„	120.—	
Drobne wydatki	„	<u>87.55</u>	2.527.34

Wydatki na działalność propagand.:

Urządzenie odczytów	Zł.	214.30	
„ kolonji letniej	„	1.029.60	
Utrzymanie stypendystów	„	735.—	
„Gwiazdka“	„	394.28	
Prenumerata czasopism	„	32.—	
Zakup książek do biblioteki Koła	„	150.—	
Biblioteczka dla Prus Wschodnich	„	500.—	
Drobne wydatki propagandowe	„	<u>40.—</u>	3.095.18

Imprezy zlecone przez Władze Związku:

a) Jednorazowa danina	Zł.	400.—	
b) Listy składkowe	„	<u>66.98</u>	466.98

Subwencje i ofiary:

Obwód Lwowski	Zł.	329.70	
Na pomnik w Działdowie	„	20.—	
Dar na Bytom	„	<u>5.—</u>	354.70

Pozostałość na 1 kwiecień 1935 r.

Gotówka w kasie i bankach:			
Fundusz rozporządzalny	Zł.	1.496.77	
„ stypendjalny	„	265.—	
„ gwiazdkowy	„	<u>3.35</u>	1.765.12
Ruchomości			<u>387.—</u> 2.152.12

Razem Zł. 10.557.00

Kom. Rew.: *Pilch*
Makuszówna
Piasek

82
135

MAJ 1935

KATALOG

WYDAWNICTW WŁASNYCH (I NABYTYCH)

T-WA OŚWIATY ROLNICZEJ—KSIĘGARNIA ROLNICZA

Wszystkie wydawnictwa fachowe T-wa Oświaty Rolniczej w Warszawie podzielone są na kilka seryj, zależnie od tego, dla kogo są przeznaczone — dla właściciela lub kierownika większego, czy też mniejszego gospodarstwa, dla uczących się (wszystkich szczebli) i t. d. Książki zaliczone do poszczególnych seryj różnią się między sobą: wielkością, sposobem ujęcia treści, przystępnością, wreszcie ceną.

Każda Serja, kupowana w całości, kosztuje o 10% mniej (a Encyklopedia Gospod. Wiejskiego o 15%), niż oddzielnymi tomikami.

A. WYDAWNICTWA DLA WYKSZTAŁCONYCH ROLNIKÓW.

ENCYKLOPEDIA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO jest to wydawnictwo, składające się obecnie z kilkudziesięciu książek, napisanych na poziomie wyższo-średnim, przeznaczone więc jest w zasadzie dla studentów, ziemian, nauczycieli i t. d. Książki te są ze sobą tylko luźno związane ogólnym planem wydawniczym, stanowią natomiast każda oddzielnie zamkniętą w sobie całość i mogą być oddzielnie kupowane. Poszczególne tomiki mogą być oprawiane razem po dziesięć kolejnych numerów (1—10, 11—20 i t. d.) w zbiorowe duże tomy, albo też łączone według tematów.

Encyklopedia ta obejmuje całość gospodarstwa wiejskiego, a mianowicie: rolnictwo, leśnictwo i ogrodnictwo.

1. Biedrzycki St. Ciągówka	—,60
2/3. Prawocheński R. Rasy owiec	(w dr.)
4. Dobrzański L. Rozpoznawanie chorób zwierząt domowych wycz.	
5. Garbowski L. Choroby roślin	1.—
6. Biedrzycki St. Uprawa odłogów	—,50
7/9. Szule K. Klimat i czynniki pogody	2,50
10. Zacharski A. Technika jajczarska	—,60
11/12. Miklaszewski St. Rozpoznawanie gleb w polu, wyd. III	4,50
13. Turczynowicz St. Nawodnianie łąk, pól i ogrodów	1.—
17/18. Szwarec A. Techniczne własności drewna	wycz.
19/20. — Cięcie lasu i sortowanie drewna, wyd. II	w dr.
21. Tempski K. Izby rolnicze	—,50
22/24. Prawocheński R. Pochodzenie, pokrój i rasy koni	4.—
25/26. Szwarec A. Transport drewna	1,80
27/30. Miklaszewski St. Powstawanie i kształtowanie się gleby	3.—
31/32. Chrzęszcz T. Wina i inne napoje owocowe, wyd. II	4,50
33/34. Turczynowicz St. Torf, jego eksploatacja i zastosowanie	2,20
35/36. — Roboty ziemne	1,80
37/38. Trybulski M. Króliki (rasy, wychów i użytł.) wyd. II	5,50
39/40. Pawlik St. Dzierżawa i umowa dzierżawna	3.—
41/42. Szwarec A. Chemiczna przeróbka drewna	1,80
43/45. Biedrzycki St. Maszyny i narzędzia do uprawy roli	3.—
46/47. Nehring E. Cebula i warzywa pokrewne	wycz.

48/50.	Szwarc A. Mechaniczna przeróbka drewna	3.50
51.	Trybulski M. Kozy	1.20
52/55.	Biedrzycki St. Maszyny i narzędzia do sprzętu	4.50
56.	Nehring E. Kapusta, kalafiory i warzywa pokrewne, w. II	2.80
57/60.	Prawocheński R. Hodowla, wychów i użytkowanie koni	5.—
61.	Gordzialsowski I. Istota i zwalczanie chorób zakaźnych	1.—
62/63.	Mokrzyński J. Przechowanie ziarna w śpichrzach	2.—
64.	Szwarc A. Poboczne użytki leśne	1.80
65/67.	Jankowski M. Kwaciastwo gruntowe, wyd. II.	6.—
68.	Mering A. Przetwory owocowe	2.80
69/70.	Turczynowicz St. Materiały budowlane i ich łączenie	3.50
71/72.	Lille O. Położnictwo weterynaryjne	2.—
73/76.	Trybulski M. Kury	8.—
77/80.	Garbowski L. Choroby roślin rolniczych	8.50
81.	Mering A. Przetwory warzywne	1.80
82.	Szwarc A. Użyteczność drzew leśnych	1.80
83/84.	Nehring E. Pomidory, ogórki, arbuzy i t. p. wyd. II	2.80
85/89.	Turczynowicz St. Budowle wiejskie (budynki, drogi, mosty)	13.50
90.	Królikowski J. Wosk pszczeli, jego przetwory i zastosow.	1.50
91/93.	Prawocheński R. Pokrój i rasy świń	4.50
94/95.	Nehring E. Warzywa liściowe oraz przyprawy kuchenne	3.80
96/98.	Jankowski E. Organizacja, prowadz. i wycenianie ogrodów	5.—
99/100.	Nehring E. Szparagi i rośliny korzeniowe	2.50
101/104.	Prawocheński R. Dobór, wychów, żywienie i użytkow. świń	7.50
105/107.	Trybulski M. Psy (rasy, wychów, tresura i leczenie)	8.—
108/110.	Hryniiewicz K. Gorzelnictwo rolnicze	6.80
111/112.	Nehring E. Truskawki, poziomki i warzywa nasienne	3.50
113/115.	Trybulski M. Dzikie zwierzęta futerkowe	8.—
116/118.	Kotowski F. Ogólne zasady uprawy roślin warzywnych	8.—
121/123.	Turczynowicz S. Meljorowanie i zagospodarowanie torfowisk	7.50
128/130.	Mizerski M. Gospodarstwo karpiove i zakładanie stawów	9.—

Tomy zbiorowe Encyklopedji.

Nehring E. Warzywnictwo szczegółowe (6 cz.) opr. 17.—	15.50
Prawocheński R. Hodowla koni (2 cz.)	8.—
— Hodowla świń (2 cz.)	10.—
Turczynowicz St. Budownictwo wiejskie (3 cz.)	16.—

WYNIKI DOŚWIADCZEŃ POLOWYCH, to cykl prac, podających do wiadomości szerokiego ogółu rolników, wyniki badań i doświadczeń odmianowo-nawozowych, krajowych zakładów doświadczalnych.

1. Hellwig Br. Wyniki doświadczeń nad wapnowaniem gleb	—90
2. — Wyniki doświadczeń nad głęboką uprawą roli i posiewną uprawą zbóż	—90
3. Falkowski L. Odmiany fasoli karłowej w świetle doświadczeń	—60
4. Dzikowski B. Dotychczasowe wyniki uprawy soi w Polsce	—60
5. Listowski A. Uprawa ziemniaków w świetle doświadczeń	1.50
6. Staniszkis W. prof. Wyniki doświadczeń z lnem	1.20
7. Józefowiczówna M. Polowa uprawa pomidorów	—60
8. Lityński A inż. i Saloni K. inż. Dobór odmian pszenicy jarej	—50
9. Zaborski W. inż. Dobór odmian jęczmienia	—50

PRACE EKONOMICZNO I SPOŁECZNO-ROLNICZE obejmują prace na różne tematy, społeczne, ekonomiczne i agrarne.

Gryziewicz St. Międzynarodowy obrót masłem	2.—
Sawicki Wl. inż. Książka rolnicza na tle kryzysu rolniczego. Str. 16	—30

B. WYDAWNICTWA DLA SZEROKIEGO OGÓŁU GOSPODARZY I GOSPODYŃ WIEJSKICH.

WYDAWNICTWA ENCYKLOPEDYCZNE I PODRĘCZNE. Ta grupa zawiera książki specjalne, naogół obszerne, o typie podręcznych poradników lub informatorów, albo też skróconych podręczników, obejmujących w krótkim ujęciu całość wiedzy gospodarskiej.

1. *Miczyński K.* Rolnik wzorowy. Wyd. VIII wycz.
2. *Jankowski E.* Ogród wiejski (warzywny, owocowy i ozdobny) 12.—
3. *Encyklopedyczny poradnik gospodarza wiejskiego*, całość . . . 16.—
T. I. Rolnictwo. Ogrodnictwo. Leśnictwo 10.—
T. II. Zesz. 1. Hodowla zwierząt, drobiu, ryb, pszczół i t. d. . . 8.—
Zesz. 2. Technologia rolna, ogrodnicza i leśna . . . (w dr.)
4. *Ludkiewicz Z.* Dobry gospodarz (roln., ogrodn., hodowla) . . 9.—

-
5. Kieszonkowy kalendarz rolniczy (z notatnikiem) w opr. płóc. 2.50
 6. Kiesz. kalendarz ogrodniczy i pszczelarski (z not.) w opr. płóc. 2.50

PRAKTYCZNE PODRĘCZNIKI ROLNICTWA I NAUK POKREWNYCH mają za zadanie zamknąć w kilkunastu większych książkach całość nauk rolniczych. Są to zarazem krótkie podręczniki dla użytku w szkołach rolniczych. Każda gałąź gospodarstwa wiejskiego ujęta jest w jednym oddzielnym podręczniku.

1. *Biedrzycki St.* Podręcznik miernictwa dla rolników 1.80
2. *Brzóska St.* Praktyczne pszczelnictwo. Wyd. II 4.50
3. *Chrzęszcz T.* Technologia rolna 6.50
4. *Dobrzański L.* Poradnik weterynaryjny dla rolników. Wyd. II . . 7.50
5. *Kalinowski K.* Poradnik budowlany dla rolników 3.50
6. *Mieczyski T.* Krótki podręcznik gleboznawstwa 6.50
7. *Nehring E.* Podręcznik warzywnictwa 3.50
- 9/10. *Rogoziński St.* Chów zwierząt domowych. Tom I. Hod. ogólna 4.50
Tom II. Hodowla szczegółowa 5,50 całość 9.50
11. *Ruśkiewicz S.* Krótki podręcznik leśnictwa 2.—
12. *Trybulski M.* Gospodarski chów drobiu. Wyd. II 4.—

BIBLIOTEKA ROLNIKA WZOROWEGO jest jakby popularnym wydaniem Encyklopedji Gosp. Wiejsk. Poszczególne jej tomiki traktują podobne tematy, tylko napisane są przystępnie, z uwzględnieniem praktycznych potrzeb przedewszystkiem mniejszych gospodarstw.

1. *Olszyński Wł.* O nawozach naturalnych 1.50
2. *Arnold J.* Hodowla ryb w stawach, wyd. II wycz.
3. *Biedrzycki St.* Nauka o uprawie roli. Wyd. II 2.80
4. *Kwasieberski M.* Chów bydła. Wyd. III. 3.80
5. *Leśniowski St.* O nawozach pomocniczych. Wyd. III. 1.50
6. *Dakowski W. i Szwarz A.* Gospodarka drzewna (w dr.)
7. *Rożański M.* Uprawa łąk i pastwisk 1.80
8. *Karczevska M.* Prakt. wskazówki dla hodowców świń . . . 3.50
9. *Trybulski M.* Hodowla gołębi 2.80
10. *Moczarski Z.* Chów owiec (w dr.)
11. *Karczevska M.* Dobre nioski, wyd. II 2.50
12. *Chmielecki W.* Prakt. wskazówki dotyczące urządzenia i prowadzenia małych gospodarstw 4.20
- Bal A.* Gospodarka mleczna (całość 3 t.) 5.80
13. — tom I. Mleko (produkcja i sprzedaż) 2.—
14. — tom II. Maślarstwo 2.—
15. — tom III. Serowarstwo 2.40

BIBLIOTEKA OGRODNICZA ma na względzie potrzeby właścicieli ogrodów (owocowych, warzywnych i ozdobnych), jak i wogóle miłośników ogrodnictwa. Poszczególne książeczki obejmują — 80 — 120 stron druku i posiadają ozdobną wielobarwną okładkę.

1. *Schönfeld St.* Żywopłoty, szpalery i osłony 2.40
2. *Łebkowski I.* Drzewa ozdobne liściaste 3.—
3. — Krzewy ozdobne liściaste (w dr.)
4. — Drzewa i krzewy ozdobne iglaste (w dr.)
5. *Gładysz A.* Urządzenie i pielęgnowanie sadu 3.—
6. — Drzewa w sadzie owocującym 2.40
7. — Krzewy owocowe i truskawki (w dr.)

BIBLIOTEKAZKA POLSKIEJ GOSPODYNI ma na celu dostarczenie popularnych, ściśle praktycznych podręczników z zakresu gospodarstwa kobiecego na wsi (urządzenie i prowadzenie domu, sporządzenie zapasów domowych, wychowanie i t. d.).

1. *Karczevska M.* Wyrób wędlin sposobem domowym 1.80
2. *Mering A.* Domowe przetwory z owoców i warzyw 2.50
3. *Byczyńska - Tyszkowa H.* Dom wiejski i jego urządzenie 1.80

BIBLIOTEKA PRAWNO - ROLNICZA obejmować będzie teksty ustaw, rozporządzeń i innych przepisów prawnych, ich objaśnienia (komentarze), skorowidze i t. p. z zakresu rolnictwa i dziedzin pokrewnych.

1. Akcja finansowo-rolna (oddłużeniowa) (w dr.)

C. WYDAWNICTWA POPULARNE (DLA WSZYSTKICH).

GROSZOWA BIBLIOTEKAZKA ROLNICZA to serja tanich, praktycznie i przystępnie napisanych broszurek, zrozumiałych nawet dla początkujących rolników, włościan, posiadaczy drobnych parceli i t. p.

1. *Olszański Z.* Apteczka weterynaryjna —.90
2. *Jankowski S.* Uprawa ziemniaków —.90
3. *Hulla K.* Gospodarski chów królików —.90
4. *Piętka G.* O korzyściach i zakładaniu mleczarni spółdzielczych —.90
5. *Trybułski M.* Dochodowy chów kur —.90
6. *Karczevska M.* Ogródek warzywny na własny użytek —.90
7. *Dobrzański L.* Co zrobić w wypadkach chorób zwierząt i drobiu —.90
8. *Spiss L.* Wyrób win owocowych sposobem domowym —.90
9. *Makowski Z.* Jak założyć i prowadzić ogród owocowy —.90
10. *Trybułski M.* Dochodowy chów gęsi i kaczek —.90
11. *Sawicki Wł.* O zmianowaniu roślin —.90
12. *Karczevska M.* Jak chować indyki i perlice —.90
13. *Szturm J.* Uprawa i nawożenie pszenicy —.90
14. *Byczyńska H.* Wyrób serów w domu —.90
15. *Brzóska St.* Jak założyć i prowadzić pasiekę —.90
16. *Kalinowski K.* Jak naprawiać i utrzymywać budynki —.90
17. *Trybułski M.* Dochodowy chów królików angorskich —.90
18. *Skoczylas Sz.* O uprzęży gospodarskiej i jej naprawie —.90
19. *Rożański M.* O odmianach i nasionach roślin zboż. i przemysł. —.90
20. *Skoczylas Sz.* O zaprzęganii koni i powożeniu —.90

D. WYDAWNICTWA NABYTE.

1. Podręcznik gospodarstwa wiejskiego, t. I 20.—
2. *Golonka Z. dr.* Podręcznik uprawy łąk 6.—
3. *Ciesielski T.* Wiadomości z zakresu nauk przyrodniczych 1.—
4. *Brzeziński K.* Polska Pomologia, wyd. II, w opr. 11.— 10.—

84
187

ZIEMIA CZERWIŃSKA

ROCZNIK ODDZIAŁU POLSKIEGO
TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO

REDAKTOROWIE:

KAZIMIERZ HARTLEB i KAZIMIERZ TYSZKOWSKI

WYCHODZI W 2 ZESZYTACH PÓŁROCZNYCH
W OBJĘTOŚCI 20 ARKUSZY DRUKU

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
LWÓW, UNIWERSYTET
Konto P. K. O. Lwów, Nr. 505.530.

PRENUMERATA ROCZNA ZŁ. 10.—
DLA CZŁONKÓW P. T. H. ZŁ. 5.—

CZŁONKOWIE
ODDZIAŁU LWOWSKIEGO P. T. H. OTRZYMUJĄ
BEZPŁATNIE

TREŚĆ

A. ROZPRAWY:

1. Ś. p. L. Finkel: Karol Szajnocha.
2. A. Czołowski: Zamek Trembowelski.
3. Ł. Charewiczowa: Mieszczka lwowska XVI w. Zofja Hanłowa.
4. E. Barwiński: Pierwszy podział administracyjny Galicji.

B. ARTYKUŁY:

1. A. Kopystiański: Schemat historii ruskiej w teoretycznym i praktycznym ujęciu prof. M. Hruszewskiego.
2. T. Mańkowski: Z problemów Lwowskiej Architektury kościelnej.
3. St. Hoszowski: Źródła do dziejów gospodarczych Lwowa XIX i XX w.
4. F. Pohorecki: O średniowiecznych dyplomach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

C. MATERJAŁY A. Czołowskiego i W. Ziembickiego.

D. PRZEGLĄD LITERATURY do dziejów politycznych Ziemi Czerwieńskiej przez B. Włodarskiego, E. Małczyńską, K. Lewickiego i M. Tyrowicza.

E. KRONIKA ŻYCIA NAUKOWEGO przez F. Pohoreckiego i J. Skrzypka.

M A R I A N U M

BIULETYN SPRAWOZDAWCZY TOW. DOMU SODALICYJNEGO „MARIANUM“
WE LWOWIE (UL. OSTROŁĘCKA L. 4 — TEL. 97-00. — P. K. O. 142.120)
ZA ROK 1933 i 1934

Zasadniczy plan Działa.

Polacy katolicy! W obliczu wielkich przemian dziejowych, sięgających do podstaw duchowej struktury narodu, postępując po linii Waszej poważnej troski o to, by stały się przemianami na lepsze, a nie na gorsze, zrozumieliśmy, że, jak przed 300 laty płomień ofiarnej miłości ku Matce Bożej, z serc bohaterskich obrońców Jasnej Góry rozpalil pożarem twórczego zapału cały naród, tak również w dobie obecnej, płomienna miłość Polaków katolików ku Bogarodzicy może najpotężniej zaważyć na szali dobrych losów Polski, oraz skierować ją na drogi potęgi, rozwoju i znaczenia w świecie.

W tej myśli, odezwą z dnia 19. grudnia 1932 nawiązując do najwznioślejszych tradycyj z naszej przeszłości, wezwaliśmy Was, by tu, we Lwowie, pod bokiern bolszewji, na kresach Rzeczypospolitej, stworzyć twierdzę wiary, dobrych obyczajów, przybytek poważnej, naukowej pracy, strażnicę polskiego ducha: „M A R I A N U M“
Dom, któryby, w myśl art. 3 zatwierdzonego przez Władze statutu, dostarczał bezpłatnych, względnie po własnych kosztach, mieszkań dla należących do Sodalicji Marjańskiej Akademickiej we Lwowie, studentów Wyższych Uczelni Lwowskich, dla innych zaś Sodalicji byłyby ogniskiem wszechstronnej, zbożnej działalności.

Sprawozdanie z dwu lat rozwoju.

Myśl o utworzeniu we Lwowie „Marianum“ z akademickim domem, a przez to o uformowaniu zdrowego ośrodka czystej, nieskażonej atmosfery katolickiej wśród przyszłości narodu: Młodzieży akademickiej, odrazu spotkała się ze zrozumiałem, miłem przyjęciem u społeczeństwa, oraz wywołała bardzo pocieszające dowody wielkiej ofiarności. W ciągu dwu lat od założenia Towarzystwa D. S. „Marianum“ we Lwowie, ofiarowano na ten cel:

- 1-o: Willę przy ul. Ostrołęckiej l. 4 na dom sodalisów studentów Politechniki.
- 2-o: Kamienicę dwupiętrową przy ul. Pijarów l. 15 na dom sodalisów studentów medycyny.
- 3-o: Kilkanaście tysięcy złotych, w czym pierwszy tysiąc złożył ze swych drobnych oszczędności ostatni żyjący oficer z powstania styczniowego, Sodalis Marianus, życząc sobie, by w ten sposób pierwsza cegielka w dziele „Marianum“ wyszła dla Matki Bożej z rąk powstańca, w imię niepodległości Ojczyzny. Był nim niedawno zgasły śp. Teofil Pindelski-Bentkowski.

Obecnie jednak, już po dwu latach, wobec potężniejszego sodalicyjnego ruchu marjańskiego w Polsce i we Lwowie, okazuje się, że ramy „Marianum“, w tej rozciągłości, o jakiej myślano początkowo, są bezwarunkowo za ciasne i nie odpowiadają wielkim potrzebom; muszą być zatem koniecznie rozszerzone, a

rzecz cała musi być dokładniej wyjaśniona i wykończona, j. n.:

Najbliższe konieczności „Marianum“.

Ognisko wszechstronnej, zbożnej działalności Sodalicyj Marjańskich w tak rozległym mieście jak Lwów, nie da się zamknąć w ściany jednego domu, gdyż przejawy tej działalności z natury rzeczy wymagają nie jednego, lecz kilku, nieraz odległych od siebie obiektów.

Zadaniem Sodalicyj jest stwarzać warunki pełnego religijnego rozwoju człowieka poprzez jego dzieciństwo, wiek młodzieńczy, dojrzałość, do późnej starości.

Dlatego konieczne należy:

- a) Stworzyć oddzielne ośrodki działów pracy sodalicyjnej.
- b) Zapewnić stałe dochody na ich utrzymanie.

Muszą zatem powstać w ramach „Marianum“:

- I. Bursy dla zamiejscowej młodzieży sodalicyjnej szkół średnich i licealnych, męska i żeńska, niezbędne w całości kształcie wychowawczego ruchu sodalicyjnego, ze względu na przełomowy, a niezwykle groźny, ten właśnie okres jej życia.
- II. Domy akademickie sodalicyjne, męskie i żeńskie, z tanimi mieszkaniami i nowoczesnymi urządzeniami, domy, w których młodzież akademicka miałaby możliwość wieść życie

85
189

religijne, towarzyskie, wesołe, a jednocześnie skupione na nauce i poważnej pracy nad sobą dla chwały Boga, a dobra Polski.

Tylko w ten sposób uda się tę katolicką rzeszę akademików skupić, zogniskować w jedną wielką rodzinę, mocną, bo marjańską, zszeregować w karną armję, która pod przewodem Królowej Polski przyniewoli obojętność, wykrześli z narodu tężyznę charakteru, zawstydzi płytkość umysłów i rozzuchwaloną niewiarę.

Katolicyzm polski musi spotężnić, a moc jego może być tylko nagrodą stworzenia katolickiej jedności na Uczelniach Wyższych.

- III. Oratorjum-Kaplicę dla ogółu młodzieży akademickiej:
Kaplicę, dla wyłącznie akademickich nabożeństw,
Kaplicę w pobliżu Uniwersytetu i Politechniki,
z Aulą i salami na zebrania i wykłady religijne,
z Czytelnią pism i wypożyczalnią dzieł stojących
na poziomie akademickim, a na straży zdrowej
nauki i katolickiego światopoglądu.

Zew serca i nakaz sumienia.

Polacy katolicy! Idzie o przyszłość Wiary i Ojczyzny!
W imię tego hasła przodkowie nasi poświęcali krew, mienie i życie!
Pójdźmy i my w ich ślady, zdobądźmy się na ofiary, okazałe, poważne!
„Marianum“, to sprawa święta, Boża i Wasza zarazem!

Trudno jest wspanialej zakończyć nawet dzieło całego swego życia w inny sposób, niż przyczyniając się wedle sił i możliwości do rozbudowy i wyposażenia Dzieła Marji „Marianum“, w kresowej strażnicy chrześcijaństwa, we Lwowie.

ZA ZARZĄD TOWARZYSTWA DOMU SODALICYJNEGO „MARIANUM“

Zygmunt Żeleski X. Władysław Librewski Róża Łukasiewiczowa
v. prez. prałat Kapit. łac. v. prez.
prezes

Jan T. Nowakowski
sekr. gen.

Michalina Partykiewiczowa
sekr. admin.

TOWARZYSTWO DOMU SODALICyjNEGO
„MARIANUM“
WILNO, UL. HALICKA 5. P.K.O. 14310.

DRUK 5^{0/10}
opłac. got.

JWP.

Jean Guabbert
Lwolihowoski

w

Siron,
3go Maja 5.

82
190

BIURO KOMITETU
"NASZE LASY I OCHRONA PRZYRODY"
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 6
Lwów, Akademicka 17.

PROGRAM ORGANIZACYJNY OGÓLNOKRAJOWEJ WYSTAWY LEŚNEJ „NASZE LASY I OCHRONA PRZYRODY”

ŁĄCZNIE Z WYSTAWĄ ŁOWIECKĄ
WE LWOWIE 5–30 WRZESIEŃ 1936 R.
NA TERENIE TARGÓW WSCHODNICH

ORGANIZUJĄ:

MUZEUM PRZEMYSŁU I ROLNICTWA
WARSZAWA, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 66
TEL. 638-10

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
LWÓW, AKADEMICKA 17
TEL. 205-37

Pierwsza Ogólnokrajowa Wystawa Leśna „Nasze Lasy i Ochrona Przyrody” we Lwowie ma za zadanie:

Uświadomić całemu Społeczeństwu wagę kulturalną, społeczną i gospodarczą Lasów dla dobrobytu i bezpieczeństwa Państwa.

Obudzić czujność wobec niszczenia i zanikania przestrzeni leśnych.

Rozbudzić w Społeczeństwie dziedziczne zamiłowanie do Lasu, jako źródła piękna, zdrowia i bogactwa ojczyzny i skłonić je do czynnego stosunku w ochronie i kultywowaniu Lasu.

Pokazać sferom przemysłowo-handlowym krajowym i zagranicznym — bogactwa naturalne i przerobione, — których źródłem jest polski Las. Możliwości przerobu, różnorodne zapotrzebowania i podaż dla kraju i zagranicy pokaże szeroko zakrojony Dział Przemysłów Drzewnych.

Organizacja Wystawy N. L. i O. P. obejmuje łącznie trzy odrębne Wystawy: 1) Leśną, 2) Ochrony Przyrody i 3) Łowiecką. Jako odrębna, jednoczesna impreza odbędzie się na innym terenie we Lwowie wielka Wystawa Sztuki Plastycznej, związanej z krajobrazem, pracą i życiem leśnym.

Wystawa Nasze Lasy

Wystawa leśna obejmuje następujące Działy:

1. **Dział Ogólno-Dydaktyczny**, pod kierunkiem Inż. Jana Hausbrandta, dyr. Instytutu Badawczego N. D. L. P. — z wyodrębnionymi poddziałami:
 1. **Sekcja ogólnostatystyczna**, zobrazuje poglądowo stan i ilość lasów w Polsce, obecny i w rozwoju historycznym, oraz ich znaczenie przyrodnicze, gospodarcze i kulturalne.
 2. **Sekcja Zagospodarowania Lasów** (urządzeniowa).
 3. **Sekcja Hodowli Lasów.**
 4. **Sekcja Ochrony Lasów.**
 5. **Sekcja Eksploatacji.**
 6. **Sekcja Użytków Ubocznych Lasu** (żywicowanie, grzyby, jagody, zioła i t. d.).
 7. **Sekcja Kultury Lasu**, przedstawiająca znaczenie lasu dla kultury narodowej, dla zdrowia duchowego i cielesnego ludności.
 8. **Sekcja Przeróbki Płodów Leśnych.**

W tymże Dziale Naukowo-Dydaktycznym przedstawiają swoją działalność Wydziały Leśne Szkół Wyższych, Szkoły średnie i niższe leśne, oraz Szkoły przemysłu drzewnego.

Przejdziem do wystawy Ochrony Przyrody będzie obszerne zobrazowanie Rezerwatów i Parków Narodowych w Polsce.

II. Dział Gospodarstw Leśnych, pod kierunkiem dyr. Witolda Babińskiego ze Zrzeszenia Związków Właścicieli Lasów w Polsce i d-ra R. Piłata z Lwowskiej Izby Rolniczej.

Poszczególne przedsiębiorstwa leśne, państwowe i prywatne, przedstawiają tu całokształt swoich gospodarstw leśnych, łącznie ze związanymi z nimi przemysłami.

III. Dział Przemysłów Drzewnych, pod kierunkiem d-ra Pawła Csali prezesa Tow. Leśnego we Lwowie i p. Inż. Witolda Czerwińskiego dyr. Rady Naczelnej Przemysłów Drzewnych w Polsce.

Dział ten obejmuje wszystkie przemysły posługujące się surowcem pochodzenia leśnego.

1. **Budownictwo Drzewne** z poddziałami: przemysłem ciesielskim, stolarskim, impregnacyjnym i in. pomocniczymi.
2. **Przemysł Tartaczny** z poddziałami: a) wyrobu dykt i fornierów i inne.
3. **Przemysł Papierniczy.**
4. **Przemysł Chemiczny**, związany z surowcem drzewnym.
5. **Przemysł Meblarski.**
6. **Sztuka Stosowana** w drzewie i Snycerstwo.

Wystawa Ochrony Przyrody

Pod kierunkiem prof. Bolesława Hryniewieckiego, prezesa Ligi Ochrony Przyrody w Polsce i prof. Szymona Wierdaka ze Lwowa, a pod protektoratem Państw. Rady Ochrony Przyrody – obejmie działy:

- I. **Stan organizacji Ochrony Przyrody w Polsce.**
- II. **Ochrona zwierząt, ze szczególnem uwzględnieniem ochrony ptaków.**
- III. **Ochrona roślinności.**
- IV. **Ochrona przyrody nieożywionej.**
- V. **Ochrona krajobrazu.**
- VI. **Organizacja światowa Ochrony Przyrody.**

Wszystkie działy O. P. będą bogato ilustrowane eksponatami przedstawiającymi przedmioty chronione, jak i obrazy zniszczenia, ze zbiorów wszystkich ośrodków ochrony przyrody w całej Polsce. Prywatni wystawcy, chcący wystawić swoje zbiory, **związane bezpośrednio z przyrodą polską**, zechcą łaskawie zwracać się pod adresem Ligi Ochrony Przyrody w Warszawie, Nowy Świat 19.

Wystawa Łowiecka

Pod kierunkiem Związku Stowarzyszeń Łowieckich Wschodniej Małopolski, a pod protektoratem Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich, obejmie działy:

- I. **Stan i hodowla zwierząt łownych w Polsce.**
- II. **Zwierzęta chronione częściowo lub całkowicie.**
- III. **Ochrona zwierząt łownych i pokaz szkodników i drapieżców.**
- IV. **Wystawa sprzętu łowieckiego:** a) rusznikarstwo, b) strzeliwo, c) rymarstwo, szewstwo, krawieczyzna łowiecka i t.p.
- V. **Pokaz troteów łowieckich**, zdobytych za czas od 1 go maja 1934 roku.

Sekretarz Komitetu

Józef Karpiński

88
191

POLSKIE TOWARZYSTWO OPIEKI
NAD GROBAMI BOHATERÓW

Zarząd Oddz. Lwów
LWÓW, UL. DZIECI LWOWSKICH 8.
Skrytka pocztowa 143.

RODACY!

Mijają lata, gdy na skołatanych wichurą wojenną ziemiach Polski, zamilkło echo surmy bojowej, od kilku lat przeszło mozoli się nawiedzone ekonomicznem niedomaganiem, Państwo nasze, aby spełnić, nałożony uchwałą konwencji wersalskiej na wszystkie rządy, szczytny obowiązek, odszukiwania, wygrzebywania, rozsianych jeszcze szczątek bohaterów, nietylko naszych rodaków, lecz także i bohaterów innych narodów i ludów, cbowiązek gromadzenia tych szczątek i zakładania cmentarzy wojennych, ku wiecznej pamięci i czci ofiar krwawych zapasów.

Nie rychło atoli będzie mogła praca być ukończoną, wobec olbrzymiego posiewu Anioła Śmierci na pobojowiskach Polski, wobec olbrzymich kosztów, połączonych z eks-humacją zwłok, zakładaniem i urządzaniem cmentarzy, ozdabianiem ich pomnikami, lub przynajmniej krzyżami, bądź to generalnemi dla wszystkich mogił, bądź odrębnemi dla stojących samotnie grobów.

Prace w tym kierunku, jakie pokończyły już inne, zasobniejsze państwa, są u nas w pełnym toku, postępują jednak zwolna tylko, wobec braku odpowiednich środków materjalnych.

Dostarczanie tych środków to obowiązek społeczeństwa!

Nie wymagamy od obywateli wielkich wydatnych w tym celu ofiar. Niech będą one skromnemi, **niech złożą atoli je corocznie, niech złoży wedle możności każdy obywatel Państwa, niech złożą je masy ludu**, którego ojcowie rodzin, mężowie, synowie, i przyjaciele drzemią snem wiecznym po cmentarzyskach kraju naszego i zagranicy.

Wy sędziwe matrony, Wy o siwych włosach ojcowie, z pooranemi troską o byt obliczami, Wy nieszczęśliwe wdowy, Wy bracia i siostry i Wy, którzyście pozostali przed laty sierotami, pomnijcie i rozważcie, iż tam, poza granicami Państwa naszego widać na oporzędzonych, zielonych kurhanach znaki i napisy grobowe ku pamięci poległych, a drogich sercu Waszemu osób.

Czyżby u nas miało być inaczej?, czyżby miała nie szanująca świętości dłoń przestępcy, zaorywać brutalnie ślady wiecznego spoczynku bohaterkich zastępców? czyżby miały w Polsce kości obcych synów i własnych dzieci, być żarem dzikiego zwierza? czyżby miały burzę roznosić popioły po dalekich widnokręgach?

Nie! przynigdy nie!

Nam przypada w udziale święty obowiązek, spełniać godnie zadanie jak godnie spełnia je, wobec szczątek dzieci naszej ziemi, społeczeństwo państw obcych, nam przypada w udziale powinność, stwierdzenia wobec zagranicy, wobec kontrolujących stan cmentarzy i grobów, międzynarodowych komisji, iż zdołamy być wdzięcznymi, iż zdołamy odplacić należytem pielęgowaniem mogił cmentarnych, dług, jaki zaciągnęliśmy w tym kierunku, wobec obcych państw i narodów.

Zbliżają się dnie zaduszne, zbliża się urządzenie zbiórek na rzecz konserwacji cmentarzy i grobów wojennych, a to nastęrcza łatwą sposobność do masowego spełnienia powyższego zadania.

Dążcie więc ochotnie, zacni obywatele, do list dawców zbiórek publicznych, składajcie ofiary na cele grobownictwa, złożcie grosz choćby skromny, a odczujecie bezwąt্পienia wewnętrzne zadowolenia spełnionego dobrze czynu!

Zapisujcie się na członków wspierających.

Lwów, data stempla pocztowego.

Zastępca Prezesa:

Józef Białynia Chołodecki

Prezes honorowy:

Wład. Jędrzejewski

Gen. Dyw. w st. sp.

Sekretarz:

Mieczysław Rosicki

P. S. Na wysłanie zebranej gotówki zechce

P. T. posłużyć się załączonym czekiem

P. K. O.

PROSIMY PRZYSTĄPIĆ DO NASZEGO TOWARZYSTWA.

Wkładka członkowska wynosi 3 zł. rocznie.
Może być deklarowana w wyższej lub niższej kwocie. Potwierdzenia S. K. O. na złożoną wkładkę członkowską jest zarazem legitymacją członkowską na rok bieżący.

90
193

Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum

Lwów, w sierpniu 1932.

Wielce Szanowny Panie

W załączeniu przesyłamy bon na podstawie którego Wielce Szanowny Pan zakupić może wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich z opustem 50%. Zarząd Towarzystwa pragnie w ten sposób ułatwić członkom nabycie książek po niższych cenach.

Korzystając z tej sposobności wzywamy członków Towarzystwa, by zechcieli pamiętać o zbiorach Biblioteki i Muzeum i wzbogacali je swymi darami. Wszystkie dzieła i rękopisy ofiarowane Zakładowi otrzymają exlibris Towarzystwa z zaznaczeniem ofiarodawcy.

Równocześnie zwracamy się z prośbą o pozyskiwanie nowych członków zwykłych (z wkładką 6 zł rocznie) i wspierających (25 zł). Konto P. K. O. Nr. 153.437.

Za Zarząd:

Prezes

Prof. Dr. Bronisław Gubrynowicz

Sekretarz

Dr. Kazimierz Tyszkowski

Bratnia Pomoc Stud. Uniw. J. K.
Bratnia Pomoc Stud. Pol. Lw.
Wzajemna Pomoc Medyków U. J. K.
Bratnia Pomoc Stud. Akad. Med. Wet.
Koło Studentek U. J. K.

zwracają się z następującą

O D E Z W A

Do polskiego społeczeństwa

Rodacy! Pomóżcie polskiej młodzieży akademickiej!

Żyjemy w czasach kryzysu, niepokoju i powszechnej niepewności. Gwarancją, że z okresu tego Naród polski wyjdzie zwycięsko jest młodzież polska. Nie jest frazesem powiedzenie: młodzież przyszłością Narodu. Z ogółu młodzieży polskiej, zadanie może najważniejsze, ma do spełnienia młodzież akademicka. Młodzież ta musi ukończyć studia i stanąć do roboty nad dalszą budową Niepodległej Polski.

Nie podejmujemy się rozstrzygnąć pytania, czy jest w Polsce za dużo urzędników na etacie państwa ale stwierdzamy, że nie jest jeszcze za dużo lekarzy-Polaków, adwokatów-Polaków, nauczycieli gimnazjalnych-Polaków, inżynierów agronomji, leśnictwa, kierowników technicznych różnych rodzajów przemysłu, instruktorów ludowych i wogóle tęgich samodzielnych fachowców Polaków w tych różnych działach pracy i twórczości narodowej. Szczególnie na prowincji polskiej pod tym względem jest bardzo źle. Coraz większy też w Polsce daje się odczuwać brak jednostek mających odpowiednie kwalifikacje do objęcia stanowisk w dziedzinie pracy naukowej. Luki, które powstają w polskich zespołach naukowych musi zapełnić młodzież polska, a nie inna.

A wreszcie społeczeństwo polskie nie może dopuścić aby wskutek kryzysu i wysokich opłat w szkolnictwie akademickim został przerwany normalny dopływ do inteligencji polskiej młodych i świeżych sił, wykształconych na polskich Uniwersytetach i Politechnikach. Dopływ młodzieży polskiej na wyższe studia jest w tym roku o wiele mniejszy niż zwykle, a warunki tych, którzy już studują są coraz cięższe. Podwyżka opłat w roku 1932 obejmie w tym roku już trzy roczniki młodzieży!

W tych warunkach wyścig pracy i twórczości może dać wyniki przez Polaków nieoczekiwane. Miejsca, które należą do polskiej młodzieży, nadal zajmować będą obcy, synowie społeczeństw i zamożniejszych i o wiele bardziej solidarnych.

Dlatego też społeczeństwo polskie — to ofiarne i patriotyczne, bez względu na poglądy w sprawach polityki bieżącej, nie może zapomnieć o swojej młodzieży akademickiej. W roku akademickim 1933/34 ofiarowało ono Lwowskiemu Bratniemu Pomocom około 12 000 zł., które zostały zużyte na opłaty dla najbardziej potrzebujących.

W tym roku pomoc ta jest potrzebna w jeszcze większych rozmiarach. Niech każdy Polak, który cokolwiek na cele publiczne dać może, z tą pomocą pospieszy. Będzie to pięknym objawem solidarności narodowej i czynnej troski o państwo polskie, które przecież po dzisiejszym pokoleniu obejmą generacje dzisiejszej młodzieży. Młodzież zaś tem usilniej pracować, działać i uczyć się będzie, aby stać się godną swojego patriotycznego społeczeństwa.

Datki prosimy wpłacać na konto P. K. O. nr. 500.194 lub przysyłać przekazem pod jednym z tych adresów:

Bratnia Pomoc St. Uniw. J. K. — Lwów, ul. Łozińskiego 7.
Bratnia Pomoc Stud. Pol. Lw. — Lwów, gmach Politechniki.
Wzajemna Pomoc Medyków U. J. K. — Lwów, Pijarów 35.
Bratnia Pomoc Stud. Akad. Med. Wet. — Lwów, Stalmacha 1.
Koło Studentów Uniw. J. K. — Lwów, Mikołaja 4.

(Na odcinku przekazu zaznaczyć na czesne dla polskiej młodzieży akademickiej“.

Lwów, dnia 17. października 1934.

Kontrolę nad funduszami wpływającymi sprawują:

dla Bratniej Pomocy Stud. U. J. K. — Kurator: Prof. Dr. Stanisław Kulczyński,
dla Bratniej Pomocy Stud. Pol. Lw. — Kuratorowie: Prof. Dr. Antoni Wereszczyński i Prof. Dr. Antoni Łomnicki,
dla Wzajemnej Pomocy Medyków U. J. K. — Kurator: Prof. Dr. Włodzimierz Koskowski,
dla Bratniej Pomocy Stud. Akad. Med. Weter. — Kurator: Prof. Dr. Gustaw Poluszyński,
dla Koła Studentek U. J. K. Kurator: Ks. Prof. Dr. Aleksy Klawek.

Kontrolę prowadzenia księgowości przeprowadza uproszony Prof. Dr. Franciszek Tomanek.

PROTEKTORAT NAD AKCJĄ ŁASKAWIE OBJĘLI:

J. M. Rektor Prof. Dr. Jan Czekanowski i Senat Uniwersytetu J. K.
J. M. Rektor Prof. Inż. Otto Nadolski i Senat Politechniki Lwowskiej
J. M. Rektor Akad. Med. Wet. Prof. Inż. Bronisław Janowski

1/4 pomoc (Kaw), 1026

25
794

11

X

SZLACHETNI RODACY!

harytatywny Zakład wychowawczy w Pawlikowicach pod Wieliczką, założony, wypracowany krwawo i prowadzony przez polskich Michaelitów (Tow. Powściągliwość i Praca pod wezwaniem św. Michała Archanioła, założone przez wielkiego miłośnika opuszczonej młodzieży, Ks. Bronisława Markiewicza), od lat trzydziestu garnie sieroty i opuszczoną przez wszystkich młodzież, aby ją wychować na dobrych Polaków i pożytecznych obywateli.

Przeżyliśmy różne chwile — przetrwaliśmy wojnę światową i obecnie staje przed nami straszne widmo — zagłada! 165 wychowankom grozi wyrzucenie na bruk, a samemu Zakładowi, jeśli nie przyjdzie natychmiastowa pomoc, grozi licytacja!

Apelujemy zatem do Waszych serc i wołamy głośnie imieniem zagrożonych sierot o ratunek! Nie dajcie zginąć instytucji, nie dajcie zginąć maluczkiemu! Złóżcie ofiarę, na jaką Was stać — dajcie bodaj grosze, a Bóg dobry zapłaci Wam stokrotnie i zachowa od sieroctwa dziatki Wasze.

Najdokładniej zdajemy sobie sprawę z tego, jak trudno dziś o grosz, dziecko jednak czekać nie może ani chwili — bo czyż można wyrzucić je na bruk, bez kawałka chleba i boso?

To też ufamy mocno, że ofiarność Naszych Rodaków nie dopuści do tego.

My zaś, wdzięczni za miłosierdzie, przez rok cały będziemy zanosić wraz z dziatwą modły do Ojca Niebieskiego, będziemy Go błagać w wykupionem przez Was gniazdku sierocem: o błogosławieństwo dla Was, o zmiłowanie dla tych rzesz sierocych, co błąkają się głodne i bose po zaułkach naszych miast i wiosek — będziemy prosić o opiekę dla ukochanej Ojczyzny i lepszą dolę dla całej ludzkości.

Laskawe datki prosimy nadsyłać tylko na konto P. K. O. Nr. 404.854 z dodaniem: na fundusz ratowniczy dla Pawlikowic.

KS. ANTONI SOB CZAK
REKTOR GENERALNY TOW. ŚW. MICHAŁA ARCH.

Antoni Sobczak

Antoni Sobczak

10/4 35
wskazano 25 26
26

93
196

TOWARZYSTWO OPIEKI KULTURALNEJ
NAD POLAKAMI ZAMIESZKAŁYMI
ZAGRANICĄ

IM. ADAMA MICKIEWICZA

Warszawa, Ordynacka 5 m. 5 Tel. 690-94.
Konto P. K. O. 19.160.

Warszawa, data stempla poczt.

Założone w 1922 r., z inicjatywy ś. p. mec. Antoniego Osuchowskiego, Towarzystwo Opieki Kulturalnej nad Polakami, zamieszkałymi zagranicą im. Adama Mickiewicza, prowadzi akcję kulturalną wśród Polaków, znajdujących się poza granicami Państwa Polskiego.

Główną naszą troską jest szkolnictwo polskie i książka polska, które najskuteczniej bronią młode pokolenie od wynarodowienia.

Akcja nasza polega na udzielaniu pomocy finansowej szkołom, domom ludowym, stowarzyszeniom i instytucjom oraz na tworzeniu bibliotek i t. p.

Od czasu założenia do końca 1932 r. Towarzystwo wyasygnowało przeszło 3 miliony zł. na powyższe cele, nie licząc subwencji w markach pol. oraz wysłało około 80.000 książek w formie biblioteczek.

Zdajemy sobie dokładnie sprawę z doniosłości tej pracy, zwłaszcza wśród południowych i zachodnich. Dziesiątki tysięcy dzieci skazanych jest na wynarodowienie, nie mogąc uczęszczać do polskich szkół i nie mając książek w języku ojczystym.

O pomoc w tej akcji zwracamy się do WP. uprzejmie prosząc o łaskawe przyjęcie załączonych biletów bądź celem bezpośredniego nabycia, bądź celem zaofiarowania ich w gronie znajomych.

W razie nie zatrzymania biletów upraszamy o ich zwrot dla kontroli, zaś należność za zatrzymane bilety upraszamy wpłacić do P. K. O. na konto Tow. N. 19.160.

Z wysokim poważaniem

Sekretarz

IGNACY WITKIEWICZ

Prezes

PIOTR DRZEWIECKI

W załączeniu:

.....5..... biletów na Maskaradę Nr. 5395-99.

*Zatwierdzenie i ekspedycja biletów
nr. 5396, wraz z listem
10/3 1936*

RODACY!

Kiedy wiosną 1931 r. wezbrały groźną powodzią fale naszej Wilji, niszczący żywioł zalał wielkie części Wilna i podmył fundamenty prastarej świątyni, Bazyliki Wileńskiej. Woda wdarła się w podziemia Katedry naszej. Nadwą-

lone jej mury poczęły gwałtownie rysować się, w kaplicy św. Kazimierza zapadła się posadzka. Rozległ się krzyk trwogi: Bazylika Wileńska zagrożona..

Mimo ciężkich nad wyraz czasów, mimo powszechnego kryzysu — trzeba było zabrać się natychmiast do ratowania naczelną świątyni. Aby móc ją zabezpieczyć przed katastrofą należało ustalić przyczyny groźnego stanu.

I wtedy podczas badania podziemi katedralnych natrafiono na groby królewskie. Odnaleziono wielkie relikwie narodowe: serce Władysława IV i prochy monarchów ze wspaniałej epoki Jagiellonów: króla Aleksandra, królowej Elżbiety i królowej Barbary Radziwiłłówny.

Prace nad zabezpieczeniem przed katastrofą

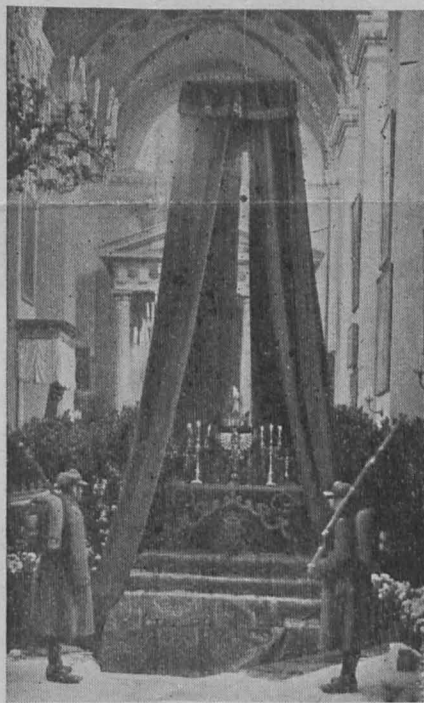
Katedra Wileńska podczas powodzi w r. 1931.

murów Bazyliki, gdzie spoczywają te dostojne, drogie każdemu sercu polskiemu szczątki, prace nad umocnieniem fundamentów na wypadek nowych klęsk powodzi — są już rozpoczęte mimo braku środków pieniężnych. Potrwają

jeszcze długo i pochłoną wielkie sumy. Zubożałe wskutek wielokrotnych klęsk wojennych i żywiołowych społeczeństwo wileńskie samo nie podoła olbrzymiemu zadaniu. — Z wołaniem o pomoc zwracamy się przeto do całej

Polski i do wszystkich rodaków poza granicami Ojczyzny. Apelujemy do ogółu obywateli, którzy tyle razy w chwilach niebezpieczeństwa umieli się zdobyć na wielką ofiarność. Groźba ruiny wisi nad naczelną warownią kultury chrześcijańskiej północnych ziem Polski.

Ratujmy Bazylikę Wileńską, jeden z najcenniejszych zabytków Wileńszczyzny, pomnik kultury polskiej na Kresach. Każdy grosz jest ważny, każdy grosz umocni pękające wciąż ściany zagrożonej świątyni.

Wejście do Krypty Królewskiej.

Wilno, listopad 1931.

KOMITET WYKONAWCZY RATOWANIA BAZYLIKI:

Ks. Biskup Kazimierz Michalkiewicz — prezes. Mrgr. Janina Umiastowska — I wiceprezes. Jan Malecki — II wiceprezes. Józef Korolec — skarbnik. Ks. Adam Sawicki, ks. Antoni Cichoński, Tadeusz Łopalewski — sekretarze. Dr. Stanisław Lorentz, Wiktor Piotrowicz — członkowie Komitetu.

95
191

ODDZIAŁ WARSZAWSKI POLSKIEGO T-WA TATRZAŃSKIEGO

Szanowny Panie!

Od wiosny 1921 r. dźwiga się w Tatrach na Hali Gąsienicowej wielkie granitowe schronisko na 100 łózek; niestabnącym wysiłkiem Oddziału Warsz. T-wa Tatrzańskiego powstaje monumentalna budowla, która ma służyć całej Polsce, szukającej w Tatrach wytchnienia i nowych sił do pracy.

Turystyka górską ogarnia coraz szersze warstwy i sięga do rdzenia społeczeństwa; podobnie jak służba wojskowa, harcerstwo, sport—sprzyjają Tatry, jedyne dla całej Polski, zatarciu różnic dzielnicowych i przyspieszają proces narodowego zespolenia. Wzmagający się z roku na rok ruch turystyczny ściąga z całej Polski w głąb Tatr tysiączne rzesze, nie znajdujące tam jednak zaopatrzonego schroniska, noclegu, dogodnych punktów wyjścia do dalszych wycieczek górskich. Nieliczne schroniska tatrzańskie, szczupłe i źle zagospodarowane, nie mogą w drobnej nawet mierze zaspokoić najskromniejszych wymagań obecnej turystyki polskiej.

Tatry muszą posiadać schronisko zbudowane na modłę europejską, dostosowane do racjonalnych wymagań turystycznych, będące wzorem w tej tak bardzo zaniedbanej u nas dziedzinie. Zadanie to podjął Oddział Warszawski P. T. T. i doprowadzi je do końca. Zewnętrzne mury schroniska już stanęły i w ciągu wiosny b. r. zostaną pokryte dachem; wykończenie wnętrza jednak pochłonie ogromne sumy i tylko współdziałaniem szerokich sfer społeczeństwa budowa może być prędko ukończona.

Zasoby pieniężne Oddz. Warszawskiego są na wyczerpaniu i bez wydatnej pomocy społeczeństwa dalsze roboty zostaną wstrzymane z braku funduszy. Wierzymy niezłomnie, że W.Pan zechce poprzeć doprowadzone do połowy dzieło i przyczyni się, w uznaniu jego doniosłości, do stworzenia funduszu budowy. Wszelkie ofiary pieniężne prosimy wpłacać do P. K. O. na konto czekowe Oddziału Warsz. № 4000.

Z poważaniem

ZA ZARZĄD ODDZIAŁU WARSZ. P. T. T.
PRZEWODNICZĄCY:

STANISŁAW OSIECKI
WICEMARSZ. SEJMU.

WARSZAWA W MAJU 1923 R.

SEKRETARZ:

JAN JAROSZYŃSKI
INŻYNIER.

98
1923

PROGRAM BUDOWY

I ROBOTY DOTYCHCZAS WYKONANE.

Schronisko granitowe na Hali Gąsienicowej znajduje się poniżej dawnego schroniska Tow. Tatr. na wysokości ok. 1500 m., zwrócone licem w kierunku południowym. Fundamenty pod budowę założone zostały w granitowej morenie, niektóre olbrzymie leżące tam od wieków złoży stanowią część składową fundamentu.

Założenie kamienia węgielnego odbyło się dnia 24 Lipca 1921 roku, budowa trwa zatem 2 sezony.

Plan użytkowy Schroniska jest następujący:

Podziemie—pod połową budynku, zawierać będzie urządzenie elektryczne i wodociągowe, suszarnię, pralnię, piekarnię, reparacyjny warsztat szewcki, ciemnię fotograficzną i Pogotowie Ratunkowe.

Przyziemie—przedsionek, rozbieralnia, duża świetlica na jadalnię, kuchnia, spiżarnia, 3 duże pokoje gościnne po 6 łóżek, pokoje służbowe, urządzenia sanitarno-wodociągowe. Całość będzie ogrzewana zimą.

I piętro—wielka sala jadalna z bufetem, taras zwrócony w stronę gór, czytelnia, 3 pokoje gościnne reprezentacyjne po 2 łóżka, pokój delegata P. T-wa Tatr., mieszkanie zarządzającego.

II piętro—6 izb gościnnych po 4 łóżka, 2 izby po 8 łóżek, hala noclegowa na 20 łóżek.

Poddasze—hala noclegowa na 12 łóżek.

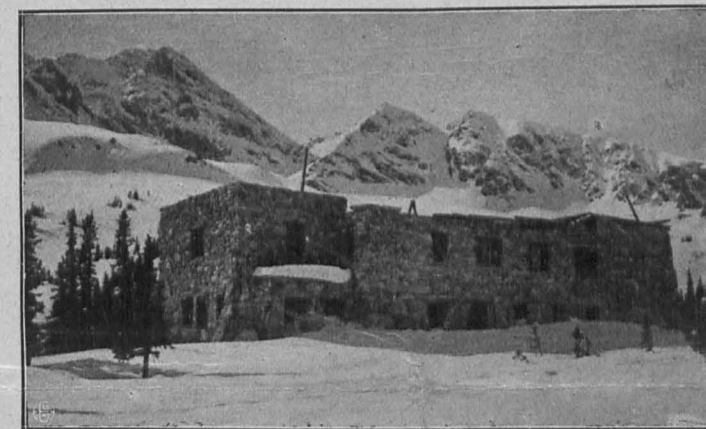
Wieża—mała hala noclegowa na 8 łóżek, obserwatorium meteorologiczne.

Przed przystąpieniem do właściwej budowy należało przygotować aparat pomocniczy, niezbędny do wydzwignięcia na wysokości 1500 m. budynku dużych rozmiarów, wyma-

gającego łącznej pracy paruset ludzi, których na tej wysokości trzeba wyżywić, pochłaniającego ogromne ilości kamienia, cementu, wapna, drzewa, żelaza i t. d. Zaopatrzenie w materiały budowlane i aprowizację dla robotników wysunęło konieczność budowy drogi pomocniczej od szosy na Halę i kolejki z pod Kościelca na miejsce budowy; na mieszkania dla robotników, na składy materiałów budowlanych i aprowizacji dla ludzi i koni, na warsztaty pomocnicze i biuro budowy należało postawić budynki tymczasowe. Dopiero po wykonaniu tych robót przygotowawczych t. j. w drugiej połowie lata 1922 r. właściwa budowa Schro-

WIDOK OGÓLNY SCHRONISKA
ZIMA 1923 r.

STAN BUDOWY W LUTYM 1923 r.

niska mogła być poprowadzona w szybkim tempie.

Ważniejsze roboty przygotowawcze były następujące:

Poprawienie drogi od Brzezin (przy szosie do Morskiego Oka) do Psiej Trawki na długości około 7 km. i wybudowanie *nowej* drogi od Psiej Trawki na Halę.

Ułożenie wążkotorowej kolejki tymczasowej od Kościelca do Schroniska i dalej ku Psiej Trawce, długości około 2 km., dla zwożenia cementu i piasku.

Założenie prowizorycznego wodociągu na długości ok. 1/2 km. dla zaopatrzenia budowy w wodę.

Wycięcie i zwiezienie na miejsce budowy i do tartaków 500 metr. sześć drzewa (ok. 30 wagonów); przetarcie drzewa na białe, deski, łaty etc.; wykonanie stolarszczyzny t. j. futryn, drzwi i okien.

Zwiezienie na Halę 8 wagonów cementu.

Wypalenie z miejscowego wapienia w zbudowanym na Hali piecu około 2-ch wagonów wapna.

Zaopatrzenie drogą kupna lub ofiar w narzędzia kowalskie, ciesielskie, trackie, ślusarskie, kamieniarskie, murarskie; urzą-

dzenie kuźni i warsztatu reparacyjnego, dźwigów mechanicznych do wciągania bloków granitowych etc. etc.

Zaopatrzenie w materiały do dalszej budowy jak żelazo, szkło, rury.

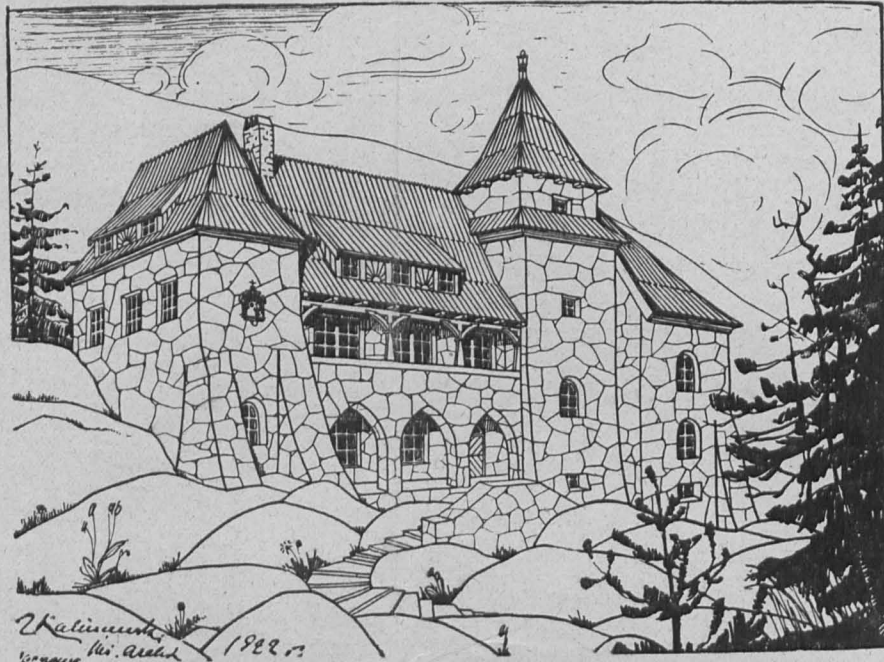
Postawienie na Hali kilku tymczasowych budynków pomocniczych.

W tej chwili zewnętrzne mury Schroniska, grubości 80 cm., składające się z wielkich bloków granitowych spojenych cementem, są *gotowe*; zwozi się wiązanie da-

chowe, które wczesną wiosną zostanie ustawione i pokryte. Pozostaje do wykonania cała budowa wewnętrzna wraz z urządzeniem.

Wartość zużytych i posiadanych do dalszej budowy materiałów można ocenić w walucie stałej na 20.000 dolarów, koszty robocizny wraz z aprowizacją—na 10.000 dolarów; wykończenie Schroniska wraz ze wszystkimi urządzeniami technicznymi jak wodociąg, urządzenia kąpielowe i sanitarne, oświetlenie elektryczne, ogrzewanie i umeblowanie pochłonie co najmniej kwotę równą wydatkowanej dotychczas.

Oddział Warszawski
POLSKIEGO
T-WA TATRZAŃSKIEGO.

PROJEKT SCHRONISKA
WIDOK OD STRONY POŁUDNIOWEJ

ADRES ZARZĄDU ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO
P. T. T.:
WARSZAWA, FOKSAL 18.

DOM DZIECIĄTKA JEZUS

Dla Opuszczonych Niemowląt i Sierot

prowadzony przez Siostry Miłosierdzia

SZARYTKI

W WILNIE

Konto P. K. O. 700.618

Wielce Szanowny Panie (i)

PO RAZ PIERWSZY od czasu istnienia Domu Dzieciątka Jezus w Wilnie ośmielamy się zwrócić z gorącą prośbą o jakąkolwiek pomoc w przekonaniu, że **groszowa ofiara** nikogo nie zuboży, a tak pożyteczną placówkę, **wychowującą 300 dzieci, uratuje od niechybnej ruiny. Ufamy, że prośba nasza znajdzie oddźwięk w każdym szlachetnym sercu**, bo któż pozostanie nieczułym na żalospny płacz porzuconego, często na srogim mrozie, niemowlęcia, **którego nierzaz całą wyprawkę stanowi brudna gazeta? —**

Modlitwa niewinnych dzieciak wyjedna u Boga obfite błogosławieństwo szlachetnemu Ofiarodawcy.

Dom Dzieciątka Jezus jest instytucją prywatno-dobroczynną, ufundowaną w r. 1786 przez ks. Ogińską, mającą za cel wychowywanie i kształcenie dzieci porzuconych, a dostarczanych stale przez Policję.

Głównym źródłem utrzymania jest zapomoga Magistratu, która nie pokrywa niezbędnych potrzeb, jak: żywność, opał, światło, woda, odzież, utrzymanie licznego personelu, bez którego malutkie dzieci obyć się nie mogą. Przy obecnej nędzy i demoralizacji niemowlęta przybywają wynędzniałe i chore, potrzebujące forsownego odżywiania i leczenia, co pochłania całkowicie nikłą zapomogę.

Od szeregu lat zakład nasz walczy z olbrzymimi trudnościami materialnymi, **lecz dotąd robiliśmy wszystko, co było w naszej mocy**, nie śmiejąc wyciągać dłoni do społeczeństwa i tak obciążonego różnemi świadczeniami. **Jednakże w obliczu katastrofy, jaka grozi starej placówce na wschodnich kresach Polski, jesteśmy zmuszone po raz pierwszy zwrócić się z gorącym apelem do całego społeczeństwa polskiego, tak czulego na niedolę dzieci.**

Los tych dzieci w tej chwili zależy od każdego obywatela Polski, to też ufamy, że nie znajdzie się serce obojętne na naszą prośbę.

Siostry Miłosierdzia (SZARYTKI)

Zgrom. św. Wincentego & Paulo

TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ

T. S. L. założyło:

- 485 Kół,
- 4 gimnazja,
- 8 seminarjów,
- 12 szkół zawodowych,
- 718 szkół powszechnych,
- 129 szkółek początkowych
- 2775 kursów dla dorosłych analfabetów,
- 426 kursów dokształcających,
- 435 kursów zawodowych,
- 108 ochronek,
- 46 burs,
- 252 domów oświatowych,
- 2847 czyteln, świetlic i wypożyczalni książek.

Zapisujcie się na członków T. S. L.!

T. S. L. dąży do rozwoju kultury narodowej i wychowania ludu polskiego, jako podstaw potęgi Rzeczypospolitej, przez wszechstronną działalność oświatową, przedewszystkiem pozaszkolną, opartą na zasadzie:

- bezinteresownej pracy odpowiednio przygotowanych obywateli, zorganizowanych w Kołach i Czytelniach T. S. L.
- powszechności obowiązku pracy oświatowej wszystkich warstw społecznych,
- ścisłej bezpartyjności.

DAR NARODOWY 3-GO MAJA RODACY!

Towarzystwo Szkoły Ludowej zwraca się do Was, jak co roku, z gorącą prośbą o składanie datków na

DAR NARODOWY 3-GO MAJA

Za fundusze, zebrane z drobnych datków w dniu 3-go Maja, buduje i utrzymuje Towarzystwo polskie szkoły, bursy i przedszkola, kościoły i kaplice, stawia domy ludowe, szerzy oświatę przez zakładanie czyteln-świetlic i bibliotek, wychowuje i kształci społeczeństwo przez urządzenie odczytów i pogadanek, kursów dla dorosłych, przedstawień amatorskich i obchodów narodowych.

Wrogowie naszego odrodzonego Państwa czyhają na chwilę, by panujący kryzys gospodarczy rozluźnił moc moralną Narodu i osłabił ufnosć we własne siły. Musimy czuwać i przeciwdziałać, krzepić zwątpiałego ducha, jednoczyć i zagrzewać do zwycięskiego przetrwania!

Niech dzień 3-go maja będzie dniem ofiarności naszego społeczeństwa na pracę nad budzeniem sił moralnych Narodu.

Niech każdy, komu dobro Polski leży na sercu, przyczyni się choć drobnym datkiem na

DAR NARODOWY 3-GO MAJA,

a dzięki oświacie szerokich mas przetrwamy kryzys zwycięsko!

ZARZĄD GŁÓWNY T. S. L. W KRAKOWIE, UL. ŚW. ANNY L. 5.

Prezes: *Witold Ostrowski*

Wiceprezesa:

Dr. Bolesław Czuchajowski

Marja Jaworska

Dr. Stefan Uhma

Sekretarze:

Marja Bednarska

Jan Dreziński

Kazimierz Piątkowski

Franciszek Urbańczyk

Skarbnicy:

Dr. Jan Poratyński

Justyn Sokulski

CZŁONKOWIE ZARZĄDU:

Aniela Alexandrowiczówna, Henryk Błażewski, Walery Brach, Inż. Jerzy Buzek, Dr. Marjan Chechliński, Dr. Marjan Cichocki, Inż. Walenty Cyło, Inż. Warorzyniec Dajczak, Ks. Dr. Teofil Długosz, Marcin Domiszewski, Wacław Drojanowski, Dr. Tadeusz Dzwernicki, Dr. Julian Gertler, Dr. Marjan Gluth, Dr. Marjan Gubrynowicz, Karol Haraschin, Dr. Piotr Hrabek, Mjr. Józef Klink, Artur Kopacz, Jan Kosoń, Czesław Kozietulski, Dr. Michał Mendys, Dr. Ludwik Midowicz, Ks. Dr. Andrzej Moliński, Dr. Joachim Namysł, Helena Nuzikowska, Roman Orłoś, Dr. Ludwik Osiecki, Dr. Franciszek Parylemicz, Jan Porembalski, Dr. Zdzisław Próchnicki, Zofja Przybylska, Zofja Ruczkowa, Dr. Bolesław Salak, Alfred Stebnicki, Dr. Zdzisław Stroński, Franciszek Thienel, Władysław hr. Wolański, Dr. Władysław Wnek, Władysław Wojtowicz z Bochni, Władysław Wójtowicz ze Lwowa, Dr. Mieczysław Ziemonicz, Leon Ziobrowski, Wacław Żyboriski.

RADA NADZORCZA T. S. L.:

Prezes: *Dr. Władysław Kazimierz Kumaniecki*, członkowie: *Władysław Belina Prażmowski, Paulina Dądzowa, Inż. Stefan Daźwański, Józef Greger, Inż. Edward Kostecki, Dr. Stanisław Lempicki, Dr. Artur hr. Potocki, Inż. Romuald Womkónowicz.*

ODEZWA.

Dwa lata minęło od owej błogosławionej chwili, gdy na skronie Najświętszej Maryi Panny Cudownej w Ostrobramskim Obrazie, włożyli Najwyżsi Dostojnicy Kościoła w Polsce Symbol Królewskiej Władzy, szczerozłotemi zdobiąc Ją koronami.

W triumfalnym pochodzie przez ulicę Wilna odświętnie przybranego i przyozdobionego wracała z Bazyliki Katedralnej Ukoronowana Pani, Matka Litości i Wielkiego Miłosierdzia do swej skromnej, basztowej Kaplicy, by królować nadal nad swym wiernym ludem i jako Pośredniczka, Orędowniczka ubogich

i strapionych, ludzkie modły prznosić do Syna.

Minęły wspaniałe uroczystości koronacyjne, Cudowny Obraz z niezwykłą pieczołowitością odczyszczony, zabezpieczony od grożącego mu zniszczenia i utrwalony na dalsze stulecia — zawisł na kamiennej piersi Gedyminowego Grodu, a kaplica jak była, tak pozostała nieodnowiona i nieozdobiona, a kościół Ostrobramski zniszczony, wewnątrz nieodrestaurowany.

Królowa i Pani wróciła nie do wspaniałego, złotem lśniącego pałacu, ale do skromnej domowej siedziby. A przecież ten Obraz, przed którym tyle klęczało pokoleń, znajdując pomoc, pociechę i osłode, godzien innego wspaniałego otoczenia.

* * *

A przecież ta Kaplica powinna przybrać bogatszą szatę, jak przystało na Tron Królewski, który się w niej znajduje.

A przecież i kościół Ostrobramski, ten pomnik pobożności i wiary Ojców naszych, musi być do pierwotnego przywrócony stanu i zabezpieczony. A na to potrzebne są olbrzymie fundusze, których ani parafia Ostrobramska, ani mieszkańcy Katolickiego Wilna złożyć nie potrafią.

KAPLICA.

Dlatego, jako proboszcz parafji Ostrobramskiej i stróż Cudownego Obrazu Matki Boskiej, nie mogę obojętnem okiem patrzeć na to opuszczenie Miejsca Świętego i z obowiązku sumienia kapłańskiego wyciągam błagalną dłoń do wszystkich Katolików i Chrześcijan Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, pokornie, usilnie i gorąco prosząc, by zechcieli przyczynić się do uskutecznienia tego wielkiego dzieła odnowy i ozdoby starożytnej Świątyni i Kaplicy i złożyć choć najskromniejszą na ten cel ofiarę.

Wszak Ostrobrama, to nietylko miejscowe ognisko Wiary i Cudów,

ale skarbnica łask, wpływających na całą Polskę i Litwę, na Ziemię Wschodnie i cały świat Chrześcijański, któremu znana jest pobożność Wileńskiego Ludu, co przywykł przed Cudownym Obrazem modlić się na ulicy, pod gołym niebem, na chłodnym, mokrym, a nieraz śniegiem pokrytym bruku.

Jak Wawel i Jasna Góra — tak Ostrobrama jest własnością całego Narodu, a drogą sercu Katolika i Polaka. Wszak przed tym samym Cudownym Obrazem klęczeli i pochylali głowy Wiercy w Narodzie i Kościele. Wszak tu natchnienie czerpali Mickiewicz i Słowacki. — W żadnym kościele nie potrafią się ludzie tak modlić, jak się modlą na bruku w tej ulicy Ucieczki grzeszników i Pocieszycielki strapionych. Żaden Kościół, jak pisał Kraszewski, nie nawrócił tylu i nie natchnął tylu zbawiennych myśli ludziom, ile ta maleńka Kapliczka nad starożytną wzniesiona bramą.

To cudowne miejsce upiększyć, ozdobić i wspaniałem uczynić jest najgorętszym pragnieniem Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa Wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, pragnieniem całego Wilna, któremu Rodacy zdaleka i zbliska pomocy swej nie odmówią.

Niech każdy Katolik i Chrześcijanin, w którym jeszcze nie zamarła Wiara, nietylko w cza-

J. E. Ks. ROMUALD
JALBRZYKOWSKI
Arcybiskup-Metropolita
Wileński.

sie Mszy świętej powta-
rza słowa Psalmisty Pań-
skiego: „Panie, umiłow-
łem ozdobę Domu Two-
jego i miejsce **Mieszkania**
Chwały Twojej“ (Ps. 25,
w. 8) ale również datkiem
i ofiarą ozdobi **Dom Ma-
ryl**, Królowej Nieba i Zie-
mi i miejsce mieszkania
Chwały Maryi, słynące
cudami, łaskami i dobro-
dziejstwami, rozsiewanemi
hojnie po biednej i znęka-
nej ziemi.

A o tych, którzy pamiętać będą o ozdobie
domu Maryi i Mieszkania Jej Glorji, Ta Łaskawa
i Potężna Pani nigdy nie zapomni i w potrze-
bach duszy i ciała pomocą im będzie.

Dopisek. Z radością zaznaczyć należy, że zawdzięczając ofiarności społeczeństwa naszego
górną kościół częściowo został odnowiony, a także przystąpiono do odnowienia
Kaplicy Ostrobramskiej.

(—) Ks. Kan. St. Zawadzki.

UWAGA. Ofiary z rozprzedanych cegiełek pośród swych znajomych i własne uprasza
się jaknajrychlej wpłacać do P. K. O. według załączonego blankietu na konto
Nr. 81,186 „Komitet Odnowienia Świątyni Ostrobramskiej Wilno“. By Komitet
mógł przestać pokwitowanie proszę podać dokładny adres wpłacającego. —
Niesprzedane cegiełki i upoważnienie z odezwą uprasza się o zwrot pod
wyżej wskazanym adresem: Wilno, ul. Bazyljańska 3.
Jednocześnie uprasza się o nadesłanie spisu osób ze wskazaniem dokład-
nego ich adresu dla wpisania do ogólnej księgi ofiarodawców.

P.S. Za ewentualne powtórne omyłkowe wysłanie cegiełek z góry przepraszam.

(—) Ks. Kan. St. Zawadzki.

Ks. KANONIK
STANISŁAW ZAWADZKI
proboszcz kościoła i kaplicy
Ostrobramskiej.

31 GRUD 1929

Wilno,

JW. Pan (i)

St. Zawadzki

Komitet Odnowienia Świątyni Ostrobramskiej w Wilnie zwraca się do Szanown.
Pana (i) z uprzejmą prośbą o łaskawą pomoc przez rozprzedanie wśród swego
otoczenia niżej załączonych cegiełek

St. Zawadzki
Przewodniczący

CEGIEŁKI № 235063

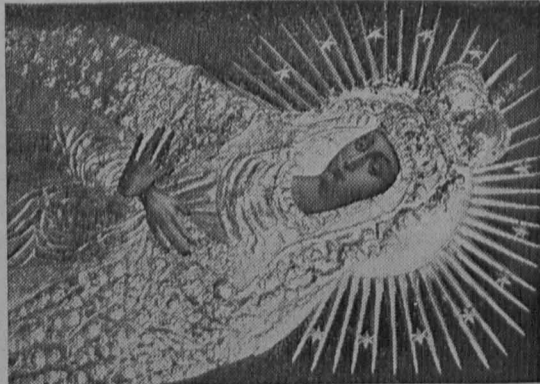
NA ODNOWIENIE ŚWIĄTYNI I KAPLICY MATKI B. OSTROBRAMSKIEJ W WILNIE.

PAMIĄTKA ZŁOŻONEJ OFIARY
na odnowienie Kaplicy Cudownego
Obrazu Matki B. Ostrobramskiej
w Wilnie.

CEGIEŁKA DWA ZŁOTE

PAMIĄTKA ZŁOŻONEJ OFIARY
na odnowienie Kaplicy Cudownego
Obrazu Matki B. Ostrobramskiej
w Wilnie.

CEGIEŁKA DWA ZŁOTE

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.